

373.336

๗ 37๓ 1

๗ 3

การศึกษาความต้องการของบุคลากรท้องถิ่น เพื่อการจัดสร้างกรอบและตัวอย่าง
แผนการสอน รายวิชา ส 071 (ท้องถิ่นของเรา 1) สำหรับชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น จังหวัดตรัง

ปริญญานิพนธ์

ของ

ศักดิ์สิน ชื่องคารากุล

24 พ.ย. 2537

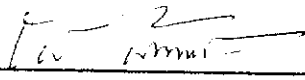
เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสาธมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภูมิศาสตร์

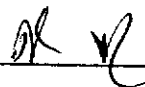
มีนาคม 2537

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

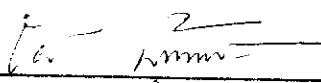
คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภูมิศาสตร์
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

ประธาน
(รศ.ดร.จวิทย์ บุรีรักษ์)

กรรมการ
(ดร.ศรีสมร พุ่มสอาด)

คณะกรรมการสอบ

ประธาน
(รศ.ดร.จวิทย์ บุรีรักษ์)

กรรมการ
(ดร.ศรีสมร พุ่มสอาด)

กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รศ.ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภูมิศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริยา พูลสุวรรณ)

วันที่ 4 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2537

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายท่าน โดยเฉพาะรองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย บุรีรักษ์ และ ดร.ศรีสมร พุ่มสะอาด ที่ให้ความเมตตาตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง แนะนำและให้ข้อคิดเห็นในการเขียน ปริญญานิพนธ์ในครั้งนี้จนกระทั่งสำเร็จผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณ อย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทั้งสองท่านไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่ ที่ให้ความกรุณาร่วมเป็นกรรมการสอบปากเปล่า

ขอขอบพระคุณอาจารย์กาญจนา เกื้ออรุณ ที่ให้ความอนุเคราะห์เกี่ยวข้องกับงานพาหนะในการเก็บข้อมูล พร้อมทั้งอาจารย์ประทุม เสกชีระ ที่ช่วยเก็บข้อมูลรวมทั้งเป็นมัคคุเทศก์ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ด้วย

ขอขอบคุณอาจารย์ประพันธ์-อาจารย์สมศิริ สุนทรนนท์ ตลอดจนคณะครูอาจารย์ทุกท่านในโรงเรียนยานตาขาวรัฐชนูปถัมภ์ อำเภอยานตาขาว จังหวัดตรัง ที่อำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลครั้งนี้

ขอขอบคุณศึกษาธิการจังหวัด อำเภอกิ่งอำเภอ ผู้อำนวยการสำนักงานประถมศึกษาจังหวัด อำเภอกิ่งอำเภอ ศึกษาพิเศษ ผู้บริหารโรงเรียนครูอาจารย์หมวดวิชาสังคมศึกษา และผู้ปกครองนักเรียนทุกท่านที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่ ที่ทำการวิจัยอย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณอาจารย์ไพบลีย์ แจ่มพงษ์ ที่ช่วยเหลือในการป้อนข้อมูลเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์และหาค่าทางสถิติจากคอมพิวเตอร์ และอาจารย์ยิ่งเดช มุ่งเกษม ที่ช่วยเหลืองานด้านวิชาการภาษาต่างประเทศแก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

ขอขอบคุณคุณวรรณ ชื่องดารากุล ที่คอยให้กำลังใจและสนับสนุนทุนทรัพย์ตลอดมาและขอขอบคุณเพื่อน ๆ พี่ๆ น้องๆ ที่คอยให้กำลังใจด้วยความห่วงใยและเอื้ออาทรมาโดยตลอด

ท้ายที่สุดนี้ ประโยชน์และคุณค่าอันพึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของคุณพ่อ คุณแม่ คุณปู่ คุณย่า คุณตา คุณยาย คุณน้า คุณอา ตลอดจนครู-อาจารย์ทุกท่าน ที่มีส่วนเกื้อกูลสร้างพื้นฐานการศึกษาให้แก่ผู้วิจัย

ศักดิ์สิน ชื่องดารากุล

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	จุดมุ่งหมายของการศึกษา	4
	สมมติฐานของการศึกษา	5
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
	ขอบเขตของการศึกษา	6
	ข้อตกลงเบื้องต้น	8
	นิยามศัพท์เฉพาะ	8
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
	การศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญของวิชาภูมิศาสตร์ที่มีต่อการ-	
	พัฒนาทรัพยากรมนุษย์	10
	กิตติผลทางสภาพภูมิศาสตร์ต่อการจัดการเรียน-	
	การสอนในวิชาสังคมศึกษา	16
	การพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น	31
	การจัดทำแผนการสอน	40
	กรอบแนวความคิด	48
3	วิธีดำเนินการศึกษา	49
	ตอนที่ 1 การดำเนินการศึกษาค้นคว้า	49
	กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา.....	49
	แหล่งข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	50
	การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	55
	การเก็บและรวบรวมข้อมูล	57
	การวิเคราะห์ข้อมูล	58
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	60

ตอนที่ 2	การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ประกอบด้วย.....	58
	การปรับปรุงคำอธิบายรายวิชา ส 071 ท้องถิ่น-	
	ของเร 1 จังหวัดตรัง	58
	การจัดทำกรอบโครงสร้างแผนการสอน รายวิชา-	
	ส 071 ท้องถิ่นของเร 1 จังหวัดตรัง	59
	การสร้างตัวอย่างแผนการสอน 1 หน่วยการเรียนรู้	59
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61
	ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของครูสังคมศึกษา	64
	ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครูสังคมศึกษา..	64
	ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นในการพัฒนา	
	และจัดการเรียนการสอน	67
	ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็น	
	ของครูสังคมศึกษาที่มีสภาพภูมิศาสตร์ต่างกัน ...	88
	ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ปกครองนักเรียน	94
	ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของ	
	ผู้ปกครองนักเรียน	94
	ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับ	
	การพัฒนาและจัดการเรียนการสอน	95
	ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็น	
	ของผู้ปกครองนักเรียน	104
	ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของเยาวชน	
	ทางด้านการศึกษาในท้องถิ่นจังหวัดตรัง	109
	ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ	
	ทางด้านการศึกษาในท้องถิ่น	109
	ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นในการพัฒนาและ	
	จัดการเรียนการสอน	110

ตอนที่ 4 ผลการวิจัยและจัดทำคำอธิบายรายวิชา	
ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดศรีสะเกษ ตามข้อมูล	
ที่เป็นความต้องการของท้องถิ่น	123
ตอนที่ 5 การกำหนดกรอบโครงสร้างแผนการสอน	
รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดศรีสะเกษ..	129
ตอนที่ 6 การจัดทำตัวอย่างแผนการสอน 1	
หน่วยการเรียนรู้	162
 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	187
สรุปผลการศึกษา	187
อภิปรายผลการศึกษา	188
ข้อเสนอแนะจากการศึกษาค้นคว้า	208
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	208
 บรรณานุกรม	212
 ภาคผนวก	223
 ประวัติย่อของผู้วิจัย	270

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครูสังกัดศึกษา- ระดับมัธยมศึกษา จังหวัดตรัง	64
2	ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูสังกัดศึกษาเกี่ยวกับ ความเหมาะสมของหลักสูตรรายวิชาท้องถิ่นของเรา กับสภาพท้องถิ่นของจังหวัดตรัง	67
3	ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูสังกัดศึกษาเกี่ยวกับ การปรับลักษณะเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเราให้เหมาะสม กับสภาพท้องถิ่นของจังหวัดตรัง	68
4	ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูสังกัดศึกษาเกี่ยวกับ การกำหนดเนื้อหาในรายวิชาท้องถิ่นของเราจังหวัดตรัง	69
5	ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูสังกัดศึกษาเกี่ยวกับการวัด- ผลการเรียนการสอนในรายวิชาท้องถิ่นของเราจังหวัดตรัง ..	70
6	ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูสังกัดศึกษาเกี่ยวกับการ- สร้างแผนการสอนรายวิชาท้องถิ่นของเราจังหวัดตรัง	71
7	ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูสังกัดศึกษาเกี่ยวกับ ความต้องการที่จะพัฒนาหลักสูตรรายวิชาท้องถิ่นของเรา 1 ..	72
8	ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูสังกัดศึกษาเกี่ยวกับความ- พร้อมของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดตรังที่มีต่อการพัฒนา หลักสูตรรายวิชาท้องถิ่นของเรา	72
9	ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูสังกัดศึกษาเกี่ยวกับปัญหา- จากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ทางสังคมและทางวัฒนธรรม ที่มีต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่นจังหวัดตรังซึ่งเกี่ยวข้อง กับการใช้หลักสูตรวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา	74
10	ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูสังกัดศึกษาเกี่ยวกับปัญหา- การจัดการเรียนการสอนตามรายวิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง	75

11	ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูสังกัดศึกษาเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นอันมีผลกระทบต่อการ- พัฒนารายวิชาท้องถิ่นของเราจังหวัดตรัง	76
12	ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูสังกัดศึกษาเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเราจังหวัดตรัง ..	77
13	ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูสังกัดศึกษาเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาทางด้านวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนในรายวิชา- ท้องถิ่นของเราจังหวัดตรัง	78
14	ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูสังกัดศึกษาเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาทางด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนที่มีต่อการ- ใช้หลักสูตรวิชาสังกัดศึกษาในระดับมัธยมศึกษา	79
15	ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูสังกัดศึกษาเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาในเรื่องของแผนการสอนและคู่มือครูที่เกี่ยวข้องกับ- การใช้หลักสูตรวิชาสังกัดศึกษาในระดับมัธยมศึกษา	80
16	ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูสังกัดศึกษาเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาในเรื่องของแหล่งข้อมูลท้องถิ่นของจังหวัดตรัง	81
17	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู- สังกัดศึกษาที่มีต่อการพัฒนาและจัดการเรียนการสอน รายวิชา ส 071	89
18	การเปรียบเทียบความต้องการของครูสังกัดศึกษา ที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตร รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของ- เรา 1 จังหวัดตรัง	90
19	การเปรียบเทียบความพร้อมของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดตรังในการดำเนินพัฒนาหลักสูตรรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง	91
20	การเปรียบเทียบปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร วิชา สังกัดศึกษาในระดับมัธยมศึกษาและค่านสภาพ- แวดล้อมของจังหวัดตรัง	92

21	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองนักเรียน จังหวัดตรัง	94
22	ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน เกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหาในรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเราจังหวัดตรัง	95
23	ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน เกี่ยวกับการรับลักษณะของเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของ- เราจังหวัดตรัง	96
24	ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน เกี่ยวกับเนื้อหาที่ควรกำหนดให้เห็นเนื้อหาในราย- วิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง	97
25	ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน เกี่ยวกับความต้องการให้มีการกำหนดคำอธิบาย- รายวิชาท้องถิ่นของเราจังหวัดตรังกับความต้องการ ให้นักเรียนเรียนวิชาท้องถิ่นของจังหวัดตรังโดยให้มี เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ของจังหวัดตรัง	98
26	ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน เกี่ยวกับความพร้อมที่จะช่วยกำหนดเนื้อหาวิชาท้องถิ่น ของเราจังหวัดตรังกับความร่วมมือในการสนับสนุน กิจกรรมด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน	99
27	ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน เกี่ยวกับปัญหาจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ทาง- สังคมและทางวัฒนธรรมที่มีต่อการดำรงชีวิตของคนใน ท้องถิ่นจังหวัดตรัง ซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร- วิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา	100
28	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มี- ต่อการพัฒนาและจัดการเรียนการสอนรายวิชา ส 071....	104

29	การเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนที่มี- ต่อการกำหนดค่าอธิบายรายวิชาท้องถิ่นของเรารัฐบาล กับความต้องการให้นักเรียนเรียนวิชาท้องถิ่นของจังหวัด ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ของจังหวัด 106	106
30	การเปรียบเทียบความพร้อมความร่วมมือของผู้ปกครอง นักเรียนที่มีต่อการกำหนดเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของ จังหวัดกับการร่วมมือในการสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน 107	107
31	การเปรียบเทียบสภาพปัญหาทางด้านสภาพแวดล้อม จังหวัดที่มีต่อการพัฒนาและจัดการเรียนการสอน รายวิชา ส 071 108	108
32	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญทางด้าน- การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัด 109	109
33	ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้าน- การศึกษานอกโรงเรียนเกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตร- รายวิชาท้องถิ่นของเรากับสภาพท้องถิ่นของจังหวัด 111	111
34	ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้าน- การศึกษานอกโรงเรียนเกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหาวิชา- วิชาท้องถิ่นของเรารัฐบาล 112	112
35	ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการ- ศึกษานอกโรงเรียนเกี่ยวกับการปรับลักษณะเนื้อหาวิชา- ท้องถิ่นให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นของจังหวัด 113	113
36	ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้าน- การศึกษานอกโรงเรียนเกี่ยวกับความต้องการที่จะพัฒนา- หลักสูตรรายวิชาท้องถิ่นของเรารัฐบาล 114	114
37	ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้าน- การศึกษานอกโรงเรียนเกี่ยวกับความต้องการให้มีการ- กำหนดค่าอธิบายรายวิชาท้องถิ่นของเรารัฐบาล 115	115

- 38 คำคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางด้าน-
การศึกษาในท้องถิ่นเกี่ยวกับความพร้อมของโรงเรียน-
มัธยมศึกษาจังหวัดตรังที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรรายวิชา-
ท้องถิ่นของเร। จังหวัดตรัง 115
- 39 คำคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางด้าน-
การศึกษาในท้องถิ่นเกี่ยวกับความพร้อมที่จะส่งเสริม-
การเรียนการสอนในรายวิชาท้องถิ่นของเรและ ความ-
พร้อมที่จะให้ความร่วมมือสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของ-
โรงเรียนในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับอุปสงค์สภาพ-
ชีวิตจริงของท้องถิ่นตนเอง 117
- 40 คำคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางด้าน-
การศึกษาในท้องถิ่นถึงสภาพปัญหาที่เกี่ยวเนื่องกับการทำ-
หลักสูตรวิชาสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษา จังหวัดตรัง ... 118

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม รวมทั้งด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในปัจจุบัน มีผลกระทบโดยตรงต่อการดำเนินชีวิตของคนไทยในท้องถิ่นต่าง ๆ โดยเฉพาะทางเศรษฐกิจมีแนวโน้มจะพัฒนาจากประเทศเกษตรกรรมไปสู่อุตสาหกรรมให้มากขึ้น แนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จำเป็นต้องเตรียมประชากรของประเทศและท้องถิ่นให้พร้อมที่จะเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ และสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสงบสุข

สำหรับศักยภาพในการพัฒนาประเทศอยู่ที่ทรัพยากรมนุษย์ ซึ่ง โกวิท ประวาลพุกษ์ (2534 : 1-8) เห็นว่าการศึกษาเป็นบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ถ้าดำเนินงานด้านการศึกษาได้ถูกต้องรัดกุม ก็จะมีประสิทธิผลทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาสังคมและพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าได้ ในส่วนของความสำคัญของการศึกษา มยุรี จารปาล (2532 : 2) เห็นว่าการศึกษาต้องทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ให้กับเยาวชนและประชาชนทั่วไป เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการดำรงชีวิตของตนเอง ในสังคมหรือท้องถิ่นนั้นๆ ไม่ก่อให้เกิดปัญหาต่อสังคมสามารถแก้ปัญหา พัฒนาชีวิตอาชีพ เศรษฐกิจของตนเองและสังคมในท้องถิ่นได้ ผู้เรียนจะรักและผูกพันในท้องถิ่นของตน ประเทศชาติก็จะมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพช่วยพัฒนาประเทศได้

จากผลการประชุมสัมมนาทางวิชาการ กรมวิชาการ (2532ก : 333-361) พบข้อสังเกตและข้อคิดเห็นว่า ผู้ที่เรียนจบหลักสูตรในระดับต่าง ๆ ส่วนมากยังไม่สามารถนำความรู้และทักษะไปใช้ในการประกอบอาชีพให้สอดคล้องและสนองความต้องการของท้องถิ่นได้อย่างเต็มที่ และยังขาดความรู้ความเข้าใจในข้อมูล หรือข้อเท็จจริงต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในท้องถิ่นของตน ซึ่งเท่ากับการศึกษายังไม่ได้ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ หรือการถ่ายทอดความรู้ยังไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร

หลักการสำคัญของหลักสูตรฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533 ที่มุ่งให้
ท้องถิ่นสามารถพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคมของแต่ละ
ท้องถิ่น นอกจากนั้นเมื่อพิจารณาถึงจุดประสงค์ของหลักสูตรแล้วพบว่า วิชาสังคม
ศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจะมีความสอดคล้องเกี่ยวข้องกับเรื่องของท้องถิ่น
ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ (2534 : 2) กำหนดไว้ ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้อง
กับแนวนโยบายของการพัฒนาประเทศที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจ
สภาพท้องถิ่นของตนเอง

สำหรับการเรียนรู้เรื่องท้องถิ่นหรือท้องถิ่นศึกษานั้น ถ้าพิจารณาเนื้อหา
วิชา จะพบว่าประชาชนในท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมทุกด้านในเชิง
เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม นอกจากนั้นผู้เรียนควรรู้จักหน้าที่และบทบาท
ของตนเอง โดยสร้างความตระหนักให้เห็นคุณค่าและประโยชน์ของท้องถิ่นของ
ตนเอง อันจะนำไปสู่การรู้จักหาแนวทางแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นจากสภาพ
แวดล้อมต่าง ๆ ภายในท้องถิ่นได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับคำ-
กล่าวของ ประเสริฐ วิทยารัฐ (2502 : 13-14) ที่ว่า จุดมุ่งหมายของ
การเรียนวิชาภูมิศาสตร์เพื่อให้ผู้เรียน เรียนรู้จากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวโดยเฉพาะ
ท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ เพื่อให้เป็นพลเมืองดีสามารถทำคุณประโยชน์ให้แก่ท้องถิ่น
นั้น ๆ พร้อมกันนี้ยังต้องการให้ ผู้เรียนรู้จักควบคุมและดัดแปลงธรรมชาติ อันจะ
ส่งผลให้ผู้เรียนรู้จักคิดอย่างมีเหตุผล รู้จักแก้ปัญหาด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์
สามารถนำเอาความรู้ที่นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคมได้

อย่างไรก็ตามข้อเท็จจริงที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ จากการศึกษาของ
สมาน บุญถัน (2524 : บทคัดย่อ) และผลการสัมมนาหลักสูตรสังคมศึกษาระดับ
มัธยมศึกษาที่จัดโดย กรมวิชาการ (2529 : ไม่มีเลขหน้า) พบว่า ผู้เรียน
ในปัจจุบันเรียนรู้สภาพ สังคมในพื้นที่ซึ่งห่างไกลจากตัวเองมาก ความรู้เหล่านั้น
เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน น้อยมาก เพราะไม่มีโอกาสได้เรียนรู้และศึกษาสิ่งที่
อยู่ใกล้ตัว ทำให้ไม่เกิด ความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริง ตลอดจนขาดการฝึก
ฝนให้มีพฤติกรรมที่เป็นพื้นฐานของการเรียนภาคปฏิบัติ อันจะเป็นการช่วยให้ผู้-
เรียนมีความสามารถแก้ปัญหาในท้องถิ่นได้ นอกจากนั้นยังพบว่า กระบวนการ
และขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรในระดับท้องถิ่นยังไม่สอดคล้อง และเกื้อกูลต่อ
การพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจและสังคมในแต่ละท้องถิ่น สืบเนื่องจากหลัก-
สูตรที่ปรับปรุงใหม่ล่าสุดใน ปี พ.ศ. 2533 ยังไม่มีคู่มือครูและแผนการสอน

ครบทุกรายวิชา ด้านตัวครูผู้สอน เองยังไม่มีความสันทัดและเข้าใจกระบวนการของการของหลักสูตรฉบับปรับปรุงดีพอ ซึ่งผลงานการวิจัยหลายฉบับสรุปให้เห็นว่า หัวหน้าหมวดและครูผู้สอนรายวิชาต่างๆ ขาดแคลนเอกสารประกอบหลักสูตร คู่มือการสอน แผนการสอน คู่มือการประเมินผล ครูผู้สอนยังไม่เข้าใจความต้องการของหลักสูตร ไม่เข้าใจเรื่องจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ครูอาจารย์ผู้สอนไม่จัดแผนการสอนให้ตรงตามคำอธิบายรายวิชาที่หลักสูตรกำหนด ครูยังใช้การสอนแบบเก่า ครูไม่มีแผนการสอนครูต้องการให้กรมวิชาการทำตัวอย่างแผนการสอน เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ

นอกจากนั้นยังได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์หัวหน้าหมวดวิชาสังคมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดตรัง โดยสมศิริ สุนทรนนท์ (บทสัมภาษณ์: 21 ก.ค. 2534) กล่าวว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นของจังหวัดตรัง ตั้งแต่โรงเรียนขนาดกลางลงไปถึงโรงเรียนขนาดเล็ก ยังไม่สามารถเปิดสอนวิชาบังคับเลือก รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 ได้ เนื่องจากโรงเรียนยังไม่มีความพร้อมในเรื่องของข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดตรังและแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อจัดทำรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 สำหรับ กรมวิชาการ (2534ก : 1,33) คาดหวังถึงการพัฒนาหลักสูตรในระดับท้องถิ่นว่า ต้องการส่งเสริมให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปรับปรุง เพิ่มเติมหลักสูตร เพราะหลักสูตรได้คำนึงถึงความต้องการที่หลากหลายของทรัพยากรในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งจะแตกต่างกันในด้านสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เศรษฐกิจและสังคม หลักการดังกล่าวจะเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนในแต่ละท้องถิ่นได้รับประโยชน์ โดยเป็นเรื่องที่ท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ เพราะเป็นการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรักและผูกพันกับท้องถิ่นของตนเองมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยตระหนักและให้ความสำคัญดังกล่าว อีกทั้งเห็นว่า วิชาภูมิศาสตร์เป็นวิชาหนึ่งในหมวดสังคมศึกษาที่สามารถบูรณาการให้ตอบสนองความต้องการของสังคมได้ และยังใช้ฝึกอบรมสมาชิกของสังคมให้เป็นผู้คิดเป็นทำเป็นและแก้ปัญหาสังคมได้อย่างมีเหตุผล

ผู้วิจัยจึงเห็นว่า การศึกษาความต้องการของบุคลากรทางการศึกษาในระดับท้องถิ่น เพื่อการจัดสร้างกรอบและตัวอย่างแผนการสอน รายวิชา ส 071 (ท้องถิ่นของเรา 1) จะมีประโยชน์ต่อครูอาจารย์ผู้สอนให้เข้าใจกรอบแนวความคิด และสามารถ จัดทำแผนการสอนได้ชัดเจน สอดคล้องกับจุดมุ่ง

หมายของหลักสูตร ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ให้เกิดผลโดยตรงต่อผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจใน เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ จึงควรเรียนรู้ถึงการดำรงชีวิตและการแสวงหาผลประโยชน์จากการศึกษาหาข้อมูล ในท้องถิ่น เพื่อให้รู้จักสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนทราบถึงสภาพ ปัญหาที่แท้จริงที่ตนเผชิญอยู่จากการที่ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ท้องถิ่นของตนเอง ย่อมจักเป็นประโยชน์อย่างแท้จริงที่จะช่วยให้รู้จักตัวเองและสภาพสังคมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งนับได้ว่าเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตสามารถพัฒนาตนให้เป็นทรัพยากร มนุษย์ที่มีคุณภาพสูงต่อไป

พร้อมกันนี้ผู้วิจัยยังได้นำเอาผลของการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับแนวความคิดและความต้องการของบุคลากรระดับท้องถิ่นอันประกอบด้วย ครูสังคมศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน ผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาระดับท้องถิ่นจังหวัดตรัง มารวบรวมจัดทำกรอบแนวความคิดเป็นเนื้อหาในรายวิชา ส 071 เพื่อจัดกิจกรรม การเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจของท้องถิ่นจังหวัดตรัง ให้เป็นประโยชน์กับโรงเรียนและครูผู้สอน สำหรับใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนการสอนรายวิชา ส 071 ได้ จากความ สำคัญและการตระหนักในสภาพปัญหาดังกล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา วิจัยในเรื่องนี้

จุดมุ่งหมายของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในระดับท้องถิ่น เกี่ยวกับความสอดคล้องของรายวิชา ส 071 ตามความต้องการของ ท้องถิ่น จังหวัดตรัง
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น จังหวัดตรัง ทางด้านภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน วิชา ส 071 ท้องถิ่น ของเรา 1
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น ความต้องการ และความพร้อมของ โรงเรียนที่มีสภาพทางภูมิศาสตร์ต่างกัน ในการจัดการเรียนการสอน รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 ที่พัฒนาแล้วตามความต้องการของท้องถิ่น

4. เพื่อจัดทำ (ปรับปรุง) คำอธิบายรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของ
ของเรา 1 จังหวัดตรังตามข้อมูลที่เป็นความต้องการของท้องถิ่นในเรื่องต่อไปนี้

- 4.1 จุดประสงค์
- 4.2 เนื้อหาวิชา
- 4.3 กิจกรรมการเรียนการสอน

5. เพื่อกำหนดกรอบโครงสร้างแผนการสอน รายวิชา ส 071 ท้อง-
ถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง

6. เพื่อจัดทำตัวอย่างแผนการสอน 1 หน่วยการเรียนรู้

สมบัติฐานของการศึกษา

1. บุคลากรทางการศึกษาในระดับท้องถิ่น มีปัญหาและความต้องการ
ในเรื่องการจัดการ เรียนการสอน รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 แตก-
ต่างกัน

2. บุคลากรทางการศึกษาในระดับท้องถิ่น มีความพร้อมในการพัฒนา
และจัดการเรียนการสอนรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 แตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
โดยเฉพาะหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาระดับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ที่เป็นวิชาบังคับ
ศึกษาในรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 ของจังหวัดตรัง และใช้เป็นข้อมูล
สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

1. ผลการศึกษาค้นคว้านี้จะช่วยให้ครูสังคมศึกษา ได้แนวความคิดมีกรอบ
แนวความคิด สามารถจัดทำแผนการสอนได้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
ปรับปรุง พ.ศ. 2533 จนได้แผนการสอนที่มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ใน
จัดการเรียนการสอน บรรลุจุดประสงค์ของการเรียนในวิชาที่ตนรับผิดชอบ
2. ทำให้บุคลากรทางการศึกษาระดับท้องถิ่น รู้ถึงสภาพปัญหาและ
ความต้องการของ ท้องถิ่นของตนมากยิ่งขึ้น โดยนำเอาสภาพปัญหาและความ
ต้องการเหล่านั้นมาช่วยในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ของตนอีกด้วย

3. ทำให้บุคลากรทางการศึกษาระดับท้องถิ่น เห็นความสำคัญของวิชา ภูมิศาสตร์ที่มีบทบาทต่อการวางแผนพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ตลอดจนรู้จักนำเอาศาสตร์ทางพื้นที่ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาท้องถิ่น ในพื้นที่ ทุกระดับ

4. ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ตระหนักถึงความสำคัญของการ ศึกษาในระดับท้องถิ่น เพื่อให้รู้และเข้าใจถึงสภาพปัญหาของการจัดการเรียน การสอนในท้องถิ่น ซึ่งจะนำไปพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของ ท้องถิ่นได้ ตามสภาพการที่เหมาะสม

5. ผลการศึกษาค้นคว้านี้ สามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อเป็นแนวทาง ใน การกำหนดเนื้อหาวิชา และจัดทำแผนการสอนสำหรับครู ผู้สอนรายวิชา ท้องถิ่น ของเรา 1 ซึ่งเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรม ในท้องถิ่นของตน

6. ใช้เป็นแนวทางศึกษา ค้นคว้า และวิจัยเพื่อการพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่นและรายวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาค้นคว้านี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา(Research and Development) โดยมีขอบเขตการศึกษา ดังนี้

1. การศึกษาค้นคว้านี้มุ่งศึกษาความคิดเห็น ความต้องการ และความ พร้อมของบุคลากรในระดับท้องถิ่น จังหวัดตรัง เกี่ยวกับข้อมูลหรือข้อสนเทศ ต่าง ๆ ในท้องถิ่นจังหวัดตรัง ตลอดจนความต้องการในการพัฒนาการเรียนการ- สอนในรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ประกอบด้วย กลุ่มครูสังคมศึกษา กลุ่มผู้ปกครองนักเรียน และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทาง การศึกษาใน ท้องถิ่น จังหวัดตรัง

3. ตัวแปร ที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย

3.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการศึกษารายวิชา ส 071
เกี่ยวกับ

3.1.1 ความสอดคล้องของคำอธิบายรายวิชา ส 071
ท้องถิ่นของเรา 1

3.1.2 การกำหนดเนื้อหา

3.1.3 การวัดผลประเมินผล

3.1.4 การสร้างแผนการสอน

3.2 ความพร้อมในการปรับปรุงคำอธิบายรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 ตามความต้องการของท้องถิ่นจังหวัดตรัง

3.3 ความต้องการในการปรับปรุงคำอธิบายรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 ตามความต้องการของท้องถิ่นจังหวัดตรัง

3.4 ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นปัญหาเกี่ยวกับ

3.4.1 ปัญหาจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ทางสังคม และทางวัฒนธรรมที่มีต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่นจังหวัดตรัง

3.4.2 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1

3.4.3 ปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

3.4.4 ปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1

3.4.5 ปัญหาเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน

3.4.6 ปัญหาเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียน

3.4.7 ปัญหาเกี่ยวกับแผนการสอนและคู่มือครู

3.4.8 ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งข้อมูล หรือที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลท้องถิ่นในจังหวัดตรัง

4. การปรับปรุงหลักสูตรระดับท้องถิ่น รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง ในรายละเอียดเกี่ยวกับ

4.1 จุดประสงค์

4.2 เนื้อหาวิชา

4.3 สื่อการเรียนการสอน

4.4 เทคนิคและกิจกรรมการเรียนการสอน

5. การสร้างแผนการสอน จะสร้างเฉพาะหนึ่งตัวอย่าง เพื่อให้เป็นแนวทางแก่ครูสังคมศึกษา ในการสร้างหน่วยอื่นๆ ต่อไป

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การศึกษาค้นคว้านี้จะทำการศึกษาเฉพาะเรื่อง ตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายและขอบเขตของการวิจัยเท่านั้น
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาโดยผ่านการพิจารณาตรวจสอบจากประธานกรรมการที่ปรึกษาควบคุมวิทยานิพนธ์ ตลอดจนผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญทางด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

นิยามศัพท์เฉพาะ

รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 หมายถึง รายวิชาหนึ่งที่อยู่ในกลุ่มวิชาสังคมศึกษา ที่จัดให้เป็นวิชาบังคับเลือก ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533

ท้องถิ่นของเรา หมายถึง เขตพื้นที่การปกครองระดับจังหวัด ของจังหวัดตรัง

บุคลากรท้องถิ่น หมายถึง ครูสังคมศึกษาผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาในท้องถิ่น และผู้ปกครองนักเรียน หรือเรียก รวมว่าบุคลากรทางด้านการศึกษาระดับท้องถิ่น

ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาในท้องถิ่น หมายถึง ผู้ปฏิบัติราชการด้านการศึกษาของจังหวัดตรัง ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษาจังหวัดตรัง ศึกษาธิการจังหวัดตรัง และศึกษาธิการอำเภอ กิ่งอำเภอต่าง ๆ ผู้อำนวยการสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง และหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ กิ่งอำเภอต่าง ๆ และหัวหน้าศึกษานิเทศก์จังหวัดตรัง

แผนการสอน หมายถึง แนวทางการสอนหรือคู่มือครูที่ใช้ในการสอน โดยจัดทำขึ้นตามแนวทางของหลักสูตร มีการเสนอกิจกรรมที่ใช้สอนอย่างมีระบบเหมาะสมกับ เวลา และเนื้อหาที่มีอยู่ในท้องถิ่น รวมทั้งมีกิจกรรมมากพอที่ครูสามารถจะเลือกใช้ได้ตามความเหมาะสมกับความต้องการของครูที่จะนำไปใช้ในการเรียนการสอนต่อไป

การพัฒนาหลักสูตรในระดับท้องถิ่น หมายถึง การที่ท้องถิ่นดำเนินการปรับปรุง เพิ่มเติมหลักสูตร ให้สอดคล้องกับสภาพและความ ต้องการของท้องถิ่น ใน 5 ลักษณะ คือ

1. เพิ่มเติมรายละเอียดเนื้อหาในรายวิชาที่มีอยู่แล้ว
2. กำหนดกิจกรรมเสริม
3. ทำสื่อเสริม
4. พัฒนากระบวนการเรียนการสอน
5. จัดทำรายวิชาเพิ่มเติมในกลุ่มวิชาบังคับเลือกและวิชาเลือกเสรี

โรงเรียนที่มีสภาพทางภูมิศาสตร์ต่างกัน หมายถึง โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองกับโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตชนบท

โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเมือง หมายถึง โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล โดยส่วนใหญ่จะเป็นโรงเรียนขนาดกลางขึ้นไป จนถึงโรงเรียนขนาดใหญ่ ตามเกณฑ์ของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตชนบท หมายถึง โรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล หรือเรียกว่า โรงเรียนมัธยมประจำตำบล ขนาดของโรงเรียนส่วนใหญ่จะเป็นโรงเรียนขนาดกลางลงไปจนถึงโรงเรียนขนาดเล็ก ตามเกณฑ์ของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การมีความรู้เรื่องจังหวัดตริง มีการจัดทำหลักสูตรรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 มีกิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสม มีการจัดทำสื่อการเรียนการสอน และมีการจัดทำแผนการสอน

ความคิดเห็นและความต้องการของท้องถิ่น หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดตริง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดตริง แผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัดตริง และความคาดหวังเกี่ยวกับคุณภาพของนักเรียนที่จะได้รับ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของคำอธิบายรายวิชา ส 071 หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อคำอธิบายรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 ที่เกี่ยวกับสภาพของท้องถิ่นจังหวัดตริง ในเรื่องจุดประสงค์ เนื้อหา และกิจกรรมการเรียนการสอน

ความต้องการในการกำหนดคำอธิบายรายวิชา ส 071 หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้มีขึ้นเพื่อความเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงของจังหวัดตริงในเรื่องเกี่ยวกับจุดประสงค์ เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลและการจัดทำแผนการสอน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อให้เห็นภาพของกรอบแนวความคิดที่ชัดเจนในการศึกษาเรื่องนี้ ผู้ได้ศึกษา ค้นคว้า เอกสาร แนวความคิด ทฤษฎี หลักการ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. การศึกษากับความสำคัญของวิชาภูมิศาสตร์ที่มีต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
2. อิทธิพลทางสภาพภูมิศาสตร์ต่อการจัดการเรียนการสอนในวิชาสังคมศึกษา
3. การพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น
4. การจัดทำแผนการสอน

1. การศึกษากับความสำคัญของวิชาภูมิศาสตร์ที่มีต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

1.1 การศึกษากับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

มนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีค่าสูงสุด จึงควรส่งเสริมให้ได้รับการพัฒนาทุก ๆ ด้านอย่างมีคุณภาพที่เหมาะสมและพร้อมที่จะออกไปพัฒนาสังคมต่อไป ด้วยความสำคัญต่อชาติบ้านเมืองนี้ โกวิท ประวาลพุกษ์ (2534 : 1) เห็นว่า การศึกษาย่อมมีบทบาทสำคัญต่อการให้ความหมายในเรื่องของชีวิต ในลักษณะเช่นนี้สำหรับการจัดการศึกษาในต่างประเทศก็จะต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นหลักสำคัญ ให้การชกย่องครูว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อการศึกษา เพราะการศึกษาเป็นการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ เบนเนทท์ (Bennette. 2521 : 175) ที่ว่าการศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญและมีบทบาทในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ โดยมีครูเป็นตัวจักรที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอนให้กับประชาชน ส่วนบทบาทของครูตามที่ ศรีสมร พุ่มสะอาด (2530 : 23-24) ได้สรุปแนวความคิดของนักการศึกษาที่เกี่ยวข้องว่า ประการแรก ครูควรมีบทบาทในการสอนและ

พัฒนานักเรียนให้เจริญในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านความรู้ ความประพฤติ และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในสังคม ประการที่สอง ครูควรมีบทบาทในการพัฒนาชุมชนและสังคมที่ตนเองประกอบอาชีพอยู่ให้เจริญก้าวหน้า เป็นชุมชนที่ดี ประการสุดท้ายครูต้องมีบทบาทในการพัฒนาตนเองทั้งด้านความรู้ และความประพฤติที่ดี มีสุขภาพจิตและสุขภาพร่างกายดี สำหรับผลงานวิจัยในต่างประเทศ ที่ เบ็นท์ และแมคคาน (Bent and Mccann. 1960 : 71) ได้ทำการวิจัย เพื่อหาเกณฑ์ในการวัดคุณสมบัติและคุณลักษณะที่เกี่ยวกับความสามารถในการสอนของครู โดยผลการวิจัยพบว่า ยังไม่มีเกณฑ์ใดที่ดีที่สุดในการวัดคุณสมบัติและคุณลักษณะที่เกี่ยวกับความสามารถในการสอนของครู แต่มีการวิจัยเพื่อหาเกณฑ์และกระบวนการในการคัดเลือกครู ซึ่งดีเคิร์เกอร์ (Dickrager. 1969 : 2284 A) ได้ทำการวิจัยพบว่าเกณฑ์ด้านความรู้ นิยมนำมาใช้มากที่สุดในการคัดเลือกครู นอกจากนั้นยังมีการพิจารณาถึงทักษะประสบการณ์ในการสอน ภูมิหลังทางด้านที่อยู่อาศัยตามสภาพภูมิศาสตร์ และบุคลิกภาพที่ดีจะช่วยให้ครูประสบความสำเร็จในการสอน ส่วน เอ็มเมอร์ตัน (Emmertton. 1974 : 3334 A) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเกณฑ์ในการคัดเลือกครู ซึ่งผลปรากฏว่าต้องใช้คุณสมบัติ 4 ประการคือ มีความรู้ความสามารถในการสอนนักเรียน มีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และต้องมีทัศนคติที่ดีต่อผู้อื่น สำหรับสาเหตุสำคัญของปัญหาในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ผ่านมานั้น โกวิท ประวาลพฤษช์ (2534 : 3-8) เห็นว่า การกำหนดเป้าหมายของการศึกษามักกำหนดให้ติดอยู่กับวิชาใดวิชาหนึ่งเพียงวิชาเดียว พร้อมกันนี้ยังเห็นว่า การสอนมุ่งเน้นเนื้อหาวิชามากกว่าการพัฒนาผู้เรียนและการสอนมิได้เน้นถึงการนำความรู้ไปใช้ หรือครูอาจจะรู้และตระหนักเกี่ยวกับการพัฒนาคน แต่ครูส่วนมากยังไม่รู้จักวิธีการที่ดีและเหมาะสมทางเทคนิควิธีในการพัฒนาคุณภาพเหล่านั้น เนื่องจากครูขาดกระบวนการต่าง ๆ เพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ ส่วนแนวทางในการแก้ปัญหา นั้น โกวิท ประวาลพฤษช์ ได้เสนอแนวทางไว้ว่า ควรมีการเตรียมคน โดยจัดการศึกษาในสิ่งที่จำเป็นต่อการเตรียมคนออกไปพัฒนาสังคมในอนาคตให้ใช้การวางแผนอย่างมียุทธศาสตร์ ไม่ควรใช้การวางแผนเพื่อแก้ปัญหาเพียงอย่างเดียว เนื่องจากในอนาคตมีความซับซ้อน มีการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็ว การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จึงต้องมีการกำหนดคุณภาพและสมรรถภาพให้สอดคล้องกัน โดยอาศัยเทคนิคเหล่านี้คือ (1) การวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณหรือมีความคิดเชิงระบบ

- (2) การวางแผนอย่างมียุทธศาสตร์ (3) การปรับเปลี่ยนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

จากแนวความคิดที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าการศึกษาคือเป็นปัจจัยสำคัญที่มีบทบาทต่อการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าและมีความมั่นคง เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และยังเป็นการเตรียมประชากรของประเทศให้มีความรู้ความสามารถมีทักษะและเจตคติที่จำเป็นและเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาคุณภาพของประชากร อันจะส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้นโดยมีครูเป็นตัวจักรสำคัญในการจัดการเรียนการสอนให้ตรงกับเป้าหมายของการศึกษา ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียน หรือพัฒนาคนให้มีคุณภาพเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่า โดยครูต้องมีความรู้ มีทักษะและมีความสามารถในการเลือกจัดประสบการณ์ของบทเรียนได้อย่างเหมาะสม เป็นกระบวนการ

1.2 ความสำคัญของวิชาภูมิศาสตร์กับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

การศึกษาแบบประยุกต์ใช้เป็นแนวทางหนึ่งของการศึกษาทางภูมิศาสตร์ ในยุคปัจจุบัน นักภูมิศาสตร์จึงพยายามศึกษาลักษณะของสถานที่เฉพาะแห่งบนพื้นโลกเพื่อจะช่วยให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างชีวิต ความเป็นอยู่ของมนุษย์ในสังคมและสิ่งแวดล้อมทั้งทางกายภาพและทางวัฒนธรรม โดยกล่าวถึงความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ที่ทำให้สถานที่หนึ่งแตกต่างไปจากสถานที่อีกแห่งหนึ่ง ที่เรียกว่า ศาสตร์แห่งพื้นที่ (Science of Space) ซึ่งจะกล่าวถึงความแตกต่าง (Difference) การกระจาย (Distribution) และการปฏิสัมพันธ์ของพื้นที่ (Interaction of Space) อันเป็นตัวการสำคัญที่จะทำให้เกิดปรากฏการณ์ต่าง ๆ ขึ้นในพื้นที่

ศาสตร์แห่งพื้นที่ ตามความหมายของ ฮาร์วี (ฉัตรชัย พงศ์ประยูร. 2532 : 1-4 ; อ้างอิงมาจาก Harvey. 1984 : unpagged) ซึ่งเห็นว่า เป็นศาสตร์ที่เป็นผลผลิตจากแนวความคิดของมนุษย์ที่จะนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินชีวิต อีกทั้งยังเป็นมวลรวมของทฤษฎี ข้อเท็จจริงและวิธีการต่าง ๆ โดยมีนักวิทยาศาสตร์เป็นผู้ที่มีส่วนทำให้ประสบความสำเร็จ

นอกจากนี้ ฉัตรชัย พงศ์ประยูร (2532 : 4) ยังกล่าวเสริมอีกว่า ถ้าพิจารณาเฉพาะสาขาวิชาภูมิศาสตร์แล้วจะพบว่า วิชาภูมิศาสตร์เป็นวิชาหนึ่ง

ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งเป็นไปตามเหตุและผลของการเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมทางกายภาพ แต่ก็มีผลกระทบโดยตรงต่อมวลมนุษย์ และด้วยเหตุผลที่ว่า วิชาภูมิศาสตร์อยู่ในกลุ่มสังคมศาสตร์ จึงนิยมใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ในการตอบปัญหาและศึกษาวิจัย ความรู้จึงเกิดขึ้นจากการบันทึก วิเคราะห์และสะสมข้อมูลเกี่ยวกับการกระจายของปัจจัยต่าง ๆ ในพื้นที่ตลอดจนการจัดการพื้นที่โดยอาศัยตัวแปรต่าง ๆ มารวมกันเป็นข้อมูลพื้นฐานของสังคมที่ต้องการศึกษา เพราะสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา สำหรับ เมอร์ฟี (พัฒนาศ พิชิตกุล และคนอื่น ๆ 2531 : 12-14; ผู้แปลจาก Murphey 1982 : unpagged) มองว่า วิชาภูมิศาสตร์โดยพื้นฐานแล้วจะเกี่ยวข้องกับแบบรูปของการกระจายของมนุษย์บนพื้นโลก และการที่มนุษย์ใช้ประโยชน์จากพื้นโลกจะมีผลกระทบอย่างไร เหตุใดมนุษย์จึงใช้ประโยชน์จากพื้นโลกแตกต่างกันในเวลาและสถานที่ต่างกัน การใช้ประโยชน์ดังกล่าวนี้จะมีความสัมพันธ์กับเศรษฐกิจและวัฒนธรรมทั้งหมดของประเทศอย่างไร

การที่จะนำเอาศาสตร์แห่งพื้นที่มาใช้ในการศึกษาปรากฏการณ์หรือเหตุการณ์ตามธรรมชาติ อันประกอบด้วยพื้นโลก สภาพแวดล้อมในแง่ที่เป็นที่ตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ การดำรงชีวิตและกิจกรรมของมนุษย์เพื่อการดัดแปลง ปรับตัว สร้างสรรค์สังคมมนุษย์ให้สูงขึ้นนั้น ประเทือง จินตสกุล (2528 : 7-8) ยังให้ความเห็นที่สอดคล้องกับคำกล่าวในเรื่องศาสตร์ทางพื้นที่ว่า ในพื้นที่หนึ่ง ๆ ย่อมมีทั้งปรากฏการณ์ทางกายภาพและทางวัฒนธรรมที่มีความสัมพันธ์กัน การศึกษาถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับปรากฏการณ์ทางกายภาพและทางวัฒนธรรมในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งทั้งระบบ จะทำให้เราสามารถรู้พื้นที่หรือจัดระบบของพื้นที่นั้นให้ได้รับประโยชน์สูงสุด ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถือว่าเป็นจุดประสงค์หลักของการศึกษาภูมิศาสตร์ในสภาพปัจจุบัน เพราะเมื่อวิทยาศาสตร์มุ่งศึกษาถึงปรากฏการณ์ทางกายภาพ สังคมศาสตร์มุ่งศึกษาถึงปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรม และในขณะเดียวกันภูมิศาสตร์ มุ่งศึกษาถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับปรากฏการณ์ทางกายภาพและวัฒนธรรมในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งทั้งระบบภูมิศาสตร์จึงเป็นทั้งวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ หรือเป็นศาสตร์ที่เชื่อมระหว่างศาสตร์ทั้งสอง ดังที่ศาสตราจารย์ มาโบกันจี (Mabogunje. 1984 : 2-6) ได้กล่าวไว้ว่า "Geography as a Bridge Discipline Between Natural and Social Sciences" ซึ่งมีความหมายว่า ภูมิศาสตร์เป็นเหมือนสะพานที่เชื่อมต่อระหว่างธรรมชาติกับ

ศาสตร์ทางสังคม

ในเมื่อภูมิศาสตร์เป็นศาสตร์แห่งพื้นที่ ก่ออาศัยปรากฏการณ์หรือเหตุการณ์ตามธรรมชาติมาใช้เป็นหลักในการศึกษา ด้วยวิธีการตั้งปัญหาและตอบคำถามแบบนักสังคมศาสตร์ มีการใช้เนื้อหาทางด้านกายภาพเพื่อศึกษาพื้นโลกและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ มีการนำเอาเนื้อหาทางด้านมนุษย์ที่เกิดจากตัวมนุษย์เองเข้าจัดการ จัดแปลง ปรับตัว และสร้างสรรค์ สังคมของมนุษย์ให้สูงขึ้นเรื่อย ๆ โดยอาศัย สติปัญญา ความสามารถทางด้าน วัฒนธรรม และเทคโนโลยีเข้าจัดการพื้นที่ จึงเกิดเนื้อหาทางด้านพื้นที่ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์อาศัยอยู่ วิชาภูมิศาสตร์จึงเป็นวิชาที่เก่าแก่ มีแผนที่เป็นเครื่องมือที่ใช้แสดงข้อมูลทางด้านพื้นที่ ดังนั้น มนัส สุวรรณ (2525 : 13-6, 13-8) จึงกล่าวถึงหน้าที่และบทบาทของนักภูมิศาสตร์ว่าเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของพื้นที่ทุกระดับ ด้วยการให้ข้อมูลความรู้พื้นฐานต่าง ๆ ทั้งข้อมูลทางด้านกายภาพ และข้อมูลของการกระจายของปรากฏการณ์ต่าง ๆ ในแต่ละพื้นที่

สำหรับวิชาภูมิศาสตร์ในระดับโรงเรียน นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าวิชาภูมิศาสตร์เป็นวิชาท่องจำทำให้เบื่อ สาเหตุเหล่านี้คงมาจากวัตถุประสงค์ของวิชาภูมิศาสตร์ภูมิภาคที่เน้น การให้ความรู้เกี่ยวกับโลกในทุก ๆ ด้านนับตั้งแต่สภาพแวดล้อมทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมืองและอื่น ๆ ทำให้ต้องบรรจุเนื้อหาจำนวนมากลงในรายวิชาเหล่านั้น นอกจากนั้นยังคงเกิดจากยุทธวิธีและเทคนิคการสอนของครูยังไม่น่าสนใจ การนำเสนอเนื้อหาขาดทั้งโครงสร้าง กรอบแนวความคิดตลอดจนทฤษฎีการเรียนรู้ในอันที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจ สนใจ แต่กลับทำให้ผู้เรียนประสบกับปัญหาต่าง ๆ มากขึ้น แนวทางและแนวคิดแก้ไขปัญหาเหล่านี้มีหนทางให้พิจารณาคัดเลือกใช้ดังเช่น ศรีสอาด ตั้งประเสริฐ (2530 : 1-2) ซึ่งให้เห็นถึงระบบการจัดการศึกษาของโรงเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกา ที่เปิดสอนวิชาภูมิศาสตร์แล้วมีการปรับปรุงในเรื่องต่าง ๆ หลายด้าน ตั้งแต่การปรับปรุงวิธีการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง มีการเพิ่มและเปลี่ยนแปลงเนื้อหาในหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นของตนเอง มีการใช้สื่อการเรียนการสอนมีการเตรียมครูให้มีทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการสอน มุ่งให้นักเรียนมีวิธี

การเขียนที่เปลี่ยนแปลงไปจากการเขียนด้วยวิธีท่องจำรายละเอียดเกี่ยวกับ-
สถานที่มาเป็นการมุ่งสร้างสมรรถนะของนักเรียนเอง ให้สามารถทำการวิ-
เคราะห์พื้นที่ได้ด้วยตนเอง สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง

เมื่อมีการเปลี่ยนแปลง โดยครูได้รับคำแนะนำให้ จัดเตรียมข้อมูล
มีบทเรียนหรือเนื้อหาเพื่ออ่านประกอบ ครูใช้สถิติ ใช้เครื่องมือทางสถิติศน-
ศึกษา ครูเปลี่ยนวิธีการจากการบรรยายมาใช้วิธีตั้งคำถาม ฝึกให้นักเรียนตั้ง
สมมติฐาน และหาข้อสรุปด้วยตนเอง เรียนรู้ด้วยการสังเกต วิเคราะห์
สังเคราะห์ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ รู้จักการใช้หลักเกณฑ์ทั่วไป กฎ
แบบจำลอง ทฤษฎี อันจะนำไปสู่การเข้าใจถึงพฤติกรรมของมนุษย์ทั้งทางด้าน
เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมือง สำหรับการเปลี่ยนแปลงการเรียน
การสอนในห้องเรียน ดังกล่าว คอมย่น (ศรีสอาด ตั้งประเสริฐ. 2530 : 1;
อ้างอิงมาจาก Kohn. 1973 : unpage) เรียกว่า เป็นการเปลี่ยนจากการ
สอนแบบแสดงให้ดู (Expository Teaching) มาเป็นการค้นพบเองด้วยการ
ชี้นำ (Guided Discovery)

ส่วนในประเทศไทย การศึกษาทางภูมิศาสตร์ในโรงเรียน โดยเฉพาะ
ระดับมัธยมศึกษา นั้นจะรวมไว้ในหลักสูตรสังคมศึกษา เพราะหลักสูตรสังคมศึกษา
เป็นประสบการณ์ที่จัดให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ ความสามารถไปใช้ในชีวิตร
ประจำวันได้ โดยถือว่าเป็นวิชาหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับ ทุกคนที่จะ
ต้องเรียน แมกลอนดอน (เมธีรัตน์ ทองลัมภ์. 2533 : 11; อ้างอิงมาจาก
McLondan. 1960 : 4) กล่าวถึงวิชาสังคมศึกษาว่าเป็นวิชาที่มีบทบาทสำคัญ
มากในการเตรียมเด็กสำหรับชีวิตทั้งในโลกปัจจุบันและโลกในอนาคต เพราะ
สังคมศึกษาเป็นวิชาที่ว่าด้วยความสัมพันธ์ของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและทาง
สังคม มนุษย์จะมีวิธีการใดจึงจะใช้สิ่งแวดล้อมเพื่อสนองความต้องการของคนใน
การดำรงชีวิต ซึ่ง ประหยัด ปานดี (2532 : 53) เห็นว่า ปัจจุบันมีการใช้
ความรู้ทางภูมิศาสตร์ในหน่วยงานต่างๆ ทั้งด้านการเรียน การสอน การค้นคว้า
วิจัย และการนำความรู้มาใช้ในหน่วยงานต่างๆ มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทั้งทาง
ด้านแผนที่และภาพถ่ายทางอากาศ ภาพและข้อมูลจากดาวเทียม งานสำรวจ
ทรัพยากรและการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ มีทั้งงานด้านผังเมือง งานด้านเศรษฐกิจ
สังคม ซึ่งงานเหล่านี้ต้องการผู้ที่มีความรู้ ประสบการณ์ และรวมถึงผู้ที่ได้รับ
การศึกษาฝึกอบรมมาโดยตรง แต่ปัญหาที่พบคือ การขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้

ความสามารถ ดังกล่าว จึงควรสนับสนุนหรือส่งเสริมให้มีการเรียนการสอนวิชา ภูมิศาสตร์ให้มากขึ้นทุกระดับ

จากแนวความคิดของบุคคลต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วนั้น พอจะสรุปได้ว่า วิชาภูมิศาสตร์มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพราะวิชา ภูมิศาสตร์เป็นศาสตร์หนึ่งที่สำคัญในการใช้ศึกษาปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ การ นำเอาความรู้พื้นฐานของวิชาภูมิศาสตร์มาประยุกต์ใช้ เพื่อทำการศึกษาวิจัย เกี่ยวกับปรากฏการณ์ต่าง ๆ บนพื้นโลก นักภูมิศาสตร์ก็จะยึดเอาพื้นที่เป็นแกน กลางสำหรับการวิเคราะห์การศึกษาถึงการกระจายของปรากฏการณ์ต่าง ๆ ใน พื้นที่ มนุษย์เราควรปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่มีมนุษย์อาศัยอยู่ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ดังนั้นความสำคัญของศาสตร์พื้นที่ที่อยู่ความสามารถจะนำเอา ศาสตร์นี้ไปใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินชีวิต ด้วยข้อเท็จจริงและด้วยวิธีการ ต่าง ๆ ที่เหมาะสม

2. อิทธิพลทางสภาพภูมิศาสตร์ต่อการจัดการเรียนการสอนในวิชาสังคมศึกษา

2.1 อิทธิพลทางสภาพภูมิศาสตร์ต่อการพัฒนาท้องถิ่น

การศึกษาทางศาสตร์ของพื้นที่ย่อมจะช่วยให้มองเห็นว่า สภาพแวดล้อมของแต่ละพื้นที่จะมีลักษณะทางด้านกายภาพ สังคมและวัฒนธรรม ที่มีความ แตกต่างและมีความคล้ายคลึงกันขึ้นอยู่กับคุณลักษณะเฉพาะของท้องถิ่น หรือ สภาพภูมิศาสตร์ในท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นสำคัญ ในเรื่องดังกล่าวนี้ ประหยัด ปานดี (2525 : 12-1, 12-4) เห็นว่า การศึกษาเรื่องของทำเลที่ตั้งของพื้นที่หรือ สถานที่ ให้ถือว่าเป็นข้ออ้างอิงเบื้องต้นที่นักภูมิศาสตร์ควรจะต้องรู้ก่อนสิ่งอื่นใด แต่ในปัจจุบันนอกจากจะรู้เกี่ยวกับทำเลที่ตั้งและสภาพแวดล้อมของแต่ละพื้นที่แล้ว จะต้องสามารถอธิบายรายละเอียดต่าง ๆ พร้อมกับสามารถพิจารณาถึงความ สัมพันธ์ระหว่างพื้นที่นั้น ๆ กับพื้นที่บริเวณใกล้เคียงได้ จึงจะทำให้ผู้ศึกษา สามารถเข้าใจในลักษณะและสภาพการต่าง ๆ ของพื้นที่ได้มากกว่าการระบุ เฉพาะตำแหน่งหรือพิกัดทางภูมิศาสตร์ได้แต่เพียงอย่างเดียว ดังนั้นเรื่องของ ทำเลที่ตั้ง (Site) และสภาพแวดล้อม (Situation) จึงเป็นสิ่งที่ทุกคนควร จะต้องเข้าใจและสามารถอธิบายได้เพราะเป็นแนวความคิดหลักที่สำคัญอันจะมี

ให้เห็นว่า เข้าใจสภาพของพื้นที่นั้น ๆ แล้วยังช่วยให้เห็นถึงสภาพการที่เปลี่ยนแปลงของพื้นที่จากอดีตมาถึงปัจจุบันว่ามีลักษณะการเปลี่ยนแปลงอย่างไร แนวความคิดเรื่องทำเลที่ตั้งและสภาพแวดล้อมยังสามารถนำไปใช้ในการศึกษาภูมิศาสตร์ท้องถิ่นได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ปฏิบัติงานในท้องถิ่นจึงควรมีทั้งประสบการณ์ ความรู้ ความเข้าใจในท้องถิ่นทั้งสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของพื้นที่นั้น ๆ มากกว่าบุคคลอื่นที่อยู่ภายนอกพื้นที่

อิทธิพลทางสภาพภูมิศาสตร์ต่อการพัฒนาท้องถิ่น ควรศึกษาถึงความเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นและปรากฏการณ์ทางสังคม สิ่งเหล่านี้จะปรากฏให้เห็นเด่นชัดในแต่ละท้องถิ่น ภูมิศาสตร์ท้องถิ่นหรือภูมิศาสตร์ชนบทเป็นศาสตร์ที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติของท้องถิ่นมากที่สุด ความสัมพันธ์ระหว่างวิถีชีวิตและคุณภาพชีวิตของคนในชนบท ปรากฏการณ์ของสังคมเมืองที่ส่งผลกระทบไปสู่ชาวชนบท ซึ่งในเรื่องนี้ สากล สติตวิทยานันท์ (2532 : 1-2) ยังได้กล่าวให้เห็นถึงสภาพทั่วไปของชาวชนบทว่า ชาวชนบททั่วไปจะอยู่ท่ามกลางสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ จึงมีความยินดีกับความเจริญงอกงามของผลผลิตทางการเกษตรในท้องไร่ท้องนา ซึ่งต้องการธรรมชาติที่เอื้ออำนวย ต้องการดิน น้ำที่อุดมสมบูรณ์ การชลประทานที่ดี การป้องกันศัตรูพืชและสัตว์ ตลอดจนราคาของผลิตผลที่ดี อย่างไรก็ตามความเจริญก้าวหน้าทางด้านเกษตรกรรมไม่ได้ขึ้นอยู่กับสภาพการทางภูมิศาสตร์แต่เพียงอย่างเดียว ย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะนิสัยของคนด้วย ดังนั้นในการศึกษาภูมิศาสตร์ชนบทต้องมีการศึกษาถึงแนวทางของวิถีชีวิต และคุณภาพของคนในชนบทด้วย เพื่อจะได้ทราบวิถีชีวิต (Way of Life) อันแท้จริงของชาวชนบทตลอดจนได้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติหรือมนุษย์กับมนุษย์ พร้อมทั้งปัญหาและการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนหรือในชนบท ตลอดจนแนวทางแก้ไขพร้อมกันนี้ สากล สติตวิทยานันท์ ยังได้กล่าวถึงข้อแตกต่างระหว่างชนบทกับเมืองอีกด้วย

1. สภาพแวดล้อม ในชนบทมีสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ ส่วนในเมืองนั้นสภาพแวดล้อมจะเต็มไปด้วยสิ่งก่อสร้าง

2. การประกอบอาชีพ ชาวชนบทส่วนใหญ่ประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและในแต่ละชุมชนจะมีประเภทของการเกษตรที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งมักจะเป็นระบบแบบยังชีพ คือถ้าเป็นการปลูกพืชก็ปลูกเพียงครั้งเดียว มีพืชชนิด

เดียวกันในครอบครัวจะประกอบอาชีพอย่างเดียวกัน มีเวลาว่างจากการทำงานมาก รายได้ที่เป็นตัวเงินของชาวชนบทมีน้อยและไม่แน่นอน และรายจ่ายก็น้อยด้วย ส่วนประชากรที่อยู่ในเมืองจะประกอบอาชีพชั้นที่สอง ชั้นที่สาม และการบริการ รายได้จะเป็นตัวเงินที่แน่นอน คนในครอบครัวอาจจะประกอบอาชีพแตกต่างกัน มีการชวชนขายหารายได้มาจุนเจือครอบครัวตลอดเวลา

3. ความหนาแน่นของประชากร ในชนบทถึงแม้จะมีพลเมืองมากแต่พื้นที่ก็มีมาก ทำให้ความหนาแน่นของประชากรน้อยตามไปด้วย ถนนหนทางมีน้อยและไม่ค่อยสะดวก แต่ก็ไม่มีปัญหามากนัก สำหรับในเมืองมีความหนาแน่นของประชากรมากเพราะเป็นทั้งศูนย์กลางต่าง ๆ และเป็นที่อยู่อาศัย ถนนหนทางคับคั่งด้วยรถยนต์และประชาชนมากมาย ทำให้เกิดปัญหามาก

4. ด้านสังคม ในชนบทเป็นลักษณะของสังคมปิด (Close Society) คือรู้จักกันหมดทั้งหมู่บ้าน ใครทำอะไรก็จะรู้กันทั้งหมู่บ้าน ลักษณะสังคมจะเป็นแบบเก่า มีกิจกรรมและมีพิธีกรรมพื้นบ้านเป็นส่วนใหญ่ เมื่อเป็นประเพณีแล้วก็จะช่วยกันรักษาและปฏิบัติกันเรื่อยไป ลักษณะเช่นนี้จึงทำให้ชาวชนบทรักถิ่นที่อยู่ ไม่ชอบการเดินทางหรือโยกย้ายอะไรบ่อย ๆ และไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง สำหรับในเมืองเป็นลักษณะสังคมเปิด (Open Society) คือแต่ละคนไม่ค่อยสนใจกันมากนัก มีลักษณะแบบต่างคนต่างอยู่ ต่อสู้และแข่งขันตลอดเวลา ชอบมีการเปลี่ยนแปลงและรับสิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ

5. ด้านการศึกษาและความเชื่อ ชาวชนบทส่วนมากได้รับการศึกษาน้อยเพียงแต่จบการศึกษาภาคบังคับเท่านั้น จึงเป็นสังคมที่เชื่อมั่นและปลูกฝังในสิ่งเก่า ๆ ไม่ยอมเปลี่ยนแปลงง่าย ๆ เชื่อในสิ่งที่ไม่มีความเหตุผล ส่วนสังคมในเมืองนั้น ประชาชนมีการศึกษาสูงกว่า การรับรู้ข่าวสารบ้านเมืองมีมากกว่าและเชื่อในสิ่งที่มีเหตุผล

ในเรื่องที่ว่าศาสตร์ทางพื้นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาท้องถิ่นชนบทตามที่ มนัส สุวรรณ (2525 : 13-2, 13-8) ให้ความเห็นว่าสภาพปัญหาที่ทำให้การพัฒนาท้องถิ่นชนบทไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายคือ ความไม่เข้าใจปัญหาโดยถ่องแท้ เพราะขาดข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญและความต่อเนื่องของข้อมูลที่จะให้ความเชื่อมั่น และความถูกต้องเพราะผู้บริหารมักจะมองปัญหาเพียงด้านเดียว แทนที่จะมองปัญหาโดยส่วนรวมทั้งหมด เช่น การพัฒนาเศรษฐกิจที่มุ่งจะยกระดับรายได้ของประชากร แต่ล้มค่านึงถึงผลกระทบอันอาจจะเกิดจาก

สภาพความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม เป็นต้น สำหรับสภาพปัญหาที่พบเห็นในแต่ละพื้นที่ ประกอบด้วยปัญหาเหล่านี้ คือ

1. ปัญหาคุณภาพของพื้นที่ โดยลักษณะทางกายภาพของแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกันออกไป ย่อมจะมีอิทธิพลไม่น้อยต่อการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประชากรในแต่ละท้องถิ่น

2. ปัญหาทางเศรษฐกิจ ความสัมพันธ์ระหว่างประชากรและทรัพยากรของแต่ละพื้นที่ ถ้าไม่สมดุลกันในการกระจายของประชากรและทรัพยากรที่เป็นพื้นฐานสำหรับการพัฒนา ก็จะเป็นปัญหาและอุปสรรค

3. ปัญหาทางสังคม ระดับการศึกษา ความเชื่อรูปแบบของสังคมรวมถึงขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของประชาชนในท้องถิ่นชนบทมีอุปสรรคต่อการพัฒนา โดยเฉพาะในชนบทการศึกษาของประชาชนอยู่ในระดับต่ำ มีการถ่ายทอดความเชื่อ ประเพณีและวัฒนธรรมมาช้านานจึงไม่ยอมรับความคิดเพื่อการพัฒนาและวิทยาการใหม่ ๆ

ประเสริฐ วิทยารัฐ (2529 : 11-13) กล่าวถึงเรื่องของการพัฒนาว่า การพัฒนาน่าจะเริ่มจากทรัพยากรพื้นฐานในท้องถิ่นถูกนำมาใช้โดยอาศัยเทคโนโลยีเพื่อแก้ปัญหาหรือสนองตอบความต้องการของสังคม การเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์เป็นการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น การเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ต้องอาศัยเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ ผลผลิตที่ได้มาจะแก้ปัญหาพื้นฐาน คือความอดอยาก การมีอาหารสำหรับบริโภคหรือมีเหลือเพื่อแบ่งไปยังสังคมอื่น ๆ ถ้ามีพื้นฐานอันเป็นทรัพยากรและได้ปรับปรุงเทคโนโลยีด้านการผลิตให้ดี ผลผลิตมีมากก็อาจมีเหลือมากอาจทำให้เกิดความมั่งคั่งซึ่งอยู่ในกระบวนการของการพัฒนา ถ้ากระบวนการดำเนินไปเช่นนี้ความทันสมัยจะเข้ามา ก็ไม่น่าจะมีปัญหา ทางตรงข้ามถ้ากระบวนการของการพัฒนายังไม่เกิดขึ้น มีแต่ความทันสมัยในที่สุดความทันสมัยเหล่านั้นก็ไม่อาจคงอยู่ได้ ลงท้ายจะถูกปล่อยทิ้งร้างไป การพัฒนาจึงควรเริ่มจากองค์ประกอบทางภูมิมิติ (Spatial) หรือองค์ประกอบทางพื้นที่ สำหรับพื้นที่ในที่นี้เป้าหมายน่าจะเป็นระดับตำบล ดังนั้นในระดับตำบลควรมีข้อมูลเบื้องต้นที่อาจนำมาใช้ในการปรับปรุงแก้ไข การทำมาหากิน สภาพความเป็นอยู่ ตลอดจนสภาพของปัญหาด้านต่าง ๆ ในท้องถิ่น

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2529 : 6-7) ได้กล่าวถึงการพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความสามารถในการแก้ปัญหาของ

ประชาชนว่าควรเน้นการแก้ปัญหาในเรื่องการขาดแคลนความรู้เพื่อคุณภาพชีวิตของตนเอง โดยส่งเสริมและหาโอกาสในการมีส่วนร่วมของประชาชน ในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เน้นความสำคัญของความจำเป็นพื้นฐาน ในขณะที่เดียวกันก็ควรเพิ่มบทบาทของระบบการศึกษาของโรงเรียนให้มีส่วนในการปรับปรุงคุณภาพคนในชนบทมากขึ้น

จากแนวคิดที่กล่าวมาแล้วพอจะสรุปได้ว่า การศึกษาสภาพภูมิศาสตร์ของท้องถิ่นย่อมทำให้เกิดประสบการณ์ ความรู้ ความเข้าใจในท้องถิ่นทั้งด้านสภาพแวดล้อมและสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมในพื้นที่ได้ดี ทำให้เห็นถึงข้อจำกัดและข้อแตกต่างระหว่างชนบทกับเมืองด้วยปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ดังนั้นการพัฒนาท้องถิ่นจะต้องมีข้อมูลพื้นฐานและเข้าใจในปัญหาด้านต่าง ๆ มากเพียงพอ การมองปัญหาควรมองปัญหาในส่วนรวมทั้งหมด ส่วนการพัฒนาควรเพิ่มประสิทธิภาพและความสามารถในการแก้ปัญหาให้กับประชาชน ซึ่งควรเน้นในเรื่องการขาดแคลนความรู้เพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง สำหรับการพัฒนามองเพิ่มบทบาทของระบบการศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นให้มากที่สุด

2.2 การจัดการเรียนการสอนในวิชาสังคมศึกษา

การจัดการศึกษาที่ดี จะต้องมีความวางแผนในการจัดเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการพัฒนาเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงของสังคม ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ และเทคโนโลยีต่าง ๆ อันจะก่อให้เกิดคุณภาพทางการศึกษา และการศึกษาก็เป็นกระบวนการอันสำคัญพร้อมทั้งมีบทบาทในการพัฒนาสังคม พัฒนาประเทศชาติ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ รูปแบบที่เป็นโครงสร้างและกำหนดแนวทางของการจัดการศึกษาที่ดีก็คือ หลักสูตร สำหรับความหมายและคำนิยามของคำว่าหลักสูตร ตามที่ สัจจ อูทธานันท์ (2532: 4-6) อ้างถึงนักการศึกษาต่อไปนี้ (สุนทร สุนันท์ชัย. 2518; สุมิตร คุณานุกร. 2523; บันลือ พลฤกษ์วัน. 2524; ชัมพันธ์ กฤษกร ฅ อยุธยา. 2525; วิชัย วงษ์ใหญ่ 2525; วิชัย ราษฎร์ศิริ. 2526; สันต์ ชรรณบำรุง. 2527) ได้กล่าวถึงความหมายของคำว่าหลักสูตรไว้ว่า

หลักสูตร : มวลประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียน

หลักสูตร : รายวิชาหรือเนื้อหาสาระที่ใช้สอน

หลักสูตร : กิจกรรมการเรียนการสอน

หลักสูตร : สื่อกลางหรือวิถีทางที่จะนำไปสู่จุดหมายปลายทาง

หลักสูตร : กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ครู
และสิ่งแวดล้อมทางการเรียน

หลักสูตร : ข้อผูกพันระหว่างนักเรียนกับครูและสิ่งแวดล้อมทางการเรียน

หลักสูตร : สิ่งที่สังคมคาดหวังหรือมุ่งหวังจะให้เด็กได้รับ

ความหมายและคำนิยามของคำว่า หลักสูตร ตามที่กล่าวมาแล้วนี้
ถ้าจะกล่าวโดยสรุปอาจจะได้ความหมายว่า หลักสูตร คือแผน ซึ่งได้ออกแบบ
และจัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึงจุดหมาย การจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรม และมวล
ประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมของการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้มีพัฒนาการใน
ด้านต่าง ๆ ตามจุดหมายที่ได้กำหนดไว้

นอกจากความหมายของคำว่า หลักสูตร ที่นำมากล่าวไว้เป็นแนวทาง
ในการศึกษาครั้งนี้แล้ว ก็ยังมีผู้กล่าวถึง ขอบเขตความหมายของหลักสูตรไว้
เช่น โบแชมพ์ (Beauchamp, 1981 : 61-62) ได้กำหนดขอบเขตความ-
หมายของหลักสูตรว่า ควรอยู่ภายใน 3 ฐานะ คือ ประการแรก อยู่ในฐานะ
ของศาสตร์แขนงหนึ่งในสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ประการที่สอง อยู่ในฐานะของ
ข้อกำหนดที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เขียนขึ้นอย่างเป็นทางการ ประการ
สุดท้าย อยู่ในฐานะของระบบการทำงานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร

องค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตร ตามความคิดเห็นของ ชำรง บัวศรี
(2532 : 8) ได้เสนอไว้ว่า ควรประกอบด้วย

1. จุดหมายของหลักสูตร (Curriculum Aims) หมายถึง ผลส่วน-
รวมที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนหลังจากที่เรียนจบหลักสูตรแล้ว

2. จุดประสงค์ของการเรียนการสอน (Instructional Objec-
tives) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนหลังจากที่เรียนจบเนื้อหาสาระ
ในวิชาที่กำหนดไว้

3. เนื้อหาสาระและประสบการณ์ (Content and Experiences)
หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และได้ประสบการณ์ที่ต้องการให้

ได้รับ

4. ยุทธศาสตร์การสอนการเรียนรู้ (Instructional Strategies) หมายถึง กระบวนการและวิธีการในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านความรู้และอื่น ๆ ตามจุดประสงค์และจุดหมายที่กำหนดไว้

5. วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน (Instructional Media and Materials) หมายถึง เครื่องมือ เครื่องใช้ และวัสดุต่าง ๆ รวมทั้งอุปกรณ์โสตทัศนศึกษาและอื่น ๆ ที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพและประสิทธิภาพการเรียนการสอน

6. การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การประเมินผลหลักสูตรและการประเมินผลการเรียนการสอน

ลักษณะหลักสูตรตามที่ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2530: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยสังเคราะห์กระบวนการหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นใน 3 องค์ ประกอบ คือ โครงสร้างหลักสูตร การใช้หลักสูตรและองค์ประกอบที่สนับสนุน การใช้หลักสูตร ค่าเน้นการวิจัยโดยกระบวนการวิเคราะห์เมตา (Meta Analysis) ผลการวิจัยสรุปได้ว่า โครงสร้างของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น มีหลักการเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ มีจุดหมายที่ชัดเจน และนำไปปฏิบัติได้ ค่าอธิบายรายวิชา ยังไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เนื้อหา รายวิชา ยังไม่เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียนและยังขาดความต่อเนื่องใน เนื้อหาวิชา ส่วนการใช้หลักสูตร พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ยังไม่ได้จัดวิชาเลือกตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน การจัดการเรียนการสอน ครูเน้น เนื้อหามากกว่ากระบวนการ ส่วนในเรื่องผลการใช้หลักสูตรนั้นพบว่า นักเรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต นักเรียนไม่สามารถเฝ้าหา ความรู้อย่างมีหลักการที่ให้ทันสมัยอยู่เสมอ สำหรับองค์ประกอบที่สนับสนุนการใช้หลักสูตร พบว่า ระเบียบการประเมินผลสอดคล้องกับการประเมินผลเพื่อ พัฒนา ครูมีเจตคติที่ดีต่อหลักสูตรและการเรียนการสอนตามหลักสูตร แต่ครูยังไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดประสงค์และจุดหมายของหลักสูตรได้

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นกระบวนการทางด้านความคิดและการปฏิบัติ ซึ่ง พระนอม แก้วกำเนิด (2533 : 1-5) ได้กล่าวถึงสภาพเศรษฐกิจและสังคมของ ประเทศไทยว่าได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากและรวดเร็ว รูปแบบของการเปลี่ยนแปลงเห็นได้ชัดขึ้น ดังนั้นการศึกษาจึงควรเพิ่มบทบาทและหน้าที่ในการ พัฒนาเยาวชนและประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตมากยิ่งขึ้น สำหรับ กรมวิชาการ (2534ก : 9) ได้พูดถึงหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นว่า มุ่งตอบสนองความจำเป็น ให้ประชาชนได้รับการศึกษาสูงขึ้น ให้ความเสมอภาคตามภูมิปัญญา ฐานะ ความถนัด ความสนใจที่แตกต่างกัน ดังนั้นระบบการเรียนการสอนในระดับ มัธยมศึกษาจึงจำเป็นต้องเปิดกว้าง ให้โอกาสแก่ทุก ๆ คนที่สามารถเรียนได้ พร้อมกับส่งเสริมให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจที่แต่ละบุคคลมีระดับความสามารถที่แตกต่างกันออกไป

หลักสูตรสังคมศึกษาเป็นหลักสูตรหนึ่งที่มุ่งจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียน ได้นำเอาความรู้ความสามารถไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ ซึ่งจะเป็นหนทางหนึ่ง ที่ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพต่อไปในอนาคต อันสอดคล้องกับคำกล่าว ของ แมกลอนดอน (มณีรัตน์ ทองลัมภ์. 2533:11; อ้างอิงมาจาก McLondon. 1960:4) ที่ว่า วิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่มีบทบาทสำคัญมากต่อ การเตรียมตัวเด็กสำหรับ ชีวิตทั้งในปัจจุบันและในโลกอันสืบสน ส่วน พระนอม- เดชชัย (2521 : 3) เห็นว่าสังคมศึกษา หมายถึง การให้การศึกษาด้วยวิชา ที่มีลักษณะของการ บูรณาการ เอาเนื้อหาวิชาต่าง ๆ มาผสมผสานกันหลาย วิชาแล้วจึงจัดรวมเป็น หลักสูตรสังคมศึกษาขึ้นมาใช้ในสถานศึกษา สำหรับ จา โรลิเมก (Jarolimiek. 1976 : 4) เห็นว่าวิชาสังคมศึกษา เป็นวิชาที่ว่า ด้วยความสัมพันธ์ของสิ่งแวดล้อม-ลัทธิทางธรรมชาติและทางสังคมโดยมนุษย์มีวิถี การที่จะใช้สิ่งแวดล้อมเพื่อการ ตอบสนองความต้องการของตนเองในการ ดำรงชีพ

วิชาสังคมศึกษามีความสำคัญและมีบทบาทต่อสังคมอย่างมากตามที่ได้ กล่าวไปแล้ว ซึ่งเห็นได้จากผลการศึกษาของ สุนิสา เป็งย่อง (2526 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องแนวโน้มหลักสูตรและการสอนสังคมศึกษาระดับมัธยม ศึกษาตอนต้น ใน 10 ปีข้างหน้า พบว่า การเลือกเนื้อหาในหลักสูตรสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จะต้องคำนึงถึงความเป็นจริงของเนื้อหาสาระและ

เกี่ยวข้องกับ การเมือง เศรษฐกิจ สังคม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทั้งใน
โลกปัจจุบันและต้องคำนึงถึงสังคมอนาคต รวมทั้งวิถีภาวะและความต้องการ
ของนักเรียนด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นที่ สมาน บุญตัน
(2524 : 124-131) ได้ศึกษาเรื่องการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขต
การศึกษา 1 พบว่า โรงเรียนได้ปฏิบัติในการใช้หลักสูตรโดยการปรับปรุง
หลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน มีการสร้างความสัมพันธ์อันดี
กับนักเรียน มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ของบทเรียนให้นักเรียนทราบอย่างชัดเจน
ช่วยให้เด็กนักเรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ตามลำดับ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์เนื้อหาหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตามที่ ประเสริฐ กิติรัตน์ตระกูล (2528 : บทคัดย่อ)
พบว่า หลักสูตรวิชาสังคมศึกษามีประเภทเนื้อหาข้อเท็จจริงหรือความรู้ธรรมดา
มีเกินกว่าครึ่ง รองลงมาเป็นหลักการและความคิดรวบยอด เนื้อหาประเภท
การคิดแก้ปัญหามีน้อยมากและเนื้อหาประเภทความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถ
เชิงทักษะ เจตคติ ค่านิยมมีน้อย

ขอบเขตความหมายของหลักสูตรในฐานะของข้อกำหนดที่เกี่ยวกับการ
เรียนการสอนที่เขียนขึ้นอย่างเป็นทางการ ควรจะมี จุดหมาย การจัดเนื้อหา
สาระ กิจกรรม สำหรับจุดประสงค์ของหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยม
ศึกษาตอนต้น ตามที่ กรมวิชาการ (2532 : 51-64) ได้กำหนดไว้ในหลักสูตร
มัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) มีดังนี้

จุดประสงค์ของหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับ
สิ่งแวดล้อม พัฒนาการทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจการเมือง การปกครอง
ระบอบประชาธิปไตย และหลักธรรมของศาสนา

2. เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาเศรษฐกิจ
และสังคมที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน สามารถตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติที่
ถูกต้องและปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้

3. เพื่อให้ตระหนักในคุณค่าของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ มรดก

ทางวัฒนธรรม ชีตมันในวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย หลักธรรมและคุณธรรม มีค่านิยมที่พึงประสงค์รักและผูกพันกับท้องถิ่นและประเทศชาติ มีความภูมิใจในความเป็นไทย และเกิดกณสถานพระมหากษัตริย์

4. เพื่อให้สามารถปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และเสริมสร้างศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมในชุมชน

ในเรื่องจุดประสงค์ของหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา มีผลการวิจัยของ สอนง สงเคราะห์ (2530 : บทคัดย่อ) พบว่า จุดประสงค์ของวิชาสังคมศึกษามีความชัดเจน นำไปปฏิบัติได้ง่าย มีความเหมาะสม มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน กันเหตุการณ์ น่าสนใจ การเรียงลำดับเนื้อหาเป็นระเบียบมีขั้นตอนและมีความเหมาะสม ลักษณะการสอนของครูจะใช้วิธีนำเข้าสู่บทเรียนโดยการอธิบายและยกตัวอย่างประกอบมักใช้แหล่งวิชาในท้องถิ่นประกอบการสอน ส่งเสริมให้นักเรียนซักถามและแสดงความคิดเห็น ส่งเสริมให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม และให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง เน้นให้นักเรียนนำความรู้ไปคิดแก้ปัญหา ส่วนการประเมินผล การเรียนพบว่า ครูจัดให้มีการประเมินผลก่อนเรียนมีในระดับน้อย แต่ก็บอกจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบล่วงหน้า และวัดผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ประเมินผลเมื่อสอนจบหน่วยการเรียนรู้หนึ่ง ๆ ด้วยแบบทดสอบและวิธีอื่นประกอบกัน

โครงสร้างหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา

รายวิชาบังคับเลือก ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1

ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 2 คาบ/สัปดาห์/ภาค 1 หน่วยการเรียนรู้
จุดประสงค์ เพื่อให้เข้าใจสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสังคมวัฒนธรรมในท้องถิ่นของตน คำอธิบายรายวิชา ศึกษาสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น และอาณาจักรโบราณที่เกี่ยวข้อง ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะ-พื้นเมือง บุคคลสำคัญของท้องถิ่น และการดำเนินชีวิต เพื่อให้เกิดความเข้าใจในอิทธิพลของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและทางสังคม วัฒนธรรมที่มีต่อการดำรงชีวิตของตนในท้องถิ่น มีความภาคภูมิใจ รัก และผูกพันกับท้องถิ่นของตน ร่วมมือกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมของท้องถิ่น

กิจกรรมในหลักสูตรหรือกิจกรรมการเรียนการสอน ตามความหมายที่ วิชัย ราชบุรีศิริ (2526 : 28-30) ให้ไว้หมายถึง บทบาทหน้าที่ของครูในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนพัฒนาทุก ๆ ด้านอันจะเกิดพฤติกรรมด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่พึงประสงค์ ซึ่งเน้นการที่ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง ให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง มุ่งให้ผู้เรียนรู้จักคิด รู้จักทำ รู้จักแก้ปัญหาโดยการปฏิบัติจริง กิจกรรมการเรียนการสอนจึงเป็นกิจกรรมที่ครูจัดให้กับเด็กนักเรียนในเวลาสอน กิจกรรมเหล่านี้จะต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในบทเรียน กิจกรรมการเรียนการสอนจะต้องเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ดังนั้นครูจะต้องยึดถือหลักการที่ว่า เรียนด้วยการกระทำ เพื่อส่งผลให้นักเรียน คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น กิจกรรมการเรียนการสอนมีหลายรูปแบบและหลายวิธีขึ้นอยู่กับทางเลือกใช้ของครู เป็นต้นว่า การอภิปราย การแสดงบทบาทสมมติ การแก้ปัญหา การศึกษา

คิดว่า การรายงาน การสำรวจ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ควรจะให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติด้วยตนเองให้มากที่สุด โดยจะต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนการสอนที่กำหนดไว้ในบทเรียน จะต้องสอดคล้องกับเนื้อหาของบทเรียน จะต้องคำนึงถึงหลักจิตวิทยาและการเรียนรู้ของเด็กโดยยึดความเหมาะสมกับวัยของเด็ก จะต้องสอดคล้องกับกลวิธีการสอนของครู และประการสุดท้ายจะต้องเหมาะสมกับอุปกรณ์การสอนที่ครูนำมาใช้ประกอบการสอน

สำหรับกิจกรรมการเรียนการสอน มีผลงานวิจัยที่น่าสนใจคือ ผลการวิจัยของ จิตยา หมอกลิ่น (2524 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าครูสามารถสอนและนักเรียนสามารถเรียนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ได้ และจะช่วยให้ผู้เรียนตัดสินใจและปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นและของประเทศได้ตามความสามารถของตน นอกจากนี้ยังเน้นถึงเนื้อหาว่าควรสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายรายวิชา ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน จัดเนื้อหาควรเรียงตามลำดับความยากง่ายมีความต่อเนื่องสัมพันธ์และส่งเสริมความรู้ให้กระจ่างขึ้นตามลำดับ จะช่วยให้ผู้เรียนตัดสินใจและปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาของท้องถิ่นและของประเทศได้ตามความสามารถของตน ควรให้ความยืดหยุ่นสามารถปรับปรุงหรือดัดแปลงในการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นได้ และสอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียน

2.3 บทบาทและภาระหน้าที่ของครูในการจัดการเรียนการสอน

ในเมื่อการศึกษาเป็นการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม ผู้ที่จะทำหน้าที่ถ่ายทอดได้ดีก็คือ "ครู" บทบาทและภาระหน้าที่ของครูเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการจัดการเรียนการสอน ครูต้องเป็นผู้นำพร้อมทั้งหมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมพฤติกรรมของครูในชั้นเรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดในการเรียนการสอน และส่งผลถึงคุณภาพการศึกษาโดยตรง ครูจึงต้องเลือกใช้วิธีการสอนต่าง ๆ อย่างตรงจุดมุ่งหมายและเหมาะสมกับสภาพการเรียน กรมวิชาการ (2533 : 14) เสนอแนวดำเนินการคือ (1) ครูต้องมีความเชื่อมั่นว่านักเรียนทุกคนเรียนรู้ได้ ถ้าครูจัดประสบการณ์อย่างเหมาะสม (2) วิเคราะห์หาจุดที่จะพัฒนาของนักเรียนโดยการเปรียบเทียบความสามารถที่ควรจะเป็น และความสามารถที่เป็นอยู่เพื่อกำหนด

ความสามารถที่จะพัฒนาของเด็กทั้งชั้นและรายบุคคล (3) แสวงหา คัดเลือก วิธีการพัฒนาที่เหมาะสม สอดคล้องกับความสามารถที่จะพัฒนา (4) ลงมือปฏิบัติ การสอนด้วยกลวิธีหลากหลาย ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริงมากกว่าฟังและอ่าน เพียงอย่างเดียว (5) ตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนเป็นระยะ ๆ เพื่อ หาทางเร่งและปรับปรุงความก้าวหน้าของนักเรียน (6) นำผลงานของนักเรียน ไปเสนอในที่ประชุมต่าง ๆ อย่างภาคภูมิใจ

เมื่อหลักสูตรเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการศึกษา พะยอม แก้วกำเนิด (2533 : 31-39) พิจารณาเห็นว่า หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ ถ้าจะดำเนินการให้บังเกิดผลตามจุดมุ่งหวังแล้ว ครูจะต้องคำนึงถึงหลัก 3 ประการ คือ ประการแรก สอนให้ได้ผลตามวัตถุประสงค์ ของบทเรียน โดยครูจะต้องศึกษาวัตถุประสงค์ของบทเรียนก่อนว่า จะสอนอะไร อย่างไร ต้องการพัฒนานักเรียนในด้านใด จากนั้นครูก็ต้องพิจารณาหายุทธ- ศาสตร์ในการสอนเพื่อให้บังเกิดผลตามที่ต้องการ **ประการที่สอง** ครูจะต้อง คำนึงถึงธรรมชาติของแต่ละวิชาและแต่ละบทเรียน วิชาใดเสริมสร้างอะไร การสอนก็ต้องให้สอดคล้องกับธรรมชาติของวิชานั้น ๆ **ประการสุดท้าย** ครูจะต้องสอนให้เด็กรู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหา รู้จักทำ รู้จักพัฒนา และมีค่านิยมที่ดีงาม ซึ่งมีกระบวนการและมีขั้นตอนหลายขั้น ถ้าครูนำเอาขั้นตอนเหล่านั้นมาจัดเป็น กระบวนการเรียนของนักเรียน นักเรียนได้ฝึกทำตามขั้นตอนเหล่านั้นบ่อย ๆ มาก ๆ ครึ่ง ตลอดระยะเวลาที่เรียนอยู่ในทุกระดับชั้น นักเรียนก็จะมี ความเคยชิน ความสามารถในการนำขั้นตอนเหล่านั้น ไปคิด ไปแก้ปัญหาไปพัฒนาเพื่อ การสร้างและพัฒนาชีวิตทั้งอาชีพ เศรษฐกิจและสังคม ตรงตามความมุ่งหวัง ของการศึกษาได้ ส่วนขั้นตอนที่คนเราจะคิด จะแก้ปัญหา จะทำ จะพัฒนางาน และจะสร้างค่านิยมที่ดี ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของครูที่จะต้องจัดกระบวนการ การเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ของท้องถิ่นนั้น ๆ ได้

การนำหลักสูตรไปใช้ ควรมีการศึกษาวิจัย เพื่อค้นหาประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาซึ่งพบว่า สุดสวาท ยกสำน (2519 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาการสอนวิชาภูมิศาสตร์ ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 4 ผลปรากฏว่า ครูผู้สอนส่วนมากมีปัญหาเรื่องขาดแหล่งศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ขาดอุปกรณ์ ต้องการความช่วยเหลือด้านวิธีการสอน และวัสดุ นักเรียนต้องการให้ครูสอนอย่างทันสมัยเป็นกันเองกับนักเรียน ใช้

อุปกรณ์การสอน วัดผลทุกครั้งที่ทำการสอน มีการเชิญวิทยากรมาบรรยายเฉพาะเรื่อง และควรนำไปทัศนศึกษานอกสถานที่บ้าง

สำหรับ วิชัย จันทรเทพา (2524 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องปัญหาเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร นักเรียน การเรียนการสอน การเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ เพื่อนร่วมงาน สภาพแวดล้อมในโรงเรียน สำหรับปัญหาที่ครูสังคมประสบอยู่ในระดับสูงมาก คือ ปัญหาที่เกี่ยวกับการสอนตามหลักสูตรใหม่เนื้อหาบางเรื่องยากเกินไป ผู้เรียนและผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของวิชาสังคมศึกษาพร้อมกันนี้ยังขาดทักษะการใช้แหล่งวิทยาการและการแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์ โรงเรียนขาดแคลนงบประมาณ ขาดคู่มือครู สื่อการสอน ตำรา และเอกสารต่าง ๆ ในการสนับสนุนการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา

การศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหา และความต้องการของโรงเรียน หรือท้องถิ่นของสำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 12 (2525 : 17) พบว่า การสอนของครูยังยึดเนื้อหามากกว่าจุดประสงค์ของหลักสูตร และครูส่วนใหญ่ยังไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกี่ยวกับการสอน โดยนักเรียนยังเป็นฝ่ายรับฟังฝ่ายเดียว

ในเรื่องการปฏิบัติงานของครู ตามที่ จิตรา เมฆะ (2529 : 127) ได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของครู ในระดับมัธยมศึกษาของกรุงเทพมหานคร พบว่า การเรียนการสอนในปัจจุบันมีหลักเกณฑ์และวิธีสอนต่างไปจากการเรียนการสอนแบบเก่า ความรู้ทางวิทยาการมีมากมายมหาศาลให้ศึกษาค้นคว้า ในด้านการสอน พบว่าครูควรหมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ทั้งด้านหลักสูตร เนื้อหาวิชา วิธีการสอน การวัดผลประเมินผล เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าในวิทยาการที่รวดเร็ว ครูควรรวมกลุ่มกันจัดตั้งเป็นสมาคมครูในแต่ละสาขาวิชาระหว่างโรงเรียนในกลุ่มเดียวกัน เพื่อร่วมทำกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการ แลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็น เพื่อประโยชน์ต่อการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล ซึ่งมีการออกข้อสอบไว้ใช้ร่วมกัน พร้อมทั้งควรสนับสนุนให้มีการใช้แหล่งวิทยาการในชุมชนในอันที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น รวมทั้งควรมีการสนับสนุนให้มีการจัดหาตำราเรียน เอกสารอ้างอิงในวิชาให้เพียงพอ หัวหน้าหมวดวิชาควรมีบทบาทสำคัญในการจัดประชุมครูภายในหมวดวิชา อย่างน้อย

เดือนละครั้งและควรจัดส่งครูเข้ารับการอบรมให้มากขึ้นในระหว่างปิดภาคเรียน การสอนของครูสังคมศึกษา ตามที่ ธิดา สำนวณเกษ (2530 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูสังคมศึกษาตามความคิดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ครูสังคมศึกษาแสดงพฤติกรรมการสอนโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนพฤติกรรมการสอนด้านบุคลิกภาพ การเตรียมการสอนและการสอน การใช้จิตวิทยา การวัดผลประเมินผล ครูแสดงพฤติกรรมในระดับสูงมาก ส่วนด้านการใช้สื่อการสอน ครูแสดงพฤติกรรมในระดับปานกลาง

ทรงพรพรรณ วาโยสภา (2530 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย ถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนการสอนสังคมศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังคมและนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยด้านครูและปัจจัยด้านนักเรียนมีผลต่อการเรียนการสอนสังคมศึกษามาก แต่ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอนและปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางโรงเรียนมีผลต่อการเรียนการสอนสังคมศึกษาปานกลาง และเมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่าปัจจัยที่ครูสังคมศึกษารับรู้ว่ามีผลต่อการเรียนการสอนสังคมศึกษามาก คือ ปัจจัยด้านครูสังคมศึกษา : ครูใช้เทคนิคการสอนหลาย ๆ แบบและใหม่ ๆ และครูเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับบทเรียนแต่ละบท ปัจจัยด้านนักเรียน : นักเรียนมีโอกาสดันคว้าแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง นักเรียนมีทักษะในการสังเกตและการอ่าน นักเรียนรู้วิธีการนำเสนอรายงานในรูปแบบต่าง ๆ รู้วิธีแก้ปัญหาและตัดสินใจ สนใจการอ่านและสนใจแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงความสามารถเชิงสร้างสรรค์ประกอบด้วยกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะในการทำงานเป็นหมู่คณะ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางโรงเรียน : นักเรียนด้วยกันมีการแข่งขันกันเพื่อที่จะทำให้คะแนนหรือเกรดการเรียนดีขึ้น สำหรับปัจจัยต่อไปนี้ นักเรียนรับรู้ว่ามีผลต่อการเรียนการสอนสังคมศึกษามาก คือปัจจัยด้านนักเรียน : ความสามารถของนักเรียนในการจดบันทึก สรุปย่อ และการคิดเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน : รูปแบบการสอนที่ยืดหยุ่นเป็นศูนย์กลาง

การจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนจะต้องสร้างหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น เพราะองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการศึกษาก็คือ "หลักสูตร" และถ้าจะดำเนินการให้บังเกิดผลตามจุด

มุ่งหวัง ครูจะต้องปรับปรุงวิธีการสอน โดยมีการพัฒนาวิธีการสอนให้นักเรียน รู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหา รู้จักทำ รู้จักพัฒนา และมีค่านิยมที่ดี

จากผลงานวิจัยที่กล่าวมาแล้วนั้นกล่าวโดยสรุปจะได้ว่า การนำเอา หลักสูตรไปใช้ยังมีปัญหาและอุปสรรคที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข โดยเฉพาะสภาพ การปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษา มีปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร การเรียนการสอน นักเรียนและผู้บริหารที่ไม่เห็นความสำคัญของวิชาสังคมศึกษา ครูขาดทักษะ ในการใช้แหล่งวิทยาการและการแสดงความคิดเห็นเชิงระบบวิเคราะห์วิจารณ์ พร้อมกันนี้ยังพบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ยังขาดงบประมาณ ขาดคู่มือครู แผนการ สอน สื่อการสอน ตำรา และเอกสารต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน วิชาสังคมศึกษา

3. การพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น

3.1 ความหมายและการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

การจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับสภาพต่าง ๆ ของประ-เทศไทยในการที่จะเร่งรัดพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าและสอดคล้อง กับสภาพอันแท้จริงของคนไทยส่วนใหญ่ เป็นเหตุให้กระทรวงศึกษาธิการได้ทำ การปรับปรุงหลักสูตรในทุกระดับชั้น ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับมัธยม ศึกษาชั้นในปี พ.ศ. 2533 โดยหลักสูตรที่ปรับปรุงนี้มุ่งเน้นการจัดการศึกษาที่ สอดคล้องและเกื้อกูลต่อชีวิตจริงตามสภาพเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละท้องถิ่น ด้วยความสำคัญดังกล่าว ทำให้นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของหลัก-สูตรท้องถิ่นไว้อย่างชัดเจนดังนี้

สุนทร สุนันท์ชัย (2518 : 5) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรท้องถิ่น ไว้ว่า "หลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง หลักสูตรที่ท้องถิ่นขยาย ตัด หรือเพิ่ม เนื้อหากิจกรรม โดยยึดหลักสูตรแกนกลางเป็นแม่บทและไม่ขัดต่อเจตนารมณ์ของ หลักสูตรแกนกลาง เพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงและความ ต้องการของท้องถิ่น หรือศึกษาหลักสูตรที่ท้องถิ่นจัดทำขึ้นบางส่วน เพื่อให้ เหมาะสมกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น"

สมิตร คุณานุกร (2520 : 97) ให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร

ท้องถิ่นไว้ว่า "การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง การขยาย การปรับปรุง-หลักสูตรระดับชาติ ส่วนคำว่า "การขยาย" หมายถึง การนำเอาทั้งจุดมุ่งหมายและเนื้อหาขยายความ คือ ขยายจากนามธรรมให้เป็นรูปธรรม ขยายเนื้อหาให้เพิ่มขึ้น มีรายละเอียดที่ครูจะนำไปใช้สอนได้ ส่วน "การปรับ" คือ การนำเอาจุดมุ่งหมายและเนื้อหาปรับให้สอดคล้องกับสภาพทางสังคม ภูมิศาสตร์ และความต้องการของประชาชนในแต่ละเขตการศึกษา"

อรสา ปราศุณทร (2525 : 121) ได้กล่าวถึงหลักสูตรระดับท้องถิ่นว่า "เป็นการนำหลักสูตรระดับชาติมาใช้โดยพิจารณาถึงลักษณะของท้องถิ่นเพิ่มเติม ทั้งนี้เพื่อนำให้เหมาะสมกับลักษณะพิเศษของแต่ละท้องถิ่น และลักษณะของผู้เรียน เนื่องจากเป็นการเรียนรู้ที่นำไปใช้ในชีวิตจริงได้"

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2527 : 28) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นไว้ว่า "การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง การนำหลักสูตรระดับชาติมาพิจารณาวิเคราะห์เพื่อการปรับเปลี่ยนเนื้อหาสาระบางอย่างให้สัมพันธ์สอดคล้องกับท้องถิ่น"

จิราภรณ์ ศรีศฤงคาร (2530 : 18) ให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นว่า "การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง การนำเอาหลักสูตรแม่บท (ระดับชาติ) มาปรับบางอย่างให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง และความต้องการของท้องถิ่นในแต่ละระดับ เช่น ภาค จังหวัด อำเภอ และกลุ่มโรงเรียน เพื่อแก้ปัญหาทางด้านการศึกษาให้มีความเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นในปัจจุบัน"

อารมณ เพชรชื่น (ม.ป.ป : 97) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นไว้ว่า "เป็นการนำหลักสูตรแม่บทระดับชาติมาจัดทำหรือปรับปรุงให้เหมาะสมที่จะใช้ในท้องถิ่น กล่าวคือให้สัมพันธ์และสอดคล้องกับชีวิตจริงในท้องถิ่น คำว่า "ท้องถิ่น" หมายถึง ภาค จังหวัด อำเภอ หรือกลุ่มโรงเรียน"

สำหรับกรมวิชาการ (2533 : 37) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นไว้ดังนี้ "การพัฒนาหลักสูตรในระดับท้องถิ่น เป็นกระบวนการของการนำเอาหลักสูตรแม่บทไปสู่การปฏิบัติในห้องเรียนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น นับตั้งแต่การจัดทำคำอธิบายรายวิชาขึ้นใหม่ การปรับรายวิชาจากหลักสูตรแม่บทตลอดจนการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน และกระบวนการสอน การวัดผลและการประเมินผล เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของ

หลักสูตรอื่นเป็นแนวนโยบายของชาติ"

กล่าวโดยสรุปแล้ว การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ก็คือ กระบวนการการจัดการศึกษาให้เกิดความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงและความต้องการของท้องถิ่นในแต่ละระดับ ไม่ว่าจะเป็น ภาค จังหวัด อำเภอ และกลุ่มโรงเรียน ด้วยวิธีการ ขยาย ลด เพิ่ม และปรับปรุงองค์ประกอบของหลักสูตร แม้ในระดับชาติ

3.2 ลักษณะของหลักสูตรท้องถิ่น

ในส่วนที่ว่าหลักสูตรท้องถิ่นควรมีลักษณะอย่างไรนั้น พะนอม แก้วกำเนิด (2533 : 34-35) ได้ให้แนวทางของลักษณะของหลักสูตรท้องถิ่นไว้ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรสอดคล้องกับคำอธิบายในระดับประถมศึกษาและในระดับมัธยมศึกษา เป็นหลักสูตรในโครงสร้างรายวิชาบังคับเลือกหรือเลือกเสรี
2. มีเนื้อหาสาระสอดคล้องและเป็นไปตามสภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคมของแต่ละท้องถิ่นโดยเฉพาะ
3. มีวัตถุประสงค์และเนื้อหาสาระชี้ให้เห็นถึงปัญหาและความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง ประชาชนในแต่ละท้องถิ่น
4. มีเนื้อหาสาระสัมพันธ์สอดคล้องกับทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น ทรัพยากรมนุษย์ แผนและแนวโน้มของการพัฒนาท้องถิ่น
5. มีวัตถุประสงค์มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเป็นฐานสำคัญในการพัฒนาชีวิต เศรษฐกิจ และสังคมของท้องถิ่น
6. มีวัตถุประสงค์และเนื้อหาสาระสนองความต้องการของนักเรียนเฉพาะกลุ่มโดยเฉพาะในการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการและการงานอาชีพ
7. มีวัตถุประสงค์จะให้นักเรียนรู้จักสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเอง รักท้องถิ่นและมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่น

ความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เกิดมาจากการแตกต่างของแต่ละท้องถิ่นในจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ ซึ่งมีลักษณะทางภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ความเป็นอยู่ การดำเนินชีวิต ศิลปวัฒนธรรมและฐานะทางเศรษฐกิจสังคม ย่อมมีความแตกต่างกันไป การจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการ

ของท้องถิ่นจึงควรสร้างหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการของเยาวชนที่กำลังเติบโตอยู่ในท้องถิ่นที่กำลังเปลี่ยนแปลงอยู่นั้นด้วยการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ลักษณะเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาการในโลกปัจจุบันซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้มนุษย์ต้องปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตของตนเองให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงนั้น ด้วยการประยุกต์ใช้สิ่งต่าง ๆ ให้เป็นประโยชน์กับตนเองและสังคมที่ตนเองเกี่ยวข้อง การจัดการศึกษาก็ต้องจัดให้มีความสอดคล้องกับความเป็นจริงในชีวิตและสังคมที่ตนอาศัยอยู่ ดังที่ เซย์เลอร์และอเล็กซานเดอร์ (Saylor and Alexander. 1973 : 24) ได้กล่าวถึงความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นว่า เป็นเพราะสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและมีการค้นพบความรู้ใหม่อยู่เสมอ ซึ่งในขณะเดียวกันความรู้เก่า ๆ ก็ได้รับการพิสูจน์ว่าผิดหรือไม่เหมาะสมเกิดขึ้นอยู่บ่อย ๆ จึงเป็นการยากที่นักวิชาการแต่ละสาขาจะรอบรู้อยู่เสมอ เมื่อความรู้ใหม่ๆ เกิดขึ้นมากมายเช่นนี้ก็ย่อมต้องมีการคัดเลือกความรู้ที่จะให้เด็กเรียนในโรงเรียน โดยความรู้ใหม่จึงมีบทบาทเข้ามาแทนความรู้เก่า เพื่อให้ให้นักเรียนได้เตรียมตัวรับความเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ของสังคม สำหรับ พินัส หันนาคินท์ (2521 : 122) เห็นว่าสภาพการณ์ของครอบครัวและชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่ เป็นจุดเริ่มต้นที่จะต้องคำนึงถึงในการจัดวางหลักสูตร เพราะชุมชนและที่ตั้งของโรงเรียนก็ย่อมมีความแตกต่างกันทั้งในด้านภูมิศาสตร์ การประกอบอาชีพของคนในชุมชน เหล่านั้น ส่วน สวัสดิ์ จงกล (2525 : 48-53) เห็นว่า การจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมจะมีความแตกต่างกันในเรื่องของรายละเอียด โดยเฉพาะระดับของการพัฒนาในแต่ละท้องถิ่น ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้หลักสูตรจึงมีส่วนที่ทุกคนจะต้องเรียนรู้อย่างเดียวกัน เพื่อเอกภาพของชาติ แต่ก็จะต้องเรียนรู้ความแตกต่างเฉพาะท้องถิ่นของตน ซึ่งหลักสูตรแม่บทไม่ได้ระบุไว้ ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้จุดอ่อนในท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพื้นฐานการเรียนรู้ ทักษะคติ และพฤติกรรมที่ตรงตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา การที่จะให้ผู้เรียนรัก ภูมิใจ และส่งเสริมความเจริญในท้องถิ่นของตนได้นั้นจำเป็นที่ผู้เรียนจะต้องทราบเรื่องราวด้านประวัติความเป็นมาและสภาพท้องถิ่นเป็นพื้นฐาน และในทำนองเดียวกันนี้ มาโนชญ์ บุญญานวัตร (2521 : 1) เห็นว่า ท้องถิ่นจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศซึ่งมีลักษณะภูมิประเทศ ชีวิตความเป็นอยู่ฐานะทางเศรษฐกิจ ศิลปวัฒนธรรม การประกอบอาชีพก็ย่อม

แตกต่างกันออกไป ฉะนั้นการจัดการศึกษาโดยใช้หลักสูตรเดียวกันทั่วทั้งประเทศ นั้นนับว่ายังไม่เหมาะสมอยู่หลายประการ เช่น ไม่สัมพันธ์กับชีวิตจริงที่เป็นอยู่ ทำให้ละเลยต่อมรดกทางวัฒนธรรมและสิ่งอันพึงอนุรักษ์ของท้องถิ่น ทำให้มีการ ลืมเลือนสิ่งที่มีค่าของท้องถิ่น และยังไม่เป็นการสนับสนุนต่อการพัฒนาท้องถิ่น ทางด้านการผลิตหรืองาน อาชีพในบางท้องถิ่นอาจมีปัญหาแตกต่างกันออกไป

สำหรับผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น พบว่า ประจักษ์ พัฒนาเจริญ (2520 : 60-61) ได้ศึกษาความคิดเห็นของศึกษาธิการ อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดสระบุรี (2520 : 60-61) ได้ศึกษาความคิดเห็นของศึกษาธิการ อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดสระบุรี ซึ่งสรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นย่อมก่อให้เกิด การปลูกฝังให้ผู้เรียนรักท้องถิ่น โดยถือว่าเป็นหน้าที่ที่จะต้องบำรุงรักษา รู้จักใช้ รู้จักสงวนและทำนุบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น นอกจากนี้ยังพบว่า เป็นการจัดการศึกษาที่เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และท้องถิ่นอันจะเป็นผลทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้สร้างความเจริญ ให้กับท้องถิ่นของตน

อาจจะกล่าวโดยสรุปได้ว่า ความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น นั้นเกิดมาจากความแตกต่างของแต่ละท้องถิ่น ที่มีรายละเอียดปลีกย่อยที่แตกต่างกันซึ่งหลักสูตรระดับชาติหรือหลักสูตรแม่บทไม่สามารถตอบสนองความต้องการ ตามสภาพของท้องถิ่นได้เท่าที่ควร จึงจำเป็นต้องมีการนำเอาหลักสูตรระดับชาติ มาปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นของตนต่อไป

สำหรับยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการพัฒนาวิชาชีพของครูก็คือ การคิดค้นหา และทดลองใช้วิธีการทำงานแบบใหม่ ๆ ให้ได้ผลงานดีขึ้นกว่าเดิมเสมอ ไม่ว่า การทำงานนั้นจะอยู่ในเรื่องใดก็ตามย่อมมีแนวทางใหม่ ๆ ที่จะให้ได้ผลดีกว่า เดิมได้เสมอ ในเรื่องดังกล่าวนี้ โกวิท ประวาลพฤษย์ และกมล ภู่งาม (2534 : 2) ได้เสนอแนวทางเกี่ยวกับกระบวนการในการพัฒนางานว่าควร ประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 รู้ว่าปัญหาคืออะไร ซึ่งเป็นขั้นของการสำรวจศึกษาความต้องการ- การในการพัฒนา เพื่อให้เห็นว่าปัญหาที่แท้จริงคืออะไร มีสาเหตุมาจากองค์ ประกอบใดและองค์ประกอบใดที่มีความต้องการในการพัฒนาสูงสุด

ขั้นที่ 2 คิดค้นนวัตกรรมมาแก้ปัญหา ในขั้นนี้เป็นการศึกษา สำรวจ แนวทางในการแก้ปัญหาหรือข้อบกพร่องที่ได้ค้นพบแล้วจากขั้นที่ 1 ว่ามีแนวทาง อันหลากหลายอย่างไร วิธีใดได้ผลมาก วิธีใดได้ผลน้อย มีข้อบกพร่องตรงไหน

มีกฎระเบียบและหลักการที่จะนำมาใช้แก้ปัญหาจุดบกพร่องนี้ได้หรือไม่ แล้วนำมาจัดสร้างแนวทางใหม่ ๆ ที่จะได้ผลดีขึ้นกว่าเดิม ซึ่งเป็นการสร้างนวัตกรรมขึ้นเอง

ขั้นที่ 3 ทดลองใช้นวัตกรรม เป็นการดูว่า ผลการใช้มันดีกว่าวิธีอื่น ๆ ที่เคยใช้อยู่เดิมหรือไม่ การทดลองควรจัดให้มีการประเมินข้อบกพร่องก่อนการทดลอง และมีการประเมินหลังการทดลอง เมื่อเทียบเคียงแล้วจึงค่อยสรุปว่า นวัตกรรมที่ค้นหานั้นมีผลดีมีประสิทธิภาพเพียงใด

สำหรับเรื่องการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ก็ได้มีผู้สนใจศึกษาเรื่องนี้เช่นกัน คือ โฮพคินส์ (Hopkins, 1985 : 1824-1825 A) เป็นผู้ดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดหลักสูตรท้องถิ่น โรงเรียนวาลีย์วิว (Valley View School) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหลักสูตร ที่ใช้ใน Valley View School ในปี 1968-1969 และ 1981-1982 ในเรื่องเกี่ยวกับจุดประสงค์ องค์ประกอบ การปรับใช้ การพัฒนา การวัดผล และผลกระทบที่มีต่อการใช้หลักสูตร ผู้วิจัยได้ทำการศึกษารายการหัวข้อดังกล่าวมาแล้ว ข้างต้นจากแผนงานและแผนปฏิบัติการของโรงเรียน ผลจากการวิจัยสรุปได้ว่า องค์ประกอบที่มีผลกระทบต่อการจัดหลักสูตรของ Valley View School คือ การปรับใช้แผนปฏิบัติการของโรงเรียน ซึ่งในการไปทำแผนปฏิบัติการนั้นมีปัญหาเกี่ยวกับมีความยาก ในการปฏิบัติให้มีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ขาดหลักสูตรที่มีลักษณะเฉพาะท้องถิ่น ประชาชนท้องถิ่นไม่มีการเรียกร้อง เพื่อให้มีการจัดสร้างหลักสูตรสำหรับท้องถิ่นของตน และไม่มีการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อการปรับปรุงหลักสูตรในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในปี 1974

ผลงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการศึกษาท้องถิ่นตามที่ โคลลิงก์ (Colling, 1950 : 225-230) ได้ศึกษาเรื่องเกี่ยวกับชุมชนหรือท้องถิ่นว่า การจะให้ นักเรียนสามารถจะค้นหาประสบการณ์ตรงได้จากการศึกษาถึงสถานที่ต่าง ๆ ในชุมชนย่อมจะมีมากน้อยต่างกัน ซึ่งผลจากการศึกษากลุ่มตัวอย่างของนักเรียนระดับ 6, 7, 10 ที่เรียนในโรงเรียนของเมืองดีทรอยต์ เกี่ยวกับการรู้จักสถานที่ต่าง ๆ ที่นักเรียนเคยไปแล้วหรือไม่เคยไปด้วยเหตุผลใดก็ตาม ปรากฏว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้จัดประสบการณ์ตรงให้กับนักเรียน และบางแห่งยังใช้แหล่งวิชาการในชุมชนน้อยมาก นักเรียนจะได้รับประสบการณ์จากบ้าน

เป็นส่วนใหญ่ กิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงก็คือ กิจกรรม สันทนาการและวัฒนธรรม ประสบการณ์ตรงของนักเรียนไม่เกี่ยวข้องกับสถาน-ภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมแต่อย่างใด

กล่าวโดยสรุป เมื่อท้องถิ่นมีความสำคัญอย่างมากต่อประสบการณ์ตรง ของผู้เรียน การจัดหลักสูตรท้องถิ่นก็ย่อมจะมีความสำคัญมากตามไปด้วย เนื้อหา สาระในหลักสูตรท้องถิ่นนั้นควรมีลักษณะที่สอดคล้องกับทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพ-ยากรมนุษย์ พร้อมทั้งรู้จักสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น รักท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการ แก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นตามสภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคมของแต่ละท้องถิ่น

การวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อกำหนดเนื้อหาวิชาและสอนวิชาท้องถิ่นของเรา

การวิเคราะห์เป็นการจำแนก แยกแยะ ซึ่งการจำแนกนี้จะนำไปตาม หัวข้อเรื่อง วัตถุประสงค์ ส่วนวิธีการที่จะใช้ในการจัดทำและเรียงลำดับ สำหรับการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อกำหนดเนื้อหาวิชาและสอนวิชาท้องถิ่นของเรา นั้น ทศนีย์ ทองสว่าง และทวี ทองสว่าง (2523 : 125-154) ได้เสนอแนวทางการปฏิบัติไว้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์หลักสูตร โดยนำเอาตัวหลักสูตรมา จำแนกตามหัวข้อเพื่อพิจารณาถึง เนื้อหาวิชา เวลาที่กำหนด ความเหมาะสม กับวัย ความสอดคล้องกับความมุ่งหมายที่หลักสูตรกำหนด สำหรับหลักสูตรใหม่ที่ เน้นเรื่องท้องถิ่นที่อยู่ของนักเรียน ควรกำหนดเนื้อหาวิชาให้ครอบคลุมสอดคล้อง และเกื้อกูลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจและสังคมของแต่ละท้องถิ่น สำหรับการสอนวิชาท้องถิ่นของเรา ควรมุ่งเน้นให้นักเรียนรู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหา รู้จักทำ รู้จักพัฒนางานและมีค่านิยมที่ดี และที่สำคัญถ้าศึกษาเรื่องหลักสูตรแล้วจะ พบว่า หลักสูตรมุ่งที่จะให้นำความรู้ทางภูมิศาสตร์มาใช้ให้เกิดประโยชน์กับชีวิต ประจำวันมากที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 เป็นการพิจารณาเนื้อหาวิชา ควรมีหลักเกณฑ์ต่อไปนี้คือ มี เนื้อหาตรงตามหลักสูตรและประมวลการสอนตามวิชา ใช้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องมี ข้อมูลสถิติที่ถูกต้องทันสมัย ให้สาระความรู้ อันที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ควรมีการวางเค้าโครงเรื่องไม่ซับซ้อน ส่งเสริมเป้าหมายของท้องถิ่นและ ของประเทศชาติ ผู้เรียนเรียนแล้วเกิดแนวคิด ตลอดจนมีความเข้าใจต่อเนื้อ

ก็เป็นชั้น ๆ

ขั้นตอนที่ 3 การใช้สื่อ อุปกรณ์การสอน หรือจัดกิจกรรมให้สอดคล้อง
ควรมีหลักเกณฑ์ดังนี้ สื่อและอุปกรณ์นั้นมีผลต่อความยากง่าย และให้ผลดีในด้าน
การเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด เมื่อใช้สื่อและอุปกรณ์การสอนนั้น สามารถ
อธิบายได้ถูกต้องตามเป้าหมายประสงค์ของหลักสูตรเพียงใด สื่อที่ใช้ช่วยให้เด็กได้
แนวความคิดใหม่ ๆ หรือไม่ การใช้สื่อและอุปกรณ์นี้คุ้มค่าเพียงใด ครูสามารถ
ผลิตสื่อขึ้นใช้เองมากน้อยเพียงใด และสื่อเหล่านั้นสามารถค้นหามาได้ในแต่ละ
ท้องถิ่นมากน้อยเพียงใด

ส่วน พะนอม แก้วกำเนิด (2533 : 35-36) ได้เสนอกระบวนการ
จัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ไว้ดังนี้

1. การศึกษา สำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูล ข้อเสนอแนะของท้องถิ่นเพื่อ
การศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับสภาพปัญหาความต้องการในท้องถิ่น สภาพการจัด
การศึกษาโดยเฉพาะในด้านครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา สภาพปัญหา
ความต้องการและสภาพทั่วไปของนักเรียน ผู้ปกครอง ประชาชนทั่วไป

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษา อันจะนำผลมาเพื่อ
จัดทำเป็นข้อเสนอแนะในการสร้างหลักสูตรท้องถิ่น อันประกอบด้วย ความสำคัญ
ของรายวิชาหรือเนื้อหา นั้น ๆ ศึกษาได้จากปัญหา ความต้องการ แผนพัฒนา
ท้องถิ่น แนวโน้มความเคลื่อนไหว การเปลี่ยนแปลงทางสภาพเศรษฐกิจและ
สังคม สำหรับในเรื่องปัจจัยสนับสนุน ศึกษาได้จากทรัพยากรธรรมชาติ
ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น ทรัพยากรมนุษย์ สภาพการจัดการศึกษาโดยเฉพาะ
บุคลากรทางการศึกษา

3. การกำหนดความเหมาะสมสำหรับนักเรียน ศึกษาได้จาก วัตถุประสงค์
วัยของนักเรียน ความยากง่าย ความมากน้อยของเนื้อหาสาระ
ความจำเป็น ความต้องการ ความถนัด ความสามารถของนักเรียน ความ
ต้องการของผู้ปกครองท้องถิ่นและชาติด้านเมือง

4. การกำหนดความเหมาะสมกับระดับชั้นเรียน ศึกษาได้จากลำดับ
และความต่อเนื่องกับรายวิชาต่างๆ หรือเนื้อหาสาระในกลุ่มวิชาเดียวกัน ความ
สอดคล้อง ความสัมพันธ์กับรายวิชาต่าง ๆ หรือเนื้อหาสาระในกลุ่มวิชาอื่น
ลำดับและความต่อเนื่องกับรายวิชา หรือเนื้อหาสาระในชั้นต้น พร้อมกับความ

เป็นมาพื้นฐาน สำหรับรายวิชาหรือเนื้อหาสาระในระดับชั้นเรียนที่สูงขึ้นไป และกำหนดน้ำหนักความสำคัญ คุณค่า ความยากง่ายและปริมาณคุณภาพในระดับชั้นเรียน

5. การกำหนดความคิดรวบยอดหรือความคิดหลัก หรือผลรวมที่นักเรียนจะได้รับเมื่อเรียนวิชาหรือเนื้อหาสาระนั้นแล้ว

6. การร่าง "รายวิชา....." หรือ "เรื่องและเนื้อหาสาระ" โดยพิจารณาจากแนวทางการกระบวนการเรียนการสอน เนื้อหาสาระ วัตถุประสงค์ เฉพาะของรายวิชา รหัสประจำรายวิชาในกลุ่มวิชา

7. การวิเคราะห์ ทบทวน ร่าง "รายวิชา....." หรือ "เรื่องและเนื้อหาสาระ" โดยเปรียบเทียบ ทบทวนหลักการ ข้อ 1 ถึงข้อ 6

8. การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในกระบวนการ การเรียนการสอน รายวิชานั้นควรพิจารณาจาก ครูอาจารย์ผู้สอน วิทยากรภายนอก สถานประกอบการ อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ เวลา สภาพแวดล้อม ข้อปัญหาอุปสรรค ข้อจำกัด ปัจจัยสนับสนุนส่งเสริม

9. การคำนึงถึงและการจัดสร้าง ปัจจัย องค์ประกอบเกื้อหนุน กระบวนการสอนรายวิชานั้น ๆ ควรประกอบด้วย หนังสือเรียน สื่อ การสอน เทคนิคการสอน กระบวนการเรียน การแนะแนว การวิจัย การวัดผล ข้อมูล ข้อเสนอแนะเสริม และการนิเทศ

10. การนำร่าง "รายวิชา....." หรือ "เรื่องและเนื้อหาสาระ" ไปทดสอบ ทดลอง หรือนำร่องเพื่อการปรับปรุงพัฒนาให้เกิดความสมบูรณ์ และความเหมาะสม

จากการศึกษาเอกสารกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น สามารถสรุปได้ว่ากระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ควรจะเริ่มต้นกระบวนการ จากเบื้องล่างสู่เบื้องบน คือ จากความต้องการและปัญหาของท้องถิ่น โดยให้บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ ในท้องถิ่น เช่น โรงเรียน ผู้เรียน ครูผู้สอน ผู้ปกครองและผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาอื่น ๆ มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น และการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นนั้น ควรที่จะมีความสัมพันธ์กับหลักสูตรแม่บทระดับชาติด้วย

1. การจัดทำแผนการสอน

นักการศึกษาส่วนมากเห็นว่าแผนการสอนเป็นแม่แบบของแนวทางการสอนหรือคู่มือครูที่ใช้ในการสอน โดยทำขึ้นตามแนวทางของหลักสูตรและเสนอแนะกิจกรรมที่ใช้สอนอย่างรอบคอบมีระบบ รวมทั้งมีกิจกรรมมากพอที่ครูจะเลือกใช้ตามความสะดวกและเหมาะสม

4.1 ความหมายและความสำคัญของแผนการสอน

การแปลความหมายของ หลักสูตรไปสู่การสอนนั้นโดยทั่ว ๆ ไปแล้วจะพบว่า หลักสูตรระดับชาติจะกำหนดความมุ่งหมาย เนื้อหาวิชาที่สอน กิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผลไว้อย่างกว้าง ๆ ให้มีลักษณะยืดหยุ่นได้ เพื่อความสะดวกแก่การนำไปปรับให้เข้ากับลักษณะของท้องถิ่น หรือสภาพจริงเรียนได้ซึ่ง สมิตร์ คุณานุกร (2521 : 57) เห็นว่า ครูคงไม่สามารถที่จะนำหลักสูตรไปสอนได้เมื่อยังไม่มี การดัดแปลง พร้อมกับกล่าวเสริมว่า การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน หมายถึง การตีความและการกำหนดรายละเอียดของหลักสูตร สิ่งที่ผู้นำหลักสูตรไปใช้จะต้องตีความหมายก็คือ "ความมุ่งหมายของหลักสูตร" สำหรับ อาคม จันทสุนทร (2520 : 32) จึงได้ให้คำอธิบายความหมายของแผนการสอนไว้ว่าเป็นเอกสารที่ให้รายละเอียดในการสอนตามหลักสูตรแก่ครู ซึ่งมีลักษณะคล้ายประมวลการสอน โครงการสอนและบันทึกการสอนรวมกัน คือครูสามารถใช้เป็นแนวทางในการสอนได้ เนื่องจากบอกรายละเอียดเกี่ยวกับจุดประสงค์ บอกจำนวนคาบเวลาที่ใช้สอน ความคิดรวบยอด เนื้อหา กิจกรรมการเรียน สื่อการสอนและการวัดผลของแต่ละเรื่องที่สำคัญ กูด (Good. 1973 : 86) ได้ให้ความหมายของแผนการสอนไว้ว่า แผนการเรียนย่อยที่ประกอบไปด้วยหัวข้อสำคัญของบทเรียนที่จะสอนรวมถึงวัตถุประสงค์ จุดสำคัญที่ต้องการเน้นคำถามที่จะใช้ถาม สื่อการเรียน และกำหนดสิ่งที่จะทำให้ทำและ สุ่มน อมรวิวัฒน์ (2530 : 12) ยังได้ให้ความหมายว่า แผนการสอน คือสิ่งที่ระบุกระบวนการสอน อันจะกล่าวถึง กระบวนการสอนที่จะทำให้เกิดขึ้นในการเรียนการสอนจริงของครู เพื่อให้ครูผู้สอนได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่อไป

แผนการสอนตามความหมายของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2532 : ไม่มีเลขหน้า) มีจุดประสงค์เพื่อให้แนวทางการจัดการเรียนการสอนแก่ครู โดยจัดทำเป็นกลุ่มประสบการณ์ตามที่กำหนดไว้ในโครงสร้างของหลักสูตร ในแผนการสอนจะมีข้อเสนอแนะว่า จะสอนเรื่องอะไร นานเท่าใด เพื่อจุดประสงค์อะไร ปฏิบัติกิจกรรมอะไร และวัดผลอย่างไร หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ แผนการสอนเป็นเครื่องขยายหลักสูตร เป็นเครื่องมือช่วยครูผู้ดำเนินการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตร ทั้งวัตถุประสงค์ ความคิดรวบยอด เนื้อหา และการประเมินผล โดยเสนอแนะกิจกรรมการเรียน และสื่อการเรียนที่สอดคล้องกับเนื้อหาให้ผู้สอนเลือกได้ตามความจำเป็นและความเหมาะสม นอกจากนี้ สุมณ อมรวิวัฒน์ และสมพงษ์ จิตระดับ (2530 : 73) ยังกล่าวเสริมอีกว่าแผนการสอนที่กำหนดขึ้นตามหลักการแล้วย่อมเป็นตัวอย่างและเป็นแนวทางเบื้องต้นให้ครูสำหรับเตรียมตัวในการสอนแต่ละครั้ง แต่ไม่ใช่นำไปใช้สอนโดยตรง ในลักษณะเช่นนี้ผู้เกี่ยวข้องทั้งศึกษานิเทศก์และครูประจำการควรได้แผนการสอนที่กำหนดไว้จากส่วนกลางนี้ไปปรับให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น หรือความพร้อมของผู้เรียนทั้งสื่อการเรียน กิจกรรมและเกมที่มีอยู่ ทั้งนี้โดยการสร้างแผนการสอนขึ้นใหม่และควรยึดในเรื่องของหลักการ ความคิดรวบยอด จุดหมาย เนื้อหาบางส่วน คาบเวลาที่กำหนดไว้ดั้งเดิม แต่ควรจะได้ปรับเปลี่ยนในบางส่วนของกิจกรรมการสอน สื่อการสอน การวัดและประเมินผลให้เหมาะสมกับการจัดการศึกษาในแต่ละภาค แต่ละท้องถิ่นที่มีอยู่

อย่างไรก็ตาม แผนการสอนไม่ใช่สิ่งกำหนดตายตัวว่า ผู้สอนจะต้องปฏิบัติตามนั้นทุกประการเพราะย่อมไม่มีแผนการสอนใด ๆ สร้างขึ้นมาให้เหมาะสมกับทุกท้องถิ่นได้ ดังนั้นกรมวิชาการจึงได้แจ้งไว้ในคู่มือการอบรมครูพอสรุปได้ว่า แผนการสอนเป็นเพียงการสอนเป็นแนวทางไว้ให้ผู้สอนสามารถนำไปปรับหรือดัดแปลงให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น

กล่าวโดยสรุปตามนัยดังกล่าว แผนการสอน หมายถึง เอกสารที่ขยายรายละเอียดจากหลักสูตรไปสู่แนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตรทั้งวัตถุประสงค์ ความคิดรวบยอด เนื้อหา และการประเมินผล แผนการสอนจึงเป็นเอกสารที่สำคัญสำหรับครูที่จะใช้เป็นแนวทางในการสอนเพื่อให้บรรลุผลตามหลักสูตรต้องการ เพราะแผนการสอนจะบอกสิ่งที่ต้องการจะเกิดขึ้นกับผู้เรียน ในการจัดทำแผนการสอนนั้นจะต้องนำเอกสารหลักสูตรมาขยายให้

มีรายละเอียดมากขึ้น สามารถแบ่งออกเป็นตอน ๆ หรือเป็นเรื่อง ๆ เพื่อทำเป็นแผนการสอนแต่ละเรื่อง ๆ ต่อไป

4.2 แนวคิดในการจัดทำแผนการสอน

ในการจัดทำแผนการสอนนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดสำคัญ ๆ เพื่อนำมาเป็นหลักเกณฑ์ในการจัดทำแผนการสอน ดังนี้

กรมสามัญศึกษา (2534 : 67) ให้แนวคิดว่าแผนการสอน คือ การเตรียมการสอนเป็นลายลักษณ์อักษร โดยนำเอารายวิชาที่จะต้องสอนตลอดภาคเรียนมาวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่ออุปกรณ์การสอน และการวัดผลประเมินผล ให้มีเนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร ให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน ความพร้อมของโรงเรียน และตรงกับสภาพชีวิตจริงในท้องถิ่น

สำหรับขั้นตอนในการทำแผนการสอน ตามแนวการจัดทำแผนการสอนของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ โดย สบป ลักษณะ (2533 : 8-11) เรียบเรียงเพื่อใช้เป็นแนวทางประกอบด้วยขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 รู้ถึงรายวิชาที่จะสอน สืบค้นหาเวลาที่คาบ ที่ชั่วโมง ใน 1 ภาคเรียนจะมีกี่คาบ หักกิจกรรมของโรงเรียนและวันหยุดออกแล้ว เหลือเวลาสอนตลอดวิชาในภาคเรียนนี้กี่คาบชั่วโมง บันทึกไว้เพื่อดำเนินการต่อไป

ขั้นที่ 2 หาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรวิชาที่จะทำแผนการสอน เช่น ศึกษาเจตนารมณ์ หรือจุดเน้นเป้าหมายสำคัญของหลักสูตร ศึกษาวัตถุประสงค์ของกลุ่มวิชาหรือหมวดวิชานั้น ศึกษาวัตถุประสงค์ เนื้อหา และกิจกรรมเสนอแนะจากคำอธิบายรายวิชาในหลักสูตร ศึกษาคู่มือหลักสูตร คู่มือหลักการสอน เพื่อให้ได้ความคิดและข้อมูลว่าจะต้องสอนเกี่ยวกับอะไร สอนให้เด็กเกิดคุณสมบัติอะไร มีการอบการจัดกิจกรรมการเรียนอย่างไร

ขั้นที่ 3 กำหนดโครงสร้างของเนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียนรู้ตลอดภาคเรียนของวิชานั้น โดยใช้ข้อความเชิงจุดประสงค์ในคำอธิบายรายวิชา ของหลักสูตรเป็นจุดประสงค์ปลายทาง ใช้คำอธิบายเชิงเนื้อหาเป็นกรอบเนื้อหาใช้เอกสารอื่น ๆ เช่น หนังสือเรียน หนังสืออ้างอิงและข้อมูลเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมในท้องถิ่นมากำหนดเป็นเนื้อหาสาระย่อย ๆ ที่จะบรรจุลงใน

แผนการสอนตลอดภาคเรียน

ขั้นที่ 4 สร้างรายการโครงสร้างวิชาที่สอน โดยนำจำนวนคาบหรือจำนวนชั่วโมงที่มีจริงในภาควิชาเรียนนั้นมากำหนดประกอบรายการนี้

โครงสร้างวิชา ชั้น

ภาควิชา ปีการศึกษา

หัวข้อเรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	จำนวนคาบ/ชั่วโมง

ขั้นที่ 5 ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนและการใช้สื่อหรืออุปกรณ์ให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยอาจศึกษาตัวอย่างแนวการสอนในวิชาที่ตรงกันหรือใกล้เคียงกัน ทบทวนหลักการสอนตามทฤษฎีจิตวิทยาการศึกษา ศึกษาขั้นตอนการเรียนการสอนหรือคิดริเริ่มด้วยตนเองในวิธีสอนวิธีเรียนและสื่ออุปกรณ์รวมถึงการคิดออกแบบวิธีวัดผลประเมินผลด้วย ทั้งนี้อาจทำเป็นรายชั่วโมง หรือรายหัวข้อเรื่องก็ได้ ปกติครูทั่วไปนิยมออกแบบในขั้นที่ 5 นี้ลงในสมุดเตรียมการสอน และเมื่อตรวจสอบเป็นที่น่าพอใจแล้ว ก็อาจทำเป็นแผนการสอนที่ชัดเจน โดยมีทางเลือก 2 ทาง คือ

5.1 ใช้แบบฟอร์มการเขียนเป็นตารางที่ยึดหยุ่นเรื่องการแบ่งช่องและชื่อเรียก ซึ่งอาจใช้ 4 ช่อง หรือมากกว่า 4 ช่องก็ได้

5.2 ใช้การเขียนเชิงบรรยายโดยไม่ใช้ตาราง ซึ่งทั้งแบบ 5.1 หรือ 5.2 ต่างก็ควรมีสาระต่อไปนี้ครบถ้วน

5.2.1 หัวข้อเรื่องย่อย ๆ

5.2.2 จำนวนคาบ / ชั่วโมงของแต่ละหัวข้อ

- 5.2.3 จุดประสงค์การเรียนรู้
- 5.2.4 สำคัญโดยสรุป
- 5.2.5 กิจกรรมการเรียนการสอน
- 5.2.6 การใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน
- 5.2.7 การวัดผลประเมินผล

วัลลภ กันทรัพย์ (2534 : 45) ได้กล่าวถึงแผนการสอนว่า แผนการสอนที่ดีควรมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่เข้าลักษณะ 4 ประการคือ

1. เป็นแผนการสอนที่มีกิจกรรม ที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้ได้ลงมือปฏิบัติให้มากที่สุดโดยครูเป็นเพียงผู้คอยชี้แนะเสริม หรือกระตุ้นให้กิจกรรมที่ผู้เรียนดำเนินการให้เป็นไปตามความมุ่งหมาย

2. เป็นแผนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบคำตอบหรือทำสำเร็จด้วยตนเอง โดยครูพยายามลดบทบาทจากผู้บอกคำตอบมาเป็นผู้คอยกระตุ้นด้วยคำถามหรือปัญหา ให้ผู้เรียนคิดแก้หรือหาแนวทางไปสู่ความสำเร็จในการทำกิจกรรมเอง

3. เป็นแผนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการ มุ่งให้ผู้เรียนรับรู้ และนำกระบวนการไปใช้จริง

4. เป็นแผนการสอนที่ส่งเสริมการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่สามารถจัดหาได้ในท้องถิ่น หลีกเลี่ยงการใช้วัสดุอุปกรณ์สำเร็จรูปราคาสูง

โกวิท ประวาลพฤษ์ (2534 : 45-46) มีความคิดเห็นว่าการประเมินตัดสินคุณภาพของแผนการสอนอยู่ที่การลงนำแผนการสอนนั้นไปใช้จริงในการจัดการเรียนการสอน แล้วให้พิจารณาว่าสามารถดำเนินการให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้ดีเพียงใด สามารถฝึกฝนให้นักเรียนเกิดทักษะกระบวนการและเกิดการเรียนรู้ต่าง ๆ ครบถ้วนตามจุดประสงค์เพียงไร เพราะถ้าครูมีบทบาทมากในการเป็นผู้ให้ความรู้โดยตรงและนักเรียนไม่มีโอกาสแสดงพฤติกรรมที่สะท้อนการฝึกปฏิบัติให้เกิดทักษะกระบวนการก็จะเป็นเครื่องแสดงความด้อยคุณภาพของแผนการสอน ซึ่งตามหลักการปรับกระบวนการเรียนการสอนนั้น ครูควรเข้าใจหลักการสอนและแนวคิดต่าง ๆ ของกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก แล้วนำไปแปลเป็นภาคปฏิบัติ โดยจัดสิ่งแวดล้อม สิ่งเร้า สื่ออุปกรณ์และกิจกรรมให้เหมาะสมกับหลักการสอนและแนวคิดกระบวนการเหล่า

นั้น ครูที่มีหลักการและกระบวนการเดียวกัน อาจจัดกิจกรรมได้แตกต่างกันตามสภาวะสิ่งแวดล้อมที่ต่างกัน แต่ก็นำไปสู่ผลของหลักสูตรและพัฒนาทักษะกระบวนการให้เกิดกับเด็กเหมือนกัน

กระบวนการที่ใช้ในการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในแผนการสอนควรประกอบด้วย

1. กระบวนการแสวงหาความรู้ มีขั้นตอนดังนี้
 - 1.1 กำหนดปัญหา
 - 1.2 ตั้งสมมติฐาน
 - 1.3 รวบรวมข้อมูล
 - 1.4 ทดสอบสมมติฐาน
 - 1.5 สร้างข้อสรุป
 - 1.6 นำไปประยุกต์ใช้
2. กระบวนการวิทยาศาสตร์ มีขั้นตอนดังนี้
 - 2.1 กำหนดปัญหา
 - 2.2 ตั้งสมมติฐาน
 - 2.3 รวบรวมข้อมูล
 - 2.4 วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล
3. กระบวนการสร้างความคิดรวบยอด มีขั้นตอนดังนี้
 - 3.1 สังเกต
 - 3.2 จำแนกความแตกต่าง
 - 3.3 หาลักษณะร่วม
 - 3.4 ระบุชื่อ ความคิดรวบยอด
 - 3.5 ทดสอบและนำไปใช้
4. กระบวนการแก้ปัญหา มีขั้นตอนดังนี้
 - 4.1 สังเกต
 - 4.2 วิเคราะห์
 - 4.3 สร้างทางเลือก
 - 4.4 เก็บข้อมูลประเมินทางเลือก
 - 4.5 ปฏิบัติตามทางเลือก
 - 4.6 สรุปผล

5. กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีขั้นตอนดังนี้
 - 5.1 สังเกต
 - 5.2 อธิบาย
 - 5.3 เชื่อมโยงความสัมพันธ์
 - 5.4 วิจารณ์สรุป
6. กระบวนการสร้างความตระหนัก มีขั้นตอนดังนี้
 - 6.1 สังเกต
 - 6.2 วิจารณ์
 - 6.3 สรุป
7. กระบวนการเรียนความรู้ ความเข้าใจ มีขั้นตอนดังนี้
 - 7.1 สังเกต ตระหนัก
 - 7.2 วางแผนปฏิบัติ
 - 7.3 ลงมือปฏิบัติ
 - 7.4 พัฒนา ความรู้ ความเข้าใจ
 - 7.5 สรุป
8. กระบวนการกลุ่ม มีขั้นตอนดังนี้
 - 8.1 จัดผู้นำกลุ่มผลัดเปลี่ยนกัน
 - 8.2 วางแผนการทำงาน
 - 8.3 เสนอและรับฟังความคิดเห็นของกลุ่ม
 - 8.4 แบ่งงานให้รับผิดชอบ
 - 8.5 ติดตามผลการปฏิบัติงาน
 - 8.6 ประเมินผลและชื่นชม

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจึงมีได้หลายลักษณะและควรจัดกิจกรรมให้หลากหลายภายใต้ความมุ่งมั่นเดียวกันคือ ใ้บังเกิดประโยชน์สูงสุดกับนักเรียนตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรมากที่สุดเช่นกัน และบทบาทของผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นควรประกอบด้วยบุคคลทุกฝ่ายทุกอาชีพทั้งในวงการศึกษาและตัวแทนจากชุมชน

ดังนั้น สำหรับเกณฑ์ในการพิจารณาความเหมาะสมของแผนการสอน ซึ่งกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้กล่าวว่า การเขียนแผนการสอนจะมี

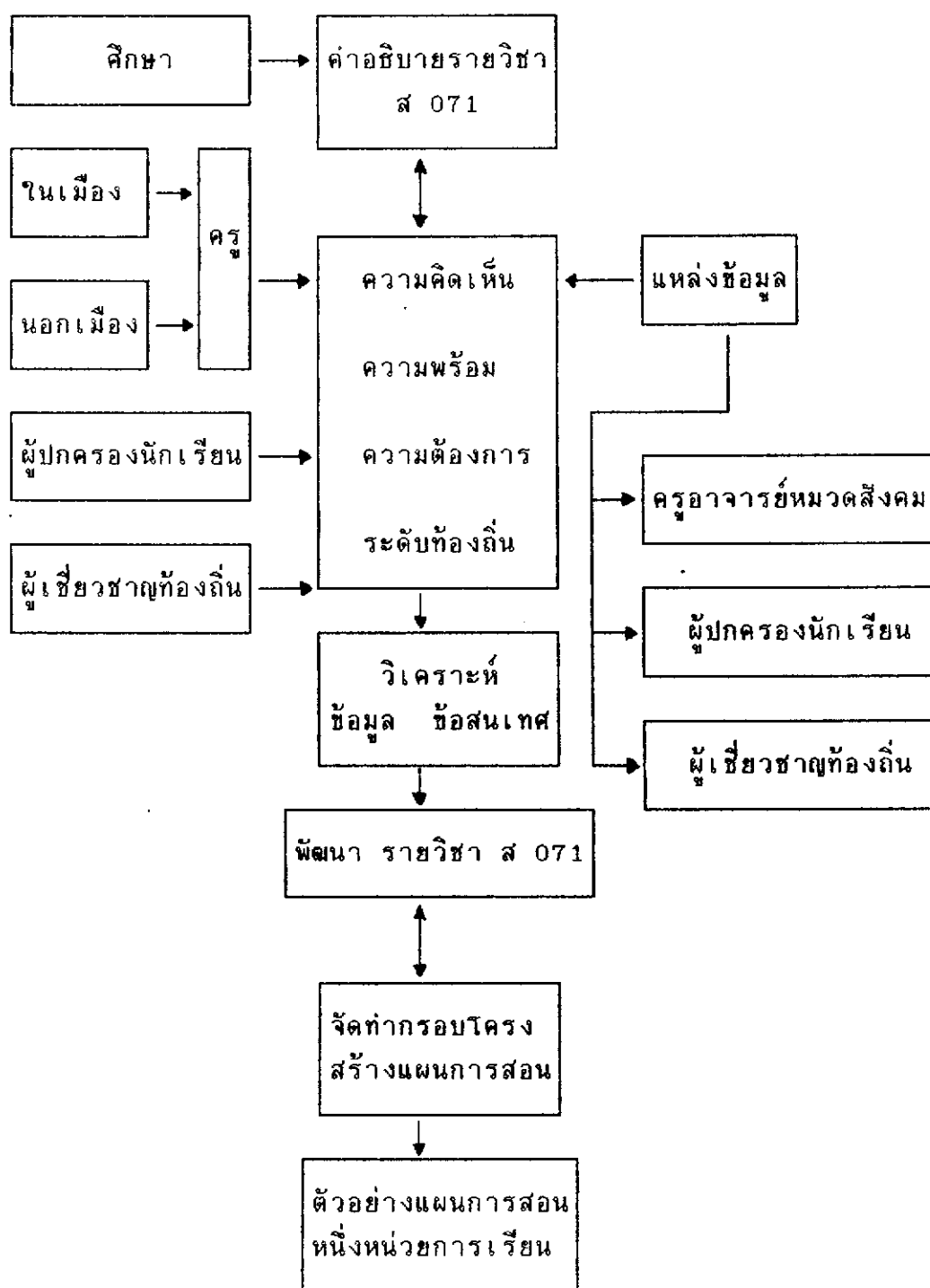
ความหลากหลายตามสภาพความพร้อมและลักษณะสิ่งแวดล้อมของครูแต่ละคน
อย่างไรก็ตามแผนการสอนทุกฉบับควรมีความชัดเจนในสิ่งต่อไปนี้

1. ในการสอนเรื่องนั้นต้องการให้นักเรียนบังเกิดคุณสมบัติอะไร นั่นคือจุดประสงค์การเรียนรู้ต้องชัดเจน
2. นักเรียนต้องทำอะไรจึงจะบรรลุผลนั้น นั่นคือกิจกรรมควรนำไปสู่ผลการเรียนตามจุดประสงค์ได้จริง
3. ครูควรมีบทบาทช่วยอย่างไร นั่นคือควรระบุพฤติกรรมครูชัดเจนในการอำนวยความสะดวกแก่ นักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ได้
4. จะใช้สื่อหรืออุปกรณ์อะไรช่วยบ้าง ใช้อย่างไร นั่นคือลำดับของสื่อเรียงจากคุณค่ามากไปหาน้อยคือของจริง ภาพสัญลักษณ์ทางภาษา
5. จะรู้ได้อย่างไรว่านักเรียนบังเกิดคุณสมบัติที่ต้องการแล้ว นั่นคือวิธีการวัดผล ควรชัดเจนตามจุดประสงค์การเรียนรู้

4.3 กรอบแนวความคิดเกี่ยวกับเรื่องการศึกษาความต้องการของ บุคคลากรท้องถิ่น มีแนวคิดดังนี้

กรอบแนวความคิดเกี่ยวกับ

เรื่อง การศึกษาความต้องการของบุคลากรท้องถิ่น เพื่อการจัดสร้าง
กรอบตัวอย่างแผนการสอน รายวิชา ส 071 (ท้องถิ่นของ
เรา 1) สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดตรัง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา (Research and Development) เพื่อการจัดสร้างกรอบและตัวอย่างแผนการสอนรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นตามความต้องการของบุคลากรท้องถิ่น จังหวัดตรัง ซึ่งได้ทำการศึกษาในช่วงปีการศึกษา 2534 และเพื่อให้การศึกษابرรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่ตั้งไว้ จึงมีขั้นตอนการดำเนินการศึกษาดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การดำเนินการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย

- 1.1 กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา
- 1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
- 1.3 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
- 1.4 การเก็บและรวบรวมข้อมูล
- 1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 1.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 2 การพัฒนาคำอธิบายรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 และการจัดทำตัวอย่างแผนการสอน 1 หน่วยการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย

- 2.1 การปรับปรุง คำอธิบายรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง
 - 2.2 จัดทำกรอบโครงสร้างแผนการสอน รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรังพร้อมทั้งสร้างตัวอย่างแผนการสอน 1 หน่วยการเรียนรู้
- รายละเอียดของการดำเนินงานมีดังต่อไปนี้

1. กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ ประกอบด้วย กลุ่มต่าง ๆ จำนวน 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ได้แก่ครูสังคมศึกษาทุกคน ในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัด กรมสามัญศึกษา จังหวัดตรัง ปีการศึกษา 2534 จำนวน 19 โรงเรียนโดยจำนวนครูอาจารย์แต่ละโรงเรียนมีจำนวนไม่เท่ากันปรากฏว่าได้กลุ่ม ประชากรทั้งหมด มีประมาณ 126 คน

กลุ่มที่ 2 ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีนักเรียนเรียนอยู่ในระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น ของแต่ละโรงเรียนในท้องถิ่นจังหวัดตรัง ซึ่งมีอยู่ 19 โรงเรียนใช้วิธีการสุ่มเอากลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ เพียงโรงเรียนละ 8 คน ก็จะได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 152 คน

กลุ่มที่ 3 ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาที่ปฏิบัติราชการเกี่ยวกับการบริหารการศึกษายู่ในท้องถิ่นจังหวัดตรัง ปีการศึกษา 2534 ซึ่งใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจงให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างใช้เทคนิคคัดเลือกเอาตามรายชื่อหัวหน้าส่วนราชการทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่ โดยถือว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารภ ใช้เป็นแหล่งข้อมูลของท้องถิ่นได้ ซึ่งประกอบด้วยศึกษาธิการจังหวัดตรัง ศึกษาธิการอำเภอทั้ง 8 อำเภอในจังหวัดตรัง ผู้อำนวยการสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดตรัง หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ 8 อำเภอในจังหวัดตรัง หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่สังกัด กรมสามัญศึกษา ทั้ง 19 โรงเรียน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 38 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ศึกษารั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น จำนวน 3 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำหรับครูสังคมศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ทุกโรงเรียนในจังหวัดตรัง

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองนักเรียนที่มีนักเรียนเรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนรัฐบาล

ชุดที่ 3 เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาในท้องถิ่น

ลักษณะของเครื่องมือแต่ละฉบับเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่าตามแบบของ ลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งเบสท์ (Best, 1970 : 174-179) ได้ใช้การกำหนดคะแนน สำหรับเครื่องมือในการสำรวจความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาระดับท้องถิ่นจังหวัดตรัง ได้นำมาประยุกต์ใช้ดังนี้

ข้อความที่มีลักษณะเป็นเชิงนิเสธ ให้คะแนนดังต่อไปนี้

น้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ 1
น้อย	มีค่าเท่ากับ 2
ปานกลาง	มีค่าเท่ากับ 3
มาก	มีค่าเท่ากับ 4
มากที่สุด	มีค่าเท่ากับ 5

สำหรับข้อความที่เป็นเชิงนิเสธ จะให้คะแนนกลับกันกับข้อความเชิงนิเสธ โดยมีรายละเอียดของข้อความแต่ละฉบับดังนี้

แบบสอบถาม ชุดที่ 1

สำหรับกลุ่ม ครูสังคมศึกษาทุกคน ประกอบด้วยแบบสอบถาม 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป โดยให้ผู้ตอบทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ☐ เติมค่าลงในช่องว่าง

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็น ความต้องการ ความพร้อมในการพัฒนา และจัดการเรียนการสอน รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของรายวิชา ส 071 กับสภาพท้องถิ่นจังหวัดตรัง
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับลักษณะเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเราให้เหมาะสมกับสภาพของจังหวัดตรัง
3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเราจังหวัดตรัง
4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัดผลการเรียนการสอนในรายวิชาท้องถิ่น

ของเรารัฐบาลจังหวัดตรัง

5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างแผนการสอนรายวิชาท้องถิ่นของ-
เรา 1 จังหวัดตรัง

6. ความต้องการในการที่จะพัฒนาหลักสูตรรายวิชาท้องถิ่นของเรา 1
จังหวัดตรัง

7. ความพร้อมในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาท้องถิ่นของเรา 1 เพื่อ
จัดการเรียนการสอน ตามความต้องการของท้องถิ่นจังหวัดตรัง

แบบสอบถามส่วนนี้ จะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating
Scale)

ส่วนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการ
สอนรายวิชา ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

1. ปัญหาจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ทางสังคม และทางวัฒนธรรม
ที่มีต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น จังหวัดตรัง

2. ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามรายวิชา ท้องถิ่นของ-
เรา 1 จังหวัดตรัง

3. ปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งมีผลกระทบต่อการพัฒนาราย
วิชาท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง

4. ปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง

5. ปัญหาเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนในรายวิชาท้องถิ่นของ
เรา 1 จังหวัดตรัง

6. ปัญหาเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียนที่มีต่อการใช้หลัก-
สูตรวิชาสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษา

7. ปัญหาเกี่ยวกับแผนการสอนและคู่มือครูที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลัก-
สูตรวิชาสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษา

8. ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลท้องถิ่นของจังหวัดตรัง

แบบสอบถามส่วนนี้ จะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating
Scale)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดและจัดการเรียนการ

สอนรายวิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง (มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด)

แบบสอบถาม ชุดที่ 2

สำหรับกลุ่ม ผู้ปกครองนักเรียน ประกอบด้วยแบบสอบถาม 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป โดยให้ผู้ตอบทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ☐ หรือเติมคำลงในช่องว่าง

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็น ความต้องการ ความพร้อมในการพัฒนา และจัดการเรียนการสอน รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหาในรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับลักษณะเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาที่ควรกำหนดในรายวิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง

4. ความต้องการในการกำหนดคำอธิบายรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง

5. ความพร้อมความร่วมมือในการกำหนดคำอธิบายรายวิชา ส 071 และให้การช่วยเหลือ สนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

แบบสอบถามส่วนนี้ จะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

ส่วนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคทางด้านสภาพแวดล้อมของจังหวัดตรังที่มีต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่นจังหวัดตรัง ตลอดจนการนำไปพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง

1. ปัญหาจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ทางสังคม และทางวัฒนธรรมที่มีต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น จังหวัดตรัง

2. ปัญหาทางด้าน ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นของจังหวัดตรังที่มีผล

ต่อการนำไปพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน รายวิชา ส 071 ท้องถิ่น-
ของเรา 1 จังหวัดตรัง

แบบสอบถามส่วนนี้ จะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating
Scale)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดและจัดการเรียนการ
สอนรายวิชาท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง (มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด)

แบบสอบถาม ชุดที่ 3

สำหรับกลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษา ประกอบด้วยแบบสอบถาม
3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป โดยให้ผู้ตอบทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ☐
หรือเติมคำลงในช่องว่าง

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็น ความต้องการ ความพร้อมในการพัฒนา และ
จัดการเรียนการสอน รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง
ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของรายวิชา ส 071 กับ
สภาพท้องถิ่นจังหวัดตรัง

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับลักษณะเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเราให้
เหมาะสมกับสภาพของจังหวัดตรัง

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเราจังหวัด
ตรัง

4. ความต้องการในการพัฒนาคำอธิบายรายวิชา ในหลักสูตรราย
วิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง

5. ความต้องการให้มีการกำหนดคำอธิบายรายวิชาท้องถิ่นของเรา 1
จังหวัดตรัง

6. ความพร้อมในการพัฒนาคำอธิบายรายวิชาและจัดการเรียนการ-
สอนรายวิชาท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง

7. ความพร้อมในการส่งเสริมการเรียนการสอนในรายวิชาท้องถิ่น-
ของเรา และการให้ความร่วมมือสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน
แบบสอบถามส่วนนี้ จะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating
Scale)

ส่วนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการ
สอนรายวิชา ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

1. ปัญหาจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ทางสังคม และทางวัฒนธรรม
ที่มีต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น จังหวัดตรัง

2. ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามรายวิชา ส 071
ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง

3. ปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง

4. ปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง

5. ปัญหาเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนในรายวิชาท้องถิ่นของ
เรา 1 จังหวัดตรัง

6. ปัญหาเกี่ยวกับแผนการสอนและคู่มือครูที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลัก-
สูตรวิชาสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษา

7. ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลท้องถิ่นของจังหวัดตรัง

แบบสอบถามส่วนนี้ จะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating
Scale)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดและจัดการเรียนการ
สอนรายวิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง (มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด)

3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้ดำเนินการ
ตามลำดับเป็นขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษา ค้นคว้า รวบรวมทฤษฎี แนวความคิดพื้นฐาน และขอบ-
เขต ความหมายในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ จากหนังสือ เอกสาร

วารสาร และศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกประเทศ

3.2 สร้างแบบสอบถามโดยอาศัยข้อมูล จากการศึกษาในข้อ 3.1 รวมทั้งข้อมูลจากการสอบถาม ผู้บริหารโรงเรียน ศึกษานิเทศก์ และผู้ปกครอง นักเรียนที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม (ฉบับร่าง) ตลอดจนการตัดแปลง ปรับปรุงมาจากเครื่องมือแบบสอบถามของบุคคล ต่อไปนี้

3.2.1 ประยูร าศรี (2522 : 119-131)

3.2.2 ประพันธ์ พรหมมณี (2526 : 211-22)

3.2.3 สมโภชน์ เขียวนิล (2530 : 119-134)

3.2.4 เชษฐา กลิ่นเทศ (2532 : 130-148)

3.2.5 มณีรัตน์ ทองลัพท์ (2533 : 188-200)

ทั้งนี้ผู้วิจัย ได้คำนึงถึง จุดมุ่งหมายของการศึกษาวิจัยเป็นสำคัญในการสร้างแบบสอบถามทั้ง 3 ชุด ดังกล่าว

3.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น(ฉบับร่าง) นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา ควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้วิจัย

3.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรสังคมศึกษา สถิติและการวิจัย ด้านสื่อ-ด้านนวัตกรรมทางการเรียนการสอนและด้านวัดผลประเมินผล ได้ตรวจสอบ แก้ไขให้ถูกต้อง เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม อันจะนำมาปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3.5 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น (ฉบับร่าง) เสนอคณะกรรมการและ คณะกรรมการพิจารณาเค้าโครงวิทยานิพนธ์ เพื่อร่วมพิจารณาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะและคำแนะนำ จากคณะกรรมการดังกล่าว

3.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ และปรับปรุงแล้ว นำมาเป็นแบบสอบถามฉบับจริง (ภาคผนวก ค) เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ต่อไป

4. การเก็บและรวบรวมข้อมูล

การสังเกตแบบสอบถามและการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้ดำเนินการ เป็นขั้นตอนดังนี้

4.1 ยื่นแบบฟอร์มคำร้องถึงบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-วิโรฒ ประสานมิตร เพื่อให้ออกหนังสือแนะนำตัวและขอความร่วมมือในการเก็บ รวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.2 นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ขอความร่วมมือไปยัง

4.2.1 ศึกษาธิการจังหวัดตรัง ให้ทำหนังสือขอความร่วมมือ ศึกษาธิการอำเภอทุกอำเภอในการตอบแบบสอบถาม

4.2.2 ผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ให้ทำหนังสือขอ ความร่วมมือหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอ ในการตอบแบบสอบถาม

4.2.3 หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา จังหวัด ตรัง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

4.3 นำแบบสอบถามทั้งหมด พร้อมทั้งหนังสือขอ ความร่วมมือในการ ทำวิจัยจากกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ไปส่งให้กับครูอาจารย์ใน โรงเรียนที่เป็นกลุ่มประชากรในการวิจัยด้วยตนเอง และให้เวลาแก่ผู้ตอบแบบ สอบถาม 1 สัปดาห์ จึงไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

4.4 นำแบบสอบถาม ชุดผู้ปกครองนักเรียน มอบให้กับครูอาจารย์ใน โรงเรียนกลุ่มประชากร เพื่อแจกให้นักเรียนนำไปให้ผู้ปกครองตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยให้เวลาแก่ผู้ปกครองตอบแบบสอบถาม 1 สัปดาห์ แล้วนักเรียนนำมามอบให้ครูในหมวดวิชาสังคมศึกษาของโรงเรียน และผู้วิจัยจะ มาเก็บรวบรวมด้วยตนเอง ตามวัน เวลา ที่นัดหมายไว้

4.5 นำแบบสอบถาม ชุดผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาในท้องถิ่น พร้อมทั้งนำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย ไปสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่ปฏิบัติ ราชการอยู่ในปีการศึกษา 2534 ให้เวลาแก่ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาใน ท้องถิ่น ตอบแบบสอบถาม 1 สัปดาห์ พร้อมทั้งนัดหมาย วัน เวลา ในการเก็บ รวบรวมข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 เมื่อรวบรวมแบบสอบถามคืนเรียบร้อยแล้ว ผู้ศึกษาสำรวจแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา คัดเลือกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออกไป ทำให้เหลือแบบสอบถามที่สามารถนำมาเป็นข้อมูลสำหรับการวิจัยได้ 316 ฉบับ โดยเป็นแบบสอบถามของครูสังคมจำนวน 126 ฉบับ ผู้ปกครองนักเรียน 152 ฉบับ และผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาในท้องถิ่น 38 ฉบับ ทำให้ได้รับแบบสอบถามคืนกลับเป็นจำนวน 100% ด้วยเทคนิควิธีการติดตามซ้ำๆ 2-3 ครั้ง จึงได้ครบตามจำนวน แล้วดำเนินการดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

1.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป คำนวณโดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

1.2 คำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็น ความพร้อม ความต้องการของกลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.3 เปรียบเทียบความคิดเห็น ความพร้อม ความต้องการของกลุ่มครูที่มีสภาพภูมิศาสตร์ต่างกัน โดยการทดสอบสมมติฐานด้วยวิธี t-test

ตอนที่ 2 การพัฒนา หลักสูตรระดับท้องถิ่น จังหวัดตรัง ประกอบด้วย

2.1 การปรับปรุงคำอธิบายรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ ในตอนที่ 1 มาจัดทำปรับปรุงพัฒนา คำอธิบายรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง ให้สอดคล้องกับความต้องการของบุคลากรทางการศึกษาในระดับท้องถิ่นจังหวัดตรัง

2.2 จัดทำกรอบโครงสร้างแผนการสอน รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรังพร้อมทั้ง สร้างตัวอย่างแผนการสอน 1 หน่วยการเรียนรู้ตามหัวข้อดังนี้

- 2.2.1. หัวข้อเรื่องย่อ ๆ
- 2.2.2. จำนวนคาบ / ชั่วโมงของแต่ละหัวข้อ
- 2.2.3. จุดประสงค์การเรียนรู้
- 2.2.4. สำคัญโดยสรุป
- 2.2.5. กิจกรรมการเรียนการสอน
- 2.2.6. การใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน
- 2.2.7. การวัดผลประเมินผล

(กรมวิชาการ 2533 : 11)

5.2 แบบสอบถามที่เป็นข้อความปลายเปิด หากความถี่แล้วจัดกลุ่มเรียงลำดับเสนอตามลำดับความสำคัญ

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูล จะนำเอาผลที่มีค่าเฉลี่ยระดับคะแนนตั้งแต่ค่าเท่ากับ 3 ขึ้นไปถึงค่าเท่ากับ 5 เท่านั้นที่จะนำมาพิจารณาและวิเคราะห์ต่อไป

สำหรับการวิเคราะห์แบบสอบถามเป็นรายข้อมีเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (ประคอง กรรณสูตร 2513 : 41)

- 4.56-5.00 หมายความว่า มีความต้องการ/มีความพร้อม/มีปัญหา
มากที่สุด
- 3.56-4.55 หมายความว่า มีความต้องการ/มีความพร้อม/มีปัญหา
ค่อนข้างมาก
- 2.56-3.55 หมายความว่า มีความต้องการ/มีความพร้อม/มีปัญหา
ปานกลาง
- 1.56-2.55 หมายความว่า มีความต้องการ/มีความพร้อม/มีปัญหา
ค่อนข้างน้อย
- 1.00-1.55 หมายความว่า มีความต้องการ/มีความพร้อม/มีปัญหา
น้อยที่สุด

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 การคำนวณหาค่าร้อยละ

6.2 การคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตรในการคำนวณดังนี้

$$\text{สูตร} \quad \bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

$$\text{สูตร} \quad S.D. = \sqrt{\frac{n\sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

(ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2552:44)

6.3 การทดสอบสมมติฐาน โดยวิธี t-test ใช้สูตรในการคำนวณดังนี้

$$\text{สูตร} \quad t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

$$\text{โดย} \quad df = \frac{\left(\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2} \right)^2}{\frac{\left(\frac{S_1^2}{n_1} \right)^2}{n_1 - 1} + \frac{\left(\frac{S_2^2}{n_2} \right)^2}{n_2 - 1}}$$

(ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2527 : 177)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ เพื่อแทนความหมายต่าง ๆ ในการวิเคราะห์ข้อมูล และแปลผล ดังนี้

n	แทน	จำนวนครูสังคมศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน และผู้เชี่ยวชาญ ในท้องถิ่น ที่เป็นกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{x}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าอัตราส่วน วิกฤตใน t - distribution
*	แทน	$P < .05$
**	แทน	$P < .01$

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเสนอตามลำดับขั้นดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับครูสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดตรัง ซึ่งประกอบด้วยข้อมูล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับครูสังคมศึกษาที่รวบรวมได้
จากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 คำนวณโดยหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาและจัดการเรียนการสอน
รายวิชา ส 071 ซึ่งรวบรวมได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 และ 3 โดยคำนวณ
หาค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2.1 ความคิดเห็นในการพัฒนาและจัดการเรียนการสอน
รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง

2.2 ความต้องการในการพัฒนาและจัดการเรียนการสอน
รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง

2.3 ความพร้อมในการพัฒนาและจัดการเรียนการสอน
รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง

2.4 ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาและจัดการเรียน-
การสอนรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง

ส่วนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา ที่มีสภาพ
ภูมิศาสตร์แตกต่างกันระหว่างในเมือง กับนอกเมือง เป็นการวิเคราะห์เพื่อ
ทดสอบสมมติฐานข้อ 1 และ 2 ด้วย t-test

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับผู้ปกครองนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น จังหวัดตรัง ซึ่งประกอบด้วยข้อมูล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับผู้ปกครองนักเรียนที่รวบรวมได้
จากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 คำนวณโดยหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาและจัดการเรียนการสอน
รายวิชา ส 071 ซึ่งรวบรวมได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 และ 3 โดยคำนวณ
หาค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2.1 ความคิดเห็นในการกำหนดค่าอธิบายรายวิชา
ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง

2.2 ความต้องการในการกำหนดค่าอธิบายรายวิชา
ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง

2.3 ความพร้อม ความร่วมมือในการสนับสนุนกิจกรรม
ด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน

2.4 ปัญหาและอุปสรรคด้านสภาพแวดล้อมของจังหวัดตรัง

ส่วนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนจังหวัดตรัง
ที่มีสภาพภูมิศาสตร์แตกต่างกัน ระหว่างในเมืองกับนอกเมือง เป็นการวิเคราะห์
เพื่อทดสอบสมมติฐาน ข้อ 1 และ 2 ด้วย t-test

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาในท้องถิ่น
จังหวัดตรัง ซึ่งประกอบด้วยข้อมูล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาใน
ท้องถิ่น ที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 คำนวณโดยการหาค่าความถี่

และคำร้อยละ

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาและจัดการเรียนการสอน รายวิชา ส 071 ซึ่งรวบรวมได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 และ 3 โดยคำนวณ ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2.1 ความคิดเห็นในการพัฒนาและจัดการเรียนการสอน รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง

2.2 ความต้องการในการพัฒนาและจัดการเรียนการสอน รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง

2.3 ความพร้อมที่มีต่อการพัฒนาและจัดการเรียนการสอน รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง

2.4 ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาและจัดการเรียน- การสอนรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง

ตอนที่ 4 การปรับปรุงและจัดทำคำอธิบายรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 ตามข้อมูลที่เป็นความต้องการของท้องถิ่นจังหวัดตรังในเรื่องเกี่ยวกับ

4.1 ความต้องการของบุคลากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง

4.2 ผลการปรับปรุงคำอธิบายรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง

ตอนที่ 5 การกำหนดกรอบโครงสร้างแผนการสอน รายวิชา ส 071 ท้องถิ่น- ของเรา 1 จังหวัดตรัง

ตอนที่ 6 การจัดทำตัวอย่างแผนการสอน 1 หน่วยการเรียนรู้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับครูสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดตรัง

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครูสังคมศึกษา มีรายละเอียดดังปรากฏ
ในตาราง 1

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ของครูสังคมศึกษา จำแนกตามสภาพท้องถิ่นเป็นกลุ่ม
ในเมือง กลุ่มนอกเมือง วุฒิการศึกษา ระดับชั้นที่ทำการสอน จำนวนโรงเรียนที่เปิดสอน
และไม่เปิดสอนรายวิชา ส 071 กลุ่มครูผู้สอนรายวิชา ส 071 และกลุ่มครูผู้ที่ไม่ได้สอน
ในรายวิชา ส 071 สาขาวิชาเอกที่ครูอาจารย์สำเร็จการศึกษา

ตัวแปร	สถานภาพของตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
สภาพท้องถิ่นที่ครูทำการสอน	สอนในเมือง	92	73.0
	สอนนอกเมือง	34	27.0
	รวม	126	100.0
วุฒิการศึกษาของครู	ต่ำกว่าปริญญาตรี	12	9.5
	ระดับปริญญาตรี	107	84.9
	สูงกว่าปริญญาตรี	7	5.6
	รวม	126	100.0

ตาราง 1 (ต่อ)

ตัวแปร	สถานภาพของตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
ระดับชั้นที่ทำการสอน	มัธยมศึกษาตอนต้น	59	46.8
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	10	7.9
	ทั้งระดับตอนต้นและตอนปลาย	57	45.3
	รวม	126	100.0
จำนวนโรงเรียนที่เปิดสอนรายวิชา ส 071 (ท้องถิ่นของเรา)	โรงเรียนที่เปิดสอนรายวิชา ส 071	100	79.4
	โรงเรียนที่ยังไม่ได้เปิดสอน รายวิชา ส 071	26	20.6
	รวม	126	100.0
ลักษณะการปฏิบัติงาน การสอนรายวิชา ส 071 ของครู	เป็นผู้ทำการสอนรายวิชา รายวิชา ส 071	19	15.1
	ไม่ได้ทำการสอนรายวิชา รายวิชา ส 071	107	84.9
	รวม	126	100.0
สาขาวิชาที่ครูสำเร็จ การศึกษา	สังคมศึกษา	72	57.1
	ภูมิศาสตร์	6	4.8
	ประวัติศาสตร์	8	6.3
	อื่น ๆ	40	31.7
	รวม	126	100.0

จากตาราง 1 แสดงว่า ครูสังคมศึกษาจำนวนมากที่สุดร้อยละ 73 สอนในเมือง ส่วนครูอาจารย์ที่เหลือนอกเมือง ร้อยละ 27

ครูสังคมศึกษาในจังหวัดตรัง มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 84.9 นอกนั้นครูอาจารย์ มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรีร้อยละ 9.5 และวุฒิกการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 5.6 ตามลำดับ

ครูสังคมศึกษา มากที่สุดร้อยละ 46.8 ทำการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสอนทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายรองลงมา ร้อยละ 45.3 และสอนเฉพาะระดับมัธยมศึกษาตอนปลายน้อยที่สุด เพียงร้อยละ 7.9

โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดตรัง จำนวนมากที่สุด ร้อยละ 79.4 ได้เปิดทำการสอนในรายวิชา ส 071 ทั้งหมดของเรา 1 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 20.6 นั้นยังไม่พร้อมที่จะเปิดทำการสอนในรายวิชา ส 071

ครูสังคมศึกษา จำนวนมากที่สุด ร้อยละ 84.9 ไม่ได้เป็นผู้ที่ทำการสอนในรายวิชา ส 071 แต่ที่เหลืออีกจำนวนร้อยละ 15.1 เป็นผู้ทำการสอนในรายวิชา ส 071

ครูสังคมศึกษา ในจังหวัดตรัง จำนวนมากที่สุดร้อยละ 57.1 จบวิชาเอกสังคมศึกษา ส่วนอีกร้อยละ 31.7 จบวิชาเอกอื่น ๆ ซึ่งได้แก่ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ อุตสาหกรรม คหกรรมศาสตร์ พละนาฏย และดนตรี นอกนั้นเป็นผู้สำเร็จการศึกษาในวิชาเอกประวัติศาสตร์ ร้อยละ 6.3 และวิชาเอกภูมิศาสตร์ ร้อยละ 4.8 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นในการพัฒนาและจัดการเรียนการสอน

2.1 ความคิดเห็นในการพัฒนาและจัดการเรียนการสอน
รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง

ตาราง 2 ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา เกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตรรายวิชาท้องถิ่นของเรา กับสภาพท้องถิ่นของจังหวัดตรัง

ความคิดเห็นในการพัฒนาและจัดการเรียนการสอน	$\bar{x}$	S.D.	อันดับ
1. เป็นการศึกษาที่สนองความต้องการของท้องถิ่น	3.254	1.065	
2. สามารถวิเคราะห์ปัญหาของท้องถิ่น และหา แนวทางการแก้ไขปัญหาได้เหมาะสมกับข้อจำกัด ต่าง ๆ ของท้องถิ่น	2.913	1.020	
3. ทำให้ผู้เรียนเข้าใจสภาพและการเปลี่ยนแปลง ของสังคมในท้องถิ่น	3.460	1.001	1
4. สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้ อย่างเหมาะสม	3.365	1.040	2

* $\bar{x}$ รวม = 3.248

จากตาราง 2 แสดงว่าโดยภาพรวมครูสังคมศึกษามีความเห็นว่าหลักสูตรรายวิชาท้องถิ่นของเรา มีความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นของจังหวัดตรัง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.248$) ทุกเรื่อง และความคิดเห็นที่มีความสอดคล้องกัน มากที่สุดคือ ความเห็นที่ว่าจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจสภาพและการเปลี่ยนแปลงของสังคมในท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.460$) ส่วนอันดับรองลงมา คือ ความเห็น ที่ว่าผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม ($\bar{x} = 3.365$)

ตาราง 3 ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา เกี่ยวกับการปรับ-
ลักษณะเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเราให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นของจังหวัดตรัง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับลักษณะเนื้อหา	$\bar{x}$	S.D.	อันดับ
1. เนื้อหาควรเป็นไปตามสภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคม ของแต่ละท้องถิ่นในอำเภอนี้ ๆ โดยเฉพาะ	3.794	1.038	
2. เนื้อหาควรชี้ให้เห็นถึงสภาพปัญหาและความ- ต้องการของนักเรียนและประชาชนในแต่ละท้องถิ่น ตามระดับอำเภอนั้น ๆ โดยเฉพาะ	3.730	1.023	
3. เนื้อหาควรเน้นเรื่องทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรมนุษย์ และการพัฒนาท้องถิ่น โดยเฉพาะ	4.063	1.002	2
4. เนื้อหาควรส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักสภาพแวดล้อมใน ท้องถิ่นของตน รักท้องถิ่นและมีส่วนร่วมในการแก้ไข ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่น	4.151	0.988	1
5. เนื้อหาควรสนองความต้องการของผู้เรียนที่ ต้องการจะเป็นเลิศทางวิชาการและการงาน อาชีพของท้องถิ่น	3.484	1.041	

* $\bar{x}$ รวม = 3.8444

จากตาราง 3 แสดงว่าโดยภาพรวม ครูสังคมศึกษามีความเห็นว่า
ควร ปรับลักษณะเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเรา ให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นของจัง
หวัด ตรัง อยู่ในระดับเห็นด้วยค่อนข้างมาก ($\bar{x}$ = 3.8444)

และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ครูสังคมศึกษาส่วนมากมีความ
ต้องการปรับลักษณะเนื้อหาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นของ
ตน รักท้องถิ่นและมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา และพัฒนาท้องถิ่นมากที่สุด
($\bar{x}$ = 4.151) รองลงมาคือ การปรับลักษณะเนื้อหาที่เน้นเรื่องทรัพยากร
ธรรมชาติ ทรัพยากรมนุษย์ และการพัฒนาท้องถิ่น โดยเฉพาะ ($\bar{x}$ = 4.063)

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา เกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหาในรายวิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหา	$\bar{x}$	S.D.	อันดับ
1. กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดตรัง	4.103	0.856	1
2. กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และความเป็นมาของจังหวัดตรัง	3.857	0.901	
3. กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับโบราณสถาน โบราณวัตถุของจังหวัดตรัง	3.698	1.022	
4. กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับขนบธรรมเนียม ประเพณีของจังหวัดตรัง	3.944	0.870	
5. กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับศิลปะพื้นบ้านของจังหวัดตรัง	3.952	0.893	2
6. กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับบุคคลสำคัญของจังหวัดตรัง	3.659	0.914	

* $\bar{x}$ รวม = 3.8690

จากตาราง 4 แสดงว่าโดยภาพรวมครูสังคมศึกษา มีความคิดเห็นว่าควรกำหนดเนื้อหาในรายวิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\bar{x}$ = 3.8690) ทุกเรื่อง และเนื้อหาที่ควรกำหนดในรายวิชาท้องถิ่นของเรามากที่สุดคือ เนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดตรัง ($\bar{x}$ = 4.103) เนื้อหาที่ควรกำหนดรองลงมาคือ เนื้อหาเกี่ยวกับศิลปะพื้นบ้านของจังหวัดตรัง ($\bar{x}$ = 3.952)

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา เกี่ยวกับการวัดผล
การเรียนการสอนในรายวิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัดผลการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ
1. เน้นด้านความรู้ ความจำ	2.810	0.986	1
2. เน้นด้านเจตคติ ค่านิยม คุณธรรม	3.952	0.809	
3. เน้นด้านทักษะการปฏิบัติ	3.563	0.890	
4. เน้นด้านทักษะการแก้ปัญหาด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์	3.651	0.906	
5. เน้นด้านการวิเคราะห์สถานการณ์	3.856	0.783	2
6. เน้นด้านการใช้เหตุผลและผลวิเคราะห์ปรากฏการณ์	3.802	0.972	

* $\bar{X}$ รวม = 3.6071

จากตาราง 5 แสดงว่าโดยภาพรวมครูสังคมศึกษา มีความคิดเห็นว่าการวัดผลการเรียนการสอนในรายวิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง ควรเน้นเรื่องต่าง ๆ อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\bar{X} = 3.6071$)

และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ครูสังคมศึกษาส่วนมากเห็นว่าควรเน้นด้านเจตคติ ค่านิยม คุณธรรมมากที่สุด ($\bar{X} = 3.952$) และรองลงมาคือ ควรเน้นด้านการวิเคราะห์สถานการณ์ ($\bar{X} = 3.865$)

ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา เกี่ยวกับการสร้างแผนการสอนรายวิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างแผนการสอน	$\bar{x}$	S.D.	อันดับ
1. มีปัญหาในเรื่องความรู้เกี่ยวกับจำนวนคาบในรายวิชาที่จะสอน/สัปดาห์	2.794	1.304	1
2. มีปัญหาในเรื่องการหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรรายวิชาที่จะทำแผนการสอน	3.643	1.069	
3. มีปัญหาในเรื่องการกำหนดโครงสร้างของเนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียนรู้ ตลอดภาคเรียนของรายวิชาที่สอน	3.421	1.023	
4. มีปัญหาในเรื่องการสร้าง โครงสร้างรายวิชาที่สอนที่มีหัวข้อเรื่อง จุดประสงค์การเรียนรู้ จำนวนคาบ/ชั่วโมง	3.365	0.926	2
5. มีปัญหาในเรื่องการออกแบบ กิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อ และการผลิตอุปกรณ์ให้สอดคล้องกับเนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้	3.484	1.041	

* $\bar{x}$ รวม = 3.3396

จากตาราง 6 แสดงว่าโดยภาพรวม ครูสังคมศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในเรื่องต่างๆ ของการสร้างแผนการสอนรายวิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง ว่าเป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.3396)

และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ครูสังคมศึกษาส่วนมากเห็นว่า มีปัญหาในเรื่องการหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรรายวิชาที่จะทำแผนการสอนมากที่สุด ($\bar{x}$ = 3.643) และรองลงมาคือ ปัญหาในเรื่องการออกแบบกิจกรรม การเรียนการสอน การใช้สื่อ และการผลิตอุปกรณ์ให้สอดคล้องกับเนื้อหาและ จุดประสงค์การเรียนรู้ ($\bar{x}$ = 3.476)

2.2 ความต้องการในการพัฒนาและจัดการเรียนการสอน รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง

ตาราง 7 ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา เกี่ยวกับความต้องการที่จะพัฒนา
หลักสูตรรายวิชาท้องถิ่นของเรา 1

ความต้องการในการที่จะพัฒนาหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ
1. ปรับเปลี่ยนเนื้อหาในส่วนคำอธิบายรายวิชา ส 071	3.071	1.005	2
2. ปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมกิจกรรม	3.571	0.907	
3. เพิ่มเติมสื่อการเรียนการสอน	3.778	0.819	
4. พัฒนาเทคนิควิธีสอนใหม่	3.810	0.918	1
5. จัดทำรายวิชาใหม่	2.921	1.078	

$$* \bar{X} \text{ รวม} = 3.4302$$

จากตาราง 7 แสดงว่าโดยภาพรวม ครูสังคมศึกษามีความต้องการที่จะพัฒนา
หลักสูตรรายวิชาท้องถิ่นของเรา 1 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.4302$)

และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ครูสังคมศึกษาส่วนมากมีความต้องการ
ที่จะพัฒนาหลักสูตรรายวิชาท้องถิ่นของเรา 1 ในเรื่องการพัฒนาเทคนิควิธีสอนใหม่ มากที่สุด
($\bar{X} = 3.810$) รองลงมาคือ ต้องการเพิ่มเติมสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.778$)

2.3 ความพร้อมในการพัฒนาและจัดการเรียนการสอนรายวิชา ส 071

ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง

ตาราง 8 ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา เกี่ยวกับความพร้อมของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดตรัง ที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาท้องถิ่นของเรา

ความพร้อมในการพัฒนาและจัดการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ
1. บุคลากรท้องถิ่นพร้อมจะช่วยพัฒนาการเรียนการสอนรายวิชา ส 071	2.881	1.040	1
2. บุคลากรท้องถิ่นพร้อมส่งเสริมให้มีการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับท้องถิ่น	3.127	0.912	
3. โรงเรียนพร้อมที่จะนำเอาวิทยากรหรือทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ในการศึกษา	3.008	0.925	
4. โรงเรียนมีอุปกรณ์การสอนรายวิชาท้องถิ่นของเรา	2.611	0.980	
5. ท้องถิ่นมีแหล่งข้อมูล ข่าวสาร เพื่อนำเอามาใช้พัฒนาคำอธิบายรายวิชา ส 071	2.635	0.952	2
6. โรงเรียนมีการประยุกต์ใช้แผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัดตรัง ในการพัฒนาและจัดการเรียนการสอนรายวิชาท้องถิ่นของเรา	2.897	0.778	
7. โรงเรียนนำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดตรังมาใช้	3.087	0.839	

$$* \bar{X} \text{ รวม} = 2.8922$$

จากตาราง 8 แสดงว่าโดยส่วนรวมครูสังคมศึกษา เห็นว่าความพร้อมด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดตรัง ที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาท้องถิ่นของเรา ว่ามีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.8922$) ทุกเรื่องและความพร้อมที่เห็นสอดคล้องกันมากที่สุด เห็นว่าบุคลากรท้องถิ่นพร้อมที่จะส่งเสริมให้มีการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.127$) ส่วนอันดับรองลงมาคือความพร้อมทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดตรัง ที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร รายวิชาท้องถิ่นของเรา ($\bar{X} = 3.087$)

2.4 ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาและจัดการเรียนการสอนรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง

ตาราง 9 ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา เกี่ยวกับปัญหาจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ทางสังคม และทางวัฒนธรรมที่มีต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่นจังหวัดตรัง ซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา

สภาพปัญหาที่มีต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ
1. ปัญหาการใช้ที่ดินปลูกยางพาราอย่างต่อเนื่องทำให้ดินขาดการบำรุงรักษา ผลผลิตต่ำ มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น จังหวัดตรัง	3.325	1.087	2
2. ปัญหาการลดลงของพื้นที่ป่าชายเลน จังหวัดตรัง มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น	3.722	0.960	
3. การประกอบอาชีพเกษตรกรรมของประชาชนในจังหวัดตรัง มีปัญหาควรพัฒนาแก้ไขการศึกษา	3.873	0.996	
4. ปัญหาการลักลอบปลูกกัญชาในบางพื้นที่ของจังหวัดตรังมีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น	2.397	1.375	
5. ปัญหาการสร้างโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้นในทำให้เกิดมลภาวะเป็นพิษในบริเวณใกล้เคียง มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น	3.587	1.140	
6. ปัญหาเกี่ยวกับความเหมาะสมในการบริการด้านโครงสร้างพื้นฐานในจังหวัดตรัง	3.175	0.980	

* $\bar{X}$ รวม = 3.3465

จากตาราง 9 แสดงว่าโดยภาพรวมครูสังคมศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ทางสังคมและทางวัฒนธรรมที่มีต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่นจังหวัดตรัง ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาว่ามีสภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.3465$)

และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ครูสังคมศึกษาส่วนมากเห็นว่าการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของประชาชนในจังหวัดตรังมีปัญหาควรพัฒนาแก้ไขมากที่สุด ($\bar{X} = 3.873$) และรองลงมาคือ ปัญหาการลดลงของพื้นที่ป่าชายเลนจังหวัดตรัง ($\bar{X} = 3.722$)

ตาราง 10 ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา เกี่ยวกับปัญหาการ-
จัดการเรียนการสอน ตามรายวิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง

สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน	$\bar{x}$	S.D.	อันดับ
1. ปัญหาการเขียนจุดประสงค์ของการเรียนรู้ใน รายวิชาท้องถิ่นของเรา	3.222	1.042	
2. ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนใน รายวิชาท้องถิ่นของเรา	3.429	0.898	
3. ปัญหาการจัดหาเอกสารประกอบการเรียนการสอน ในรายวิชาท้องถิ่นของเรา	3.524	0.986	2
4. ปัญหาการจัดแหล่งวิทยาการ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ให้แก่ผู้เรียนในท้องถิ่นของตน	3.587	0.772	1
5. ปัญหาการจัดวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน ในท้องถิ่น	3.381	0.838	
6. ปัญหาการจัดบุคลากรในการสอนรายวิชาท้องถิ่น ของเรา	3.270	0.916	
7. ปัญหาการวางแผนทางในการวัดผลประเมินผล การเรียน	3.095	0.916	
8. ปัญหาการสนับสนุนเรื่องการเรียนการสอน รายวิชาท้องถิ่นของเรา ของผู้บริหารโรงเรียน	3.238	0.999	

* $\bar{x}$ รวม = 3.3432

จากตาราง 10 แสดงว่าโดยภาพรวมครูสังคมศึกษาที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามรายวิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง
ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.3432)

และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ครูสังคมศึกษาส่วนมากมองเห็น
ปัญหาการจัดแหล่งวิทยาการ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ผู้เรียนในท้องถิ่นของเรา
จังหวัดตรัง มีปัญหามากที่สุด ($\bar{x}$ = 3.587) รองลงมาคือ ปัญหาการจัดหา
เอกสารประกอบการเรียนการสอนในรายวิชาท้องถิ่นของเรา ($\bar{x}$ = 3.524)

ตาราง 11 ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น อันมีผลกระทบต่อการพัฒนารายวิชาท้องถิ่นของเร จังหวัดตรัง

สภาพปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	$\bar{x}$	S.D.	อันดับ
1. ครูสังคมศึกษาขาดความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น	3.206	0.932	2
2. ผู้บริหารโรงเรียนเห็นความสำคัญของวิชาภูมิศาสตร์ และพร้อมที่จะส่งเสริมสนับสนุนผู้สอนให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในรายวิชาท้องถิ่นของเรา	2.913	1.043	
3. ปัญหาการพัฒนาท้องถิ่น ที่ครูสังคมศึกษามองเห็นความสำคัญและสภาพปัญหาของท้องถิ่น จังหวัดตรัง	3.294	1.005	
4. ครูสังคมศึกษาขาดเทคนิคและการคิดค้นกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถเชิงสร้างสรรค์	3.262	0.905	
5. ปัญหาเกี่ยวกับการมีวิทยากรผู้เชี่ยวชาญสำหรับให้ความรู้แก่ผู้เรียนในท้องถิ่น	2.897	0.987	1
6. ปัญหาบุคลากรในท้องถิ่นมีความพร้อมที่จะส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนการสอนในรายวิชาท้องถิ่น-ของเรา	3.413	0.982	

* $\bar{x}$ รวม = 3.1640

จากตาราง 11 แสดงว่าโดยภาพรวมครูสังคมศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งมีผลกระทบต่อการพัฒนารายวิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง ว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.1640) ทุกเรื่อง และปัญหาที่มีผลกระทบต่อการพัฒนารายวิชาท้องถิ่นของเรา มากที่สุดคือ ปัญหาบุคลากรในท้องถิ่นมีความพร้อมที่จะส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนการสอนในรายวิชาท้องถิ่นของเรา ($\bar{x}$ = 3.413) ปัญหาที่มีผลกระทบรองลงมาคือ ปัญหาการพัฒนาท้องถิ่นที่ครูสังคมศึกษามองเห็นถึงความสำคัญและสภาพปัญหาของท้องถิ่น จังหวัดตรัง ($\bar{x}$ = 3.294)

ตาราง 12 ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง

สภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา	$\bar{x}$	S. D.	อันดับ
1. ชอบเขตของเนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในคำอธิบายรายวิชา ส 071	3.222	0.884	
2. มีข้อจำกัดในการศึกษา สํารวจ เก็บรวบรวมข้อมูลข้อสนเทศ จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ในท้องถิ่น จังหวัดตรัง เพื่อนํามากำหนดและใช้เป็นเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของจังหวัดตรัง	3.040	0.950	
3. ปัญหาในการกำหนดเนื้อหาวิชา ส 071 ของบุคลากรทางด้านการศึกษาของท้องถิ่น	3.563	0.853	2
4. ขาดเนื้อหาที่จะสอนให้นักเรียนเกิดความรัก ความผูกพันกับท้องถิ่นของตนเอง ตามสภาพภูมิศาสตร์และสิ่งแวดล้อม ในรายวิชาท้องถิ่นของเรา	3.643	0.815	1
5. ปัญหาความเหมาะสมของวัยและความต้องการของท้องถิ่นในด้านเนื้อหาวิชาที่ให้นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นเรียนเกี่ยวกับเรื่องท้องถิ่นของเราจังหวัดตรัง	3.349	0.932	
6. ปัญหาการศึกษาและสำรวจความคิดเห็นของบุคลากรในท้องถิ่นเพื่อนำเอามาสร้างกรอบแนวความคิด ในการจัดทำโครงสร้างรายวิชาท้องถิ่นของจังหวัดตรัง	2.746	1.088	

* $\bar{x}$ รวม = 3.2605

จากตาราง 12 แสดงว่าโดยภาพรวมครูสังคมศึกษามองปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง ว่ามีปัญหอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.2605)

และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ครูสังคมศึกษาส่วนมาก มองปัญหาในเรื่องการขาดเนื้อหาที่จะสอนให้นักเรียนเกิดความรัก ความผูกพันกับท้องถิ่นของตนเอง ตามสภาพทางภูมิศาสตร์และสิ่งแวดล้อมในรายวิชาท้องถิ่นของเรา มากที่สุด ($\bar{x}$ = 3.643) รองลงมาคือ ปัญหาในการกำหนดเนื้อหา

วิชา ส 071 ของบุคลากรทางด้านการศึกษาของท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.568$)

ตาราง 13 ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาทางด้านวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน ในรายวิชาท้องถิ่นของเราจังหวัดตรัง

สภาพปัญหาทางด้านวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน	$\bar{x}$	S.D.	อันดับ
1. ปัญหาการนำวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ มาใช้ประกอบการเรียนในรายวิชาท้องถิ่นของเรา	2.603	1.139	2
2. ครูสังคมศึกษามีปัญหาในการผลิตสื่อต่าง ๆ ขึ้นใช้เพื่อประกอบการสอนในรายวิชาท้องถิ่นของเรา	2.929	0.771	
3. ปัญหาการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนในรายวิชาท้องถิ่นของเรา	2.921	0.796	
4. ความร่วมมือจากชุมชนเป็นปัญหาต่อการใช้เป็นแหล่งค้นคว้าความรู้สำหรับนักเรียน	2.929	0.850	2
5. ยังขาดความเหมาะสมของกระบวนการและวิธีการต่าง ๆ ที่มีต่อการเรียนรายวิชาท้องถิ่นของเรา	3.524	1.041	1
6. ปัญหาการนำเอาข้อมูลตัวเลข สถิติต่าง ๆ ของท้องถิ่นมาจัดกระทำ เพื่อใช้เป็นสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนของโรงเรียน	2.571	0.959	2
7. ปัญหาความเพียงพอและเหมาะสมของสื่อต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนมีต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง	2.635	1.009	

* $\bar{x}$ รวม = 2.8730

จากตาราง 13 แสดงว่าโดยภาพรวมครูสังคมศึกษามองปัญหาทางด้านวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน ในรายวิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง ว่ามีปัญหายู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.8730$) ทุกเรื่องและเห็นว่าปัญหาเรื่องความเหมาะสมของกระบวนการและวิธีการต่าง ๆ ที่มีต่อการเรียนรายวิชาท้องถิ่นของเรา เป็นปัญหามากที่สุด ($\bar{x} = 3.524$) ส่วนอันดับรองลงมาคือ ครูสังคมศึกษามีปัญหาในเรื่องการผลิตสื่อต่าง ๆ ขึ้นใช้เพื่อประกอบการสอนในราย

วิชาท้องถิ่นของเรา ($\bar{x} = 2.929$) และเรื่องความร่วมมือจากชุมชนเป็นปัญหาต่อการใช้เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้สำหรับนักเรียน ($\bar{x} = 2.929$) เท่ากัน

ตาราง 14 ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาทางด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน ที่มีต่อการใช้หลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ในระดับมัธยมศึกษา

สภาพปัญหาทางด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน	$\bar{x}$	S.D.	อันดับ
1. ก่อนสอนรายวิชาต่าง ๆ ผู้สอนได้แจ้งให้ผู้เรียนทราบถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ วิธีการประเมินผลการเรียน เกณฑ์การผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้	3.262	1.052	2
2. ผู้สอนได้เน้นกระบวนการต่าง ๆ และได้กำหนดจุดประสงค์ให้ครอบคลุมพฤติกรรมทุกด้าน	3.143	0.807	
3. ผู้สอนได้ทำการศึกษา และทดสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนก่อนสอน	2.865	0.941	
4. ผู้สอนได้มีการวัดผลประเมินผลการเรียนของผู้เรียนระหว่างภาคเรียน	3.262	0.878	2
5. การวัดผลปลายภาคเรียน ยังไม่ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ ตามที่หลักสูตรกำหนด	3.524	0.883	1

* $\bar{x}$ รวม = 3.2112

จากตาราง 14 แสดงว่าโดยภาพรวมครูสังคมศึกษามองปัญหาทางด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน ที่มีต่อการใช้หลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ในระดับมัธยมศึกษา ว่ามีปัญหายอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.2112$) ทุกเรื่องและเห็นว่า การวัดผลปลายภาคเรียนยังไม่ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด เป็นปัญหามากที่สุด ($\bar{x} = 3.524$) ส่วนอันดับรองลงมาคือ ปัญหาการสอนรายวิชาต่าง ๆ ครูยังไม่ได้แจ้งให้ผู้เรียนทราบถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ วิธีการประเมินผลการเรียน เกณฑ์การผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.262$) และปัญหาทางด้านผู้สอนยังไม่มี การวัดผลประเมินผลการเรียนของผู้เรียนระหว่างภาคเรียน ($\bar{x} = 3.262$) เท่ากัน

ตาราง 15 ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหา
ในเรื่องของแผนการสอนและคู่มือครู ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรวิชาสังคม
ศึกษา ในระดับมัธยมศึกษา

สภาพปัญหาในเรื่องของแผนการสอนและคู่มือครู	$\bar{x}$	S.D.	อันดับ
1. ครูสังคมศึกษามีความเข้าใจหลักการและกระบวนการ- การในการทำแผนการสอน	3.310	0.871	1
2. การใช้ประโยชน์จากแผนการสอนเพื่อจัด การเรียนการสอน	3.825	0.830	
3. การทำความเข้าใจและศึกษาเอกสารหลักสูตร เพื่อจัดทำแผนการสอน	3.389	0.839	
4. ครูสังคมศึกษาได้ศึกษาวิเคราะห์ถึงโครงสร้างเนื้อ- หาวิชา จุดประสงค์ของหลักสูตร จุดประสงค์ของ รายวิชา เพื่อนำมากำหนดหัวข้อ เนื้อหาย่อย ๆ และกำหนดจุดประสงค์นำทาง จุดประสงค์ปลายทาง	3.294	0.820	2
5. ครูสังคมศึกษาได้ศึกษาวิเคราะห์ตัวอย่างแนวการ สอนมาแล้ว	3.032	0.838	
6. ครูสังคมศึกษาได้ใช้แผนการสอน ในการจัดการ- เรียนการสอนมาแล้ว	3.095	0.880	

* $\bar{x}$ รวม = 3.3240

จากตาราง 15 แสดงว่าโดยภาพรวมครูสังคมศึกษามองปัญหาในเรื่อง
ของแผนการสอนและคู่มือครู ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ใน
ระดับมัธยมศึกษา ว่ามีปัญหายู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.3240)

และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ครูสังคมศึกษาส่วนมากยังไม่-
เห็นประโยชน์จากแผนการสอนเพื่อจัดการเรียนการสอนมากที่สุด ($\bar{x}$ = 3.825)
รองลงมาคือ ปัญหาเกี่ยวกับการทำความเข้าใจและศึกษาเอกสารหลักสูตร เพื่อ
จัดทำแผนการสอน ($\bar{x}$ = 3.389)

ตาราง 16 ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหา
ในเรื่องของแหล่งข้อมูลท้องถิ่นของจังหวัดตรัง

สภาพปัญหาในเรื่องของแหล่งข้อมูล	$\bar{x}$	S.D.	อันดับ
1. ขาดข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเรา ในระดับจังหวัด	3.310	0.992	2
2. ขาดข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเรา ในระดับอำเภอ	3.333	0.921	1
3. ขาดข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเรา ในระดับตำบล	3.238	1.046	
4. ขาดข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเรา ในระดับหมู่บ้าน	3.230	1.140	
5. ขาดข้อมูลเกี่ยวกับแผนพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดตรัง ในระดับการนำไปปฏิบัติได้	2.905	1.007	
6. ขาดการศึกษาแผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัดตรัง	2.913	0.955	
7. ขาดความรู้เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ของท้องถิ่น จังหวัดตรัง	3.167	0.777	
8. บุคลากรในท้องถิ่นไม่สามารถใช้เป็นแหล่งข้อมูล สำหรับการศึกษาค้นคว้าแก่ผู้เรียน	2.944	0.861	
9. ความสะดวกในการศึกษา สรรวหาแหล่งข้อมูล ในจังหวัดตรัง	2.730	0.843	

* $\bar{x}$ รวม = 3.0855

จากตาราง 16 แสดงว่าโดยภาพรวมครูสังคมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาในเรื่องของแหล่งข้อมูลท้องถิ่นของจังหวัดตรัง ว่ามีปัญหอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.0855$) ทุกเรื่อง และปัญหาการขาดข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเราในระดับอำเภอ เห็นว่าเป็นปัญหามากที่สุด ($\bar{x} = 3.333$) ส่วนอันดับรองลงมาคือ การขาดข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเราในระดับจังหวัด ($\bar{x} = 3.310$)

ตาราง 16 ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหา
ในเรื่องของแหล่งข้อมูลท้องถิ่นของจังหวัดตรัง

สภาพปัญหาในเรื่องของแหล่งข้อมูล	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ
1. ขาดข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเราในระดับจังหวัด	3.310	0.992	2
2. ขาดข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเราในระดับอำเภอ	3.333	0.921	1
3. ขาดข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเราในระดับตำบล	3.238	1.046	
4. ขาดข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเราในระดับหมู่บ้าน	3.230	1.140	
5. ขาดข้อมูลเกี่ยวกับแผนพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดตรังในระดับการนำไปปฏิบัติได้	2.905	1.007	
6. ขาดการศึกษาแผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัดตรัง	2.913	0.955	
7. ขาดความรู้เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ของท้องถิ่นจังหวัดตรัง	3.167	0.777	
8. บุคลากรในท้องถิ่นไม่สามารถใช้เป็นแหล่งข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้าแก่ผู้เรียน	2.944	0.861	
9. ความสะดวกในการศึกษา สรรวหาแหล่งข้อมูลในจังหวัดตรัง	2.730	0.843	

* $\bar{X}$ รวม = 3.0855

จากตาราง 16 แสดงว่าโดยภาพรวมครูสังคมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาในเรื่องของแหล่งข้อมูลท้องถิ่นของจังหวัดตรัง ว่ามีปัญหายุ่งในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.0855) ทุกเรื่อง และปัญหาการขาดข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเราในระดับอำเภอ เห็นว่าเป็นปัญหามากที่สุด ($\bar{X}$ = 3.333) ส่วนอันดับรองลงมาคือ การขาดข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเราในระดับจังหวัด ($\bar{X}$ = 3.310)

กลุ่มครูสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา จังหวัดตรังที่มีสภาพท้องถิ่นแบบ
ในเมือง ได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดและจัดการ
เรียนการสอนรายวิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง
 ซึ่งสามารถรวบรวมได้ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมทั่วไป

- 1.1 ครูสังคมศึกษาเห็นด้วยกับการเปิดสอนรายวิชา ส 071
ท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง
- 1.2 ครูสังคมศึกษาเห็นด้วยกับการศึกษาค้นคว้า สภาพปัญหาของ
ท้องถิ่น โดยเฉพาะท้องถิ่นระดับหมู่บ้าน
- 1.3 เสนอแนะว่าครูผู้สอนควรเป็นบุคคลที่เกิดและเติบโตใน
ท้องถิ่นจังหวัดตรังโดยเฉพาะ เพราะได้เรียนรู้และผ่าน
ประสบการณ์เกี่ยวกับท้องถิ่นนั้น ๆ มาโดยตรง
- 1.4 ครูสังคมศึกษาเห็นว่า ควรเปิดสอนรายวิชา ส 071 เป็น
อย่างยิ่งและควรบังคับให้เรียน (ทุกโรงเรียนเปิดสอน)
เพราะเห็นว่ามีประโยชน์มาก ผู้เรียนจะได้เข้าใจสภาพ
ท้องถิ่นของตนเองซึ่งตนอาศัยอยู่ อันจะนำมาซึ่งความ-
ผูกพันกับท้องถิ่นของตนตลอดจนความสอดคล้องกับชีวิตประ-
จำวันได้
- 1.5 ครูสังคมศึกษาเห็นว่าควรเปิดสอนรายวิชา ส 071 ให้เป็น
วิชาบังคับเลือก เพราะเป็นเรื่องใกล้ตัวผู้เรียน สามารถ
เรียนรู้จากสิ่งใกล้ ๆ ตัวไปสู่ขอบเขตที่ไกลออกไป เป็น
การเรียนรู้เรื่องใกล้ตัวอันจะทำให้ผู้เรียนรู้เรื่องต่าง ๆ ได้
ดีที่สุด
- 1.6 การจัดทัศนศึกษาสถานที่สำคัญ ๆ ต่าง ๆ จะช่วยทำให้นัก-
เรียนเกิดประสบการณ์โดยตรง ได้รับความรู้อย่างถูกต้อง
- 1.7 ควรคัดเลือกตัวบุคคลที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน ทั้งด้าน
อาชีพและด้านวิชาการ มาใช้ประกอบเน้นความสำคัญและชี้
ให้เห็นถึงการประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานของ
บุคคลเหล่านั้นให้เป็นตัวอย่างที่ดี

2. สภาพการจัดการเรียนการสอน

- 2.1 ควรจัดให้มีการสัมมนา เพื่อกำหนดโครงสร้าง เนื้อหา กิจกรรม ฯลฯ ของรายวิชา ส 071 สำหรับครูสังคมศึกษา ในระดับจังหวัด เพื่อการนำไปใช้ร่วมกัน
- 2.2 ครูส่วนใหญ่ยังไม่ได้ศึกษาหลักสูตรรายวิชา ส 071 มีเพียง เฉพาะครูส่วนน้อย จึงทำให้ไม่เข้าใจ และไม่รู้จักสภาพของ ปัญหาที่แท้จริง เพราะฉะนั้นข้อมูลที่ได้รับอาจจะผิดพลาด จากความเป็นจริงได้
- 2.3 ครูสังคมศึกษาเห็นว่า เป็นวิชาที่ไม่เหมาะสมกับนักเรียนระดับ ชั้นมัธยมศึกษา 1 เพราะผู้เรียนยังไม่สามารถที่จะศึกษาค้นคว้าข้อมูลหรือวิเคราะห์ปัญหาเองได้ นอกจากผู้สอนทำการค้นคว้าหามาให้ ก็ได้เฉพาะเนื้อหาเท่าที่ครูเตรียมมาได้เพียงเท่านั้น จึงเสนอว่าวิชา ส 071 นี้ควรนำไปจัดเป็นวิชาเลือกสามัญ ระดับ ม.ปลาย (ม.4-6) มากกว่า
- 2.4 การเรียนการสอนควรปลูกฝังความรัก ความภูมิใจในท้องถิ่นอย่างจริงจัง ไม่ควรสอนให้เกิดความหลงใหลในท้องถิ่น แต่ควรสอนให้เกิดความรักในท้องถิ่น รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม อาชีพ ความสามัคคีในชุมชน สภาพท้องถิ่นก็จะได้รับการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น ผลก็จะกระทบต่อประเทศชาติบ้านเมืองในที่สุด ประชาชนก็จะมี ความภูมิใจในชาติของตน
- 2.5 ครูสังคมศึกษาต้องการเอกสาร สื่อประกอบแบบเรียนที่มีเนื้อหาและคุณค่าที่ดี ต่อการนำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หรือครูสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้กว้างขวางถูกต้อง
- 2.6 ควรจะมีศูนย์กลางหรือหน่วยงานที่บริการ ด้านการจัดทำเนื้อหาวิชา ส 071 และมีสื่อการเรียนการสอนในรายวิชา ส 071 ที่เหมาะสม และเหมือนกันทั้งจังหวัดจริง
- 2.7 ควรจะมีการรวบรวม ตำรา เนื้อหาวิชา มีจุดเน้นเฉพาะ ตลอดจนมีสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมก่อนที่จะเปิดสอนรายวิชา ส 071 นี้
- 2.8 การวัดผล ควรให้มีอิสระในการวัดผล ไม่ควรผูกมัดกับผู้-

- สอนถ้าผูกมัดมากเกินไปการวัดผลทางเจตคติจะไม่บังเกิดขึ้น
- 2.9 การเรียนการสอนวิชา ส 071 จะได้ผล ควรจะต้องจัดให้มีการประชุมสัมมนาผู้สอนวิชานี้ร่วมกัน เพื่อปรึกษาหารือจัดทำจุดประสงค์ แผนการสอน ให้เป็นแบบอย่างเดียวกันและต้องมีรายชื่อบุคคลที่รู้เรื่องท้องถิ่นจังหวัดตรังอย่างแท้จริง ผู้สอนควรเป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดตรัง เพื่อความสะดวกในการค้นหาข้อมูล
- 2.10 เนื้อหาวิชา ส 071 ควรเน้นหนักในเรื่องปัญหาของท้องถิ่นนั้นๆ

3. สภาพแหล่งข้อมูล

- 3.1 ควรเน้นหาบุคลากรทางการศึกษาในท้องถิ่น รับหน้าที่ค้นคว้าข้อมูล เรียบเรียงเนื้อหาวิชาโดยเฉพาะเรื่องซึ่งควรดำเนินการอย่างรวดเร็วที่สุด เพื่อให้ทันต่อการใช้หลักสูตร
- 3.2 ผู้สอนต้องทราบว่าเคยมีการศึกษาหรือไม่ว่า ในเขตตำบลหรือหมู่บ้านนั้นมีสภาพห่างไกลจากความเจริญมากน้อยเพียงใด ดังนั้นในการหาข้อมูลที่จะให้ได้มานั้น ต้องอาศัยระยะเวลาในการสำรวจเสียก่อน เมื่อศึกษาค้นคว้า แล้วนำมารวบรวม ตรวจสอบความถูกต้องเสียก่อนแล้วจึงดำเนินการจัดการเรียนการสอนไม่ควรสอนทันทีทันใด
- 3.3 การได้มาซึ่งข้อมูลควรขอความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่ายในท้องถิ่นนั้น ๆ
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดตรังควรดำเนินการทุกด้านให้มากที่สุด เร็วที่สุด และควรขอความร่วมมือจากหลาย ๆ ฝ่าย โดยเน้นให้เนื้อหาควรเป็นเรื่องที่ทันสมัยเป็นปัจจุบัน และควรแยกแยะเนื้อหาออกเป็นตอน เช่น ความเป็นมาของจังหวัดตรัง เมืองตรังในปัจจุบัน ด้านการปกครอง สภาพเศรษฐกิจ สังคม การท่องเที่ยว เป็นต้น
- 3.5 ต้องการแหล่งอ้างอิงที่เชื่อถือได้ของประวัติศาสตร์ และความเป็นมาของจังหวัดตรังซึ่งพิจารณาแล้วเห็นว่ามีน้อยมาก
- 3.6 เสนอแนะให้มีการสำรวจและตีแผ่ข้อมูลที่สำรวจค้นคว้ามา

ได้ไปยังสถานศึกษาต่าง ๆ ในจังหวัดตรัง ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์มากสำหรับครูอาจารย์ผู้สอน รายวิชา ส 071 อย่างยิ่ง

กลุ่มครูสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา จังหวัดตรัง ที่มีสภาพท้องถิ่นแบบนอกเมือง ได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดและจัดการเรียนการสอนรายวิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง
ซึ่งสามารถรวบรวมได้ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมทั่วไป

- 1.1 ผู้สอนต้องการเอกสารประกอบการสอนในรายวิชา ท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง
- 1.2 ผู้สอนเห็นว่า แนวความคิดที่จะเปิดสอนรายวิชา ส 071 นั้น เห็นว่ามีความเหมาะสมเพราะนักเรียนจะได้มีความรู้ ความเข้าใจ และรู้จักท้องถิ่นของตนเองดีขึ้น มีแนวคิดกว้างไกล มีโอกาสสัมผัสกับสภาพต่าง ๆ ของท้องถิ่นได้

2. สภาพการจัดการเรียนการสอน

- 2.1 ผู้สอนไม่มั่นใจในเนื้อหาที่จะนำมาสอนว่ามีความถูกต้องเพียงใด
- 2.2 เสนอแนะให้โรงเรียนส่งครูสังคมศึกษามาสมัครร่วมกันในการกำหนดเนื้อหาวิชา ส 071 พร้อมกับนำเสนอข้อมูลต่างๆ ของท้องถิ่นมีการแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน และมีการกำหนดแนวการสอน แผนการสอน ตลอดจนสื่อการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ของจังหวัดตรัง ตลอดจนวางแนวทางในการสนับสนุน ส่งเสริมพัฒนาและแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในจังหวัดตรัง อันจะนำไปสู่การปลูกฝังให้เกิดความตระหนักในตัวผู้เรียนอย่างแท้จริง
- 2.3 การนำนักเรียนไปทัศนศึกษานอกสถานที่มักประสบกับปัญหาสภาพทางเศรษฐกิจของนักเรียนที่ไม่เอื้ออำนวย เนื่องจาก

เป็นเด็กที่อยู่ในชนบทที่มีฐานะยากจนเป็นส่วนใหญ่

- 2.4 อุปกรณ์การเรียนการสอนที่จะแสดงให้เห็นถึงสภาพการต่าง ๆ ยังขาดแคลนและหาไม่ได้มากในห้อง
- 2.5 ต้องการให้ทางโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นผู้กำหนดแผนการสอนในรายวิชา ส 071 เองในแต่ละห้องของตน
- 2.6 ต้องการสื่อตัวอย่างการเรียนการสอนในรายวิชา ส 071 ห้อง จังหวัดตรังทุกเรื่อง
- 2.7 ต้องการเห็นตัวอย่างแผนการสอนที่เน้นกระบวนการต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการเรียนการสอนต่อไป
- 2.8 ควรจัดให้มีการสำรวจความเป็นไปได้ของการพัฒนาอาชีพที่ควรจัดให้มีขึ้นในห้องจังหวัดตรัง

3. สภาพแหล่งข้อมูล

- 3.1 การเปิดการเรียนการสอนในรายวิชา ส 071 นี้ จะประสบปัญหาในเรื่องของผู้สอน ไม่มีข้อมูลหรือมีเอกสารอ้างอิงที่เชื่อถือได้ นอกนั้นยังพบว่าเอกสารที่จะให้ผู้เรียนได้ทำการศึกษาค้นคว้ามีไม่เพียงพอ การเรียนการสอนจึงดำเนินการไปตามสภาพปัจจุบันที่ผู้อำนวย เก่านั้น
- 3.2 ครูสังคมศึกษาต้องการข้อมูลที่เป็นจริงในระดับจังหวัด มาใช้พัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชาห้องของเรา ส 071 จังหวัดตรังอย่างมาก
- 3.3 ครูสังคมศึกษาต้องการให้เจ้าหน้าที่ของจังหวัด (สศจ.) เป็นเจ้าของเรื่องในการรวบรวมข้อมูล ข้อเสนอแนะ มีการเผยแพร่ สภาพทางปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาที่ดิน แหล่งประกอบอาชีพ การพัฒนาอาชีพ การพัฒนารายได้ ฯลฯ ให้เป็นข้อมูลข้อเสนอแนะปัจจุบัน สำหรับประชาชนตามสภาพที่เป็นจริง โดยข้อมูลควรกว้างขวาง เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเมือง สังคม เศรษฐกิจในระดับท้องถิ่นอย่างแท้จริง
- 3.4 ครูสังคมศึกษาต้องการศูนย์ข้อมูลต่าง ๆ ในระดับจังหวัด อำเภอ และตำบล ที่ถูกต้องเชื่อถือได้

- 3.5 ครูสังคมศึกษาพบว่าแหล่งข้อมูลในจังหวัดตรังมีน้อยมาก ประกอบกับผู้สอนวิชา ส 071 เป็นคนต่างจังหวัด ฉะนั้น ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องราวของจังหวัดตรังจึงมีน้อย จึงต้องใช้เวลาศึกษาค้นคว้าจากแหล่งต่าง ๆ ซึ่งก็มีข้อมูล น้อยมาก
- 3.6 วิทยาการในท้องถิ่นไม่สามารถให้เวลากับทางโรงเรียนได้มากนัก

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-สังคมศึกษา ที่มีสภาพทางภูมิศาสตร์แตกต่างกันระหว่างในเมืองกับนอกเมือง

ตาราง 17 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาที่มีต่อการพัฒนาและ
จัด การเรียนการสอน รายวิชา ส 071

เปรียบเทียบ ความคิดเห็น	สภาพท้องถิ่น				t	SIG
	ในเมือง		นอกเมือง			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ความเหมาะสมของ หลักสูตรรายวิชา- ท้องถิ่นของเรากับ สภาพท้องถิ่น จังหวัดตรัง	12.8043	3.493	13.5000	3.501	-0.99	0.323
2. ลักษณะเนื้อหาที่ปรับ ในรายวิชาท้องถิ่น- ของเราให้เหมาะ- สมกับสภาพท้องถิ่น ของเราจังหวัดตรัง	18.6196	3.950	20.8529	4.150	-2.78	0.006**
3. เนื้อหาที่กำหนดใน รายวิชาท้องถิ่นของ เราจังหวัดตรัง	23.2174	4.174	23.2059	4.558	0.01	0.989
4. เรื่องที่เน้นในการ วัดผลการเรียน การสอนในรายวิชา ท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง	21.5652	3.170	21.8529	3.586	-0.44	0.663
5. การสร้างแผนการ- สอนรายวิชาท้องถิ่น ของเราจังหวัดตรัง	16.7500	4.234	16.5588	3.501	0.24	0.815

** P < .01

จากตาราง 17 แสดงว่าครูสังคมศึกษาในเมือง และนอกเมืองมีความ-
คิดเห็นเกี่ยวกับ ลักษณะเนื้อหาที่รับในรายวิชาท้องถิ่นของเรา มีความเหมาะสม
กับสภาพท้องถิ่นจังหวัดตรัง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
ส่วนความคิดเห็นในเรื่องอื่นนั้นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 18 การเปรียบเทียบความต้องการของครูสังคมศึกษา ที่มีต่อการพัฒนา
หลักสูตรใน รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง

เปรียบเทียบ ความต้องการ	สภาพท้องถิ่น				t	SIG
	ในเมือง		นอกเมือง			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ความต้องการพัฒนา หลักสูตรรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของ- เรา 1 จังหวัดตรัง	16.8913	3.209	17.8529	3.359	-1.47	0.143

จากตาราง 18 แสดงว่าครูสังคมศึกษาในเมืองและนอกเมืองมีความ
ต้องการพัฒนาหลักสูตร รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง
ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 19 การเปรียบเทียบความพร้อมของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดตรังใน
การดำเนินการพัฒนาหลักสูตร รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1
จังหวัดตรัง

เปรียบเทียบ ความพร้อม	สภาพท้องถิ่น				t	SIG
	ในเมือง		นอกเมือง			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดตรัง มีความ- พร้อมในการดำเนิน การพัฒนาหลักสูตร รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 (จังหวัดตรัง)	20.5543	4.738	19.4118	5.118	1.18	0.242

จากตาราง 19 แสดงว่าครูสังคมศึกษาในเมืองและนอกเมือง เห็น
ความพร้อมของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดตรัง ในการดำเนินการพัฒนา
หลักสูตร รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง ไม่แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 20 การเปรียบเทียบปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรวิชาสังคมศึกษา
ในระดับมัธยมศึกษา หรือด้านสภาพแวดล้อมของจังหวัดตรัง

เปรียบเทียบปัญหาที่ เกี่ยวข้องกับการใช้ หลักสูตรวิชาสังคม- ศึกษาในระดับมัธยม- ศึกษา	สภาพท้องถิ่น				t	SIG
	ในเมือง		นอกเมือง			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. สภาพปัญหาจาก สภาพแวดล้อมทาง ธรรมชาติทางสังคม และทางวัฒนธรรมที่ มีต่อการดำรงชีวิต ของคนในท้องถิ่น จังหวัดตรัง	19.6522	3.528	21.2353	3.447	-2.25	0.026*
2. สภาพปัญหาการจัด การเรียนการสอน ตามรายวิชาท้องถิ่น ของเรา จังหวัดตรัง	26.6630	4.632	26.9706	4.655	-0.33	0.742
3. สภาพปัญหาในการ พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น อันมีผลกระทบ ต่อการพัฒนาราย- วิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง	19.0326	2.850	18.8529	5.159	0.19	0.848
4. สภาพปัญหาที่ เกี่ยวข้องกับการเนื้อหา วิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง	19.4783	3.475	19.7941	4.457	-0.42	0.676

ตาราง 20 (ต่อ)

เปรียบเทียบปัญหาที่ เกี่ยวข้องกับการใช้ หลักสูตรวิชาสังคม- ศึกษาในระดับมัธยม- ศึกษา	สภาพท้องถิ่น				t	SIG
	ในเมือง		นอกเมือง			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
5. สภาพปัญหาทางด้าน วัสดุอุปกรณ์การ- เรียนการสอน ใน รายวิชาท้องถิ่นของ เรา จังหวัดตรัง	20.4130	3.912	19.2941	4.796	1.34	0.183
6. สภาพปัญหาทางด้าน การวัดผลและการ- ประเมินผลการ- เรียน ที่มีต่อการ หลักสูตรวิชาสังคม- ศึกษา ในระดับ มัธยมศึกษา	16.0652	3.370	16.0294	3.605	0.05	0.959
7. สภาพปัญหาในเรื่อง ของแผนการสอน และคู่มือครู ที่เกี่ยว ข้องกับการใช้หลัก- สูตรวิชาสังคมศึกษา ในระดับมัธยมศึกษา	19.6739	3.748	20.6765	3.382	-1.37	0.174
8. สภาพปัญหาในเรื่อง ของแหล่งข้อมูล ท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง	27.0326	4.549	29.7647	7.349	-2.03	0.049*

* $P < .05$

จากตาราง 20 แสดงว่าครูสังคมศึกษาในเมืองและนอกเมือง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านต่าง ๆ จากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ทางสังคม และทางวัฒนธรรม ที่มีต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น จังหวัดตรัง และปัญหาในเรื่องของแหล่งข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดตรัง มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัญหาเรื่องอื่น ๆ นั้นครูสังคมศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับผู้ปกครองนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา-
ตอนต้น จังหวัดตรัง

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ของผู้ปกครองนักเรียน มีรายละเอียดดังปรากฏในตาราง

ตาราง 21 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ของผู้ปกครองนักเรียน จำแนกตาม
สภาพท้องถิ่น เพศ และ อาชีพ

ตัวแปร	สถานภาพของตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
สภาพท้องถิ่น	ในเมือง	76	50.0
	นอกเมือง	76	50.0
	รวม	152	100.0
เพศ	ชาย	104	68.4
	หญิง	48	31.6
	รวม	152	100.0
อาชีพ	เกษตรกร	59	38.8
	รับจ้าง	17	11.2
	พ่อค้าและนักธุรกิจ	21	13.8
	ข้าราชการ	46	30.3
	อื่น ๆ	9	5.9
	รวม	152	100.0

จากตาราง 21 แสดงว่า ผู้ปกครองนักเรียนจำนวนร้อยละ 50 ปฏิบัติงานอยู่ในสภาพท้องถิ่นที่มีลักษณะในเมืองและนอกเมืองเท่ากัน และในจำนวนผู้ปกครองนักเรียนนี้เป็นเพศชายร้อยละ 68.4 เป็นเพศหญิงร้อยละ 31.6 ส่วนอาชีพของผู้ปกครองนักเรียนนั้นปรากฏว่าจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 38.8 มีอาชีพเกษตรกร รองลงมาอันดับสอง อาชีพรับราชการ คิดเป็นร้อยละ 30.3 รองอันดับสาม อาชีพพ่อค้าและนักธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 13.8 รองอันดับสี่ อาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 11.2 นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ปกครองนักเรียนยังมีอาชีพอื่น ๆ ได้แก่ อาชีพแม่บ้าน และไม่ระบุอาชีพอีก คิดเป็นร้อยละ 5.9 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นในการพัฒนาและจัดการเรียนการสอน

2.1 ความคิดเห็นในการกำหนดค่าอธิบายรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง

ตาราง 22 ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหาในรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหา	$\bar{x}$	S.D.
การกำหนดเนื้อหาในรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง ควรให้เป็นไปตามสภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคม ของแต่ละท้องถิ่น ตลอดจนการส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นของตน รักท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา พัฒนาท้องถิ่น	3.914	0.920

จากตาราง 22 แสดงว่าโดยภาพรวมผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นว่าการกำหนดเนื้อหาในรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง เพื่อให้เป็นไปตามสภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคมและท้องถิ่น ตลอดจนการส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นของตน รักท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา พัฒนาท้องถิ่น อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\bar{x} = 3.914$)

ตาราง 23 ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับการปรับ
ลักษณะของเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับลักษณะเนื้อหา	$\bar{x}$	S.D.	อันดับ
1. ลักษณะเนื้อหาควรให้เป็นไปตามสภาพของชีวิตเศรษฐกิจ สังคมของแต่ละท้องถิ่นในอำเภอนั้น ๆ	3.520	1.073	
2. ลักษณะเนื้อหาควรชี้ให้เห็นถึงสภาพปัญหาและความต้องการของนักเรียนและประชาชนในแต่ละท้องถิ่นระดับอำเภอนั้น ๆ	3.467	1.085	
3. ลักษณะเนื้อหาควรเน้นเรื่องทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรมนุษย์ และการพัฒนาท้องถิ่น จังหวัดตรัง	4.125	0.930	2
4. ลักษณะเนื้อหาควรส่งเสริมให้ผู้เรียน รู้จักสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นของตน รักท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่น	4.283	0.841	1

* $\bar{x}$ รวม = 3.8448

จากตาราง 23 แสดงว่าโดยภาพรวมผู้ปกครองนักเรียนมีความเห็นว่าควรปรับลักษณะของเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเรา ให้เหมาะสมกับสภาพต่าง ๆ ของจังหวัดตรัง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.8448)

และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนส่วนมากเห็นว่าควรปรับลักษณะเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเราให้มีเนื้อหาสาระที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นของตน โดยรักท้องถิ่นและมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.283) และรองลงมาคือ ลักษณะเนื้อหาที่เน้นเรื่องทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรมนุษย์ และการพัฒนาท้องถิ่น จังหวัดตรัง ($\bar{x}$ = 4.125)

ตาราง 24 ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน เกี่ยวกับเนื้อหา
ที่ควรกำหนดให้เป็นเนื้อหาในรายวิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาที่ควรกำหนดใน รายวิชาท้องถิ่นของเรา	$\bar{x}$	S.D.	อันดับ
1. ลักษณะแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดตรัง	3.796	0.916	2
2. ประวัติศาสตร์และความเป็นมาของจังหวัดตรัง	3.987	0.997	
3. โบราณสถาน โบราณวัตถุของจังหวัดตรัง	3.849	0.954	
4. ชนบทรรมนิยม ประเพณีของจังหวัดตรัง	4.072	0.870	1
5. ศิลปะพื้นบ้านของจังหวัดตรัง	3.862	1.042	
6. บุคคลสำคัญของจังหวัดตรัง	3.737	1.053	

* $\bar{x}$ รวม = 3.8838

จากตาราง 24 แสดงว่าโดยภาพรวมผู้ปกครองนักเรียน เห็นว่าควร
กำหนดเนื้อหาในรายวิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง อยู่ในระดับค่อนข้างมาก
($\bar{x}$ = 3.8838) ทุกเรื่อง และเนื้อหาที่ควรกำหนดในรายวิชาท้องถิ่นของเรา
มากที่สุดคือ เนื้อหาเกี่ยวกับชนบทรรมนิยม ประเพณีของจังหวัดตรัง ($\bar{x}$ =
4.072) เนื้อหาที่ควรกำหนด รองลงมาคือ เนื้อหาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และ
ความเป็นมาของจังหวัดตรัง ($\bar{x}$ = 3.987)

2.2 ความต้องการในการกำหนดค่าอธิบายรายวิชา ส 071
ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง

ตาราง 25 ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน เกี่ยวกับความต้องการให้มีการกำหนดค่าอธิบายรายวิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง กับความต้องการให้นักเรียน เรียนวิชาท้องถิ่นของจังหวัดตรัง โดยให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ของจังหวัดตรัง

ความต้องการในการกำหนดค่าอธิบาย รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1	$\bar{x}$	S.D.	อันดับ
1. ต้องการให้มีการกำหนดค่าอธิบายรายวิชา ท้องถิ่นของเรา เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจสภาพแวดล้อม ทางธรรมชาติและสังคม วัฒนธรรมในท้องถิ่นของตน	3.855	0.872	2
2. ต้องการให้ผู้เรียน เรียนวิชาท้องถิ่นของจังหวัดตรัง โดยให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องของจังหวัดตรัง	3.974	0.935	1

* $\bar{x}$ รวม = 3.9145

จากตาราง 25 แสดงว่าโดยภาพรวมผู้ปกครองนักเรียน ต้องการให้มีการกำหนดค่าอธิบายรายวิชาท้องถิ่นของเรา เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสังคม วัฒนธรรมในท้องถิ่นของตนกับความต้องการให้ผู้เรียนเรียนวิชาท้องถิ่นของจังหวัดตรัง โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องของจังหวัดตรังอยู่ในระดับมีความต้องการกำหนดค่าอธิบายรายวิชาและเรียนวิชาท้องถิ่นของเรา โดยให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องของจังหวัดตรังค่อนข้างมาก ($\bar{x}$ = 3.9145) โดยเห็นว่าผู้เรียนมีความต้องการเรียนวิชาท้องถิ่นของจังหวัดตรังให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องของจังหวัดตรังมากที่สุด ($\bar{x}$ = 3.974) ส่วนอันดับรองลงมาคือ ความต้องการให้มีการกำหนดค่าอธิบายรายวิชา ท้องถิ่นของเรา เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสังคม วัฒนธรรมในท้องถิ่นของตน ($\bar{x}$ = 3.855)

2.3 ความพร้อม ความร่วมมือในการสนับสนุนกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน

ตาราง 26 ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน เกี่ยวกับความพร้อมที่จะช่วยกำหนดเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง กับความร่วมมือในการสนับสนุนกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน

ความพร้อมในการกำหนดเนื้อหาวิชา- ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ	$\bar{x}$	S.D.	อันดับ
1. ผู้ปกครองพร้อมที่จะช่วยกำหนดเนื้อหาวิชาท้องถิ่น- ของเรา ในเมื่อโรงเรียนต้องการให้ช่วยกำหนด เนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเราจังหวัดตรัง	3.625	1.066	2
2. ให้ความร่วมมือในการมาร่วมประชุม	3.789	1.021	1
3. ให้ความร่วมมือในการบริจาคทุนทรัพย์และสิ่งของ เพื่อการศึกษา	3.487	0.861	
4. ให้ความร่วมมือเป็นกรรมการศึกษาและให้คำปรึกษา เรื่องท้องถิ่นแก่โรงเรียน	3.349	0.965	
5. ให้ความร่วมมือโดยเป็นแหล่งวิทยากรให้นักเรียน ใช้ศึกษาหาความรู้และฝึกงาน	3.553	1.115	
6. ให้ความร่วมมือช่วยเหลือกิจกรรมเป็นครั้งคราว	3.625	0.948	2

* $\bar{x}$ รวม = 3.5713

จากตาราง 26 แสดงว่าโดยภาพรวมผู้ปกครองนักเรียนมีความพร้อมที่จะช่วยกำหนดเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเรากับให้ความร่วมมือในการสนับสนุนกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนอยู่ในระดับมีความพร้อมและให้ความร่วมมือค่อนข้างมาก ($\bar{x}$ = 3.5713)

และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนส่วนมากมีความพร้อมในการให้ความร่วมมือในการมาร่วมประชุมมากที่สุด ($\bar{x}$ = 3.789) รองลงมาคือ ผู้ปกครองพร้อมที่จะช่วยกำหนดเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเราเมื่อโรงเรียนต้องการให้ช่วยกำหนดเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเราจังหวัดตรัง กับการให้ความร่วมมือช่วยเหลือกิจกรรมเป็นครั้งคราว ($\bar{x}$ = 3.625) เท่ากัน

- 2.4 ปัญหาและอุปสรรค ด้านสภาพแวดล้อมของจังหวัดตรัง ที่มีต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่นจังหวัดตรัง ในการพัฒนาและจัดการเรียนการสอน รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา

ตาราง 27 ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน เกี่ยวกับปัญหาจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ทางสังคม และทางวัฒนธรรมที่มีต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่นจังหวัดตรัง ซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา

สภาพปัญหาที่มีต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น	$\bar{x}$	S. D.	อันดับ
1. ปัญหาการใช้ที่ดินปลูกยางพาราอย่างต่อเนื่องทำให้ดินขาดการบำรุงรักษา ผลผลิตต่ำ มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น จังหวัดตรัง	3.888	1.013	1
2. ปัญหาการลดลงของพื้นที่ป่าชายเลน จังหวัดตรัง มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น	4.079	0.980	
3. การประกอบอาชีพเกษตรกรรมของประชาชนในจังหวัดตรัง มีปัญหาควรพัฒนาแก้ไข	3.980	0.952	
4. ปัญหาการลักลอบปลูกกัญชาในบางพื้นที่ของจังหวัดตรัง มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น	1.776	1.169	2
5. ปัญหาการสร้างโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้นในจังหวัดตรังทำให้เกิดมลภาวะเป็นพิษในบริเวณใกล้เคียง มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น	4.039	1.073	
6. ปัญหาเกี่ยวกับความเหมาะสมในการบริการด้านโครงสร้างพื้นฐานในจังหวัดตรัง	3.612	1.017	
7. ปัญหาทางด้านทรัพยากรทางธรรมชาติในท้องถิ่นของจังหวัดตรัง	2.816	1.026	

* $\bar{x}$ รวม = 3.4558

จากตาราง 27 แสดงว่าโดยภาพรวมผู้ปกครองนักเรียนเห็นว่าสภาพ

ปัญหาทางด้านสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ทางสังคม และทางวัฒนธรรมที่มีต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น จังหวัดตรัง ว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.4558$)

และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนส่วนมากเห็นว่าปัญหาการลดลงของพื้นที่ป่าชายเลนจังหวัดตรัง มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น มากที่สุด ($\bar{x} = 4.079$) และรองลงมาคือ ปัญหาการสร้างโรงงานอุตสาหกรรมที่เพิ่มมากขึ้นในจังหวัดตรัง ทำให้เกิดมลภาวะเป็นพิษในบริเวณใกล้เคียง ซึ่งมีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น ($\bar{x} = 4.039$)

กลุ่มผู้ปกครองนักเรียนจังหวัดตรังที่มีสภาพท้องถิ่น แบบในเมืองได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดและจัดการเรียนการสอนรายวิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง ซึ่งสามารถรวบรวมได้ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมทั่วไป

- 1.1 ผู้ปกครองนักเรียน เห็นว่าควรเปิดสอนรายวิชาท้องถิ่นของเรา เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักและเรียนรู้ถึงสภาพปัญหาและความเป็นอยู่ของคนในจังหวัดตรังมากยิ่งขึ้น อีกทั้งรู้จักคุณค่าและประโยชน์อันได้จากการพัฒนาท้องถิ่นของตน
- 1.2 ผู้ปกครองนักเรียนต้องการให้ผู้เรียนเรียนรู้เรื่องทรัพยากรธรรมชาติของจังหวัดตรังให้มากยิ่งขึ้น ต้องการให้รู้ถึงสภาพแวดล้อม รู้จักรักษาสภาพแวดล้อม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ประยุกต์ใช้ พัฒนาอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนได้อย่างเหมาะสม นอกจากนั้นยังต้องการให้ผู้เรียนได้มีความตระหนักถึงทรัพยากรธรรมชาติที่กำลังจะหมดไป อีกทั้งการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีจิตสำนึก มีความเป็นผู้นำ มีการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติอย่างจริงจังและต่อเนื่อง
- 1.3 ผู้ปกครองนักเรียน เห็นว่าวิชาท้องถิ่นของเราเป็นวิชาที่ดีซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้ทราบถึงสภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคมของแต่ละท้องถิ่น

2. สภาพการจัดการเรียนการสอน

- 2.1 ต้องการให้ผู้เรียนทำการศึกษาอย่างลึกซึ้งในเรื่องต่าง ๆ

ของจังหวัดตรัง ควรเน้นเนื้อหาที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาต่างๆ ในท้องถิ่นทั้งด้านสภาพความเป็นอยู่และความต้องการของ ท้องถิ่น

- 2.2 ต้องการให้มีเนื้อหาที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรักและ ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน ตลอดจนการรู้จักช่วย พัฒนาท้องถิ่นของตน
- 2.3 เห็นว่าเนื้อหาวิชาควรบรรจุเรื่องเกี่ยวกับลักษณะภูมิประ- เทศของจังหวัดตรัง ลักษณะสภาพของท้องถิ่น กิจกรรม พืชพันธุ์ของท้องถิ่น การเมืองการปกครองและสถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดตรัง
- 2.4 ต้องการให้นักเรียนได้มีการฝึกปฏิบัติมากกว่าภาคทฤษฎีและ การปฏิบัตินั้นควรมีการชี้แนะในสิ่งที่ถูกต้องเป็นรูปธรรม
- 2.5 เนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเราที่ควรเน้นควรประกอบด้วยเรื่อง เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของจังหวัดตรัง ประวัติบุคคล สำคัญของท้องถิ่น ด้านขนบธรรมเนียมประเพณี ด้านโบราณสถานโบราณวัตถุ
- 2.6 ต้องการให้ผู้เรียนเรียนรู้ถึงอาชีพหลักของท้องถิ่น (การทำ สวนยางพารา) พร้อมทั้งการส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักอาชีพ เสริมหรืออาชีพอิสระได้ด้วย

3. สภาพของแหล่งข้อมูล

- 3.1 วิชาท้องถิ่นของเรามีข้อมูลน้อยมากแล้วยังเห็นว่าเป็นวิชา ที่จำเจ น่าเบื่อหน่าย เนื่องจากชีวิตจริงก็ประสบอยู่แล้ว ทุกวัน
- 3.2 กิจกรรมการเรียนการสอนในวิชาท้องถิ่นของเรา ควรมี การเก็บข้อมูลและให้ผู้เรียนมีการศึกษานอกสถานที่มาก ๆ และควรที่จะเพิ่มชั่วโมงเรียนใน 1 สัปดาห์หรือให้มากกว่าที่ เป็นอยู่ และยังต้องการปลูกฝังคุณธรรมให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน ในรายวิชาท้องถิ่นของเราด้วย
- 3.3 ต้องการพัฒนารายวิชา ส 071 โดยให้มีข้อมูลและเนื้อหา ให้มากขึ้นกว่าเดิม เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้มากยิ่งขึ้น หรือ อย่างน้อยก็ควรเรียนตามเนื้อหาให้ตรงตามหลักสูตรกำหนด

กลุ่มผู้ปกครองนักเรียน จังหวัดตรังที่มีสภาพท้องถิ่น แบบนอกเมืองได้
แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดและจัดการเรียนการสอน
รายวิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง ซึ่งสามารถรวบรวมได้ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมทั่วไป

- 1.1 ผู้ปกครองนักเรียนต้องการให้ศึกษาเรื่องต่าง ๆ ของจังหวัดตรังอย่างลึกซึ้ง และพร้อมที่จะส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาท้องถิ่นของเรา เพราะเห็นว่าผู้เรียนจะได้สนใจเรื่องราวของจังหวัดตรังมากยิ่งขึ้น
- 1.2 ผู้ปกครองนักเรียนต้องการให้มีการพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชาท้องถิ่นของเรา ในเรื่องเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ของท้องถิ่นในจังหวัดตรัง การจัดหาเอกสารประกอบการเรียนที่รวบรวมเนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะทางภูมิศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย สภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ เศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติ อาชีพ ตลอดจนข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาสำหรับนักเรียนในจังหวัดตรัง

2. สภาพการจัดการเรียนการสอน

- 2.1 เนื้อหาในการสอนควรมีเรื่อง การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละท้องถิ่น โดยให้นักเรียนรู้จักรักษาทรัพยากรที่มีอยู่ในจังหวัดตรัง เช่น ป่าไม้ที่มีอยู่ โดยให้รู้จักการนำมาใช้ประโยชน์อย่างถูกต้องตามหลักการ
- 2.2 เนื้อหาส่วนใหญ่ควรเป็นเนื้อหาที่มีอยู่ในท้องถิ่น เพื่อให้นักเรียนได้เข้าใจถึงสภาพความเป็นอยู่ของแต่ละท้องถิ่นพร้อมทั้งรู้จักแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างถูกต้อง
- 2.3 ควรปรับปรุงเทคนิควิธีในการสอนวิชาท้องถิ่นของเราให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเสนอให้มีการสอนโดยนำนักเรียนไปทัศนศึกษาในท้องถิ่น เพื่อการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงและการเข้าใจสภาพต่างๆ ของท้องถิ่นได้อย่างถูกต้อง
- 2.4 เนื้อหาควรเน้นเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและบุคคลสำคัญ เช่น พระยาวิชฌาฯ การรู้จักรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีและศิลปะพื้นบ้านของแต่ละท้องถิ่นในจังหวัดตรัง การประ-

กอบอาชีพของประชาชนในท้องถิ่นจังหวัดตรัง
เป็นต้น

3. สภาพของแหล่งข้อมูล

- 3.1 ควรส่งเสริมให้นักเรียนรักท้องถิ่นของตนเอง มีการนำข้อมูลเกี่ยวกับท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด
- 3.2 เห็นว่าวิทยากรท้องถิ่นมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนในรายวิชา ส 071 อย่างยิ่ง
- 3.3 หน่วยราชการควรบริการให้นักเรียนมาศึกษาหาความรู้ได้อย่างสะดวกและให้ความร่วมมือสถานศึกษาอย่างมากกว่าที่เป็นอยู่

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนจังหวัดตรัง ที่มีสภาพทางภูมิศาสตร์แตกต่างกันระหว่างในเมืองกับนอกเมือง

ตาราง 28 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาและจัดการเรียนการสอน รายวิชา ส 071

เปรียบเทียบ ความคิดเห็น	สภาพท้องถิ่น				t	SIG
	ในเมือง		นอกเมือง			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. การกำหนดเนื้อหา ในรายวิชาท้องถิ่น ของเราจังหวัดตรัง ให้เป็นไปตามสภาพ ชีวิต เศรษฐกิจ สังคมของแต่ละท้อง ถิ่น ตลอดจนการ	3.9211	0.949	3.9079	0.897	0.09	0.930

ตาราง 28 (ต่อ)

เปรียบเทียบ ความคิดเห็น	สภาพท้องถิ่น				t	SIG
	ในเมือง		นอกเมือง			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ส่งเสริมให้นักเรียน รู้จักสภาพแวดล้อม ในท้องถิ่นของตน รักท้องถิ่นและมีส่วน ร่วมในการแก้ปัญหา พัฒนาท้องถิ่น						
2. การปรับเปลี่ยนของ เนื้อหาวิชาท้องถิ่น- ของเราให้เหมาะ- สมกับสภาพท้องถิ่น จังหวัดตรัง	3.6447	1.016	3.6053	1.120	0.23	0.820
3. เนื้อหาที่ควรกำหนด ในรายวิชาท้องถิ่น ของเราจังหวัดตรัง	19.5658	3.423	18.8816	3.254	1.26	0.209

จากตาราง 28 แสดงว่าผู้ปกครองนักเรียนในจังหวัดตรังที่อยู่ในเมือง
และนอกเมืองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาและจัดการเรียนการสอนรายวิชา
วิชาท้องถิ่นของเราจังหวัดตรังทุกเรื่อง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05

ตาราง 29 การเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการกำหนดค่าอธิบายรายวิชาท้องถิ่นของเรจังหวัดตรัง กับความต้องการให้นักเรียนเรียนวิชาท้องถิ่นของจังหวัดตรัง ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ของจังหวัดตรัง

เปรียบเทียบ ความต้องการ	สภาพท้องถิ่น				t	SIG
	ในเมือง		นอกเมือง			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. การกำหนดค่าอธิบายรายวิชาท้องถิ่นของเราเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสังคมวัฒนธรรมในท้องถิ่นของตน	3.8816	0.799	3.8289	0.944	0.37	0.711
2. ต้องการให้ผู้เรียนเรียนวิชาท้องถิ่นของจังหวัดตรัง โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องของจังหวัดตรัง	3.9079	0.941	4.0395	0.930	-0.87	0.387

จากตาราง 29 แสดงว่าความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนในจังหวัดตรังที่อยู่ในเมืองและนอกเมืองที่มีต่อการกำหนดค่าอธิบายรายวิชาท้องถิ่นของจังหวัดตรัง กับความต้องการให้นักเรียนเรียนวิชาท้องถิ่นของจังหวัดตรัง โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องของจังหวัดตรัง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 30 การเปรียบเทียบความพร้อม ความร่วมมือของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการกำหนดเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง กับความร่วมมือในการสนับสนุนกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน

เปรียบเทียบ ความพร้อม ความร่วมมือ	สภาพท้องถิ่น				t	SIG
	ในเมือง		นอกเมือง			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ความพร้อมที่จะช่วยโรงเรียนในท้องถิ่นของตนกำหนดเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเราจังหวัดตรัง	23.2632	4.371	23.3421	3.995	-0.12	0.908
2. ความร่วมมือในการสนับสนุนกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน	18.1711	3.675	17.4342	3.642	1.24	0.216

จากตาราง 30 แสดงว่าความพร้อมความร่วมมือของผู้ปกครองนักเรียนในจังหวัดตรังที่อยู่ในเมืองและนอกเมือง ที่มีต่อการกำหนดเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง กับความร่วมมือในการสนับสนุนกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 31 การเปรียบเทียบสภาพปัญหาทางด้านสภาพแวดล้อมของจังหวัดตรังที่มีต่อการพัฒนาและจัดการเรียนการสอน รายวิชา ส 071

เปรียบเทียบปัญหา ทางด้านสภาพแวดล้อม	สภาพท้องถิ่น				t	SIG
	ในเมือง		นอกเมือง			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ปัญหาสภาพแวดล้อม ของจังหวัดตรังที่นำมา พัฒนาและจัดการเรียน การสอน ในรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของ เรา จังหวัดตรัง จังหวัดตรัง	20.7237	3.657	22.0263	2.747	-2.48	0.014**

** $P < .01$

จากตาราง 31 แสดงว่าผู้ปกครองนักเรียนในจังหวัดตรังที่อยู่ในเมืองและนอกเมือง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาด้านสภาพแวดล้อมของจังหวัดตรัง ที่มีต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่นจังหวัดตรัง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาในท้องถิ่น
จังหวัดตรัง

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ของผู้เชี่ยวชาญทางการ
ศึกษาในท้องถิ่น มีรายละเอียดดังปรากฏในตาราง

ตาราง 32 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ของผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาใน
ท้องถิ่น จำแนกตามสภาพท้องถิ่นในเมือง นอกเมือง ตำแหน่งหน้าที่การงาน
การเปิดสอนรายวิชา ส 071 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ตัวแปร	สถานภาพของตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
สภาพท้องถิ่น	ในเมือง	20	52.6
	นอกเมือง	18	47.4
	รวม	38	100.0
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ศึกษาธิการจังหวัด/อำเภอ /กิ่งอำเภอ	7	18.4
	ผู้อำนวยการการประถมศึกษา จังหวัด/อำเภอ/กิ่งอำเภอ	2	5.3
	ศึกษานิเทศก์จังหวัด	1	2.6
	ผู้อำนวยการโรงเรียน /อาจารย์ใหญ่/ครูใหญ่	16	42.1
	อื่น ๆ	12	31.6
	รวม	38	100.0
การเปิดสอนรายวิชา	ส 071 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ควรเปิดสอน วิชา ส 071 อย่างมาก	37	97.4
	ยังไม่สมควรเปิดสอนวิชา ส 071	1	2.6
	รวม	38	100.0

จากตาราง 32 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาในท้องถิ่น

จังหวัดตรัง จำนวนร้อยละ 52.6 ได้ปฏิบัติงานอยู่ในสภาพท้องถิ่นที่มีลักษณะเป็นสภาพในเมืองและอักร้อยละ 47.4 ปฏิบัติงานอยู่ในสภาพท้องถิ่นที่เป็นสภาพนอกเมือง

ตำแหน่งหน้าที่การงาน ปรากฏว่าที่มีมากอันดับหนึ่งคือ ร้อยละ 42.1 ทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ อันดับสอง คือ ตำแหน่งหน้าที่การงานอื่น ๆ ซึ่งได้แก่ ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด/อำเภอ/กิ่งอำเภอ ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด/อำเภอ/กิ่งอำเภอ ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด และผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ คิดเป็น ร้อยละ 31.6 อันดับสาม เป็นตำแหน่งหน้าที่การงานเกี่ยวกับ ศึกษาธิการจังหวัด อำเภอ กิ่งอำเภอ คิดเป็นร้อยละ 18.4 อันดับสี่ มีตำแหน่งหน้าที่การงานเกี่ยวกับ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด/อำเภอ/กิ่งอำเภอ คิดเป็นร้อยละ 5.3 อันดับสุดท้าย คือตำแหน่งศึกษานิเทศก์จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 2.6

การเปิดสอนรายวิชา ส 071 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดตรัง ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาในท้องถิ่น จังหวัดตรัง มีความคิดเห็นสมควรเปิดสอนรายวิชา ส 071 อย่างมากมีถึงร้อยละ 97.4 ส่วนความคิดเห็นที่ว่า ยังไม่สมควรเปิดสอนรายวิชา ส 071 มีเพียงร้อยละ 2.6 เท่านั้น

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นในการพัฒนาและจัดการเรียนการสอน

2.1 ความคิดเห็นในการพัฒนาและจัดการเรียนการสอน รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง

ตาราง 33 ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาในท้องถิ่นเกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตรรายวิชาท้องถิ่นของเรากับสภาพท้องถิ่นของจังหวัดตรัง

ความคิดเห็นในการพัฒนาและจัดการเรียนการสอน	$\bar{x}$	S.D.	อันดับ
1. เป็นการศึกษาที่สนองความต้องการของท้องถิ่น	3.553	0.950	1
2. สามารถวิเคราะห์ปัญหาของท้องถิ่นและหาแนวทางการแก้ไขปัญหาได้เหมาะสมกับข้อจำกัดต่าง ๆ ของท้องถิ่น	3.474	1.156	
3. ทำให้ผู้เรียนเข้าใจสภาพและการเปลี่ยนแปลงของสังคมในท้องถิ่น	3.526	0.979	2
4. สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม	3.526	1.059	2

* $\bar{x}$ รวม = 3.5197

จากตาราง 33 แสดงว่าโดยภาพรวมผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาในท้องถิ่นมีความคิดเห็นว่า หลักสูตรรายวิชาท้องถิ่นของเรา มีความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นของจังหวัดตรัง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.5197) ทุกเรื่อง และความคิดเห็นที่มีความสอดคล้องกันมากที่สุดคือ เห็นว่าเป็นการศึกษาที่สนองความต้องการของท้องถิ่น ($\bar{x}$ = 3.553) ส่วนอันดับรองลงมาคือ เห็นว่าจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจสภาพและการเปลี่ยนแปลงของสังคมในท้องถิ่น ($\bar{x}$ = 3.526) และเห็นว่าสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม ($\bar{x}$ = 3.526) เช่นกัน

ตาราง 34 ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาใน
ท้องถิ่น เกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหาในรายวิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหา	$\bar{x}$	S.D.	อันดับ
1. กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะแวดล้อมทาง ภูมิศาสตร์ของจังหวัดตรัง	4.526	0.830	1
2. กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และ ความเป็นมาของจังหวัดตรัง	4.105	0.863	
3. กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับโบราณสถาน โบราณวัตถุ ของจังหวัดตรัง	3.974	0.915	
4. กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี ของจังหวัดตรัง	4.289	0.732	2
5. กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับศิลปะพื้นบ้านของจังหวัดตรัง	4.263	0.685	
6. กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับบุคคลสำคัญของจังหวัดตรัง	3.947	0.804	

* $\bar{x}$ รวม = 4.1841

จากตาราง 34 แสดงว่าโดยภาพรวมผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาใน
ท้องถิ่น มีความคิดเห็นว่า ควรกำหนดเนื้อหาในรายวิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัด
ตรัง อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\bar{x} = 4.1841$) ทุกเรื่อง และเนื้อหาที่ควร
กำหนดในรายวิชาท้องถิ่นของเรามากที่สุดคือ เนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะแวดล้อม
ทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดตรัง ($\bar{x} = 4.526$) เนื้อหาที่ควรกำหนดรองลงมาคือ
เนื้อหาเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่นจังหวัดตรัง ($\bar{x} = 4.289$)

ตาราง 35 ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาใน
ท้องถิ่น เกี่ยวกับการปรับลักษณะเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเรา ให้เหมาะสมกับ
สภาพท้องถิ่นของจังหวัดตรัง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับลักษณะเนื้อหา	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ
1. ลักษณะเนื้อหาให้เป็นไปตามสภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคมของแต่ละท้องถิ่นในอำเภอ นั้น ๆ	3.921	0.912	
2. ลักษณะเนื้อหาควรชี้ให้เห็นถึงสภาพปัญหาและ ความต้องการของนักเรียนและประชาชนในแต่ละ ท้องถิ่นระดับอำเภอ นั้น ๆ	4.026	0.972	
3. ลักษณะเนื้อหาควรเน้น เรื่องทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาท้องถิ่น จังหวัดตรัง	4.316	0.809	2
4. ลักษณะเนื้อหาควรส่งเสริมให้ผู้เรียน รู้จักสภาพ แวดล้อมในท้องถิ่นของตน รักท้องถิ่น มีส่วนร่วม ในการแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่น	4.605	0.755	1
5. ลักษณะเนื้อหาควรสนองความต้องการของนักเรียน ที่ต้องการจะเป็นเลิศทางวิชาการและการงานอาชีพ ของท้องถิ่น	3.684	0.962	

* $\bar{X}$ รวม = 4.1106

จากตาราง 35 แสดงว่าโดยภาพรวมผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาใน
ท้องถิ่น มีความเห็นว่าควรปรับลักษณะเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเราให้เหมาะสม
กับสภาพท้องถิ่นของจังหวัดตรัง อยู่ในระดับเห็นด้วยค่อนข้างมาก ($\bar{X}=4.1106$)
ทุกเรื่อง และเห็นว่า ลักษณะเนื้อหาที่ควรส่งเสริมให้ผู้เรียน รู้จักสภาพแวดล้อม
ในท้องถิ่นของตน รักท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่น เป็น
ลักษณะเนื้อหาที่ควรปรับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.605$) ส่วนอันดับรองลงมาคือ
ลักษณะเนื้อหาวิชาที่เน้นเรื่องทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนา
ท้องถิ่นจังหวัดตรัง ($\bar{X} = 4.316$)

2.2 ความต้องการในการพัฒนาและจัดการเรียนการสอน

รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง

ตาราง 36 ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาใน
ท้องถิ่น เกี่ยวกับความต้องการที่จะพัฒนาหลักสูตรรายวิชาท้องถิ่นของเรา 1

ความต้องการในการที่จะพัฒนาหลักสูตร	$\bar{x}$	S.D.	อันดับ
1. ปรับเปลี่ยนเนื้อหาในส่วนคำอธิบายรายวิชา ส 071	3.447	0.978	2
2. ปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมกิจกรรม	3.921	0.818	
3. เพิ่มเติมสื่อการเรียนการสอน	4.158	0.789	
4. พัฒนาเทคนิควิธีสอนใหม่	4.368	0.751	1
5. จัดทำรายวิชาใหม่	2.974	1.197	

* $\bar{x}$ รวม = 3.7736

จากตาราง 36 แสดงว่าโดยภาพรวมผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาใน
ท้องถิ่นมีความต้องการที่จะพัฒนาหลักสูตรรายวิชาท้องถิ่นของเรา 1 อยู่ในระดับ
ค่อนข้างมาก ($\bar{x}$ = 3.7736)

และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษา
ในท้องถิ่นส่วนมาก มีความต้องการที่จะพัฒนาหลักสูตรรายวิชาท้องถิ่นของเรา 1
ในเรื่องการพัฒนาเทคนิควิธีสอนใหม่มากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.368) รองลงมาคือ
ความต้องการเพิ่มเติมสื่อการเรียนการสอน ($\bar{x}$ = 4.158)

ตาราง 37 ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาใน
ท้องถิ่น เกี่ยวกับความต้องการให้มีการกำหนด ค่าอธิบายรายวิชาท้องถิ่น-
ของเรา

ความต้องการให้มีการกำหนดค่าอธิบายรายวิชา	$\bar{x}$	S.D.
ต้องการให้มีการกำหนดค่าอธิบายรายวิชาท้องถิ่นของเราเพื่อ ให้ผู้เรียนเข้าใจสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ทางสังคม วัฒนธรรมในท้องถิ่นของตน	4.079	0.912

จากตาราง 37 แสดงว่าโดยภาพรวมผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาใน
ท้องถิ่น ต้องการให้ผู้เรียนได้เข้าใจสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสังคม
วัฒนธรรมในท้องถิ่นของตน จึงเห็นควรให้มีการกำหนดค่าอธิบายรายวิชาท้องถิ่น
ของเรา อยู่ในระดับมีความต้องการค่อนข้างมาก ($\bar{x} = 4.079$)

2.3 ความพร้อมที่มีต่อการพัฒนาและจัดการเรียนการสอน รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง

ตาราง 38 ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาใน
ท้องถิ่น เกี่ยวกับความพร้อมของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดตรังที่มีต่อการ
พัฒนาหลักสูตร รายวิชาท้องถิ่นของเรา

ความพร้อมในการพัฒนาและจัดการเรียนการสอน	$\bar{x}$	S.D.	อันดับ
1. บุคลากรท้องถิ่นพร้อมจะช่วยพัฒนาการเรียน การสอน รายวิชา ส.071	3.421	1.004	1
2. บุคลากรท้องถิ่นพร้อมส่งเสริมให้มีการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักสูตรท้องถิ่นทั้งเศรษฐกิจและ สังคมของแต่ละท้องถิ่น	3.658	0.994	

ตาราง 38 (ต่อ)

ความพร้อมในการพัฒนาและจัดการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S. D.	อันดับ
3. โรงเรียนพร้อมที่จะนำเอาวิทยากรหรือทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ในทางการศึกษา	3.526	0.862	2
4. โรงเรียนมีอุปกรณ์การสอนรายวิชาท้องถิ่นของเรา	2.868	0.991	
5. ท้องถิ่นมีแหล่งข้อมูล ข่าวสาร เพื่อนำเอามาใช้พัฒนาคำอธิบายรายวิชา ส 071	3.053	1.064	
6. โรงเรียนมีการประยุกต์ใช้แผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัดจริงในการพัฒนาและจัดการเรียนการสอนรายวิชาท้องถิ่นของเรา	3.184	0.801	
7. โรงเรียนนำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดจริงมาใช้	3.368	0.883	

* $\bar{X}$ รวม = 3.2969

จากตาราง 38 แสดงว่าโดยภาพรวมผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาในท้องถิ่น มองเห็นความพร้อมด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดตรังที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตร รายวิชาท้องถิ่นของเรานั้นมีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.2969$)

และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาในท้องถิ่นส่วนมากเห็นว่าบุคลากรท้องถิ่นพร้อมที่จะส่งเสริมให้มีการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่แท้จริงทั้งเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละท้องถิ่น มากที่สุด ($\bar{X} = 3.658$) รองลงมาคือ ความพร้อมของโรงเรียนที่จะนำเอาวิทยากรหรือทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ในทางการศึกษา ($\bar{X} = 3.526$)

ตาราง 39 ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาใน
ท้องถิ่น เกี่ยวกับความพร้อมที่จะส่งเสริมการเรียนการสอนในรายวิชาท้องถิ่น
ของเรา และความพร้อมที่จะให้ความร่วมมือสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของ
โรงเรียนในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรสภาพชีวิตจริงของท้องถิ่น
ตนเอง

ความพร้อมที่จะส่งเสริมการเรียนการสอน และให้ความร่วมมือ	$\bar{x}$	S.D.	อันดับ
1. ความพร้อมที่จะส่งเสริมการเรียนการสอนใน รายวิชาท้องถิ่นของเรา	4.263	0.644	2
2. ความพร้อมที่จะให้ความร่วมมือ สนับสนุนกิจกรรม ของโรงเรียนในการจัดการศึกษาให้สอดคล้อง กับหลักสูตรสภาพชีวิตจริงของท้องถิ่นตนเอง	4.316	0.620	1

* $\bar{x}$ รวม = 4.2895

จากตาราง 39 แสดงว่าโดยภาพรวมผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาใน
ท้องถิ่น มีความพร้อมที่จะส่งเสริมการเรียนการสอนในรายวิชาท้องถิ่นของเรา
และพร้อมที่จะให้ความร่วมมือสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนในการ
จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรสภาพชีวิตจริงของท้องถิ่นตนเองอยู่ในระดับมี
ความพร้อมค่อนข้างมาก ($\bar{x} = 4.2895$) ทุกเรื่องและเห็นว่าความพร้อมใน
การที่จะให้ความร่วมมือ สนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน ในการจัดการศึกษาให้
สอดคล้องกับหลักสูตรสภาพชีวิตจริงของท้องถิ่นตนเอง มีมากที่สุด ($\bar{x} = 4.316$)
ส่วนอันดับรองลงมาคือ ความพร้อมที่จะส่งเสริมการเรียนการสอนในรายวิชา
ท้องถิ่นของเรา ($\bar{x} = 4.263$)

2.4 ปัญหาและอุปสรรค ในการพัฒนาและจัดการเรียนการสอน
รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง

ตาราง 40 ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาใน
ท้องถิ่น ถึงสภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรวิชาสังคมศึกษาในระดับ
มัธยมศึกษา

สภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรวิชาสังคมศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	อันดับ
1. ปัญหาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ทางสังคม ทางวัฒนธรรม อันมีผลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น จังหวัดตรัง	2.974	1.219	2
2. ปัญหาและอุปสรรคทางด้านลักษณะทางภูมิศาสตร์ ที่มีต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นจังหวัดตรัง	2.605	1.220	
3. ปัญหาการจัดหาแหล่งวิชาการในท้องถิ่นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา	2.579	1.200	
4. ปัญหาการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนสำหรับรายวิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง	2.553	1.108	
5. ปัญหาความพร้อมของบุคลากรในท้องถิ่นที่จะส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนการสอน ในรายวิชาท้องถิ่นของเรา	3.000	1.230	1
6. ปัญหาในการศึกษา สืบรวจ เก็บรวบรวมข้อมูล ข้อเสนอแนะในการที่จะนำมากำหนดและใช้เป็นเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเราจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ของท้องถิ่นจังหวัดตรัง	2.684	1.317	
7. ปัญหาความพร้อมของครูอาจารย์ผู้สอนรายวิชาท้องถิ่นของเราที่มีต่อการผลิตสื่อประกอบการเรียนการสอนรายวิชานี้	2.974	1.219	2
8. ปัญหาครูขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำแผนการสอนตามหลักสูตร ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533	2.974	1.174	2

ตาราง 40 (ต่อ)

สภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรวิชาสังคมศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	อันดับ
9. ปัญหาเกี่ยวกับจำนวนข้อมูลท้องถิ่นที่นำมาใช้จัดการเรียนการสอนรายวิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง	2.868	1.166	
10. ปัญหาด้านความสะดวกต่อการแสวงหาและค้นหาในการศึกษา สํารวจหาแหล่งข้อมูลในจังหวัดตรัง	2.816	1.136	

* $\bar{x}$ รวม = 2.8027

จากตาราง 40 แสดงว่าโดยภาพรวม ผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาในท้องถิ่น มองปัญหาด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา ว่ามีปัญหายุ่งยากอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.8027$) ทุกเรื่อง และเห็นว่า ปัญหาด้านความพร้อมของบุคลากรในท้องถิ่น ในการที่จะส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนการสอน ในรายวิชาท้องถิ่นของเรา มีปัญหามากที่สุด ($\bar{x} = 3.000$) ส่วนอันดับรองลงมาคือ สภาพปัญหาทางด้านแวดล้อมทางธรรมชาติ ทางสังคม ทางวัฒนธรรม อันมีผลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น จังหวัดตรัง ($\bar{x} = 2.974$) และปัญหาความพร้อมของครูอาจารย์ผู้สอนรายวิชาท้องถิ่นของเราที่มีต่อการผลิตสื่อประกอบการเรียนการสอนรายวิชาท้องถิ่นของเรา ($\bar{x} = 2.974$) และปัญหาครูขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำแผนการสอน ตามหลักสูตร ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ($\bar{x} = 2.974$) เช่นกัน

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาในท้องถิ่น จังหวัดตรัง ที่มีสภาพ
ท้องถิ่น แบบในเมือง ได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนด
และจัดการเรียนการสอนรายวิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง
ซึ่งสามารถรวบรวมได้ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมทั่วไป

- 1.1 ผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาในท้องถิ่น เสนอให้มีการสำรวจความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรท้องถิ่นในหลายฝ่าย เพื่อนำมาร่วมพิจารณาและดำเนินการ จัดการทำหลักสูตรท้องถิ่นให้สนองต่อความต้องการ และการใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันของผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน
- 1.2 ควรเชิญผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และสนใจ หรือมีความรอบรู้เรื่องของจังหวัดตรัง มาให้ความรู้ อภิปราย วิเคราะห์ ให้กับครูผู้สอน โดยการเจาะลึกเฉพาะเรื่อง ๆ ไป เช่น ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของจังหวัดตรัง ทรัพยากรในจังหวัดตรัง ศิลปวัฒนธรรมของจังหวัด การอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของจังหวัด โดยพิจารณาร่วมกันถึงสรรพสิ่งต่าง ๆ ว่าควรจะมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบันมากน้อยเพียงใด

2. สภาพการจัดการเรียนการสอน

- 2.1 ผู้เชี่ยวชาญ ฯ เห็นว่าผู้สอนควรค้นคว้าหาตำรา เอกสาร มาเสนอแนะนักเรียน เพื่อผู้เรียนจะได้ศึกษาค้นคว้าอย่างจริงจัง อันจะก่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ของท้องถิ่น ตลอดจนมีความผูกพันกับท้องถิ่นมากขึ้น
- 2.2 ควรเสริมสร้างความมั่นใจในด้านเนื้อหาวิชา ส 071 ให้กับครูผู้สอน
- 2.3 ควรมีคณะกรรมการ ศึกษา วิเคราะห์หลักสูตรวิชาท้องถิ่น-ของเรา จังหวัดตรัง โดยการของความร่วมมือไปยังผู้ชำนาญการด้านต่าง ๆ ให้ช่วยดำเนินการร่างหลักสูตรท้องถิ่น
- 2.4 ควรนำเอาศาสตร์ต่าง ๆ หลายสาขาที่เกี่ยวข้องมาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนรายวิชา ส 071 และควรจัด

กิจกรรมเข้าค่ายเพื่อร่วมกันศึกษาท้องถิ่น จังหวัดตรังอย่างแท้จริง

- 2.5 การสอนวิชา ส 071 ควรสอนนอกห้องเรียนน่าจะได้บรรลุผลตามหลักสูตรมากกว่าการสอนเพียงในชั้นเรียน

3. สภาพของแหล่งข้อมูล

- 3.1 ควรมีเนื้อหาข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดตรังในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้ให้นักเรียนได้ศึกษาเพิ่มเติมมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ อันจะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรักท้องถิ่นของตนเอง ตลอดจนมีการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข
- 3.2 ควรจัดให้มีการสัมมนาครูผู้สอนเพื่อจัดรูปแบบข้อมูล โดยให้มีความรู้ความเข้าใจ มีเป้าหมายของการสอนวิชา ส 071 นี้ตรงกัน พร้อมทั้งช่วยกันดำเนินการจัดทำรายละเอียดแผนการสอนเพื่อใช้ในโรงเรียนต่าง ๆ ของจังหวัดตรัง

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาในท้องถิ่น จังหวัดตรัง ที่มีสภาพท้องถิ่น แบบนอกเมืองได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดและจัดการเรียนการสอนรายวิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง ซึ่งสามารถรวบรวมได้ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมทั่วไป

- 1.1 การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นของเรา ควรเน้นในเรื่องต่าง ๆ ทั้งด้านชีวิต เศรษฐกิจ และสังคมของท้องถิ่นตามสภาพความเป็นจริง
- 1.2 การพัฒนาหลักสูตรรายวิชา ส 071 ควรมีผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาต่างๆ ในท้องถิ่นมาร่วมพิจารณาในรายวิชานี้ด้วย
- 1.3 คุณค่าของรายวิชา ส.071 นับว่ามีประโยชน์และเหมาะสมสำหรับนักเรียนที่จะนำเอาความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนสภาพปัญหาในท้องถิ่นนั้นมาปรับปรุง เพื่อการประกอบอาชีพในท้องถิ่นต่อไป

2. สภาพการจัดการเรียนการสอน

- 2.1 ผู้เชี่ยวชาญ ฯ เห็นว่า การจัดการเรียนการสอน ควรจัดให้นักเรียนได้เรียนรู้และเข้าใจสภาพปัญหา จากจุดที่อยู่ใกล้ตัวนักเรียนมากที่สุดก่อน แล้วจึงค่อยปรับขยายขอบเขตของเนื้อหาให้กว้างออกไป
- 2.2 เนื้อหาที่ใช้สอนควรปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน โดยการเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ และเข้าใจเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับจังหวัดตรังอย่างแท้จริง พร้อมกับการส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้เรียนได้ดำรงรักษาสภาพแวดล้อมให้ยืนยาวต่อไป
- 2.3 สื่อการสอน ควรเป็นสื่อของจริงโดยการพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ ย่อมจะดีกว่าการศึกษาในเฉพาะเอกสารหรือตำราสำเร็จรูป

3. สภาพของแหล่งข้อมูล

- 3.1 สถานศึกษาทุกแห่งควรเปิดทำการสอนรายวิชา ส 071 และเห็นว่าควรจะต้องเปิดตั้งแต่ระดับประถมศึกษาขึ้นไป และหน่วยงานทางการศึกษาทุกสังกัดในจังหวัดตรัง ควรร่วมมือกันในการกำหนดหลักสูตร โดยควรให้มีจุดมุ่งหมายเด่นชัด เพื่อให้ผู้เรียนได้มองเห็นช่องทางที่จะประกอบอาชีพ และช่วยกันพัฒนาท้องถิ่นของตนเองต่อไป
- 3.2 นักเรียนที่มาจากต่างจังหวัดหรือข้ามเขตมาเรียนในจังหวัดตรัง ครูผู้สอนควรจัดเนื้อหาการเรียนการสอนให้นักเรียนได้เข้าใจถึงสภาพปัญหา และเรื่องราวของจังหวัดเหล่านั้นด้วยหรือเท่าที่เห็นสมควร

ตอนที่ 4 การปรับปรุงและจัดทำคำอธิบายรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1
ตามข้อมูลที่เป็นความต้องการของท้องถิ่นในเรื่องเกี่ยวกับ

4.1 ความต้องการของบุคลากรท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอน รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง

จากการสอบถามบุคลากรท้องถิ่นซึ่งประกอบด้วยครูสังคมศึกษา
ระดับมัธยมศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน และผู้เชี่ยวชาญทาง ด้านการศึกษาใน
ท้องถิ่น เกี่ยวกับความคิดเห็นและความต้องการในการกำหนด คำอธิบายราย
วิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง เพื่อการพัฒนาและ จัดการเรียน
การสอนรวมทั้งความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้อง
และสามารถนำมาปรับคำอธิบายรายวิชา ได้ดังนี้

ความคิดเห็น และความ ต้องการ	จุดประสงค์	เนื้อหาวิชา	กิจกรรมการเรียน การสอนและสื่อ
ครูสังคม- ศึกษาระดับ มัธยมศึกษา จังหวัดตรัง	1. เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจ สภาพของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมใน ท้องถิ่นของตน 2. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จัก สภาพแวดล้อมใน ท้องถิ่น รักท้องถิ่น มี ส่วนร่วมในการแก้- ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่น ของตนเอง 3. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จัก ท้องถิ่นของตนเอง พร้อมทั้งสัมผัสกับ สภาพการณ์ต่าง ๆ ของท้องถิ่นนั้น ๆ	1. มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับ ลักษณะแวดล้อม ทางภูมิศาสตร์ และสภาพแวดล้อม ของท้องถิ่น จังหวัดตรัง 2. มีเนื้อหาที่เน้น เฉพาะปัญหาใน ท้องถิ่นนั้น ๆ โดยเฉพาะ 3. มีเนื้อหาเกี่ยวกับ ข้อมูล ข้อสนเทศที่ จะนำมาใช้ในการ พัฒนาท้องถิ่นใน ระดับต่าง ๆ	1. เน้นด้านเจตคติ ค่านิยม คุณธรรม 2. เน้นให้ครูได้ พัฒนาเทคนิควิธี สอนใหม่ ๆ 3. เน้นให้มีการจัด ทำสื่อการเรียน การสอนใน รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง 4. ส่งเสริมให้มี การสำรวจ สภาพความเป็น ไปได้ของการ

ความคิดเห็น และความ ต้องการ	จุดประสงค์	เนื้อหาวิชา	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอนและสื่อ
		4. มีเนื้อหาเกี่ยวกับ สภาพปัญหาและ อุปสรรคของการ พัฒนาแหล่งประ- กอบอาชีพใน ท้องถิ่น	สำรวจสภาพ ความเป็นไปได้ ของการพัฒนา อาชีพในท้องถิ่น ของตน

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ครูต้องการตัวอย่างแผนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการ
ต่าง ๆ สำหรับการจัดการเรียนการสอน

ความคิดเห็น และความ ต้องการ	จุดประสงค์	เนื้อหาวิชา	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอนและสื่อ
ผู้ปกครอง- นักเรียน จังหวัดตรัง	1. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จัก สภาพแวดล้อมใน ท้องถิ่น รักท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการแก้- ปัญหาและพัฒนาทอง- ถิ่นของตนเอง 2. เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จัก และเรียนรู้ถึงสภาพ ปัญหาและความเป็น อยู่ของคนในท้องถิ่น จังหวัดตรัง	1. ต้องการเนื้อหาที่ เป็นไปตามสภาพ ชีวิต และเศรษฐกิจ สังคมของแต่ละ ท้องถิ่น 2. ต้องการเนื้อหาที่ ทำให้ผู้เรียนรู้จัก สภาพแวดล้อม ให้ รักท้องถิ่นให้มีส่วน ร่วมในการแก้ปัญหา พร้อมทั้งรู้จัก	1. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน เกิดความตระ- หนักขึ้นในตนเอง 2. ใช้ทักษะกระ- บวนการเสริม- สร้างให้ผู้เรียน มีจิตสำนึกที่ดีใน การอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมใน ท้องถิ่นของ

ความคิดเห็น และความ ต้องการ	จุดประสงค์	เนื้อหาวิชา	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอนและสื่อ
	3. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักคุณค่าและประโยชน์ที่เกิดจากการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง 4. เพื่อให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงสภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคมของแต่ละท้องถิ่น 5. เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดความรัก ความผูกพันและความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน	การพัฒนาท้องถิ่นของตน 3. ต้องการเนื้อหาเกี่ยวกับชนบท-ธรรมชาติ อาชีพ ประเพณีของจังหวัดตรัง 4. ต้องการให้เน้นถึงเนื้อหาที่เกี่ยวกับสภาพปัญหา สภาพความเป็นอยู่ และความต้องการของท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ ของจังหวัดตรัง 5. ต้องการเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพและลักษณะทางภูมิประเทศ กิจกรรมพื้นฐานของท้องถิ่นรวมทั้งด้านการเมือง ด้านการปกครอง และสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ ๆ ของจังหวัดตรัง	ตนเอง 3. ต้องการให้ผู้เรียนทำการศึกษาย่างลึกซึ้งในเรื่องราวต่าง ๆ ของจังหวัดตรัง 4. ต้องการให้ผู้เรียนมีกิจกรรมที่ส่งเสริมการฝึกปฏิบัติมากกว่าภาคทฤษฎี 5. ต้องการให้ผู้เรียนมีกิจกรรมในการเก็บข้อมูล หรือมีการศึกษานอกสถานที่มาก ๆ 6. ต้องการให้ครูจัดกิจกรรมที่ปลูกฝังค่านิยมคุณธรรมให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนที่เรียนวิชาท้องถิ่นของเรา

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ผู้ปกครองนักเรียนในจังหวัดตรัง ต้องการให้มีการพัฒนา รายวิชา ส 071 โดยมีข้อมูลพื้นฐาน มีเนื้อหาสาระให้มากขึ้นกว่าเดิม เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง พร้อมทั้งมีการฝึกปฏิบัติงานในภาคสนาม มากกว่าเรียนอยู่เฉพาะในชั้นเรียน

ความคิดเห็น และความ ต้องการ	จุดประสงค์	เนื้อหาวิชา	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอนและสื่อ
ผู้เชี่ยวชาญ- ท้องถิ่น จังหวัดตรัง	1. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น รักท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง 2. เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ทางสังคม และวัฒนธรรมในท้องถิ่นของตน 3. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรัก ความผูกพันในท้องถิ่นและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข 4. เพื่อให้มีการจัดรูปแบบของข้อมูลในด้านต่าง ๆ ของท้องถิ่น	1. ต้องการเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นของคนที่เกี่ยวข้องกับลักษณะแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดตรังเป็นส่วนใหญ่ 2. ต้องการเนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดตรัง 3. ต้องการเน้นเรื่องต่าง ๆ ทั้งด้านชีวิต เศรษฐกิจ และสังคมของท้องถิ่นตามสภาพความเป็นจริง	1. เน้นให้ครูได้พัฒนาเทคนิควิธีสอนใหม่ ๆ ใช้นวัตกรรมหลายๆ 2. ศึกษาความต้องการของท้องถิ่นที่ตนอยู่ 3. ต้องการให้มีการสำรวจความคิดเห็นของบุคลากรในวงการศึกษาของท้องถิ่น อันจะนำมาสู่การจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับการดำรงชีวิตประจำวันของผู้เรียนต่อไป 4. ส่งเสริมให้มี

ความคิดเห็น และความ ต้องการ	จุดประสงค์	เนื้อหาวิชา	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอนและสื่อ
	ของตนอันจะนำไปสู่ การศึกษาค้นคว้าใน ขั้นสูงต่อไป		การนำเอา วิทยาการในท้อง ถิ่นมาให้ความรู้ แก่ผู้เรียน 5. เน้นกิจกรรม นอกชั้นเรียน มากกว่าในชั้น เรียน 6. จัดกิจกรรมที่ ส่งเสริมให้ผู้- เรียนได้เรียนรู้ เรื่องที่อยู่รอบ ตัวผู้เรียนเอง มากที่สุดก่อน 7. เน้นทักษะกระ- บวนการให้เกิด ขึ้นกับผู้เรียน ทุกคน

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ผู้เชี่ยวชาญในท้องถิ่นจังหวัดตรัง ต้องการให้จัดทำแผนการ
สอนและทำรายละเอียดในการเรียนการสอนในรายวิชา
ส 071

4.2 ผลการปรับปรุงคำอธิบายรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1
จากข้อมูลความคิดเห็น ความต้องการของบุคลากรในท้องถิ่น
จังหวัดตรัง

4.2.1 คำอธิบายรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 (ตาม

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

คำอธิบายรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 (ในหลักสูตร 2533)

ศึกษาสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น และอาณาจักรโบราณที่เกี่ยวข้อง ชนบทธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะพื้นเมือง บุคคลสำคัญของท้องถิ่นและการดำเนินชีวิต เพื่อให้เกิดความเข้าใจใน อิทธิพลของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและทางสังคม วัฒนธรรมที่มีต่อการ ดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น มีความภาคภูมิใจ รักและผูกพันกับท้องถิ่นของตน ร่วมมือกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมของท้องถิ่น

4.2.2 คำอธิบายรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 ที่ ปรับปรุงตามความคิดเห็น ความต้องการของบุคลากรทางการศึกษาในระดับ ท้องถิ่นจังหวัดตรัง

คำอธิบายรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง

ศึกษา สำนวนวิเคราะห์คุณสมบัติ และสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรมนุษย์ สภาพเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นที่ ต่าง ๆ ในจังหวัดตรัง ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล และทำความเข้าใจกับประวัติ ความเป็นมาของท้องถิ่น อาณาจักรโบราณที่เกี่ยวข้อง ชนบทธรรมเนียมประ-เพณี วัฒนธรรมและศิลปะพื้นเมือง โบราณสถานและโบราณวัตถุ สถานที่ท่อง-เที่ยวจังหวัดตรัง บุคคลสำคัญในท้องถิ่น การดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพ ทั้งที่เป็นผลดีและเป็นปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในสังคมตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัดตรัง

เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และรู้จักสภาพทั่วๆ ไปของจังหวัดตรังอย่าง ลึกซึ้ง เข้าใจในอิทธิพลของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและทางสังคมวัฒน- ธรรมที่มีต่อความเป็นอยู่และการดำรงชีวิตของคนจังหวัดตรัง มีความภาคภูมิ-ใจ รักและผูกพันกับท้องถิ่นจังหวัดตรัง รับรู้และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและ พัฒนาท้องถิ่นจังหวัดตรัง มีความตระหนักและมีจิตสำนึกที่ดี ร่วมมือกันอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติตลอดจนวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดตรัง

ตอนที่ 5 การกำหนดกรอบโครงสร้างแผนการสอน รายวิชา ส 071 ท้องถิ่น-
ของเรา 1 จังหวัดตรัง

กรอบแนวความคิด ในการทำแผนการสอน รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1
จังหวัดตรัง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 2 คาบ/สัปดาห์/ภาค 1 หน่วยการ-
เรียน แนวความคิดรายวิชานี้แยกเป็น 9 เรื่อง ตามหัวข้อดังนี้

- เรื่องที่ 1 ท้องถิ่นเมืองตรังของเราเชิงภูมิศาสตร์
- เรื่องที่ 2 สภาพแวดล้อมทางกายภาพในท้องถิ่นเมืองตรัง
- เรื่องที่ 3 อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีต่อการดำรงชีวิตของประชา-
กรในท้องถิ่นเมืองตรัง
- เรื่องที่ 4 สภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมในท้องถิ่นเมืองตรัง
- เรื่องที่ 5 ความสำคัญและความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ ทรัพยากร และสิ่งแวด-
ล้อม ในท้องถิ่นเมืองตรัง
- เรื่องที่ 6 เอกลักษณ์ ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะพื้นบ้าน และการสร้าง-
สรรค์ทางวัฒนธรรมท้องถิ่นของคนเมืองตรัง
- เรื่องที่ 7 บุคคลสำคัญกับแนวทางในการดำเนินชีวิตและการรู้จักกระทำตนให้
เป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นของตน
- เรื่องที่ 8 สภาพปัญหาสำคัญทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมที่มีผลกระทบ
ต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่นเมืองตรัง
- เรื่องที่ 9 สรรววิเคราะห์ปัญหาทางด้านประชากรและคุณภาพชีวิตของคนใน
ท้องถิ่นเมืองตรัง
(วัดผลประเมินผลปลายภาคเรียน)

จุดประสงค์รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง

1. เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและรู้จักสภาพทั่ว ๆ ไปของจังหวัด
ตรัง
2. เพื่อให้เกิดความเข้าใจในอิทธิพลของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและทาง
สังคม วัฒนธรรมที่มีต่อความเป็นอยู่ และการดำรงชีวิตของคน
จังหวัดตรัง
3. เพื่อให้รับรู้และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นจังหวัด

ตรัง

4. เพื่อให้มีความตระหนักและมีจิตสำนึกที่ดี ร่วมมือกันอนุรักษ์รักษา-
กรธรรมชาติ ตลอดจนวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดตรัง
5. เพื่อให้มีความภาคภูมิใจ รักและผูกพันกับท้องถิ่นจังหวัดตรัง

การกำหนดหน่วยการเรียนรู้

<u>หน่วยที่ 1</u>	เรื่อง ท้องถิ่นเมืองตรังของเราเชิงภูมิศาสตร์ จำนวน 2 คาบ
<u>หน่วยที่ 2</u>	เรื่อง สภาพแวดล้อมทางกายภาพในท้องถิ่นเมืองตรัง จำนวน 5
คาบ
<u>หน่วยที่ 3</u>	เรื่อง อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีต่อการดำรงชีวิตของ
ประชากรในท้องถิ่นเมืองตรัง จำนวน 4 คาบ
<u>หน่วยที่ 4</u>	เรื่อง สภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมในท้องถิ่นเมือง-
ตรัง จำนวน 4 คาบ
<u>หน่วยที่ 5</u>	เรื่อง ความสำคัญและความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ ทรัพยากร และ
สิ่งแวดล้อม ในท้องถิ่นเมืองตรัง จำนวน 4 คาบ
<u>หน่วยที่ 6</u>	เรื่อง เอกลักษณ์ ชนบทธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะพื้นบ้าน และการ
สร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมท้องถิ่นของคนเมืองตรัง จำนวน 5 คาบ
<u>หน่วยที่ 7</u>	เรื่อง บุคคลสำคัญกับแนวทางในการดำเนินชีวิตและการรู้จักกระทำ
ตนให้เป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นของตน จำนวน 4 คาบ
<u>หน่วยที่ 8</u>	เรื่อง สภาพปัญหาสำคัญทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมที่มีผล
กระทบต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่นเมืองตรัง จำนวน 5 คาบ
<u>หน่วยที่ 9</u>	เรื่อง สรรวจวิเคราะห์ปัญหาทางด้านประชากรและคุณภาพชีวิตของ
คนในท้องถิ่นเมืองตรัง จำนวน 4 คาบ
(วัดผลประเมินผลการเรียน ปลายภาคเรียน)

โครงการสร้างการเรียนรู้ รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง

(จำนวน 37 คาบ)

หัวข้อเรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระสำคัญ	จำนวนคาบ
เรื่องที่ 1 ท้องถิ่นเมืองตรังของเราเชิงภูมิศาสตร์ จำนวน 2 คาบ	จุดประสงค์ปลายทาง 1. เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในวิถีการศึกษาเรื่องราวของท้องถิ่นเมืองตรัง 2. เพื่อให้ตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของท้องถิ่นเมืองตรัง จุดประสงค์นำทาง 1. บอกความจำเป็นและวิถีการในการศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองตรังได้ 2. ขอมรับคุณค่าและเห็นความสำคัญในการศึกษาเรื่องราวท้องถิ่นเมืองตรังได้	การศึกษายุทธศาสตร์ท้องถิ่นเมืองตรัง ใช้วิถีการศึกษาจากเอกสารข้อมูลต่าง ๆ ที่มุ่งเน้นให้เกิดประสบการณ์จากการศึกษาท้องถิ่นด้วยตนเองสำหรับวิถีการศึกษาใช้การสำรวจ สังเกต การจดบันทึก การรวบรวมข้อมูล การใช้เครื่องมือ การตีความ การแปลความอย่างมีเหตุผลใช้การวางแผนและวิเคราะห์หาแนวทางแก้ไขปัญหาคือเป็นวิถีการมากกว่ารายละเอียดของข้อเท็จจริง เนื่องจากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นใน	2

หัวข้อเรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระสำคัญ	จำนวน คาบ
	3. สามารถเลือกใช้เครื่องมือให้เหมาะสมกับหัวข้อเรื่องและสถานที่ที่จะทำการศึกษาได้ 4. นักเรียนสามารถสังเกตสิ่งแวดลอมที่ปรากฏในท้องถิ่นของนักเรียน แล้วเขียนแผนผังจำลอง-ขนาดและที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ ในเมืองสร้างได้ ใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด 5. นักเรียนสามารถค้นคว้าเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับเมืองสร้างจากเอกสาร คำนาน นิทานพื้นบ้าน หรือสัมภาษณ์บุคคลที่อยู่อาศัยในท้องถิ่นจังหวัด-ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี	เน้นซ่อมปรเปลี่ยนอยู่เสมอ การสำรวจ การสังเกตติดตาม และรู้จักรายงานข้อมูลของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อนำมาทำการวิเคราะห์ จึงมีความสำคัญมากกว่าการท่องจำรายละเอียด ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะนำไปสู่ความตระหนักและมีจิตสำนึกที่ต่อท้องถิ่นของตน	
เรื่องที่ 2 สภาพแวดล้อม	จุดประสงค์ปลายทาง 1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม	สภาพแวดล้อมทางกายภาพในท้องถิ่นย่อมมี	5

หัวข้อเรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระสำคัญ	จำนวน คาบ
ทางกายภาพใน ท้องถิ่นเมืองตรัง จำนวน 5 คาบ	ทางกายภาพในท้องถิ่นเมืองตรัง 2. เพื่อให้รู้จักการสังเกตและพิจารณาสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์กายภาพในท้องถิ่นเมืองตรังที่มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตและการประกอบกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของคนในท้องถิ่นเมืองตรัง 3. เพื่อให้เห็นความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างสถานที่ตั้งกับสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นที่มีต่อการดำรงชีวิตของคนเมืองตรัง จุดประสงค์นำทาง 1. นักเรียนสามารถระบุชื่อสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีในท้องถิ่นเมืองตรังได้ถูกต้อง 2. นักเรียนสามารถบอกลักษณะความแตกต่างทางด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มีอยู่ในท้องถิ่น	ลักษณะแตกต่างกันไป ในแต่ละท้องถิ่นตามช่วงเวลา แต่ก็ยังมีบางส่วนที่ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด การเรียนรู้และพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์กายภาพในท้องถิ่นเมืองตรังย่อมก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ มีความตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของการดำเนินชีวิตและการประกอบด้านต่าง ๆ ของคนในท้องถิ่นเมืองตรัง	

หัวข้อเรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระสำคัญ	จำนวน คาบ
	ของตนเองได้ 3. นักเรียนสามารถบอกลักษณะที่ตั้งและอาณาเขตของท้องถิ่นเมืองตรงได้อย่างถูกต้องชัดเจน 4. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างที่ตั้งของท้องถิ่นกับการดำรงชีวิตของคนเมืองตรงได้ถูกต้อง 5. นักเรียนสามารถอภิปรายและสรุปเกี่ยวกับความได้เปรียบเสียเปรียบในด้านต่าง ๆ อันเกิดจากสภาพแวดล้อมทำเลที่ตั้ง ในท้องถิ่นที่นักเรียนอาศัยอยู่ร่วมกันได้		
เรื่องที่ 3 อิทธิพลของสิ่ง-	จุดประสงค์ปลายทาง 1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะทาง	กิจกรรมทางเศรษฐกิจในท้องถิ่นย่อมมีความ	4

หัวข้อเรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระสำคัญ	จำนวนคาบ
แวดล้อมทางกายภาพที่มีต่อการดำรงชีวิตของประชากรในท้องถิ่นเมืองต่าง ๆ จำนวน 4 คาบ	ชุมชนชาติที่มีผลต่อความเป็นอยู่และการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประชาชนในท้องถิ่นเมืองต่าง ๆ 2. เพื่อให้ตระหนักถึงอิทธิพลของลักษณะภูมิประเทศภูมิอากาศในท้องถิ่นที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่นเมืองต่าง ๆ จุดประสงค์นำทาง 1. นักเรียนสามารถพิจารณาและอธิบายถึงลักษณะของสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์กายภาพในท้องถิ่นตนที่มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตและการประกอบกิจกรรมในด้านต่าง ๆ ของคนในท้องถิ่นเมืองต่าง ๆ ได้ 2. นักเรียนสามารถจำแนกประเด็นสำคัญ ๆ ที่	สอดคล้องกับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ การรู้จักและเข้าใจสภาพทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น ย่อมเป็นผลมาจากการรู้จักและเข้าใจถึงลักษณะทางธรรมชาติ ทั้งสภาพที่ตั้งและลักษณะของความสัมพันธ์ในส่วนต่าง ๆ พร้อมกับกับการปรับตัวได้อย่างเหมาะสม การรู้จักประยุกต์และดัดแปลงทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาทำให้เกิดประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตได้มากที่สุด ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศจึงมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น เพราะการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นย่อมทำให้วิถีชีวิตเปลี่ยนแปลงไป ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกาย ความหนาแน่นของพืชพรรณธรรมชาติ	

หัวข้อเรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระสำคัญ	จำนวน คาบ
	เกี่ยวข้องกับลักษณะที่ตั้งของท้องถิ่นและความสัมพันธ์ของที่ตั้งกับสภาพท้องถิ่นเมืองจริงได้ 3. นักเรียนสามารถบอกความสัมพันธ์ของที่ตั้งกับสภาพท้องถิ่นเมืองจริงได้ถูกต้อง ในประเด็นต่อไปนี้คือ 3.1 ความสำคัญด้านภูมิอากาศของท้องถิ่น 3.2 ความสำคัญด้านการติดต่อสื่อสาร 3.3 ความสำคัญด้านยุทธศาสตร์ 4. นักเรียนสามารถจำแนกลักษณะของภูมิประเทศในแบบต่าง ๆ ของท้องถิ่นเมืองจริงได้ถูกต้อง 5. นักเรียนสามารถบอกความสัมพันธ์ของภูมิประเทศกับสภาพท้องถิ่นเมืองจริงที่เป็นลักษณะดังต่อไปนี้คือ	สุขภาพและประสิทธิภาพในการทำงานของคนเรา ตลอดจนการคมนาคมขนส่ง ดังนั้นการรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสภาพดินฟ้าอากาศ เพื่อดำเนินชีวิตของคนเราให้ปลอดภัยจึงต้องช่วยกันปรับปรุงสภาพแวดล้อมของสังคมให้เหมาะสมกับลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ สิ่งเหล่านั้นย่อมเกิดผลดีและมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่นมากที่สุด	

หัวข้อเรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระสำคัญ	จำนวน คาบ
	5.1 ทราบหรือทราบชายฝั่งทะเล 5.2 ทราบสูง 5.3 ที่เป็นภูเขา 6. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภูมิอากาศในท้องถิ่นเมืองตั้งได้ตามประเด็นต่อไปนี้ คือ 6.1 ที่ตั้งของท้องถิ่นเมืองตั้ง 6.2 ระยะความสูงของภูมิประเทศ 6.3 ความใกล้ไกลจากทะเล 6.4 ทิศทางของลมประจำหรือลมที่พัดผ่านท้องถิ่นเมืองตั้งเป็นประจำ 6.5 ภูเขาหรือแผ่นดินที่กีดขวางทางลม 6.6 กระแสน้ำในมหาสมุทร		

หัวข้อเรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระสำคัญ	จำนวน คาบ
	7. นักเรียนสามารถอธิบายถึงลักษณะของภูมิอากาศที่ปรากฏในท้องถิ่นเมืองต่าง ๆ ได้ 8. นักเรียนสามารถอธิบายถึงความสำคัญหรืออิทธิพลของอากาศที่มีต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่นเมืองต่าง ๆ ได้ 8.1 อิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของคนเมืองต่าง 8.2 อิทธิพลต่อพืชพรรณธรรมชาติ ดินและการใช้ดิน 8.3 อิทธิพลต่อสุขภาพและประสิทธิภาพของคนในท้องถิ่นเมืองต่าง 8.4 อิทธิพลต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจของท้องถิ่นเมืองต่าง		

หัวข้อเรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระสำคัญ	จำนวน คาบ
	9. นักเรียนสามารถเสนอแนะแนวทางการ- ปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น เมืองจริง		
เรื่องที่ 4 สภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมใน ท้องถิ่นเมืองจริง จำนวน 4 คาบ	จุดประสงค์ปลายทาง 1. เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพของ ท้องถิ่นเมืองจริงในปัจจุบันทั้งในด้านความเสื่อม และความเจริญ 2. เพื่อให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญ ความ- เป็นมาของประวัติศาสตร์การตั้งถิ่นฐานที่เจริญ รุ่งเรืองและเป็นปึกแผ่นของท้องถิ่นเมืองจริง ตลอดจนคุณค่าความสัมพันธ์ของท้องถิ่นตนเอง ที่มีต่อชาติบ้านเมือง	สภาพของท้องถิ่นในปัจจุบันทั้งในด้านความ- เสื่อมและความเจริญ ย่อมมีผลมาจากเหตุการณ์ ในอดีต ประวัติศาสตร์เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ของมนุษยชาติทุกหมู่เหล่า ทุกสังคมและทุกท้องถิ่น เพราะประวัติศาสตร์เป็นเครื่องชี้บ่งถึง ความเป็นมาในอดีต การดำรงอยู่ในปัจจุบันและ แนวทางที่พึงจะเป็นไปของแต่ละชุมชน การ ศึกษาถึงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นให้ตรงประเด็น	4

หัวข้อเรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระสำคัญ	จำนวนคาบ
	3. เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจ รักและผูกพันต่อท้องถิ่นเมืองตรัง 4. เพื่อให้รับรู้และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาสภาพท้องถิ่นของตนเองจังหวัดตรัง จุดประสงค์นำทาง 1. นักเรียนสามารถอธิบายถึงสภาพความเป็นมาของท้องถิ่นเมืองตรังได้อย่างถูกต้อง 2. นักเรียนสามารถบอกถึงความสำคัญ ของท้องถิ่นตนเองที่มีผลกระทบท่อประวัติศาสตร์ไทยได้ 3. นักเรียนสามารถสำรวจและรวบรวมข้อมูลหลักฐานและวัสดุสิ่งของต่าง ๆ เบื้องต้นในท้องถิ่นของตนเพื่อนำมาพิจารณา วิเคราะห์ข้อมูลสืบหาหลักฐานที่เรารู้มาแล้วได้อย่างถูกต้อง	จะช่วยให้เข้าใจแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นในปัจจุบันต่อไป การเข้าใจลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครองและวัฒนธรรมของท้องถิ่น จะช่วยเสริมกลไกการตัดสินใจของคนในท้องถิ่น ให้ดำรงชีวิตประจำวัน ติดต่อกสื่อสาร และร่วมกิจกรรมของท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสามารถดำรงความมั่นคงของท้องถิ่นสืบไป การตระหนักถึงคุณค่าและวิถีการใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์ประเภทต่าง ๆ ที่รวบรวมได้จากแหล่งข้อมูลในท้องถิ่น จะช่วยให้นักเรียนศึกษาค้นคว้า อ้างอิง และอนุรักษ์ให้ถูกต้องเหมาะสมต่อไป อีกทั้งควรเข้าใจบทบาทและยกย่องคุณค่าของบรรพบุรุษ	

หัวข้อเรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระสำคัญ	จำนวน คาบ
	4. นักเรียนสามารถค้นคว้า อ้างอิงหรือเสนอเหตุการณ์ เรื่องราวในอดีตที่มีผลต่อสภาพปัจจุบันของท้องถิ่นเมืองตรังได้ 5. นักเรียนสามารถรวบรวมข้อมูลจากการสังเกต การสำรวจ การสัมภาษณ์ การค้นคว้า และการวิเคราะห์เอกสารที่มีอยู่ในท้องถิ่นเมืองตรังได้อย่างเหมาะสม 6. นักเรียนสามารถเขียนเรียงความสรุปหรือเขียนรายงานอภิปรายในชั้นเรียนถึงเรื่อง "สภาพของท้องถิ่นในปัจจุบันที่มีผลมาจากเหตุการณ์ในอดีต" ได้ 7. นักเรียนสามารถรวบรวมเอกสาร รูปภาพ และสามารถจัดนิทรรศการ เพื่อนำเสนอเกี่ยวกับ	ผู้สร้างสรรคความเจริญด้านต่าง ๆ ให้แก่ท้องถิ่นและผู้ที่มีบทบาทต่อการเจริญรุ่งเรืองชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ของไทย	

หัวข้อเรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระสำคัญ	จำนวน คาบ
	ผลงานและสิ่งของต่าง ๆ ที่ค้นคว้าได้ 8. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ถึงสภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมในท้องถิ่นเมืองตรังได้อย่างเหมาะสม		
เรื่องที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นเมืองตรัง จำนวน 4 คาบ	จุดประสงค์ปลายทาง 1. เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในอิทธิพลของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีต่อความเป็นอยู่และการดำรงชีวิตของคนเมืองตรัง 2. เพื่อให้เห็นถึงคุณค่า ประโยชน์และความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นเมืองตรัง 3. เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตในชุมชน สามารถตัดสินใจเลือกแนวทางการปฏิบัติ	ทรัพยากรธรรมชาติมีความสำคัญและเป็นปัจจัยในการพัฒนาท้องถิ่น มนุษย์เราเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพ จึงต้องใช้ความรู้ ทักษะ ความสามารถที่จะเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ในสังคมสิ่งแวดล้อมทั้งกายภาพและทางวัฒนธรรม ซึ่งมีความแตกต่างกันทั้งในด้านการกระจาย หรือการมีปฏิสัมพันธ์	4

หัวข้อเรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระสำคัญ	จำนวนคาบ
	คนที่ถูกต้องและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นตนเองในเมืองตรัง 4. เพื่อให้มีความตระหนักรู้และมีจิตสำนึกที่ดี ร่วมมือกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ในท้องถิ่นเมืองตรัง 5. เพื่อให้รับรู้และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นเมืองตรัง จุดประสงค์นำทาง 1. นักเรียนสามารถจำแนกประเภททรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของท้องถิ่นตนเองได้ 2. นักเรียนสามารถอภิปรายถึงความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติที่ต่อสภาพแวดล้อม และประชากรของจังหวัดตรังได้	พัฒนากันระหว่างพื้นที่ในท้องถิ่นต่าง ๆ ของเมืองตรัง	

หัวข้อเรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระสำคัญ	จำนวนคาบ
	3. นักเรียนสามารถนำรายละเอียดจากการศึกษาสำรวจ สอดถาม สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียน เพื่อหาข้อสรุปเกี่ยวกับทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ในท้องถิ่นเมืองตรังปัจจุบันกับการแสวงหาแนวทางอนุรักษ์ในอนาคตได้ 4. นักเรียนสามารถรวบรวมรายชื่อพันธุ์ไม้และพันธุ์สัตว์ป่าที่มีในท้องถิ่นจังหวัดตรังให้มากที่สุดทั้งในอดีตและที่ยังหลงเหลืออยู่ในปัจจุบัน พร้อมกับเขียนรายงานสรุปตามประเด็นต่อไปนี้ได้ 4.1 ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าที่มีค่าในท้องถิ่นของเราจังหวัดตรัง 4.2 สาเหตุที่มีทรัพยากรป่าไม้หรือสัตว์ป่า		

หัวข้อเรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระสำคัญ	จำนวน คาบ
	ประเภทนั้น ๆ มากที่สุด 4.3 การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้หรือสัตว์ป่าหรือสัตว์ที่มีอยู่ในท้องถิ่นของตนเอง 4.4 สภาพปัจจุบันของทรัพยากรป่าไม้หรือสัตว์ป่าที่มีอยู่ในท้องถิ่นของตนเอง 5. นักเรียนสามารถค้นคว้าข้อมูลโดยการอ่านข่าว-สารจากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร ฯลฯ เพื่อจับใจความที่เป็นประเด็นเกี่ยวกับ"ปัญหาเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ไม่ถูกวิธีอันทำให้มีผลกระทบติดตามมา" แล้วนำมาเสนอในที่นั้นเรียนได้ 6. นักเรียนสามารถค้นคว้าข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่ง-		

หัวข้อเรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระสำคัญ	จำนวน คาบ
	แวดล้อมในท้องถิ่นเมืองตรัง เพื่อนำมาใช้ประกอบการทำงานได้		
เรื่องที่ 6 เอกลักษณ์ ชนบทรรมนิยม ประเพณี ศิลปะ- หมู่บ้านและการ สร้างสรรค์ทาง วัฒนธรรมท้องถิ่น ของคนเมืองตรัง จำนวน 5 คาบ	จุดประสงค์ปลายทาง 1. เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณค่าและ ความสำคัญของชนบทรรมนิยม ประเพณี ศิลปะ หมู่บ้านตลอดจนการสร้างสรรค์ผลงานทาง วัฒนธรรมท้องถิ่นของคนเมืองตรัง 2. เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของชนบทรรมนิยม ประเพณี ศิลปะหมู่บ้าน ตลอดจนการสร้างสรรค์ ผลงานทางวัฒนธรรมท้องถิ่นของคนเมืองตรัง 3. เพื่อให้มีความภาคภูมิใจ รักและผูกพันกับท้องถิ่น เมืองตรัง	ท้องถิ่นแต่ละแห่งย่อมมีระเบียบปฏิบัติและมี วัฒนธรรมของสังคมเป็นของตนเอง คนเราจะ อาศัยอยู่ในท้องถิ่นใดก็ตาม ย่อมสร้างสรรค์ วัฒนธรรม อันเป็นรูปแบบจำเพาะของตนเอง บางท้องถิ่นมนุษย์ ยังพัฒนาวัฒนธรรมหรือรูปแบบ การดำเนินชีวิตของตนให้เจริญกว่าท้องถิ่นอื่น ๆ จนจัดเป็นอารยธรรมซึ่งสามารถถ่ายทอด เรียน รู้ ลอกเลียนและดัดแปลงซึ่งกันและกันได้ ความ เจริญในด้านต่าง ๆ เช่น ชนบทรรมนิยม	5

หัวข้อเรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระสำคัญ	จำนวน คาบ
	จุดประสงค์ทาง 1. นักเรียนสามารถค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะเด่นและที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นเมืองตรังได้ อันเกี่ยวข้องกับเรื่องต่อไปนี้ 1.1 นำเสนอรายชื่อสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นเมืองตรังได้ 1.2 บอกลักษณะของชนบทรมนนิยมประเพณีท้องถิ่นเมืองตรังได้ 1.3 จำแนกคุณลักษณะของศิลปะพื้นบ้านในท้องถิ่นเมืองตรังได้ 1.4 บอกแหล่งที่มีและสถานที่ตั้งของแหล่งศิลปะพื้นบ้านในท้องถิ่นของตนเองเมืองตรังได้ 2. นักเรียนสามารถรวบรวมและศึกษาภาษาถิ่น	ประเพณี ภาษาพูด ภาษาเขียน ปรัชญาความคิด ฯลฯ ล้วนเกิดขึ้นมาจากมนุษย์ซึ่งมีการปฏิสัง-สรณ์ มีทั้งการเสนอและการตอบสนองต่อกันทั้งสิ้น การศึกษาสังคมของมนุษย์ในแต่ละท้องถิ่น จำเป็นต้องเข้าใจในโครงสร้างทางสังคมและพฤติกรรมของคนในสังคมที่แสดงออกมาในด้านความรู้สึกลึกซึ้ง ค่านิยม การใช้เหตุผล และภูมิปัญญา วัฒนธรรมเป็นแบบแผนความเจริญและเป็นวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น ซึ่งเกิดจากความรู้สึกลึกซึ้ง ความเชื่อ ความศรัทธา ที่คนในท้องถิ่นสร้างสรรค์และสั่งสมกันมาเป็นระยะเวลายาวนานจนกลายเป็นบรรทัดฐานและเป็นเอกลักษณ์	

หัวข้อเรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระสำคัญ	จำนวน คาบ
	ตามหัวข้อต่อไปนี้ได้ 2.1 คำศัพท์ภาษาถิ่นหมวดที่เป็นชื่อสัตว์ หมวดคำกริยา และหมวดคำสิ่งของ 2.2 รายชื่อวรรณกรรมท้องถิ่นที่มีลายลักษณ์อักษร 2.3 คำ ภาษา ส่วนวน ไวยากรณ์ท้องถิ่นที่ใช้เป็นประจำ 2.4 ลักษณะตัวอักษรโบราณ เช่นตัวอักษรขอม 2.5 คำพังเพย ปริศนาคำทายและนิทานพื้นบ้าน 2.6 คำร้องเพลงพื้นบ้านที่หลงเหลืออยู่ในท้องถิ่นคนละบทหรือคนละตอน เช่น บทร้องมโนห์รา บทพากย์ หนึ่งตะลุง ลิเกป่า เป็นต้น	เฉพาะท้องถิ่น วัฒนธรรมของท้องถิ่นจึงมีพัฒนาจากแบบแผน การดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่นแต่โบราณ ผสมผสานเข้ากับวัฒนธรรม และศาสนาของชนชาติอื่น ๆ แล้วมีการปรับปรุงดัดแปลงให้กลายเป็นวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่มีแบบแผนและลักษณะเด่นเป็นของตนเอง	

หัวข้อเรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระสำคัญ	จำนวน คาบ
	3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์เกี่ยวกับค่านิยมของในท้องถิ่นที่สอดแทรกอยู่ในสิ่งที่นักเรียนศึกษารวบรวม ค้นคว้ามาแล้วนั้น ๆ ได้ 4. นักเรียนสามารถนำข้อมูลความรู้จากการไปทัศนศึกษา เยี่ยมชมวัด พิพิธภัณฑ์ในจังหวัดต่งหรือศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดต่ง แล้วนำมาเขียนรายงานตามหัวข้อที่กำหนดให้ได้ 5. นักเรียนสามารถประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ที่เป็นศิลปะพื้นบ้านซึ่งได้รับการอบรมถ่ายทอดมาจากครอบครัวออกมาอธิบายถึงกรรมวิธีและสาธิตวิธีทำให้เพื่อน ๆ ในชั้นดูเป็นตัวอย่างได้ 6. นักเรียนสามารถช่วยกันค้นหาตัวอย่างหรือหาภาพที่เกี่ยวข้องกับงานศิลปะพื้นบ้านมาแสดงหน้า		

หัวข้อเรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระสำคัญ	จำนวน คาบ
	ชั้นเรียนแล้วช่วยกันพิจารณาคุณค่าของงานเหล่านี้ นั้นตามหัวข้อที่กำหนดไว้ได้อย่างเหมาะสม 7. นักเรียนสามารถนำภาพและข้อมูลที่สรุปจากการ อภิปรายไปจัดแสดงที่ป้ายนิทรรศการในห้อง เรื่อง "ศิลปะพื้นบ้านในท้องถิ่นของเราเมือง ตรัง" ได้ 8. นักเรียนสามารถค้นคว้ารายละเอียดเกี่ยวกับการ การเล่นพื้นเมืองในท้องถิ่น พร้อมทั้งหาภาพ แสดงประกอบตามหัวข้อที่กำหนดให้ และพริบ กับนำมาจัดแสดงที่ป้ายนิเทศเรื่อง "ของดีที่มีอยู่ ในท้องถิ่นของเรา" ได้ 9. นักเรียนสามารถเขียนเรียงความเล่าเรื่องราว เกี่ยวกับประเพณีท้องถิ่นในเมืองตรังของตนเอง		

หัวข้อเรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระสำคัญ	จำนวน คาบ
	ประทับใจมากที่สุดตามประเด็นที่กำหนดต่อไปนี้ ได้คือ 9.1 ชื่อประเพณี และพิธีที่ปฏิบัติ 9.2 วัตถุประสงค์สำคัญของประเพณีและพิธีที่ปฏิบัติ 9.3 ประวัติความเป็นมาและลักษณะการประกอบพิธี 9.4 ความเชื่อ และความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อประเพณี 9.5 คุณค่าของประเพณีที่มีต่อครอบครัวและคนในท้องถิ่น 10. นักเรียนสามารถเปรียบเทียบขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะพืชมรดกท้องถิ่นเมืองดงกับ		

หัวข้อเรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระสำคัญ	จำนวน คาบ
	ชนบทรวมนิยมประเพณี ศิลปะพืชมบ้านของท้องถิ่นจังหวัดอื่น ๆ ได้ 11. นักเรียนสามารถเสนอแนะความคิดในการอนุรักษ์ และการมีส่วนร่วมในการสืบทอดมรดกทางศิลปวัฒนธรรม ชนบทรวมนิยมประเพณีของท้องถิ่นเมืองตรางได้		
เรื่องที่ 7 บุคคลสำคัญกับแนวทางในการดำเนินชีวิตและการรู้จักกระทำตนให้เป็นประ-	จุดประสงค์ปลายทาง 1. เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินชีวิตที่เป็นประโยชน์กับสังคมของคนเมืองตราง 2. เพื่อให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินชีวิตที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม และการ	บุคคลสำคัญของท้องถิ่นย่อมเป็นผู้สร้างคุณ-ประโยชน์ให้กับสังคมและท้องถิ่น รวมทั้งการปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีในการดำรงชีวิต	4

หัวข้อเรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระสำคัญ	จำนวน คาบ
โยชน์ต่อท้องถิ่น ของตน จำนวน 4 คาบ	รู้จักกระทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นของตน 3. เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเองที่รู้จัก กระทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นของตน จุดประสงค์นำทาง 1. นักเรียนสามารถอธิบายถึงชีวประวัติของบุคคล สำคัญในท้องถิ่นจังหวัดตรังได้ 2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์แนวโน้มทางการค้าใน- ชีวิตของบุคคลสำคัญ ๆ ของท้องถิ่นเมืองตรังได้ 3. นักเรียนสามารถกำหนดแนวทางการค้าแนวโน้มชีวิต ของตนเอง เพื่อใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมได้ 4. นักเรียนสามารถอภิปรายถึงการมีตัวตนให้รู้จัก กระทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นเมืองตรัง ได้		

หัวข้อเรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระสำคัญ	จำนวน คาบ
	5. นักเรียนสามารถรวบรวมแนวคิด ค่านิยม ทักษะ ผลงาน กระบวนการค่า เน้นชีวิต และการกระทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นเมืองตราง มาดำเนินการจัดนิทรรศการแนะนำบุคคลสำคัญของท้องถิ่นได้		
เรื่องที่ 8 สภาพปัญหาสำคัญ ทางด้านเศรษฐกิจ- สังคม วัฒนธรรม ที่มีผลกระทบ ต่อการดำเนิน ชีวิตของคนใน	จุดประสงค์ปลายทาง 1. เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และรู้จักสภาพ- ปัญหาที่สำคัญทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมที่ มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น เมืองตราง 2. เพื่อให้รับรู้และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและ พัฒนาท้องถิ่นเมืองตรางตามสภาพกำลังและความ	ในท้องถิ่นหนึ่ง ๆ ย่อมมีการเปลี่ยนแปลง ทางสังคมอยู่เสมอ มีการเปลี่ยนแปลงในด้าน ความสัมพันธ์ของคนในท้องถิ่น และการเปลี่ยนแปลง- แปลงในเรื่องความคิด ความเชื่อ ค่านิยม บรรทัดฐานของคนในสังคม ตลอดจนการดำเนิน ชีวิตของคนในท้องถิ่น	5

หัวข้อเรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระสำคัญ	จำนวน คาบ
ท้องถิ่นเมืองตรัง จำนวน 5 คาบ	สามารถของตน 3. เพื่อให้เกิดความรักภูมิใจ รักและผูกพันต่อ ท้องถิ่นเมืองตรัง จุดประสงค์นำทาง 1. นักเรียนสามารถพิจารณาและรวบรวมข้อมูล เบื้องต้นเกี่ยวกับลักษณะของสังคมท้องถิ่นได้ 2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ข้อมูลจากการสอบ ถามบุคคลที่มีอาชีพแตกต่างกัน จำนวน 5 คน เพื่อสรุปคุณลักษณะของประชากรในท้องถิ่น ของตนเองได้ 3. นักเรียนสามารถศึกษา รวบรวม ค้นคว้า สัมภาษณ์หรือหาข้อมูลในท้องถิ่น ตามหัวข้อที่ กำหนดไว้ได้ เช่น	การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมจึง เกิดจากปัญหาและความต้องการของคนในท้องถิ่น- ถิ่นที่มุ่งสร้างสรรค์วัฒนธรรมขึ้นมาใหม่ให้สอดคล้อง- คล้อยกับรูปแบบการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน โดย อาศัยความเจริญก้าวหน้าทางการศึกษา การ ประกอบอาชีพ วิทยาการความรู้ และเทคโนโลยี สมัยใหม่ที่เข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิต ของคนในท้องถิ่นมากขึ้น	

หัวข้อเรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระสำคัญ	จำนวน คาบ
	3.1 สภาพท้องถิ่นและชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนในอดีต 3.2 สภาพการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่เห็นได้ชัดเจนในท้องถิ่น 3.3 แนวทางการปฏิบัติตนและปรับตัวของทำนให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงในท้องถิ่นได้อย่างไร 3.4 ความรู้สึกของท่านที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวเป็นเช่นไร 4. นักเรียนสามารถอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียนเกี่ยวกับข้อดีและข้อเสียอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมในท้องถิ่น ตามประเด็นที่กำหนดให้ ได้แก่		

หัวข้อเรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระสำคัญ	จำนวน คาบ
	4.1 การศึกษาเพิ่มขึ้น สถาบันการศึกษาเพิ่มมากขึ้น 4.2 ประชากรเพิ่มมากขึ้น 4.3 การคมนาคมขนส่ง การติดต่อสื่อสารเพิ่มมากขึ้น 4.4 มีความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีแล้วใช้เหตุผลทางวิทยาศาสตร์มากขึ้น 4.5 เศรษฐกิจก้าวหน้าขึ้น ประชาชนมีรายได้สูงขึ้นและมีอาชีพหลายอย่างเกิดขึ้น 4.6 เขตเมืองขยายกว้างขึ้น มีเมืองใหญ่ ๆ เพิ่มจำนวนขึ้น 4.7 มีอุตสาหกรรมประเภทต่างๆ มากขึ้นและมีการใช้เครื่องจักรกลมากขึ้น		

หัวข้อเรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระสำคัญ	จำนวน คาบ
	4.8 มีคณพพย้ายถิ่นฐานมากขึ้น และมีการ ทำลายทรัพยากรธรรมชาติมากขึ้น 4.9 ผู้คนในท้องถิ่นมีนิสัยความเป็นตัวใครตัวมัน และวัดค่าของคนด้วยเงินหรือวัตถุมากขึ้น ฯลฯ 5. นักเรียนสามารถเปรียบเทียบสภาพปัญหาทาง ด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ที่มผลกระทบ ต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่นต่าง ๆ ของ เมืองตรงได้ 6. นักเรียนสามารถเสนอแนวทางการแก้ไข สภาพปัญหาด้านต่าง ๆ ของท้องถิ่นเมืองตรง ได้อย่างเหมาะสมเป็นระบบ		

หัวข้อเรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระสำคัญ	จำนวน คาบ
เรื่องที่ 9 สำรวจวิเคราะห์ปัญหาทางด้านประชากรและคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่น เมืองตรัง จำนวน 4 คาบ	จุดประสงค์ปลายทาง 1. เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และรู้จักการสำรวจวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นท้องถิ่นเมืองตรัง 2. เพื่อให้รับรู้และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่นเมืองตรัง 3. เพื่อให้ตระหนักในคุณค่าและเห็นความสำคัญของปัญหาด้านประชากรที่มีคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่นเมืองตรัง 4. เพื่อให้มีความรัก ความภูมิใจผูกพันกับท้องถิ่น เมืองตรังที่มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีแล้ว ในการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่นต่าง ๆ ของเมืองตรังได้ จุดประสงค์นำทาง	การวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณเพื่อช่วยในการวางแผนที่ดี สร้างและเลือกทางเลือกที่จะพบกับความสำเร็จได้ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่น เป็นเป้าหมายที่สำคัญของการพัฒนาในปัจจุบัน และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่นให้มีมาตรฐานสูงขึ้น จึงควรมีการกำหนดเป้าหมายที่เป็นจุดเน้นสำคัญของการพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่น	4

หัวข้อเรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระสำคัญ	จำนวนคาบ
	1. นักเรียนสามารถบอกความจำเป็นและวิธีการในการสำรวจวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในเมือง 2. นักเรียนสามารถเลือกใช้เครื่องมือหรือเทคนิควิธีที่เหมาะสมกับหัวข้อของปัญหาทางด้านประชากรและคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่นเมืองตรงได้ถูกต้อง 3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อให้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา หรือมีส่วนร่วมในการวางแผนที่ดีในการพัฒนาท้องถิ่นเมืองตรงได้อย่างเหมาะสม 4. นักเรียนสามารถรวบรวมสภาพปัญหาทางด้านประชากรและคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่นเมืองตรง ด้วยเทคนิค การสังเกต การสำรวจ		

หัวข้อเรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระสำคัญ	จำนวน คาบ
	การสัมภาษณ์ การค้นคว้า และการวิเคราะห์จากเอกสารที่มีอยู่ในท้องถิ่นอันเกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาดังกล่าวได้เหมาะสมถูกต้อง 5. นักเรียนสามารถเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาหรือสามารถกำหนดเป้าหมายที่เป็นจุดเน้นสำคัญของการพัฒนาท้องถิ่นได้สอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่นมากที่สุดได้ 6. นักเรียนสามารถเขียนเรียงความสรุปหรือเขียนรายงานอภิปรายในชั้นเรียนถึงเรื่อง "คุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่นเมืองตรัง" ได้อย่างเหมาะสม 7. นักเรียนสามารถนำเสนอผลงานด้วยการจัดป้ายนิเทศ หรือจัดนิทรรศการได้ตามความเหมาะสม		

ตอนที่ 6 การจัดทำตัวอย่างแผนการสอน 1 หน่วยการเรียนรู้

ตัวอย่าง

แผนการสอนรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แผนการสอนที่ 2 เรื่อง สภาพแวดล้อมทางกายภาพในท้องถิ่นเมืองตรัง จำนวน 5 คาบ

สาระสำคัญ สภาพแวดล้อมทางกายภาพในท้องถิ่นย่อมมีลักษณะแตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่น แต่ละช่วงเวลา แต่ก็ยังมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด การเรียนรู้และพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์กายภาพในท้องถิ่นเมืองตรังย่อมก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของการดำเนินชีวิตและการประกอบกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของคนในท้องถิ่น

จุดประสงค์รายวิชา

เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจและรู้จักสภาพทั่วๆ ไปของจังหวัดตรัง

จุดประสงค์ปลายทาง

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพในท้องถิ่นเมืองตรัง
2. เพื่อให้รู้จักการสังเกตและพิจารณาสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์กายภาพในท้องถิ่นเมืองตรังที่มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตและการประกอบกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของคนในท้องถิ่นเมืองตรัง
3. เพื่อให้เห็นความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างที่ตั้งกับสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นที่มีต่อการดำรงชีวิตของคนเมืองตรัง

จุดประสงค์นำทาง

1. นักเรียนสามารถระบุชื่อสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีในท้องถิ่นเมืองตรังได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถบอกลักษณะความแตกต่างทางด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มีอยู่ในท้องถิ่นของตนเองได้

3. นักเรียนสามารถบอกลักษณะที่ตั้งและอาณาเขตของท้องถิ่นเมือง
ตรังได้อย่างถูกต้องชัดเจน

4. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างที่ตั้งของท้องถิ่น
กับการดำรงชีวิตของคนเมืองตรังได้อย่างถูกต้อง

5. นักเรียนสามารถอภิปรายและสรุปเกี่ยวกับความได้เปรียบ เสีย-
เปรียบในด้านต่าง ๆ อันเกิดจากสภาพแวดล้อม ท่าเลที่ตั้งในท้องถิ่นที่นักเรียน
อาศัยอยู่ร่วมกันได้

กระบวนการเรียนรู้ เน้น ทักษะกระบวนการ

- ประกอบด้วย:
- คิดวิเคราะห์วิจารณ์
 - สร้างทางเลือกหลากหลาย
 - ประเมินและเลือกทางเลือก
 - ประเมินผลรวมให้บังเกิดความภูมิใจ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนในชั้นสนทนาเรื่อง "ความหมายของท้องถิ่น" ในลักษณะ
การต่าง ๆ ทั้งด้านกายภาพ สภาพทางภูมิศาสตร์ ขอบเขตเฉพาะของพื้นที่
เพื่อนำไปสู่ "การศึกษาท้องถิ่นของเราจังหวัดตรัง"

2. นักเรียนร่วมกันค้นคว้าความหมาย และพิจารณาถึงความสำคัญของ
การศึกษามิศาสตร์ท้องถิ่นว่าวิชาภูมิศาสตร์เป็นวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับปรากฏการณ์
ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นบนพื้นโลก มีทั้งปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และ
ปรากฏการณ์ที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ ทำให้มีการศึกษาในด้านต่าง ๆ คือ

- 2.1 การศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพ
- 2.2 การศึกษาสภาพแวดล้อมทางสังคม
- 2.3 การศึกษาสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ

3. นักเรียนค้นหาเทคนิควิธีการศึกษาวิชาภูมิศาสตร์ท้องถิ่นซึ่งเน้นการ
ฝึกปฏิบัติมากกว่าท่องจำ ค่านี้ถึงวิธีการศึกษามากกว่ารายละเอียดของข้อเท็จ
จริง เพราะปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นหนึ่ง ๆ นั้นย่อมแปรเปลี่ยนอยู่เสมอ
การสังเกต ติดตามและรู้จักรายงานข้อมูลของเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อนำ

มาทำการวิเคราะห์จึงมีความสำคัญมากกว่าการท่องจำรายละเอียดเหล่านั้น ซึ่งวิธีการศึกษาภูมิศาสตร์ท้องถิ่นในระดับชั้นมัธยมศึกษาจึงควรประกอบด้วย

3.1 การสำรวจเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ ตีความตามกระบวนการและวิธีการทางภูมิศาสตร์

3.2 การรวบรวมข้อมูล

3.3 การใช้เครื่องมือศึกษาข้อมูลภูมิศาสตร์ในท้องถิ่น

4. นักเรียนประชุมวางแผนการออกทัศนศึกษา เพื่อสำรวจสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มีในท้องถิ่นหรือในชุมชนรอบ ๆ ที่ตั้งของโรงเรียน พร้อมกับสังเกตและศึกษาปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นนั้น ๆ ตามหัวข้อที่กำหนดให้ (ใบงาน)

5. นักเรียนเล่าประสบการณ์หรือสิ่งที่พบเห็นและรู้จักคุ้นเคยมาก่อนในพื้นที่ท้องถิ่นเมืองตรัง โดยนักเรียนเล่าว่าตัวเองเกิดความรู้สึกหรือประทับใจสิ่งเหล่านั้นอย่างไร โดยใช้เทคนิคกระบวนการกลุ่มตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนคิดและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

5.1 สภาพแวดล้อมที่พบเห็นนั้น ตนเองมีความรู้สึกต่อเหตุการณ์นั้น ๆ อย่างไร

5.2 ให้ออกถึงเหตุผลที่ตนประทับใจในสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นสภาพแวดล้อมเหล่านั้น

5.3 อื่น ๆ เพื่อการโน้มน้าวนำไปสู่ ความรู้สึกนึกคิดทั่ว ๆ ไปของนักเรียนที่มีต่อการเรียนในรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง

6. นักเรียนศึกษาคำสั่งตามใบงานเพื่อสังเกตหรือสำรวจสิ่งแวดล้อมที่เป็นวัตถุ เช่น โรงเรียน ตลาด ชุมชน โรงพยาบาล สถานที่ราชการ ฯลฯ ที่ปรากฏในท้องถิ่นของตน แล้วเขียนแผนผังจำลองแสดงขนาดและที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นให้ใกล้เคียงความจริงมากที่สุด พร้อมทั้งระบุชื่อสิ่งแวดล้อมเหล่านั้นให้ถูกต้องด้วย (จุดประสงค์นำทางข้อ 1)

7. นักเรียนแบ่งกลุ่มเพื่อศึกษาแผนที่ แผนที่ภูมิ ภาพวิถีทัศน์ สไลด์ หรือเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระในรายวิชาท้องถิ่นของเราเมืองตรังด้วยตนเองในแหล่งที่สามารถค้นคว้าหาความรู้ในเรื่องเหล่านี้ได้ เช่น ห้องสมุด

ห้องโสตฯ ห้องสังคม หรือหน่วยงานราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

8. นักเรียนร่วมกันอภิปรายในหัวข้อที่ว่า "จังหวัดตริงที่พวกเรารู้จัก" ด้วยประเด็นที่ว่า

8.1 จังหวัดตริงอยู่ส่วนใดของประเทศไทย มีอาณาเขตติดต่อกับสถานที่ใดบ้าง ?

8.2 ลักษณะโดยทั่วไปของจังหวัดตริง ทั้งทางด้านกายภาพและภูมิภาคเป็นเช่นไร

8.3 เราารู้สึกภาคภูมิใจในจังหวัดตริงของเราอย่างไร ?

ฯลฯ

9. นักเรียนแบ่งกลุ่มกันออกสำรวจข้อมูลทางภูมิศาสตร์ในแต่ละท้องถิ่นของตนพร้อมกับรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ หรือสอบถามวิทยากรในท้องถิ่นของตนที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นเมืองตริง แล้วรวบรวมจดบันทึกไว้เป็นหลักฐาน

10. นักเรียนแบ่งกลุ่มช่วยกันสำรวจเอกสารประเภทต่าง ๆ ที่มีอยู่ในห้องสมุดโรงเรียนตาม วัดหรือที่บ้านของนักเรียน โดยเลือกเฉพาะเอกสารที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวข้องกับท้องถิ่นของนักเรียนเท่านั้น โดยจำแนกประเภทรายละเอียดเก็บไว้เป็นหมวดหมู่ เพื่อนำมาใช้อภิปรายร่วมกันตามหัวข้อต่อไปนี้

10.1 รายละเอียดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นนั้น ๆ

10.2 รายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่นนั้น ๆ

ฯลฯ

11. นักเรียนช่วยกันอภิปรายเปรียบเทียบและจำแนกถึงลักษณะความแตกต่างทางด้านสภาพแวดล้อมกายภาพที่มีอยู่ในท้องถิ่นของตนเองกับท้องถิ่นอื่น ๆ ในเมืองตริง ตามหัวข้อต่อไปนี้ (จุดประสงค์นำทางข้อ 2)

11.1 ลักษณะที่ตั้งของท้องถิ่นตนเองกับลักษณะของที่ตั้งของท้องถิ่นอีกแห่งหนึ่งในเมืองตริง

11.2 ความสัมพันธ์ของที่ตั้งกับท้องถิ่นที่มีความสัมพันธ์กับการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น ทั้งด้านภูมิอากาศ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการเมืองการปกครอง

12. นักเรียนช่วยกันสรุปถึงความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างที่ตั้งกับสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นที่มีต่อการดำรงชีวิตของคนเมืองตรัง (จุดประสงค์ปลายทางข้อ 3)

13. ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติการจัดทำแผนที่แสดงลักษณะทำเลที่ตั้งอาณาเขตของเมืองตรัง ตามข้อมูลที่ได้สำรวจและรวบรวมมาแล้ว (จุดประสงค์นำทางข้อ 3)

14. นักเรียนแบ่งกลุ่มอภิปรายถึงลักษณะความสำคัญของสภาพแวดล้อมทางกายภาพในท้องถิ่น ที่มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตและการประกอบกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของคนในท้องถิ่น (จุดประสงค์ปลายทางข้อ 2)

15. นักเรียนวางแผนดำเนินการศึกษาแผนที่เกี่ยวกับขนาด อาณาเขต ลักษณะภูมิประเทศที่ตั้งของเมืองตรัง หรืออำเภอ หรือตำบลที่สำคัญของท้องถิ่น แล้วอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียนเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ที่สำคัญของท้องถิ่นเมืองตรัง

16. นักเรียนฝึกปฏิบัติการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์เพื่อเปรียบ-

เทียบให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างที่ตั้งของท้องถิ่นกับการดำรงชีวิตของคนเมืองตรัง ซึ่งประกอบด้วยประเด็นต่อไปนี้ (จุดประสงค์นำทางข้อ 4)

- 16.1 ลักษณะภูมิประเทศสำคัญที่ปรากฏในท้องถิ่นของนักเรียน
- 16.2 ลักษณะภูมิประเทศมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น
- 16.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภูมิอากาศในท้องถิ่นเมืองตรัง
- 16.4 ลักษณะของภูมิอากาศที่ปรากฏอยู่ในท้องถิ่นเมืองตรัง
- 16.5 ความสำคัญของภูมิอากาศต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่นเมืองตรัง
- 16.6 ลักษณะและประเภทของทรัพยากรธรรมชาติที่มีในท้องถิ่นเมืองตรัง
- 16.7 การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางกายภาพในท้องถิ่น

เมืองตรัง

17. นักเรียนจัดกลุ่มออกสำรวจหรือศึกษานอกสถานที่ ด้วยการสังเกต ลักษณะภูมิประเทศของชุมชน ของหมู่บ้าน หรือตำบล และอำเภอที่นักเรียนอาศัย อยู่ แล้วปฏิบัติดังนี้

17.1 อธิบายลักษณะเด่นของภูมิประเทศที่ปรากฏในท้องถิ่นตามที่ เรียนมาแล้ว

17.2 ค้นคว้าเกี่ยวกับขนาดพื้นที่ ความกว้างยาวของที่ราบ ภูเขา แม่น้ำ ลำธาร ฯลฯ ตามที่มีปรากฏให้เห็นในท้องถิ่นของนักเรียน แล้ว เขียนสรุปเป็นรายงาน

18. นักเรียนลงมือปฏิบัติด้วยการเขียนแผนที่โครงร่างแสดงลักษณะภูมิ ประเทศและที่ตั้งของหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ ที่นักเรียนอยู่อาศัยลงในแผนที่ ที่ถูกต้อง (อาจใช้แผนที่โครงร่างจังหวัดตรัง)

19. นักเรียนประชุมวางแผนและดำเนินการสำรวจสภาพธรรมชาติที่ ปรากฏในท้องถิ่นของตน ดังนี้

19.1 มีแม่น้ำ ภูเขา หรือมีแหล่งน้ำอะไรบ้างให้ระบุรายชื่อและ สถานที่ตั้งอย่างละเอียด

19.2 มีลมพัดผ่านในแต่ละช่วงฤดูอย่างไร ให้สังเกตทิศทางลม กำลังแรงของลมที่พัดผ่าน และลักษณะความร้อนเย็น

19.3 มีพืชพรรณธรรมชาติประเภทใดบ้าง ให้เรียงอันดับตาม ปริมาณมากน้อย

แล้วนำข้อมูลจากการสำรวจและจดบันทึกมาอภิปรายร่วมกันในชั้น เรียนเพื่อหาข้อสรุปความสัมพันธ์ของสภาพธรรมชาติเหล่านี้กับลักษณะของอากาศ ในท้องถิ่นของตนเมืองตรัง

20. ให้นักเรียนติดตามข่าวการรายงานอากาศจากสถานีวิทยุโทรทัศน์ หรือหนังสือพิมพ์ในท้องถิ่น แล้วจดบันทึกลักษณะอากาศ ระดับอุณหภูมิและปริมาณ ฝนที่ตกในท้องถิ่น โดยจดบันทึกไว้เป็นเวลา 1 ภาคการศึกษา

แต่ให้นำข้อมูลมาพิจารณาทุกสัปดาห์และทุกเดือน เพื่อสังเกต ความเปลี่ยนแปลงหรือความคงที่ของอากาศที่ปรากฏในแต่ละช่วงเวลาก็ได้(อาจ

ใช้เครื่องมือหรือปรอทวัดอุณหภูมิประจำวันของโรงเรือนด้วยก็ได้) แล้วเขียนสรุปเป็นรายงานอากาศในแต่ละรอบเดือน

21. นักเรียนวิเคราะห์ลักษณะของดินที่มีอยู่ในท้องถิ่นของนักเรียนและพิจารณาลักษณะเด่นของดินแต่ละชนิดตามประเด็นต่อไปนี้ พร้อมกับจดบันทึก (ในกรณีที่พบดินหลายลักษณะในท้องถิ่นของนักเรียนเอง)

21.1 ดินที่พบอยู่ทั่วไปในท้องถิ่นของนักเรียนมีลักษณะเด่นอย่างไรบ้าง

21.2 ดินที่พบนี้นั้นจะอยู่ในบริเวณที่มีลักษณะภูมิประเทศอย่างไร

21.3 ดินในบริเวณดังกล่าวนี้ใช้ปลูกพืชประเภทใด

21.4 บริเวณที่พบดินแต่ละประเภทนั้นให้นักเรียนสังเกตดูว่ามีประชากรอยู่อาศัยหนาแน่นหรือไม่

21.5 ประชากรที่อยู่อาศัยในแต่ละบริเวณนั้นประกอบอาชีพอะไรเป็นหลัก และมีลักษณะการใช้ดินอย่างไร

22. นักเรียนแบ่งกลุ่มค้นคว้าจากเอกสาร เช่น วารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ หรือหนังสืออื่น ๆ ที่จัดพิมพ์เผยแพร่ในท้องถิ่นเมืองตรัง แล้วเขียนรายงานสั้น ๆ ตามประเด็นต่อไปนี้

22.1 ลักษณะการปลูกสร้างบ้านเรือน การอยู่อาศัยและการแต่งกายของคนในท้องถิ่นเมืองตรัง

22.2 พืชผักผลไม้ที่ผลิตได้ในท้องถิ่นแห่งนี้

22.3 งานประเพณีสำคัญ ๆ ที่จัดขึ้นในแต่ละช่วงฤดูของท้องถิ่นแห่งนี้

22.4 สภาพการทำมาหากินในแต่ละช่วงฤดู เช่น การค้าขาย การเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ การบริการ เป็นต้น เป็นอย่างไรในท้องถิ่นแห่งนี้

แล้วนำรายละเอียดมาอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียนว่าลักษณะอากาศในท้องถิ่นเมืองตรังมีอิทธิพลหรือมีผลกระทบต่อกิจกรรมเหล่านั้นมากน้อยเพียงใด

23. นักเรียนช่วยกันสำรวจสภาพดินหรือลักษณะการใช้ที่ดินในท้องถิ่นเมืองตรัง ตามลักษณะการใช้ที่ดินต่อไปนี้ ว่ามีลักษณะอย่างไร

23.1 บริเวณที่เป็นศูนย์กลางเมืองและแหล่งที่อยู่อาศัยของ

ประชากร

23.2 บริเวณที่ใช้เพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์

23.3 บริเวณที่อยู่รายรอบเส้นทางคมนาคม เช่น ถนน ทาง-
รถไฟ สนามบิน

23.4 บริเวณที่เป็นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เช่น
โรงงานยางพารา โรงงานปลากระป๋อง เป็นต้น

แล้วอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียนเกี่ยวกับสภาพของดิน การบุกเบิก
และการอนุรักษ์สภาพดินว่ามีการใช้ที่ดินในท้องถิ่นเหมาะสมเพียงใด

24. นักเรียนแบ่งกลุ่มสัมภาษณ์หรือสอบถามเจ้าหน้าที่ หรือเชิฏวิทยา-
กรท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ฝ่ายประเมินราคาที่ดิน ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีอยู่ใน
ท้องถิ่นเมืองตรัง ตามประเด็นต่อไปนี้

24.1 ราคาที่ดินในปัจจุบันโดยเฉลี่ยต่อตารางวาละเท่าไร

24.2 บริเวณที่ดิน ที่มีราคาแพงที่สุดของท้องถิ่นเมืองตรัง

24.3 ภาวะการซื้อขายที่ดิน การเปลี่ยนมือผู้ครอบครองและการ
ใช้ประโยชน์จากที่ดินเป็นอย่างไร

ฯลฯ

แล้วเขียนเป็นรายงานสรุปเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของราคาที่ดินและแนวโน้มการใช้ที่ดินในท้องถิ่นของนักเรียน

25. นักเรียนแบ่งกลุ่มเขียนโครงการสำรวจและค้นคว้าเกี่ยวกับสภาพ
ของแหล่งน้ำที่สำคัญ ๆ ในท้องถิ่นเมืองตรัง ตามประเด็นต่อไปนี้

25.1 สภาพของฝนที่ตกในช่วง 2 ปี ที่ผ่านมา

25.2 สภาพของการใช้น้ำบาดาลในท้องถิ่นเมืองตรัง ทั้งการใช้
ในครัวเรือน การเกษตรกรรม อุตสาหกรรม

25.3 สภาพของแหล่งน้ำทั่วไป เช่น แม่น้ำ ลำคลอง หนองบึง
 เป็นต้น

25.4 สาธารณูปโภคเกี่ยวกับน้ำดื่ม น้ำใช้ น้ำประปา รวมทั้ง
การอนุรักษ์และผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น

26. นักเรียนอภิปรายและสรุปเกี่ยวกับความได้เปรียบเสียเปรียบใน
ด้านต่าง ๆ อันเกิดจากสภาพแวดล้อม ท่าเลที่ตั้ง ในท้องถิ่นที่นักเรียนอาศัยอยู่

ร่วมกัน ตามประเด็นต่อไปนี้ (จุดประสงค์นำทางข้อ 5)

26.1 ลักษณะที่ตั้งของท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กับการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่นเมืองตรังอย่างไร

26.2 ลักษณะภูมิประเทศมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่นเมืองตรังอย่างไร

26.3 ความสำคัญของภูมิอากาศต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่นเมืองตรัง

26.4 สภาพแวดล้อมย่อมมีลักษณะแตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่นอย่างไร

กิจกรรมเสนอแนะเพิ่มเติม

1. ทักเสด็จศึกษา เพื่อสำรวจสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มีในท้องถิ่นหรือในชุมชนรอบ ๆ ที่ตั้งของโรงเรียนก่อนแล้วค่อยขยายวงกว้างออกไปเรื่อย ๆ

2. จัดกิจกรรมให้นักเรียนศึกษา สำรวจ สังเกตปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นของตน แล้วนำมาอภิปรายหรือวิเคราะห์เชิงเหตุผลร่วมกันในชั้นเรียน

3. เชิญผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญในท้องถิ่นเฉพาะด้านมาให้ความรู้แก่นักเรียนตามความเหมาะสมของเนื้อหาสาระในแต่ละตอน เช่น นักธรณีวิทยา เจ้าหน้าที่ป่าไม้ ฯลฯ

4. ให้นักเรียนออกสำรวจข้อมูลทางภูมิศาสตร์ในแต่ละท้องถิ่นของตนเองพร้อมทั้งรวบรวมจดบันทึกไว้เป็นหลักฐาน

5. มอบหมายงานให้นักเรียนช่วยกันทำสมุดภาพเรื่อง จังหวัดตรังของเรา

6. จัดทำป้ายนิเทศแนะนำจังหวัดตรังในโรงเรียน พร้อมทั้งจัดประกวดป้ายคำขวัญเชิญชวนให้ประชาชนอื่น ๆ มาท่องเที่ยวในจังหวัดตรัง

7. ดูเทปวีดิทัศน์ ภาพถ่าย ภาพสไลด์ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของเมืองตรัง เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจและรู้จักสภาพทั่ว ๆ ไปของจังหวัดตรังมากยิ่งขึ้น

8. ให้นักเรียนรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเมืองตรังไว้ศึกษาค้นคว้าต่อไป

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนที่ประเทศไทยแสดงรายจังหวัด
2. แผนที่จังหวัดตรัง แสดงที่ตั้ง อาณาเขต ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และแผนที่ธรณีจังหวัดตรัง
3. ภาพถ่ายทางอากาศเกี่ยวกับพื้นที่จังหวัดตรัง
4. ภาพสไลด์ ภาพวิดิทัศน์ รูปภาพ เกี่ยวกับเรื่องราวของเมืองตรัง
5. รายชื่อหนังสือค้นคว้า อ้างอิง และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องต่าง ๆ ของเมืองตรัง
6. เอกสารคู่มือประกอบการเรียนในรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเราจังหวัดตรัง
7. ใบงาน ใบความรู้ แบบสำรวจ แบบวิเคราะห์ แบบสอบถาม
8. เครื่องมือสำหรับการศึกษาข้อมูลภูมิศาสตร์ในท้องถิ่นเมืองตรัง เป็นต้น

ตัวอย่างอุปกรณ์และเครื่องมือ สำหรับรายวิชา ส 071

กระบวนการกลุ่ม

ประกอบด้วย

1. การมีผู้นำกลุ่ม เลือกประธานและเลขานุการกลุ่ม ซึ่งอาจจะผลัดเปลี่ยนกันก็ได้
2. การวางแผน วัตถุประสงค์ และวิธีการทำงานร่วมกัน
3. การรับฟังความคิดเห็นของทุกคนที่ตั้งบนฐานของเหตุผล
4. การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบเมื่อมีการปฏิบัติ โดยแบ่งงานตามความสามารถของแต่ละบุคคล
5. การติดตามผลการปฏิบัติและปรับปรุงงาน
6. การประเมินผลงานและชื่นชมในผลงานของกลุ่ม

หมายเหตุ ครูควรชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจ กระบวนการทำงานกลุ่มทุกครั้งที่มีการทำงานกลุ่ม จนกว่านักเรียนจะเกิดความคุ้นเคย

ตัวอย่างใบงาน

เรื่อง แผนที่แสดงอาณาเขตติดต่อ และสภาพภูมิประเทศของจังหวัดตรัง

ให้นักเรียนศึกษาแผนที่จังหวัดตรัง แล้วทำแผนที่ประกอบ โดยครูแจกแผนที่โครงร่างให้ แล้วนักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งดังนี้

1. ทำแผนที่แสดงอาณาเขตติดต่อระหว่างพื้นที่จังหวัดตรังกับจังหวัดใกล้เคียง
2. ให้นักเรียนทำแผนที่แสดงลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดตรัง ลงในแผนที่โครงร่าง
3. ให้นักเรียนหารูปภาพลักษณะภูมิประเทศ ตามใบงานข้อ 2 ที่ผ่านมา แล้วเปรียบเทียบพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นหรืออภิปรายร่วมกันในชั้น
4. ทำแผนภูมิ แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งของโรงเรียนนี้ ว่าตั้งอยู่บนสภาพภูมิประเทศเช่นไร พร้อมทั้งอภิปราย

ตัวอย่างใบงาน

ให้นักเรียนบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดตรังดังนี้

1. ลักษณะภูมิอากาศโดยทั่วไปของภาคใต้ในรอบสัปดาห์นี้เป็นเช่นไร จากช่วงวันจันทร์ ถึงวันศุกร์
2. ข้อมูลที่มีอยู่นี้ได้รับมาจาก _____
หรือจาก ☐ วิทยุ ☐ โทรทัศน์
☐ หนังสือพิมพ์ ☐ ค้นคว้าจากแหล่งอื่น
3. อุณหภูมิในรอบสัปดาห์นี้ โดยเฉลี่ยเท่าไร (ภาคใต้หรือของท้องถิ่นจังหวัดตรัง ถ้ามี)
4. ความชื้นสัมพัทธ์ในรอบสัปดาห์นี้ โดยเฉลี่ยเท่าไร (ภาคใต้หรือของท้องถิ่นจังหวัดตรัง)
5. ปริมาณน้ำฝนในรอบสัปดาห์นี้ โดยเฉลี่ยเท่าไร (ภาคใต้หรือของท้องถิ่นจังหวัดตรัง ถ้ามี)
6. สรุปได้ว่าสภาพภูมิอากาศในรอบสัปดาห์ที่ผ่านมาของจังหวัดตรังหรือของภาคใต้เป็นเช่นไร ในภาพรวม

ตัวอย่างใบงาน

ให้นักเรียนบันทึกข้อมูลจากการพิจารณาลักษณะสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในท้องถิ่นของนักเรียน

1. ลักษณะภูมิอากาศ มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นอย่างไร
2. ลักษณะภูมิประเทศ มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นอย่างไร
3. การประกอบอาชีพของคนในท้องถิ่นมีการดัดแปลงทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้มากขึ้นน้อยเพียงใด
4. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภูมิอากาศในท้องถิ่นเมืองตรังมีอะไรบ้าง

การวัดผลประเมินผล

1. จุดประสงค์การเรียนรู้ (ปลายทาง)
 - 1.1 เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพในท้องถิ่นเมืองตรัง
 - 1.2 เพื่อให้รู้จักการสังเกตและพิจารณาสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์กายภาพในท้องถิ่นเมืองตรังที่มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตและการประกอบกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของคนในท้องถิ่นเมืองตรัง
 - 1.3 เพื่อให้เห็นความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างที่ตั้งกับสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นที่มีต่อการดำรงชีวิตของคนเมืองตรัง
2. จุดประสงค์ย่อย (นำทาง)
 - 2.1 นักเรียนสามารถระบุชื่อสิ่งแวดลอมทางกายภาพที่มีในท้องถิ่นเมืองตรังได้ถูกต้อง
 - 2.2 นักเรียนสามารถบอกลักษณะความแตกต่างทางด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มีอยู่ในท้องถิ่นของตนได้

2.3 นักเรียนสามารถบอกลักษณะที่ตั้งและอาณาเขตของท้องถิ่น-
เมืองตรังได้อย่างถูกต้องชัดเจน

2.4 นักเรียนสามารถวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างที่ตั้งของ
ท้องถิ่นกับการดำรงชีวิตของคนเมืองตรังได้ถูกต้อง

2.5 นักเรียนสามารถอภิปรายและสรุปเกี่ยวกับความได้เปรียบ-
เสียเปรียบในด้านต่าง ๆ อันเกิดจากสภาพแวดล้อมทำเลที่ตั้ง ในท้องถิ่นที่
นักเรียนอาศัยอยู่ร่วมกันได้

3. วิธีการวัดและประเมินผล

3.1 สังเกตพฤติกรรมในการทำงานกลุ่ม โดยยึดแนวทางของ
กระบวนการกลุ่มเป็นหลัก ได้แก่

- 3.1.1 การวางแผนทำงาน
- 3.1.2 การแบ่งงานในกลุ่ม
- 3.1.3 การรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก
- 3.1.4 การติดตามและปรับปรุงงาน
- 3.1.5 บรรยากาศในการทำงาน
- 3.1.6 อื่น ๆ

3.2 สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคล ได้แก่

- 3.2.1 ความสนใจ
- 3.2.2 การแสดงความคิดเห็น
- 3.2.3 การอาสาตอบคำถาม
- 3.2.4 การยอมรับฟังผู้อื่น
- 3.2.5 การทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย
- 3.2.6 อื่น ๆ

3.3 ตรวจสอบผลงาน เช่น ป้ายนิเทศ ป้ายนิทรรศการ
รายงาน สมุดภาพ เกี่ยวกับ

- 3.3.1 ความถูกต้องของเนื้อหา
- 3.3.2 ความประณีตเรียบร้อย
- 3.3.4 ความครอบคลุมของเนื้อหา
- 3.3.5 อื่น ๆ

3.4 ประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ โดยใช้ข้อทดสอบแบบเลือกตอบ แบบอัตนัย แบบจับคู่

3.5 ประเมินการปฏิบัติตนของนักเรียน จากแบบบันทึกการปฏิบัติงานของนักเรียน

3.6 ประเมินคุณลักษณะโดยใช้แบบวัดคุณลักษณะของนักเรียนในเรื่อง การปฏิบัติตนตามหน้าที่ การอภิปราย การวิเคราะห์ การเปรียบเทียบ การใช้เหตุผลและผลสรุปวิเคราะห์เหตุการณ์ เป็นต้น

4. เกณฑ์การวัดและประเมิน

4.1 การประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม สืบเนื่องจาก

4.1.1 การวางแผน

ถ้ามีการกำหนดวิธีการทำงานถือว่า ใช้ได้

ถ้าไม่มีการกำหนดวิธีการทำงานถือว่า ยังต้อง

ปรับปรุง

4.1.2 การแบ่งงานในกลุ่ม

ถ้ามีการแบ่งงานในกลุ่มให้สมาชิกอย่างทั่วถึงถือว่า ใช้ได้

ว่า ใช้ได้

ถ้าสมาชิกบางส่วนในกลุ่มยังไม่ได้รับมอบหมาย

งานถือว่า ยังต้องปรับปรุง

4.1.3 การรับฟังความคิดเห็น

ถ้าสมาชิกในกลุ่มต่างรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและ

กันมีลักษณะถ้อยที่ถ้อยอาศัยกันถือว่า ใช้ได้

ถ้าสมาชิกในกลุ่มต่างก็ยึดถือความคิดของตัวเอง

เป็นใหญ่ถือว่า ยังต้องปรับปรุง

4.1.4 การติดตามและปรับปรุงงาน

ถ้ามีการตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องก่อนนำ

เสนอผลงานถือว่า ใช้ได้

ถ้าขาดการตรวจสอบและแก้ไขผลงานก่อนนำ

เสนอถือว่า ยังต้องปรับปรุง

4.1.5 บรรยากาศในการทำงาน

ถ้าสมาชิกทุกคนมีโอกาสดำเนินการความคิดเห็น ให้

เกียรติซึ่งกันและกัน ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหามากกว่าใช้อารมณ์ถือว่า ใช้ได้
 ถ้าสมาชิกบางส่วนไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็น
 มีการใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผลถือว่า ยังต้องปรับปรุง

4.2 การสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคล ให้คะแนน
 ตามลำดับคุณภาพของแต่ละพฤติกรรม ดังนี้

ระดับคุณภาพ	คะแนน
ดี	3
ปานกลาง	2
ต้องปรับปรุง	1

4.3 การตรวจสอบผลงานกลุ่ม อาจใช้เกณฑ์ดังนี้

4.3.1 ความถูกต้องของเนื้อหา

ถ้านักเรียนนำเสนอผลงานที่ตรงกับเนื้อหาถือว่า ใช้ได้

ถ้านักเรียนนำเสนอผลงานที่ไม่ตรงกับเนื้อหาถือว่า ยังต้องปรับปรุง

4.3.2 ความประณีตเรียบร้อย

ผลงานของนักเรียนที่น่าเสนอเป็นระเบียบเรียบร้อย มีการเรียงลำดับความสำคัญของหัวข้อถือว่า ใช้ได้

ผลงานของนักเรียนที่น่าเสนอไม่เป็นระเบียบ
 เรียบร้อยไม่มีการเรียงลำดับความสำคัญของหัวข้อถือว่า ยังต้องปรับปรุง

4.3.3 ความครอบคลุมของเนื้อหา

ถ้าผลงานที่น่าเสนอครอบคลุมเนื้อหาสาระสำคัญ
 ครบถ้วนถือว่า ใช้ได้

ถ้าผลงานของนักเรียนขาดสาระสำคัญบางส่วนถือว่า ยังต้องปรับปรุง

4.3.4 ความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ การนำเสนอข้อมูลใน
 รูปแบบที่แปลกใหม่ มีเพียงใด

4.4 การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากข้อทดสอบ

ถ้าได้คะแนน 80% ขึ้นไป ถือว่า ดี

ถ้าได้คะแนน 60%-79% ถือว่า ปานกลาง

ถ้าได้คะแนนต่ำกว่า 60% ถือว่า ยังต้องปรับปรุง

4.5 การประเมินผลการปฏิบัติของนักเรียน จากแบบฝึกหัดการ- ปฏิบัติตนของนักเรียน

ถ้าการปฏิบัติพฤติกรรมที่พึงประสงค์ มีความถี่เพิ่มขึ้นทุก
ระยะ (เช่นทุกสัปดาห์หรือทุกเดือน) ถือว่า ดี

ถ้าการปฏิบัติพฤติกรรมที่พึงประสงค์ มีความถี่เพิ่มขึ้นช้า
ถือว่า ปานกลาง

ถ้าไม่มีการปฏิบัติพฤติกรรมที่พึงประสงค์ถือว่า ต้องปรับปรุง

4.6 การประเมินคุณลักษณะจากการตอบแบบคุณลักษณะ อาจใช้ เกณฑ์ดังนี้

ถ้าได้คะแนน 90% ขึ้นไป ถือว่ามีคุณลักษณะเกี่ยวกับเรื่อง
นี้อยู่ในระดับดี

ถ้าได้คะแนน 75%-89% ถือว่ามีคุณลักษณะเกี่ยวกับเรื่อง
นี้อยู่ในระดับปานกลาง

ถ้าได้คะแนน 60%-74% ถือว่ามีคุณลักษณะเกี่ยวกับเรื่อง
นี้อยู่ในระดับพอใช้

ถ้าได้คะแนนต่ำกว่าระดับ 60% ถือว่ามีคุณลักษณะเกี่ยวกับ
เรื่องนี้อยู่ในระดับยังต้องปรับปรุง

4.7 การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตลอดภาคเรียน

ถ้าแสดงพฤติกรรมที่เป็นลบ 1 ครั้ง จะถูกขีด 1 รอยขีด
จำนวนรอยขีดต่อคะแนนที่ถูกหักจากคะแนนเต็ม เป็นข้อตกลงระหว่างผู้สอนกับ
นักเรียนในชั้นเรียน

ควรมีการสรุปผลการให้คะแนนอย่างน้อย 2 ครั้งใน 1
ภาคเรียน แล้วจึงคิดเป็นคะแนนเฉลี่ยในการสรุปผลปลายภาคเรียน เพื่อเปิด
โอกาสให้นักเรียน ที่ปรับปรุงพฤติกรรมตนเองดีขึ้นก็จะได้คะแนนเพิ่มขึ้น

4.8 การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ตลอดภาค เรียน (จิตพิสัย) โดยพิจารณาจาก

4.8.1 การส่งงานตรงต่อเวลา

- 4.8.2 การเสียสละเพื่อส่วนรวม
- 4.8.3 การให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม
- 4.8.4 การปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน
- 4.8.5 การเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน

ตัวอย่างเครื่องมือ

ตัวอย่างแบบบันทึกผลการปฏิบัติงานของกลุ่ม

วัน เดือน ปี เวลา	งานที่ทำ	ผู้ปฏิบัติ	ผลการปฏิบัติ	ผู้บันทึก

ตัวอย่างแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนในกระบวนการกลุ่ม

[illegible]

ตัวอย่างแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคล

พฤติกรรม	ความสนใจ			การแสดง ความ คิดเห็น			การอาสา ตอบ คำถาม			การยอมรับฟัง ผู้อื่น			อื่น ๆ	สรุปผล การ ประเมิน
	ชื่อ-สกุล	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2		

ใบงาน

คำชี้แจง จากทางเลือกที่นักเรียนได้เลือกในใบงาน ให้พิจารณาถึงผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้น แล้วตัดสินใจเลือกอีกครั้งหนึ่ง พร้อมทั้งบันทึกลงในตาราง

คำถามข้อที่	เลือกตอบ ข้อ	ผลที่เกิดขึ้นถ้าทุกคนทำ พฤติกรรมตามเลือก		ตัดสินใจเลือกอีกครั้ง		
		ผลดี	ผลเสีย	ยืนยัน	เปลี่ยน	ทางเลือกใหม่
1						
2						
3						
4						
5						

หมายเหตุ 1. ให้กา / เมื่อปฏิบัติได้ตามแผน

กา x เมื่อไม่มีการปฏิบัติ

2. ครูอาจให้นักเรียนทำตารางตามแบบบันทึกนี้ในสมุด

3. นักเรียนฝึกปฏิบัติจนตามที่ครูมอบหมายหรือนักเรียนคิดโครงการขึ้นมา

ตัวอย่างแบบตรวจสอบผลงานกลุ่ม

รายการประเมินกลุ่มที่	ความถูกต้องของเนื้อหา		ความประณีตเรียบร้อย		ความครอบคลุมสาระสำคัญ		อื่น ๆ	หมายเหตุ
	ใช้ได้	ต้องปรับปรุง	ใช้ได้	ต้องปรับปรุง	ใช้ได้	ต้องปรับปรุง		

ตัวอย่างแบบทดสอบแผนการสอนที่ 2

เรื่อง สภาพแวดล้อมทางกายภาพในท้องถิ่นเมืองตรัง

จุดประสงค์การเรียนรู้การสอน

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพในท้องถิ่นเมืองตรัง

2. เพื่อให้รู้จักการสังเกตและพิจารณาสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์กายภาพในท้องถิ่นเมืองตรังที่มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตและการประกอบกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของคนในท้องถิ่นเมืองตรัง

3. เพื่อให้เห็นความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างที่ตั้งกับสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นที่มีต่อการดำรงชีวิตของคนเมืองตรัง

ตัวอย่างแบบทดสอบ

โรงเรียน _____

ข้อสอบปลายภาคเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา _____

ข้อสอบวิชา ท้องถิ่นของเรา ส 071 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เวลา 20 นาที

คะแนน 25 คะแนน

- คำชี้แจง 1. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นข้อทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก
จำนวน 25 ข้อ
2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียง 1 ข้อ
3. แบบทดสอบฉบับนี้สร้างตามจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้งหมด
3 จุดประสงค์

จุดประสงค์ที่ 1 ให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทาง-
กายภาพในท้องถิ่นเมืองตรัง (ข้อ 1-8)

1. ในทางภูมิศาสตร์ได้จัดให้จังหวัดตรัง
อยู่ในภูมิภาคใดของประเทศไทย
ก. ภาคใต้
ข. ภาคตะวันตก
ค. ภาคตะวันออก
ง. ภาคกลางต่อกับภาคใต้	3. มีประโยชน์และมีความจำเป็นเพียง
ใด ที่จะต้องเรียนรู้ในเรื่องราว
ของท้องถิ่นตนเอง
ก. เพราะโรงเรียนกำหนดให้
ต้องเรียน
ข. เพื่อทราบประวัติความเป็นมา
ของท้องถิ่นตน
ค. เพื่อความทันสมัยและทันต่อ
เหตุการณ์ต่าง ๆ
ง. เพื่อให้ทราบและเข้าใจสภาพ
2. การเรียนรู้ที่นักเรียนควรได้รับการ
ปลูกฝังมากที่สุดควรมีลักษณะเช่นใด
ก. เรียนรู้จากสิ่งที่ยากไปหาง่าย
ข. เรียนรู้จากสิ่งที่ใกล้ตัวมาหา
สิ่งที่ไกลตัว
ค. ใช้เทคโนโลยีควบคู่กันไปกับ
ง. เรียนรู้จากสิ่งที่ใกล้ตัวมาหาสิ่งที่
ไกลตัว	4. สิ่งแวดล้อมธรรมชาติเพื่อการสน-
ทนากายที่ถูกต้องที่สุดคือข้อใด
ก. น้ำตก
ข. ทิวทัศน์
ค. สวนสนุก
ง. สวนสาธารณะ

5. ลักษณะภูมิอากาศโดยส่วนรวมของจังหวัดตรังเป็นอย่างไร ก. ฝนตกชุก อากาศเย็นสบายตลอดปี ข. ฤดูร้อนไม่ร้อนจัด มีฝนตกในฤดูหนาว ค. อากาศอบอุ่นและมีฝนตกตลอดปี ง. อากาศร้อนและแห้งแล้ง 6. ปัจจัยประการหนึ่งที่ทำให้จังหวัดตรังมีอากาศเย็นสบายดี เพราะอะไร ก. ลมประจำถิ่น ข. ลมบก ลมทะเล ค. ลมภูเขา ลมหุบเขา ง. เป็นเขตเงาฝน	7. การกระทำในข้อใดที่แสดงให้เห็นว่ามนุษย์สามารถเอาชนะธรรมชาติได้ ก. การสร้างเขื่อน ข. การทำฝนเทียม ค. การปล่อยดาวเทียม ง. การเอาชนะโรคภัย 8. การศึกษาหาข้อเท็จจริงของท้องถิ่นตน วิธีใดดีที่สุด ก. ศึกษาค้นคว้าจากสไลด์รูปภาพ ภาพวิดิทัศน์ ข. ศึกษาค้นคว้าด้วยเอกสารประกอบหลายเล่ม ค. ศึกษาค้นคว้าด้วยบทปฏิบัติการสำรวจ ง. ศึกษาค้นคว้าจากการสัมภาษณ์และการบอกเล่า
--	---

จุดประสงค์ที่ 2 ให้นักเรียนรู้จักการสังเกตและพิจารณาสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์กายภาพในท้องถิ่นเมืองตรังที่มีผลกระทบต่อการค้าเนินชีวิต และการประกอบกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของคนในท้องถิ่นเมืองตรัง (ข้อ 9-16)

9. ข้อใดเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับการอยู่ร่วมกันในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง ก. ความสามัคคี ข. ความซื่อสัตย์ ค. ความอดทน ง. ความซื่อสัตย์	10. ชุมชนเมืองมีความแตกต่างจากชุมชนชนบท ในเรื่องของความหนาแน่นของประชากรอย่างไร ก. ชุมชนเมืองมีความหนาแน่นสูง ข. ชุมชนเมืองมีความหนาแน่นปานกลาง ค. ชุมชนเมืองมีความหนาแน่นต่ำ ง. ชุมชนเมืองมีความหนาแน่น
---	---

11. กล่าวกันว่า "การที่สภาพแวดล้อมของโลกขาดความสมดุล" นั้นอันเนื่องมาจากอะไร ก. มนุษย์เป็นผู้ทำลาย ข. ความต้องการของสังคม ค. ความเจริญทางเทคโนโลยี ง. การขาดจิตสำนึกในศีลธรรม 12. ปัจจัยทางสภาพแวดล้อมใดที่เป็นความต้องการของมนุษย์ ก. การกินดีอยู่ดี ข. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ค. ความปลอดภัยจากโรคภัยไข้เจ็บ ง. ความเต็มใจในระบพระธรรมคำสั่งสอน 13. ลักษณะครอบครัวของสังคมชนบทมีลักษณะอย่างไร ก. เกษตรกรรม ข. อุตสาหกรรม ค. รับจ้างทั่ว ๆ ไป ง. ข้าราชการ 14. วิธีการดำรงชีวิตในแต่ละวันของคนในชนบทเมืองตรังมักขึ้นอยู่กับสิ่งใด ก. ความนิยมตามสมัยปัจจุบัน ข. ความเคยชินที่สืบทอดมาจากรบรรพบุรุษ ค. อำนาจมืดที่มองไม่เห็น ง. สิ่งศักดิ์สิทธิ์	15. การกระทำอย่างไรที่แสดงว่าไม่รับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม ก. การทิ้งเศษขยะเกลื่อนกลาด ข. การระบายของเน่าเสียลงแม่น้ำ ค. การเผาป่าเพื่อทำไร่เลื่อนลอย ง. เป็นไปได้ทุกข้อ 16. นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไรเพื่อจะเข้าใจปัญหาของท้องถิ่นได้ตามสภาพเป็นจริง ก. ศึกษาข้อเท็จจริงจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ข. จากการสำรวจและการได้สัมผัสจริง ค. ควรประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้นขณะนั้น ง. สังเกตจากแนวโน้มของสังคมที่เปลี่ยนแปลง

จุดประสงค์ที่ 3 ให้นักเรียนเห็นความสำคัญของความสัมพันธ์ ระหว่างที่ตั้งกับสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นที่มีต่อการดำรงชีวิตของคนเมืองตรัง (ข้อ 17-25)

17. เหตุผลในข้อใดที่แสดงให้เห็นว่าสังคมโลกมนุษย์มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และรวดเร็ว ก. เป็นเพราะโลกของเราหมุนเร็วขึ้น ข. จากอิทธิพลของการพัฒนาเทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน ค. ความจำเป็นในการติดต่อสื่อสารกันและกันมากขึ้น ง. ความจำเป็นที่ต้องดิ้นรนเพื่อการมีชีวิตอยู่รอด 18. การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัคนั้นนักเรียนเข้าใจว่าอย่างไร ก. ใช้เมื่อจำเป็นต้องใช้ ข. ใช้อย่างคุ้มค่าและใช้ได้นาน ๆ ค. อดทนถึงที่สุดจึงค่อยเอามาใช้ ง. ใช้อย่างไรก็ได้แต่ให้พอใจสูงสุด 19. การที่ที่ดินมีราคาสูงขึ้นหลายเท่าตัวนั้นได้ก่อให้เกิดปัญหาใช้ที่ดินอย่างไร ก. ที่ดินป่าไม้ถูกทำลายลงเป็นที่รกร้าง ข. ที่ดินถูกเปลี่ยนมือไปอยู่ในกลุ่มคนส่วนน้อยที่มีเงิน ค. ที่ดินถูกเปลี่ยนจากการทำเกษตรไปเป็นกิจกรรมอื่น ๆ ง. เป็นปัญหาทุกข้อ	20. ข้อใดต่อไปนี้เป็นคำกล่าวที่ถูกต้องมากที่สุด ก. ลักษณะแวดล้อมทางกายภาพของจังหวัดตรังเหมือนจังหวัดพัทลุง ข. แต่ละเขตในประเทศไทยมีอากาศเหมือนกัน ค. ทุก ๆ ท้องถิ่นมีสภาพแวดล้อมที่คล้าย ๆ กัน ง. แต่ละท้องถิ่นมีสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน 21. ปัญหาสำคัญของจังหวัดตรังข้อใดที่ส่งผลกระทบต่อสภาพดินฟ้า อากาศของท้องถิ่น ก. ตัดไม้ทำลายป่า ข. การปลูกยางพารา ค. การเพาะเลี้ยงกุ้ง ง. การทิ้งขยะลงในแม่น้ำลำธาร 22. ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมเป็นพิษที่เกิดขึ้นอยู่ทั่วไปในจังหวัดตรังขณะนี้สาเหตุมาจากอะไร ก. มนุษย์มีความเห็นแก่ตัวเอา راحتเอาเปรียบ ข. การเพิ่มขึ้นของมนุษย์อย่างรวดเร็ว ค. มนุษย์ขาดจิตสำนึกและมีความคิดอยู่ในวงจำกัด ง. เป็นไปได้หมดทุกข้อ
--	--

23. สาเหตุใดที่ทำให้ป่าชายเลนของจังหวัดตรังเสื่อมโทรมลงทุกวัน ก. ชาวบ้านบุกรุกเพื่อนำมาเพาะเลี้ยงกุ้ง ข. มีการโค่นตัด เพื่อทำเป็นเชื้อเพลิง ค. การตัดโค่นป่าชายเลนแล้วถมเป็นที่อยู่อาศัย ง. ท่างจังหวัดพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว 24. ปัญหาสิ่งแวดล้อมใดของจังหวัดตรังที่กำลังประสบอยู่ในขณะนี้ ก. ปัญหาการโค่นไม้ทำลายป่า ข. ปัญหาการใช้สารเคมีใน	แปลงเกษตร ค. ปัญหาป่าชายเลนถูกทำลาย ง. ปัญหาการบุกรุกป่าสงวน 25. ศาสนา ความเชื่อ และวิถีประชาจัดเป็นสิ่งแวดล้อมประเภทใดของมนุษย์ ก. สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ข. สิ่งแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม ค. สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ ง. สิ่งแวดล้อมที่มาจากความเชื่อและการปฏิบัติ
---	--

แนวคำตอบ สำหรับแบบทดสอบแผนการสอนที่ 2

จุดประสงค์ที่ 1	จุดประสงค์ที่ 2	จุดประสงค์ที่ 3
ข้อ 1 ค. ข้อ 2 ง. ข้อ 3 ง. ข้อ 4 ก. ข้อ 5 ก. ข้อ 6 ก. ข้อ 7 ข. ข้อ 8 ค.	ข้อ 9 ง. ข้อ 10 ข. ข้อ 11 ค. ข้อ 12 ก. ข้อ 13 ก. ข้อ 14 ข. ข้อ 15 ง. ข้อ 16 ค.	ข้อ 17 ข. ข้อ 18 ข. ข้อ 19 ง. ข้อ 20 ง. ข้อ 21 ก. ข้อ 22 ง. ข้อ 23 ก. ข้อ 24 ค. ข้อ 25 ข.

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็น สภาพปัญหาความต้องการ ความพร้อมของบุคลากรทางการศึกษาในระดับท้องถิ่น จังหวัดตรัง ประกอบด้วย ครูสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน และผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาในท้องถิ่นจังหวัดตรัง เกี่ยวกับความต้องการของบุคลากรท้องถิ่น เพื่อการจัดสร้างกรอบและตัวอย่างแผนการสอนรายวิชา ส 071 (ท้องถิ่นของเรา 1) สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นตามสภาพและความต้องการของท้องถิ่น จังหวัดตรังพร้อมทั้งเปรียบเทียบความคิดเห็น ความต้องการและความพร้อมของโรงเรียนที่มีสภาพทางภูมิศาสตร์ต่างกัน ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาท้องถิ่นของเรา

ตัวแปรที่ใช้ศึกษาประกอบด้วยความคิดเห็น ความพร้อม ความต้องการ ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาสังคมศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 3 ชุด เป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งใช้กับกลุ่มครูสังคมศึกษากลุ่มผู้ปกครอง นักเรียน และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาในท้องถิ่น แล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยการคำนวณของค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสถิติที-เทส (t-test) แล้วดำเนินการปรับปรุงและจัดทำคำอธิบายรายวิชาท้องถิ่นของเรา 1 ตามข้อมูลที่เป็นความต้องการของท้องถิ่นในเรื่องเกี่ยวกับจุดประสงค์ เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน แล้วจึงกำหนดกรอบโครงสร้างแผนการสอนรายวิชาท้องถิ่นของเรา 1 พร้อมทั้งจัดทำตัวอย่างแผนการสอน 1 หน่วยการเรียนรู้ ซึ่งผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาความต้องการของบุคลากรท้องถิ่นจังหวัดตรัง ต่างก็มีความต้องการให้มีเนื้อหาที่เป็นไปตามสภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคมของแต่ละท้องถิ่นมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นของตน รักท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา พัฒนาท้องถิ่นและรู้จักการประยุกต์ใช้กับชีวิตประ-

จำวันได้อย่างเหมาะสม

2. ผลการจัดทำกรอบโครงสร้างแผนการสอน รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง ได้แบ่งเป็น 9 หัวข้อ จำนวน 37 คาบ โดยมีจุดประสงค์การเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและรู้จักสภาพทั่ว ๆ ไปของจังหวัดตรังให้ เข้าใจในอิทธิพลของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ทางสังคม วัฒนธรรมที่มีต่อความเป็นอยู่และการดำรงชีวิตคนจังหวัดตรัง พร้อมกับส่งเสริมความภาคภูมิใจ รักและผูกพันกับท้องถิ่นให้รับรู้และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่น มีความตระหนัก และมีจิตสำนึกที่ดี ร่วมมือกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของจังหวัดตรัง ส่วน เนื้อหาวิชา ส 071 ให้เป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งต้องการให้มีเนื้อหาที่เป็นไปตามสภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคมของแต่ละท้องถิ่นในจังหวัดตรัง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เน้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นของตน รักท้องถิ่นและมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา พัฒนาท้องถิ่นของตน

อภิปรายผลการศึกษา

ในการศึกษาความต้องการของบุคลากรท้องถิ่น เพื่อการจัดสร้างกรอบและตัวอย่างแผนการสอนรายวิชา ส 071 (ท้องถิ่นของเรา 1) สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจังหวัดตรัง ผู้วิจัยได้อภิปรายผลเป็นลำดับตามสมมติฐานการวิจัยดังนี้ คือ

1. บุคลากรทางการศึกษาในระดับท้องถิ่นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรายวิชา ส. 071 ว่ามีความสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นจังหวัดตรัง อยู่ในระดับความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ดังนี้

1.1 ครูสังคมศึกษาและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาในท้องถิ่นจังหวัดตรังต่างก็มีความเห็นว่าหลักสูตรรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 มีความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นจังหวัดตรังอยู่ในระดับปานกลางเหมือนกันทั้งสองกลุ่ม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมเปลี่ยนไป เป็นต้นว่า ลักษณะการก้าวไปสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมมากขึ้น มีการปรับปรุงงานด้านเกษตรกรรมให้ทันสมัย โดยใช้เทคโนโลยี มีการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคม มีการพัฒนาด้านวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ตลอดจน

ความเหลื่อมล้ำที่เด่นชัดในด้านเศรษฐกิจและสังคมระหว่างสังคมเมืองกับสังคมชนบท ซึ่งมีผลกระทบต่อคุณภาพและประสิทธิภาพของการศึกษาจากสภาพความเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ กรมวิชาการ (2532:1-12) จึงจัดให้มีการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาของชาติ โดยเฉพาะหลักสูตรในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้จัดให้เป็นหลักสูตรที่มีจุดเน้นเพื่อเตรียมเยาวชนของชาติให้เข้าสู่วงการอาชีพในอนาคต ด้วยเหตุผลดังกล่าว หลักสูตรจึงต้องสอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน มุ่งเน้นพัฒนาให้ผู้เรียนที่มีความรู้ความสามารถ มีทักษะและเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพมีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้ออกไปสู่การประกอบอาชีพที่สุจริตและดำรงชีวิตที่สงบสุขอยู่ในสังคมตามความสามารถ ความสนใจและความถนัดของแต่ละบุคคล ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ระบบการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาจึงจำเป็นต้องเปิดกว้างและให้โอกาสแก่ทุกคนที่สามารถเรียนได้ ได้เรียนสูงยิ่งขึ้นแต่ต้องสอดคล้องกับความถนัด ความสนใจและระดับความสามารถของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกันออกไป และจากการประเมินผลการใช้หลักสูตรวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของ ศักดิ์ชัย สงวนวงษ์ (2524 : บทคัดย่อ) พบว่าเนื้อหาวิชาสังคมศึกษามีความสอดคล้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียนมาก เพราะมีเนื้อหาที่ทันต่อเหตุการณ์และยังน่าสนใจอีกด้วย

ความสอดคล้องกันในแนวคิดทางด้านหลักสูตรสังคมศึกษาที่มุ่งจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้สามารถนำเอาความรู้ความสามารถไปใช้ในชีวิตประจำวันได้นั้น ย่อมจะมีผลต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพต่อไปในอนาคต ดังที่ จาโรลิเมก (Jarolimiek. 1976 : 4) เห็นว่าสังคมศึกษาเป็นวิชาที่ว่าด้วยความสัมพันธ์ของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและทางสังคม โดยมนุษย์มีวิธีการที่จะใช้สิ่งแวดล้อมเพื่อตอบสนองความต้องการของตนในการดำรงชีวิต ซึ่งในเรื่องนี้ ฉัตรชัย พงศ์ประยูร (2532 : 1-4) เห็นว่าวิชาภูมิศาสตร์เป็นวิชาที่มีการศึกษาเรื่องของพื้นที่โลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาอันเป็นไปตามเหตุและผลของการเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมทางกายภาพ แต่ก็มีผลกระทบโดยตรงต่อมวลมนุษย์ เมื่อเป็นเช่นนี้ การศึกษาในหลักสูตรรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 ย่อมจะมีความเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นนั้น ๆ พร้อมกันนี้ถ้าพิจารณาในอีกด้านหนึ่ง อาจเป็นเพราะว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามเป็นบุคลากรที่อยู่ในวงการศึกษากันทั้งสิ้น โดยเฉพาะในกลุ่มที่เป็นครูสังคมศึกษาที่ปฏิบัติการสอนในรายวิชา

ต่าง ๆ ของหมวดวิชาสังคมศึกษา จำนวน 126 คน โดยทำการสอนในโรงเรียนที่เปิดสอนรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง คิดเป็นร้อยละ 79.4 และพบว่า เป็นโรงเรียนที่ยังไม่ได้เปิดสอนรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง คิดเป็น ร้อยละ 20.6 นอกจากนั้นยังพบว่าครูสังคมศึกษาส่วนมากได้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาสังคมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 57.1 สำหรับการปฏิบัติการสอนในรายวิชา ส 071 พบว่าครูสังคมศึกษาจำนวนมาก เป็นผู้ที่ไม่ได้ทำการสอนในรายวิชา ส 071 ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 84.9 จึงทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามเกิดความไม่เชื่อมั่นว่าหลักสูตรรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จะมีความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นจังหวัดตรังเพียงใด ซึ่งเรื่องดังกล่าวนี้ สมพงษ์ พลสุรย์ (2530 : 6) เห็นว่าหลักสูตรการศึกษาได้จัดสัดส่วนวิชาต่างๆ ไว้พอดีหรือ เกือบพอดีแล้วเพียงแต่จะปรับ แก้ เพิ่ม ลด ข้อย ชยาย ให้เหมาะสมกับกลุ่ม และสังคมของผู้เรียนเท่านั้น ดังนั้นถ้ามองในภาพรวม อาจจะกล่าวได้ว่าหลักสูตรรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นของจังหวัดตรัง และถ้าจะให้สอดคล้องมากยิ่งขึ้น จึงควรมีการปรับลักษณะคำอธิบายรายวิชา ส 071 ให้ตรงกับความต้องการของบุคลากรทางการศึกษาในระดับท้องถิ่น จังหวัดตรัง ตามสภาพการณ์ต่างๆ ต่อไป

1.2 การปรับลักษณะเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเราพบว่า บุคลากรทางการศึกษาในระดับท้องถิ่นทั้งครู ผู้ปกครองนักเรียนและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาในท้องถิ่นต่างก็เห็นสอดคล้องกันว่า ควรมีการปรับลักษณะเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเราอยู่ในระดับ ค่อนข้างมาก โดยเนื้อหานั้นควรส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นของตน รักท้องถิ่นและมีส่วนร่วมกันในการแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่น

จากความคิดเห็นของบุคลากรที่ต้องการปรับลักษณะเนื้อหาวิชาที่เน้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นของตนก็คือ การจัดการศึกษาและใช้ศาสตร์ที่เหมาะสมจะก่อให้เกิดคุณภาพทางการศึกษา มีกระบวนการที่มีประสิทธิภาพ สำหรับการพัฒนาสังคม พัฒนาประเทศชาติ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพต่อไป การจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชนบทหรือท้องถิ่นจะต้องสร้างหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการของเด็กที่กำลังเติบโตอยู่ในชนบท ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างมาก ความสำคัญดังกล่าว สมบูรณ์ ชิตพงศ์ (2522 : 26) เห็นว่า หลักสูตรจะต้องมีการปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพ

ความเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ตลอดจนความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การจัดการศึกษาจึงต้องจัดให้สอดคล้อง กับความเป็นจริงในชีวิตและสังคมที่ตนอาศัยอยู่ แต่การที่จะนำเอาศาสตร์หนึ่งศาสตร์ใดมาใช้ในการศึกษาปรากฏการณ์ หรือเหตุการณ์ตามธรรมชาติ อันประกอบด้วยพื้นโลก สภาพแวดล้อมในแง่ที่เป็นการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ การดำรงชีวิตและกิจกรรมของมนุษย์ เพื่อการตัดแปลง ปรับตัว สร้างสรรค์สังคมมนุษย์ให้สูงขึ้น ศาสตร์ที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกันศาสตร์นั้นควรเป็นศาสตร์แห่งพื้นที่ (Science of Space) ในเรื่องดังกล่าวนี้ ศรีสอาด ตั้งประเสริฐ (2530 : 1-2) เห็นว่า การจัดระบบการศึกษาในโรงเรียนของประเทศสหรัฐอเมริกาได้เน้นการสอน วิชาภูมิศาสตร์ โดยการเพิ่มเติมและเปลี่ยนแปลงเนื้อหาในหลักสูตรให้เหมาะสมตามสภาพแวดล้อมของตนในท้องถิ่น ซึ่งแนวคิดดังกล่าว ได้สอดคล้องกับความคาดหวังของหลักสูตร ตามที่ กรมวิชาการ(2534ก : 1) มีจุดเน้นประการที่สองว่า "ส่งเสริมให้ท้องถิ่นพัฒนาหลักสูตร" และหลักสูตรนั้นควรคำนึงถึงความต้องการที่หลากหลายของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งแตกต่างกันในด้านสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เศรษฐกิจและสังคม อันจะทำให้ผู้เรียนในแต่ละท้องถิ่นได้รับประโยชน์จากความแตกต่างเหล่านั้นและยังปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรักและผูกพันกับท้องถิ่นของตนเองอีกด้วย

สำหรับการศึกษาทางภูมิศาสตร์ในโรงเรียนของไทย ปรากฏว่าได้จัดไว้ในระดับมัธยมศึกษาโดยจะถูกรวมไว้ในหลักสูตรสังคมศึกษา เพราะวิชาสังคมศึกษาเป็นประสบการณ์ที่จัดให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ ความสามารถไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ จึงเป็นวิชาหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับทุกคนที่จะต้องเรียนดังนั้นจากแนวคิดดังกล่าว จึงสรุปได้ว่าการปรับลักษณะเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง จึงควรมีเนื้อหาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นของตนและจากการที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ถึงปรากฏการณ์หรือเหตุการณ์ตามธรรมชาติทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมแล้ว ผู้เรียนก็จะรักท้องถิ่นของตน เพราะมีส่วนร่วมในการรับรู้และช่วยกันแก้ไขปัญหาต่างๆ ของท้องถิ่นแล้ว่อมทำให้ผู้เรียนเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าต่อท้องถิ่น เนื่องจากรู้จักพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติที่ตนเกี่ยวข้องอยู่

1.3 การกำหนดเนื้อหาในรายวิชาท้องถิ่นของเรา บุคลากรทางการศึกษาในระดับท้องถิ่นทั้งครูสังคมศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน และผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาในท้องถิ่นต่างก็เห็นสอดคล้องกันว่า ควรมีการกำหนดเนื้อหาในรายวิชาท้องถิ่นของเราอยู่ในระดับค่อนข้างมาก สำหรับเนื้อหาวิชาที่กำหนดในรายวิชาท้องถิ่นของเรานั้นควรเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวกับลักษณะแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดตรัง อยู่ในระดับมีความคิดเห็นค่อนข้างมาก สำหรับผู้ปกครองนักเรียนมีความเห็นว่า เนื้อหาที่ควรกำหนดนั้นควรเป็นเรื่องเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีของจังหวัดตรัง อยู่ในระดับมีความคิดเห็นค่อนข้างมาก เช่นกัน อย่างไรก็ตาม ถ้าพิจารณาถึง ผลการศึกษาความต้องการของครูสังคมศึกษาและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาในท้องถิ่นจังหวัดตรัง ต่างก็เห็นว่าเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวกับลักษณะแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดตรังเป็นสิ่งที่ควรนำมากำหนดเป็นเนื้อหามากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้คงเพราะเห็นว่าวิชาภูมิศาสตร์เป็นศาสตร์ที่เน้นการศึกษา เกี่ยวกับพื้นที่ซึ่งสภาพของแต่ละพื้นที่จะมีลักษณะทางด้านกายภาพด้านสังคมและวัฒนธรรม ที่แตกต่างและคล้ายคลึงกัน แล้วแต่ลักษณะเฉพาะของท้องถิ่นหรือสภาพภูมิศาสตร์ในท้องถิ่นนั้น ๆ ในเรื่องดังกล่าวนี้ ประหยัด ปานดี (2525 : 12-1, 12-4) เห็นว่า การศึกษาเรื่องของทำเลที่ตั้งของพื้นที่หรือสถานที่ที่จะใช้ศึกษาจัดว่าเป็นข้ออ้างอิงเบื้องต้นที่นักภูมิศาสตร์ต้องการทราบก่อนสิ่งอื่นใด นักภูมิศาสตร์จึงให้แนวคิดเกี่ยวกับทำเลที่ตั้งและสภาพแวดล้อมของแต่ละพื้นที่พร้อมทั้งมีส่วนร่วมในการพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่นั้น ๆ กับพื้นที่บริเวณข้างเคียง ทำให้ผู้ศึกษาสามารถเข้าใจในลักษณะและสภาพของพื้นที่มากกว่าการระบุเฉพาะตำแหน่งหรือพิกัดทางภูมิศาสตร์แต่เพียงอย่างเดียว ดังนั้นเรื่องของทำเลที่ตั้ง (Site) และสภาพแวดล้อม (Situation) จึงเป็นสิ่งที่ทุกคนควรจะต้องเข้าใจและสามารถอธิบายได้ จากความสำคัญดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจสภาพของพื้นที่นั้น ๆ อีกทั้งยังช่วยให้เห็นถึงสภาพการต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงของพื้นที่จากอดีตสู่ปัจจุบันได้ว่ามีลักษณะการเปลี่ยนแปลงอย่างไร ดังนั้นแนวความคิดในเรื่องการกำหนดเนื้อหาในรายวิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง ดังกล่าวจึงควรนำไปใช้ในการศึกษาภูมิศาสตร์ท้องถิ่นได้

สำหรับความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นว่า เนื้อหาในรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเราจังหวัดตรัง ที่จะกำหนดนั้นควรให้เป็นไปตามสภาพชีวิต เศรษฐกิจและสังคมของแต่ละท้องถิ่น ตลอดจนการส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นของตน รักท้องถิ่นและมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาพัฒนา

ท้องถิ่นอยู่ในระดับค่อนข้างมาก พร้อมทั้งเห็นว่า เนื้อหาเกี่ยวกับชนบทธรรมนิยม ประเพณีของจังหวัดตรัง เป็นสิ่งที่ควรนำมากำหนดให้เป็นเนื้อหามากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้ตั้งถิ่นฐานและประกอบอาชีพอย่างหลากหลาย (ตาราง 21) ในพื้นที่ต่างๆ ของจังหวัดตรัง ทำให้มองเห็นสภาพปัญหาและความต้องการภายในท้องถิ่นของตนเป็นอย่างดี จึงมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันในระดับค่อนข้างมากกว่าควรมีการ กำหนดเนื้อหาใน รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเราจังหวัดตรัง ให้เป็นไปตามสภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคมของคนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง การจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการ ของชนบทหรือท้องถิ่นจะต้องสร้างหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการของ เด็กที่กำลังเติบโตอยู่ในชนบทตามสภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคมในท้องถิ่นที่กำลัง เปลี่ยนแปลงไป เด็กจึงควรเรียนรู้ถึงสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นของตน ซึ่งมีความ แตกต่างกันทั้งทางภูมิประเทศ ภูมิอากาศความเป็นอยู่ การดำเนินชีวิต ศิลปะ- วัฒนธรรมและฐานะทางเศรษฐกิจ ดังนั้น เมื่อมีการกำหนดเนื้อหาในรายวิชา ส 071 ให้ตรงตามศักยภาพที่ตนมีอยู่จึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและมีความสำคัญต่อ ท้องถิ่นอย่างมาก ด้วยเหตุนี้ มนัส สุวรรณ (2525 : 13-2, 13-10) ได้ เน้นความสำคัญของปัญหาในท้องถิ่น เพราะสภาพปัญหาที่สำคัญที่สุดในการพัฒนา ท้องถิ่นชนบทก็คือ การที่รู้ว่าอะไรคือปัญหา แต่ไม่รู้ว่าสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา คืออะไร ทั้งนี้เพราะขาดข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญ ผู้เรียนจึงควรเรียนรู้เรื่องของ ท้องถิ่นของตนในลักษณะการต่างๆ เสียก่อน

ดังนั้นจากแนวคิดที่สอดคล้องกันโดยตลอด จึงกล่าวสรุปได้ว่า การที่จะ ให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงสภาพชีวิต เศรษฐกิจสังคมของแต่ละท้องถิ่น จึงควรให้มีการ กำหนดเนื้อหาในรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเราจังหวัดตรัง ที่เน้นการส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นของตน โดยให้สอดคล้องกับแนว- โน้มของการศึกษาภูมิศาสตร์ในปัจจุบันที่ว่า ควรสนใจสภาพพื้นที่ที่อยู่ใกล้ตัวผู้ ศึกษา มากกว่าการเรียนรู้สิ่งไกลตัวอย่างในอดีต ผู้เรียนก็จะรักท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น เพราะรู้จักสภาพพื้นที่ในท้องถิ่นได้โดยตรงต่อความเป็นจริงและมีความสะดวกในการ รวบรวมข้อมูลพื้นฐานอันเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมต่อไป

1.4 การวัดผลการเรียนการสอนในรายวิชาท้องถิ่นของเรา ครู สังคมศึกษามีความคิดเห็นว่า ควรเน้นเรื่องต่าง ๆ อยู่ในระดับค่อนข้างมาก สำหรับเรื่องที่เห็นว่า ควรเน้นมากที่สุด ได้แก่ ด้านเจตคติ ค่านิยม คุณธรรม

ทั้งนี้คงสืบเนื่องมาจากการวัดผลและประเมินผลการเรียน ตามที่กรมวิชาการ (2534ก: 107-108) ได้กล่าวถึงผู้สอนว่า ควรยึดถือแนวทางการประเมินผลในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 โดยมีแนวดำเนินการคือ จัดให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนอย่างหลากหลายเพื่อสำรวจความถนัดและความสนใจ พร้อมทั้งจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเอง สามารถแสวงหาแนวทางพัฒนาตนเอง มีการส่งเสริมให้ผู้เรียน เรียนรู้ทางด้านวิชาการ มีโอกาสหาความรู้และเสริมทักษะจากแหล่งประกอบการต่าง ๆ จัดการเรียนการสอนโดยวิธีผสมผสานความรู้กับการปฏิบัติ เน้นกระบวนการกลุ่ม ผู้สอนสามารถปรับเนื้อหาของรายวิชาหรือจัดทำรายวิชาที่สนองความต้องการของท้องถิ่นและส่งเสริมสร้างสรรค์งาน พร้อมกับการสอดแทรก เสริมสร้างค่านิยมและการพัฒนาจริยธรรมอย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้งการเสริมสร้างและปลูกฝังค่านิยมที่เป็นพื้นฐาน ควบคู่ไปด้วย

พร้อมกันนี้ จินตนา ดิษฐ์แย้ม (2533 : 33) ยังเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสามารถให้ความรู้ความเข้าใจแก่ครูเกี่ยวกับขอบข่ายและวัตถุประสงค์ของการวัดผลและประเมินผลการเรียนตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 การศึกษาดังกล่าวพบว่า ยังมีปัญหาในทางปฏิบัติมาก เพราะเอกสารการประเมินมีรายละเอียดมากเกินไป การประเมินผลการเรียนรู้ ทางด้านจิตพิสัยทำได้ยาก การวัดผลก่อนเรียนและระหว่างเรียนทำให้ครูและนักเรียนเสียเวลาเรียนมาก การทดสอบย่อยทำให้เกิดปัญหาเรื่องเวลาเรียนและเวลาสอน ครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2532 : 55) วิจัยถึงพฤติกรรมการสอนของครูในเรื่องการวัดและประเมินผล พบว่าพฤติกรรมของครูในการวัดผลและประเมินผลจำเป็นต้องได้รับการพัฒนามาก เพราะครูส่วนใหญ่ยังยึดถือการประเมินเพื่อตัดสินมากกว่าเพื่อพัฒนา ไม่ค่อยมีการประเมินผลก่อนเรียน ขาดความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบว่าด้วยการประเมินผลอย่างแท้จริง ครูส่วนใหญ่ยังขาดการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอน นอกนั้นยังพบว่ามีการใช้เทคนิคการวัดผลไม่สอดคล้องกับลักษณะจุดประสงค์ที่ต้องการวัด ครูไม่สามารถเลือกใช้เครื่องมือได้อย่างเหมาะสม จึงใช้ข้อทดสอบที่มีลักษณะเป็นแบบปรนัยแบบเลือกตอบเป็นส่วนใหญ่ สิ่งที่ครูคาดหวังก็คือครูต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ ทั้งความรู้ ความคิด ความรู้สึก และการปฏิบัติเป็นอย่างมาก ดังนั้นการวัดผลการเรียนการสอนในรายวิชาท้องถิ่นของเราจังหวัดตรังจึงควรมีเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนทุกเรื่อง ตามที่ครู

สังคมศึกษาต้องการ

1.5 การสร้างแผนการสอนรายวิชาท้องถิ่นของเรา ซึ่งครูสังคมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในเรื่องต่างๆ ของการสร้างแผนการสอนรายวิชาท้องถิ่นของเราจังหวัดตรัง ว่าเป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีปัญหาในเรื่องของการหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรรายวิชาที่จะทำแผนการสอนมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากระทรวงศึกษาธิการได้มีคำสั่งให้โรงเรียนต่าง ๆ ใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2534 เป็นต้นไป ทำให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยเฉพาะครู ยังไม่เข้าใจยุทธศาสตร์สำคัญในการปฏิบัติงานสร้างแผนการสอน ซึ่งกรมวิชาการ(2533ก : 15) เห็นว่ายุทธศาสตร์ที่สำคัญของครูอยู่ที่การค้นหาค้นคว้าของนักเรียน การหาวิธีใหม่ ๆ ในการพัฒนาและใช้วิธีการเหล่านั้นจนเกิดผลดีพฤติกรรมของครูในชั้นเรียนจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดในการเรียนการสอน อันจะส่งผลถึงคุณภาพการศึกษาโดยตรงครูจึงต้องเลือกใช้วิธีการสอนต่าง ๆ อย่างมียุทธศาสตร์ โดยสอนให้ตรงกับจุดมุ่งหมายและสอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ สำหรับ สมิตร์ คุณานุกร (2521 : 57) เห็นว่าครูที่ไม่สามารถนำเอาหลักสูตรไปสอนได้ เพราะยังไม่มี การดัดแปลงหลักสูตร ดังนั้นการดัดแปลงหลักสูตรไปสู่การสอนจึงหมายถึง การตีความและการกำหนดรายละเอียดของหลักสูตร โดยนำเอาสิ่งที่ต้องตีความก็คือ ความมุ่งหมายของหลักสูตรมาใช้ในทางปฏิบัติ อย่างไรก็ตามในเรื่องแผนการสอนนั้น อาคม จันทสุนทร (2520 : 32) เห็นว่าแผนการสอนเป็นเอกสารที่ให้รายละเอียดในการสอนตามหลักสูตรแก่ครู จึงมีลักษณะคล้ายประมวลการสอน โครงการสอนและบันทึกการสอนรวมกัน โดยที่ครูสามารถใช้เป็นแนวทางในการสอนได้ สำหรับความหมายของแผนการสอนตามที่กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2532 : ไม่มีเลขหน้า) ได้กล่าวถึง ว่ามีจุดประสงค์เพื่อใช้เป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนแก่ครู ในแผนการสอนจึงมีแนวทางเสนอแนะว่า จะสอนเรื่องอะไร นานเท่าใด เพื่อประสงค์อะไร จะปฏิบัติกิจกรรมอะไร และวัดผลอย่างไร ดังนั้นแผนการสอนจึงเป็นเอกสารที่ขยายรายละเอียดจากหลักสูตรไปสู่แนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตร แผนการสอนจึงเป็นเพียงการเสนอแนวทางไว้ให้ผู้สอนสามารถนำไปปรับ หรือดัดแปลงให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นของตนเองได้

2. สภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นจังหวัดตรังทางด้านภูมิ-
ศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1
ซึ่งบุคลากรในท้องถิ่น เห็นว่า

ปัญหาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ทางสังคมและทางวัฒนธรรมที่มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่นจังหวัดตรังว่า มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งกลุ่มครูสังคมศึกษาและกลุ่มผู้ปกครองนักเรียน โดยครูสังคมศึกษาเห็นว่า การประกอบอาชีพเกษตรกรรมของประชาชนในจังหวัดตรังมีปัญหาควรพัฒนาแก้ไขมากที่สุด ทั้งนี้คงเป็นเพราะว่าประชากรส่วนใหญ่ในจังหวัดตรังยึดอาชีพเกษตรกรรม โดยเฉพาะการทำสวนยางพารา การทำสวนผลไม้ การทำนามาช้านาน และประกอบกับประชากรส่วนใหญ่อาศัยอยู่ตามชนบทมากกว่าอยู่ในเมืองจึงมองเห็นความสำคัญของอาชีพเกษตรกรรม แต่ในปัจจุบันท้องถิ่นชนบทที่มีอาชีพเกษตรกรรมประกอบอาชีพนี้ไม่ค่อยได้ผล ทำให้มีการย้ายถิ่นออกไปแสวงหางานทำหรือไปตั้งหลักแหล่งในท้องถิ่นอื่น ๆ ที่มีสภาพแวดล้อมเรื่องภูมิอากาศ ภูมิประเทศ แหล่งน้ำ ความสมบูรณ์ของดินและทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์มากกว่า จึงทำให้บุคลากรทั้งสองกลุ่มนี้มองเห็นความสำคัญและมองเห็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น จังหวัดตรังจึงต้องการให้มีการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา ส 071 เกิดขึ้น

สำหรับกลุ่มผู้ปกครองนักเรียนมีความเห็นว่า ปัญหาการลดลงของพื้นที่ป่าชายเลนจังหวัดตรัง มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่นมากที่สุด ผลการศึกษาที่เป็นเช่นนี้ คงเป็นเพราะความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางกายภาพกับประชากรในท้องถิ่น อันเนื่องจากจังหวัดตรังมีพื้นที่ติดต่อกับชายทะเลโดยมีความยาวถึง 119 กม. ทำให้ประชากรที่อาศัยอยู่ใกล้เคียงบริเวณพื้นที่ชายทะเลเหล่านั้น มีการประกอบอาชีพเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเป็นส่วนใหญ่ จึงมีการทำลายระบบธรรมชาติและทิวทัศน์ที่สวยงาม สร้างความเสื่อมโทรมให้กับทรัพยากรชายฝั่งทะเล ทั้งป่าชายเลนและแนวปะการัง ซึ่งจัดว่าเป็นผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติในท้องถิ่นจังหวัดตรัง นอกนั้นยังมีการขยายตัวของเมืองและการบุกเบิกที่ดินมาใช้ในการก่อสร้างที่อยู่อาศัย ด้วยความมั่งคั่งของคนที่ท้องถิ่นซึ่งเป็นผู้บริโภคและทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยตรง ลักษณะการขาดความสำนึกและไม่รับผิดชอบต่อปัญหาเหล่านี้ย่อมก่อให้เกิดการทำลายทรัพยากรให้หมดไปอย่างรวดเร็ว การเพิ่มของประ-

ชากรก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการนำเอาทรัพยากรธรรมชาติ มาใช้อย่าง
มากลักษณะเช่นนี้ ย่อมก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมของแหล่งทรัพยากรในที่สุดนอก
จากนั้นการนำเอาวิทยาการและเทคโนโลยีมาใช้ในท้องถิ่น ก็เป็นการส่งเสริม
ให้เกิดความต้องการวัตถุดิบมาใช้แปรรูปมากขึ้นจึงมีการทำลายทรัพยากรธรรม-
ชาติปริมาณสูง ขึ้นอีกเช่นกัน

ดังนั้นจากสภาพปัญหา ที่มีต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของ
ประชาชนในจังหวัดตรังและสภาพปัญหาการลดลงของพื้นที่ป่าชายเลนจังหวัดตรัง
ต่างก็เป็นความต้องการของบุคลากรในท้องถิ่นจังหวัดตรัง ทางด้านภูมิศาสตร์ที่
ต้องการจะนำมาประยุกต์ใช้พัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นในรายวิชา ส 071
ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง ดังนั้นในส่วนของ การปรับปรุงคำอธิบายรายวิชา
ที่เกี่ยวกับ จุดประสงค์ เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน จึงควรจัดให้
สอดคล้องกับ ความต้องการของท้องถิ่นจริงๆ และจากความสำคัญของภูมิศาสตร์
ที่มีต่อการพัฒนาท้องถิ่นนั้น ทากอร์ (Tagore. 1965 : 1-2) เห็นว่า วิชาภูมิ
ศาสตร์เป็นวิทยาศาสตร์ที่ปรับให้เข้ากับสภาวะของพื้นที่โลก และพร้อมกับช่วยแก้
ปัญหาในส่วนต่าง ๆ ของพื้นโลกได้ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ดังนั้นการเรียน
การสอนวิชาภูมิศาสตร์ควรจะทำให้มีการเรียนการสอนขึ้นในโรงเรียน เพื่อส่งเสริม
ให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในสภาวะการณ์ต่างๆ ที่ปรากฏบนพื้น
โลก ซึ่ง วิลเลอร์ (Wheeler. 1955 : 3) เห็นว่าการเรียนวิชาภูมิศาสตร์
ช่วยให้กับผู้เรียนได้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางธรรม-
ชาติ พร้อมกันนี้ ประเสริฐ วิทยาธิฐ (2502 : 13-14) เห็นว่า จุดมุ่งหมาย
ของการเรียนวิชาภูมิศาสตร์ ก็คือต้องการให้นักเรียนเรียนรู้จากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว
นักเรียน โดยเฉพาะท้องถิ่นที่ตนเองอาศัยอยู่ เพื่อจะได้ออกไปเป็นพลเมืองดี
สามารถทำคุณประโยชน์ให้แก่ท้องถิ่นนั้น ๆ โดยให้นักเรียนรู้จักควบคุมและ
ดัดแปลงธรรมชาติอันจะส่งผลทำให้นักเรียนรู้จักคิดอย่างมีเหตุผล รู้จักแก้ปัญหา
ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ สามารถนำเอาความคิดมาใช้ให้เป็นประโยชน์
แก่ตนเองและสังคมต่อไป

จากเหตุผลดังกล่าว "เมื่อนำวิชาภูมิศาสตร์ที่มีความสำคัญในด้าน
เนื้อหาทั้งในปัจจุบันและอนาคตมาร่วมพัฒนาสังคมและท้องถิ่น แล้วจะช่วยให้ผู้
เรียนเห็นภาพพจน์ของเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น เพราะเนื้อหาวิชาเหล่านี้จะ
ช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดมโนคติ สามารถนำหลักการต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้เป็นพื้น
ฐานในการปรับปรุงและพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า รวดเร็วยิ่งขึ้นนับว่า

มีคุณค่าต่อสังคมและท้องถิ่นอย่างมาก ในเมื่อมีการนำเอาวิชาภูมิศาสตร์มาร่วมพัฒนาจัดการเรียนการสอนในรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง จึงเป็นสิ่งที่บุคลากรทางด้านการศึกษาระดับท้องถิ่นจังหวัดตรังได้คาดหวังไว้"

3. เปรียบเทียบความคิดเห็น ความต้องการและความพร้อมของโรงเรียนที่มีสภาพทางภูมิศาสตร์ต่างกัน ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 ที่พัฒนาแล้วตามความต้องการของท้องถิ่น

ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา ที่มีต่อการพัฒนาและจัดการเรียนการสอนรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง ระหว่างครูสังคมศึกษาที่สอนอยู่ในเมืองและนอกเมืองมีความคิดเห็นในเรื่องลักษณะเนื้อหาที่ต้องการปรับในรายวิชาท้องถิ่นของเราให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นจังหวัดตรังมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ลักษณะเนื้อหาที่ครูสังคมศึกษาต้องการ ให้ปรับในรายวิชาท้องถิ่นของเราให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นจังหวัดตรัง ที่แตกต่างกันคงเนื่องมาจากลักษณะเนื้อหาและความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ที่ทำให้สถานที่หนึ่งแตกต่างไปจากสถานที่อีกแห่งหนึ่ง เพราะภูมิศาสตร์เป็นศาสตร์แห่งพื้นที่ที่ต้องอาศัยปรากฏการณ์ตามธรรมชาติมาใช้เป็นหลักในการศึกษา ใช้เนื้อหาทางด้านกายภาพเพื่อการศึกษาพื้นโลกและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ลักษณะดังกล่าว มนัส สุวรรณ (2525 : 13-6, 13-8) เห็นว่าภูมิศาสตร์เป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยความแตกต่างของปรากฏการณ์ต่าง ๆ ในแต่ละสถานที่ การนำเสนอเนื้อหาที่มีการปรับปรุงในเรื่องต่าง ๆ อย่างดี พร้อมกับการเพิ่มและเปลี่ยนแปลงเนื้อหาในหลักสูตรให้เหมาะสมตามสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นของตน เช่นเดียวกับที่ ศรีสอาด ตั้งประเสริฐ (2530 : 1-2) ได้ชี้ให้เห็นถึงการจัดระบบการศึกษาในระดับโรงเรียนของประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งยึดถือเอาความแตกต่างทางพื้นที่เป็นตัวกำหนด และผลการศึกษาวิจัยของ สอนอง สงเคราะห์ (2530 : บทคัดย่อ) พบว่าเนื้อหาในวิชาสังคมศึกษามีความสอดคล้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียนมากที่สุด ดังนั้นการจัดการศึกษา จึงต้องจัดให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็กที่กำลังเติบโตอยู่ในชนบท ซึ่ง สมบูรณ์ ชิตพงศ์ (2523 : 26) เห็นว่า หลักสูตรจะต้องมีการพัฒนาให้เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมอยู่เสมอ มีการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตให้ทันกับความเปลี่ยนแปลง มีการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับ

สภาพความเป็นจริงในชีวิตและสังคมที่ตนอาศัยอยู่ จากผลการศึกษาดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนที่มีสภาพทางภูมิศาสตร์ต่างกัน ในการจัดการเรียน การสอนรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 ย่อมแตกต่างกันในเรื่องการปรับ ลักษณะเนื้อหาให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นจังหวัดตริงที่มีปรากฏการณ์ทางธรรม- ชาติต่างกัน มีความแตกต่างทางพื้นที่ต่างกัน ดังนั้นแต่ละท้องถิ่นในจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศที่มีลักษณะทางภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ความเป็นอยู่ การดำเนินชีวิต ศิลปะวัฒนธรรม ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมย่อมแตกต่างกันไป ดังนั้นถ้าจัด การเรียนการสอนเหมือนกันทั่วประเทศย่อมมีข้อบกพร่อง ตามที่ มาโนชญ์ บุญญานวัตร (2521 : 1) กล่าวไว้ว่า การใช้หลักสูตรเดียวกันทั่วประเทศย่อม ไม่สัมพันธ์กับชีวิตจริงที่เป็นอยู่ และยังเป็นการไม่สนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่นอีกด้วย

สำหรับผลการศึกษาเปรียบเทียบความต้องการของครูสังคมศึกษาที่ มีต่อการพัฒนาหลักสูตรรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตริง ระ- หว่างครูสังคมศึกษาที่อยู่ในเมืองและนอกเมืองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 โดยผลการศึกษาที่ปรากฏไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้คง เป็นเพราะครูสังคมศึกษาจังหวัดตริง มีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาหลัก- สูตรท้องถิ่นและพร้อมที่จะส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนการสอน ในรายวิชา ท้องถิ่นของเราจังหวัดตริง (ตาราง 11) ได้เข้าใจถึงจุดเน้นของหลักสูตรมัธยม ศึกษาตอนต้น ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ที่มีจุดเน้นประการหนึ่ง กล่าว โดยสรุปก็คือ การมุ่งตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น พร้อมกันนั้น หลักสูตร ยังเปิดโอกาสให้ท้องถิ่น จังหวัดตริงสามารถพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพ ของท้องถิ่นจังหวัดตริง เพื่อจะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ชีวิตจริงของตนเองในท้องถิ่น จังหวัดตริง ได้เรียนรู้สภาพสังคม เศรษฐกิจ มีความรัก ความผูกพันและมี ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาชีวิตอาชีพ เศรษฐ- กิจและสังคมในท้องถิ่นของตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ เบนเนทท์ (Bennett. 2521:175) ที่ว่าครูต้องเป็นตัวจักรที่สำคัญในการจัดการเรียน การสอน และในทำนองเดียวกัน ทศนีย์ ศุภเมธี (2524 : 36) เห็นว่าครู ควรช่วยเหลือสังคมและให้ความร่วมมือกับท้องถิ่นที่ตนปฏิบัติหน้าที่อยู่ด้วยเห็นว่า ครูเป็นผู้ที่มีความรู้ในวิชาการด้านต่างๆ เป็นอย่างดีให้สอดคล้องกับความประ- สงค์ที่หลักสูตรต้องการ ตามที่ พะนอม แก้วกำเนต (2533:36) กล่าวว่า หลักสูตรต้องการครูที่มีลักษณะเป็นผู้รับผิดชอบและรู้จักปรับปรุงวิธีการสอน พัฒนา วิธีการสอนให้นักเรียน รู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหา รู้จักทำ รู้จักพัฒนาและมีค่านิยม

ที่ตีพว้อมกับจัดกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ของท้องถิ่น ได้อย่างเหมาะสม สำหรับความต้องการของครูสังคมศึกษาที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง ระหว่างครูสังคมศึกษาที่อยู่ในเมืองและนอกเมืองไม่แตกต่างกัน จึงสรุปได้ว่าบทบาทและหน้าที่ของครูไม่ว่าจะอยู่บนพื้นที่ใดของพื้นโลกจะต้องเป็นผู้เพียบพร้อมด้วยความรู้และมีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่หลักสูตรฉบับปรับปรุงกำหนดไว้ จัดการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการให้ท้องถิ่นพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น ดังนั้นครูไม่ว่าจะอยู่ในเมืองและนอกเมืองจึงจะต้องมีการรับรู้ และมีความต้องการที่สอดคล้องคล้ายคลึงกันในการส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในการสอนในรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง

จากผลการศึกษาเปรียบเทียบความพร้อมของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดตรัง ในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง ระหว่างครูสังคมศึกษาที่อยู่ในเมืองและนอกเมืองไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผลการศึกษาที่ปรากฏไม่เป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คงเนื่องมาจากสภาพการปฏิบัติของครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาทั่วประเทศ มีสภาพปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรเหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิชัย จันทรเทพา (2524 : บทคัดย่อ) ที่วิจัยเรื่องปัญหาเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาทั่วประเทศ โดยพบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร โรงเรียนขาดแคลนงบประมาณ ขาดคู่มือครู ขาดสื่อการสอน ขาดตำราและเอกสารต่างๆ ในการสนับสนุนการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ดังนั้นจากผลการศึกษาครั้งนี้ คงเป็นข้อยืนยันได้ว่าครูสังคมศึกษาที่อยู่ในเมืองและนอกเมืองมีความพร้อมในเรื่องต่างๆ ไม่แตกต่างกันจริง ดังผลการวิจัยที่ปรากฏ สำหรับผลการศึกษาของ ชนะชนิษฐ์ สุรมิตรไมตรี (2529 : บทคัดย่อ) เห็นว่าการนำเอาทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้เป็นปัจจัยประกอบการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่โรงเรียนมีความพร้อมมาก และในทำนองเดียวกัน สุนิสา เป็งทอง (2526 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวโน้มของหลักสูตรและการสอนสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นใน 10 ปีข้างหน้า ซึ่งพบว่าการเลือกเนื้อหาในหลักสูตรสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ควรคำนึงถึงความเป็นจริงของเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ทั้งในสังคมโลก ปัจจุบันและอนาคต รวมถึงวิถีภาวะและความต้องการของผู้เรียนด้วย สำหรับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นตามแนวคิดของ บันลือ พลิกษะวัน (2524 : 158-159) ที่เสนอให้มีการจัดการสอนท้องถิ่นซึ่งปรับปรุงมาจากจากแนวการสอนแกนกลาง โดยอาศัยข้อมูลจากท้องถิ่นเป็นหลักเพื่อความเหมาะสมและสอดคล้องกับท้องถิ่น โรงเรียนต่าง ๆ จึงควรดำเนินการพัฒนาหลักสูตรเอง ซึ่งตรงกับหลักการของหลักสูตรมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ที่ต้องการให้มีเนื้อหาสาระสอดคล้องและเป็นไปตามสภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคมของแต่ละท้องถิ่นโดยเฉพาะ เมื่อท้องถิ่นมีความสำคัญอย่างมากต่อประสบการณ์ตรงของผู้เรียน การจัดหลักสูตรท้องถิ่นก็ย่อมจะมีความสำคัญมาก ตามไปด้วยความพร้อมของบุคลากรที่จัดทำหลักสูตรท้องถิ่นก็มีความสำคัญเช่นกันและเพื่อสนับสนุนข้อความดังกล่าวพบว่า โมเรเดียน (Mooradian, 1985: 3238-A) ได้ศึกษา เรื่อง การจัดหลักสูตรของท้องถิ่นในเขตที่ขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรให้สามารถคัดเลือกบุคลากรเพื่อจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นที่ดีได้ ผลปรากฏว่าลักษณะของบุคลากรที่จะเป็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่นได้ดี ควรมีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปหรือเป็นผู้บริหารการศึกษาที่ทำงานเกี่ยวกับหลักสูตร โดยได้รับความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่ายจากส่วนการจัดการศึกษาของท้องถิ่นมาร่วมดำเนินงาน

จากแนวคิดและผลการวิจัยดังกล่าว อาจจะสรุปได้ว่าผลการศึกษาที่ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้คงเป็นเพราะสภาพการปัจจุบัน ข้อมูลข่าวสารได้พัฒนาไปอย่างมาก การติดต่อสื่อสารสามารถดำเนินการได้ทั่วถึงทุกพื้นที่ทั้งในเมืองและนอกเมือง นอกจากนั้นบุคลากรในท้องถิ่นจังหวัดตรังที่มีบทบาทต่อการพัฒนาหลักสูตรคือ ครูอาจารย์ ผู้บริหารโรงเรียน ไม่ว่าจะอยู่ในพื้นที่ใดก็ตามส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 84.9 ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ โมเรเดียน (Mooradian, 1985: 3238-A) ที่ว่า ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่นควรมีระดับการศึกษาชั้นปริญญาตรีขึ้นไป ซึ่งปรากฏว่าครูสังคมศึกษาในท้องถิ่นจังหวัดตรัง มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 90.5 ทำให้บทบาทและหน้าที่ของครูในท้องถิ่นจังหวัดตรัง มีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอสามารถจัดกระบวนการเรียน การสอนให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ของท้องถิ่นได้ ดังนั้นผลการวิจัยของ วิชัย จันทรเทพา (2524 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าครูสังคมศึกษามีปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร โดยขาดคู่มือครู ขาดสื่อการสอน ขาดตำราและเอกสาร

ต่าง ๆ ในการสนับสนุนการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาอีกทั้งความไม่พร้อมของโรงเรียนที่ขาดแคลนงบประมาณ จึงเป็นไปได้ว่าครูที่อยู่ในเมืองและอยู่นอกเมืองในท้องถิ่นจังหวัดตรัง มีสิ่งที่ปัญหาและสิ่งที่ขาดแคลนเหมือนกัน จึงมีความพร้อมไม่แตกต่างกัน นอกจากนั้นการพัฒนาและจัดการเรียนการสอนให้ตรงกับหลักการของหลักสูตรมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ที่ต้องการให้มีเนื้อหาสาระสอดคล้องและเป็นไปตามสภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคมของแต่ละท้องถิ่นในจังหวัดตรัง ตั้งแต่การดำเนินการปรับปรุงคำอธิบายรายวิชา ส.071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง ตามข้อมูลที่เป็นความต้องการของท้องถิ่นในเรื่องเกี่ยวกับ จุดประสงค์ เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน ที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวข้องกับการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทั้งในสังคมปัจจุบันและอนาคต ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นปัญหาและเป็นความต้องการของครูในเมืองและนอกเมืองของท้องถิ่นจังหวัดตรัง ซึ่งอาจจะมีความพร้อมหรือความไม่พร้อมนั้นไม่แตกต่างกัน ในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรรายวิชา ส.071 ท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง

ปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ระหว่างครูสังคมศึกษาที่สอนอยู่ในเมืองและนอกเมือง ซึ่งมีความคิดเห็นว่าเป็นปัญหาต่าง ๆ จากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ทางสังคม และทางวัฒนธรรมที่มีต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่นจังหวัดตรังและปัญหาเรื่องของแหล่งข้อมูล ท้องถิ่นจังหวัดตรังมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติต่างก็มีอิทธิพลต่อการกำหนดรูปแบบและวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นทั้งในด้านการตั้งฐาน การประกอบอาชีพ การติดต่อสื่อสาร รวมไปถึงขนบธรรมเนียมประเพณีของคนในท้องถิ่น ซึ่งต่างก็เป็นปัจจัยส่งเสริมสัมพันธ์กัน มนุษย์จึงต้องคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อปรับปรุงและดัดแปลงสภาพแวดล้อมให้เป็นไปตามความต้องการของมนุษย์ ซึ่งในเรื่องดังกล่าวนี้ พะนอม แก้วกำเนิด (2533: 34-35) ได้กล่าวถึงลักษณะของหลักสูตรท้องถิ่นว่า ต้องมีเนื้อหาสาระสอดคล้องและเป็นไปตามสภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคมของแต่ละท้องถิ่นของตนเอง รักท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่น พร้อมกับมุ่งเน้นให้นักเรียนได้รู้จักใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาชีวิต เศรษฐกิจและสังคมของตน ส่วนเนื้อหาสาระต้องสอดคล้องกับทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรมนุษย์และแนวโน้มต่าง ๆ ในการพัฒนาท้องถิ่นซึ่งจะชี้ให้เห็นถึงสภาพปัญหาและความต้องการของบุคลากรใน

แต่ละท้องถิ่น

สำหรับความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาและจัดการเรียนการสอนรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง ระหว่างกลุ่ม ผู้ปกครองนักเรียนที่อยู่ในเมืองและนอกเมือง ซึ่งจากผลการศึกษาที่วิเคราะห์ปรากฏว่าความคิดเห็นของผู้ปกครอง นักเรียนในจังหวัดตรังที่อยู่ในเมืองและนอกเมืองที่มีต่อการพัฒนาและจัดการเรียนการสอนรายวิชา ส 071 ทุกเรื่อง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งผลการศึกษาที่ปรากฏไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คงเนื่อง มาจาก ผู้ปกครองนักเรียนเห็นว่า วิชาสังคมศึกษามีลักษณะเป็นวิชาแบบบูรณาการมีการนำเนื้อหามาผสมผสานกันจากหลายสาขาวิชาแล้วจึงนำมาจัดรวมเป็น หลักสูตรสังคมศึกษา ซึ่งตรงกับคำกล่าวของ จาโรลิเมก (Jarolimek. 1976: 4) ที่ว่าวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่ว่าด้วยความสัมพันธ์ของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและทางสังคมที่สอนให้นักเรียนรู้จักวิถีการที่จะใช้สิ่งแวดล้อมเพื่อตอบสนองความต้องการของตนในการดำรงชีพ ซึ่งสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ที่ต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม รู้จักการพัฒนาการทางด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมืองและการปกครอง ดังนั้น การพัฒนาและจัดการเรียนการสอนรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง ซึ่งมีเขตพื้นที่การปกครองระดับจังหวัดของจังหวัดตรัง อันถือได้ว่าเป็นท้องถิ่นหนึ่งและมีผู้ปกครองนักเรียนอาศัยอยู่ตามพื้นที่ต่างๆ ของจังหวัดตรังทั้งในเขตนอกเมืองในเมืองก็ตาม จากสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดตรัง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดตรัง แผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัดตรังตลอดจนความคาดหวังเกี่ยวกับคุณภาพของนักเรียนที่จะได้รับจึงไม่แตกต่างกันในด้านความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งต้องการให้ทางโรงเรียนมีการพัฒนาและจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นจังหวัดตรัง ไม่ว่าจะอยู่ในพื้นที่ใด ๆ ก็ตาม สภาพทั่วไปของท้องถิ่นแต่ละแห่งจะมีสภาพทางภูมิศาสตร์สภาพปัจจัยทางด้านประชากร สภาพการดำรงชีพ สภาพการทำมาหากินตลอดจนระดับการพัฒนาและสภาพ ปัญหาต่าง ๆ ของท้องถิ่นในจังหวัดตรังทั้งจังหวัดแตกต่างกันอย่างไม่เด่นชัด ทำให้ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนในจังหวัดตรังทั้งที่อยู่ในเมืองและนอกเมืองที่มีต่อการพัฒนาและจัดการเรียนการสอนรายวิชา ส 071 ทุกเรื่องจึงไม่แตกต่างกัน

จากผลการศึกษาเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนในจังหวัดตรังที่อยู่ในเมืองและนอกเมือง ที่มีต่อการกำหนดค่าอธิบายรายวิชาท้องถิ่นของเราจังหวัดตรัง กับความต้องการให้นักเรียนเรียนวิชาท้องถิ่นของจังหวัดตรัง โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องของจังหวัดตรังไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผลการศึกษาที่ปรากฏไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คงเนื่องมาจากลักษณะท้องถิ่นจังหวัดตรังเป็นสังคมเกษตรกรรม ประชาชนส่วนใหญ่อยู่ในชนบท แรงงานส่วนใหญ่เกิดจากการประกอบอาชีพในการทำนา ทำไร่ ทำสวนทำประมง อันเป็นการดำเนินชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรกรรมทั้งสิ้นและจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองนักเรียนในท้องถิ่นจังหวัดตรังปรากฏว่าอาชีพเกษตรกรรมมีถึงร้อยละ 38.8 ดังนั้นท้องถิ่นจังหวัดตรังเป็นสังคมที่มีผู้คนต่างสาขาอาชีพน้อยมาก จึงทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมไม่แตกต่างกันในเรื่องของผลประโยชน์และรูปแบบชีวิตความเป็นอยู่ ตลอดจนสภาพปัญหาที่ไม่ค่อยแตกต่างกันจึงทำให้รูปแบบของความคิดเห็น ความต้องการในด้านต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน ดังนั้นความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนในจังหวัดตรัง ที่มีต่อการกำหนดค่าอธิบายรายวิชาท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง (ที่ปรับปรุงใหม่) ตามความคิดเห็น ความต้องการของบุคลากรในท้องถิ่นจังหวัดตรังไม่แตกต่างกัน

สำหรับความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนในจังหวัดตรัง ที่ต้องการให้นักเรียนเรียนวิชาท้องถิ่นของจังหวัดตรัง โดยให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องของจังหวัดตรัง ทั้งนี้เป็นเพราะรายวิชา ส.071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง มีส่วนของการปรับปรุงคำอธิบายรายวิชาที่เกี่ยวกับจุดประสงค์ เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นจังหวัดตรัง เพราะการศึกษาทางภูมิศาสตร์ในปัจจุบันมีแนวทางการศึกษาในลักษณะของการประยุกต์ใช้เพื่อให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ในท้องถิ่นทั้งด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมทั้งกายภาพและทางวัฒนธรรม จากความสำคัญดังกล่าว ศรีสอาด ตั้งประเสริฐ (2530 : 3) เห็นว่าการศึกษาเกี่ยวกับสถานที่ทางภูมิศาสตร์จะช่วยทำให้อธิบายถึงเหตุและผลของปรากฏการณ์ต่างๆ ได้ถูกต้อง ก็เป็นเพราะการนำเอาความเชื่อมโยงระหว่างเนื้อหาและองค์ประกอบที่เป็นโครงสร้างของปรากฏการณ์ต่าง ๆ มาอธิบายได้อย่างชัดเจนและมีระบบมากขึ้น ในทำนองเดียวกัน ศรีสอาด ตั้งประเสริฐ (2530 : 2) ยังเห็นว่าประเทศอังกฤษได้ให้ความสำคัญกับวิชาภูมิศาสตร์ในระดับโรงเรียนมาก

เพราะเห็นว่าโครงสร้างที่เน้นชุดวิชาภูมิศาสตร์ที่ใช้ศึกษาในประเทศอังกฤษจะประกอบด้วยเรื่องราวต่างๆ ที่เกี่ยวกับมนุษย์ หรือมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรมและการวิจัย ส่วนในประเทศไทย การศึกษาทางภูมิศาสตร์ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา นั้น จะถูกบูรณาการไว้ในหลักสูตรสังคมศึกษา เพราะสามารถจะจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ความสามารถไปใช้ชีวิตประจำวันได้อันสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรสังคมศึกษา ตามที่ กรมวิชาการ (2532 : 53) ได้กำหนดไว้ว่า เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาทางเศรษฐกิจ และสังคมที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน สามารถตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องและปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้ พร้อมกันนี้ ทากอร์ (Tagore. 1965 : 1-2) เห็นว่าวิชาภูมิศาสตร์เป็นวิทยาศาสตร์ที่พยายามปรับตัวให้เข้ากับสภาวะของพื้นที่โลก และยังสามารถแก้ปัญหาในส่วนต่างๆ ของพื้นที่โลกได้ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ดังนั้น การเรียนการสอนวิชาภูมิศาสตร์จึงควรจัดให้มีการเรียนการสอนขึ้นในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในสภาวะการณ์ต่างๆ ที่ปรากฏบนพื้นโลกและทำนองเดียวกันนี้ วิลเลอร์ (Wheeler. 1955 : 3) เห็นว่า การเรียนวิชาภูมิศาสตร์จะช่วยให้ผู้เรียนได้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ จากความสำคัญดังกล่าว ประเสริฐ วิทยารัฐ (2502 : 13-14) เห็นว่าจุดมุ่งหมายของการเรียนวิชาภูมิศาสตร์ก็ต้องการให้นักเรียนรู้จากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวนักเรียน โดยเฉพาะท้องถิ่นที่ตนเองอาศัยอยู่ เพื่อจะได้ออกไปเป็นพลเมืองดีสามารถทำคุณประโยชน์ให้แก่ท้องถิ่นนั้น ๆ ส่งเสริมให้นักเรียน รู้จักควบคุมและดัดแปลงธรรมชาติอันจะส่งผลทำให้นักเรียนรู้จักคิดอย่างมีเหตุผล รู้จักแก้ปัญหาด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ สามารถนำเอาความคิดมาใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคม

จากแนวคิดต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วพอสรุปได้ว่า การที่ผู้ปกครองนักเรียนในจังหวัดตรังทั้งในเมืองและนอกเมือง มีความต้องการที่จะให้นักเรียนเรียนวิชาท้องถิ่นของเรา 1 ส 071 จังหวัดตรัง โดยให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องของจังหวัดตรังไม่แตกต่างกันนั้นคงเกิดจากแนวคิดที่ว่า การเรียนรู้ของบุคคลจะได้ผลดีจะต้องเป็นการเรียนรู้ในเรื่องที่ผู้เรียนรู้สึกว่าเป็นเรื่องที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต สามารถนำความรู้ไปใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน หรือให้เป็นการเรียนรู้จากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวก่อน อันจะส่งผลให้รู้จักคิดอย่างมีเหตุผล นำเอาความคิดนั้นมาใช้ให้เป็นประ-

โยชน์แก่ตนเองและสังคมต่อไป จึงทำให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของ
ผู้ปกครองของนักเรียนในจังหวัดตรัง ในเรื่องการเรียนวิชา ส 071 ท้องถิ่น
ของเรา 1 จังหวัดตรัง ในเรื่องความต้องการ ให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องของจังหวัด
ตรังจึงไม่แตกต่างกัน

สำหรับความพร้อมความร่วมมือของผู้ปกครองนักเรียนในจังหวัด-
ตรัง ที่อยู่ในเมืองและนอกเมือง ต่อการกำหนดเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเรา
จังหวัดตรังกับความร่วมมือในการสนับสนุนกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนพบ
ว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการศึกษาที่ปรากฏ
ดังกล่าวไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คงเนื่องมาจากแนวความคิดที่ว่า การ
จัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งที่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคมและ
การดำรงชีวิตของผู้เรียนและท้องถิ่น เนื่องด้วยแต่ละท้องถิ่นย่อมจะต้องมีการ
วางแผนหรือกำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในท้องถิ่นของตนให้สอดคล้อง
กับสภาพที่เป็นอยู่ แต่ด้วยสภาพท้องถิ่นของจังหวัดตรัง ซึ่งมีลักษณะภูมิประ-
เทศ ภูมิอากาศ ลักษณะของทรัพยากรธรรมชาติ ชีวิตความเป็นอยู่ที่เป็นลักษณะ
ของสังคมเกษตรกรรมที่คล้ายคลึงกัน จึงทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมไม่
แตกต่างกัน ดังนั้นความพร้อมความร่วมมือของผู้ปกครองนักเรียนในจังหวัดตรัง
ที่อยู่ในเมืองและนอกเมืองที่มีลักษณะของท้องถิ่นที่คล้ายคลึงกันโดยส่วนรวมทั้งด้าน
ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนชีวิตความเป็นอยู่ที่ไม่
แตกต่างกันมากนักจึงทำให้ความคิดเห็น ความต้องการ ความพร้อม ความร่วมมือ
เป็นไปในทิศทางเดียวกันคือ ไม่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดเจน

สภาพปัญหาทางด้านสภาพแวดล้อมของจังหวัดตรังที่นำมาพัฒนาและ
จัดการเรียนการสอนในรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง
ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่อยู่ในเมืองและนอกเมือง มีความคิด
เห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้ง
เอาไว้ แสดงให้เห็นว่า สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติต่างก็มีอิทธิพล ต่อการ
กำหนดรูปแบบและวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นทั้งในด้านการตั้งถิ่นฐาน การประกอบ
อาชีพ เพราะว่าประชากรส่วนใหญ่ในจังหวัดตรังยึดอาชีพเกษตรกรรม โดย
เฉพาะการทำสวนยางพารา การทำสวนผลไม้ การทำนามาช้านาน ซึ่งประชา-
กรเหล่านี้ส่วนใหญ่ได้ประกอบอาชีพอยู่ในชนบทมากกว่าการตั้งถิ่นฐาน และประ-
กอบอาชีพอยู่ในเมือง จึงมองเห็นความสำคัญและปัญหาของอาชีพเกษตรกรรม
มากกว่าอาชีพอื่น ๆ ที่ปลีกย่อยในเมือง ทำให้ความต้องการในการปรับเนื้อหา

รายวิชาท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรังให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นนั้นๆ โดยเฉพาะ จากความแตกต่างกันทางพื้นที่ (Space) จึงทำให้การศึกษาวิชาภูมิศาสตร์ในปัจจุบันใช้วิธีการศึกษาแบบประยุกต์ใช้ มีการฝึกทักษะในภาคสนาม เพื่อให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ในสังคมและสิ่งแวดล้อมทั้งทางกายภาพและทางวัฒนธรรม ด้วยเนื้อหารายละเอียดและความสัมพันธ์ของสิ่งแวดล้อมที่ต่างกันจึงทำให้สถานที่หนึ่งแตกต่างไปจากสถานที่อีกแห่งหนึ่งตามศาสตร์แห่งพื้นที่ (Science of Space) ซึ่งกล่าวถึงความแตกต่าง (Difference) การกระจาย (Distribution) และการปฏิสัมพันธ์ของพื้นที่ (Interaction of Space) อันจะทำให้เกิดปรากฏการณ์ต่างๆ ขึ้นในพื้นที่ ในเมื่อภูมิศาสตร์เป็นศาสตร์แห่งพื้นที่ ที่อาศัยปรากฏการณ์หรือเหตุการณ์ตามธรรมชาติมาใช้เป็นหลักในการศึกษา มีการใช้เนื้อหาทางด้านกายภาพเพื่อศึกษาพื้นโลกและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ในท้องถิ่นซึ่งในท้องถิ่นแต่ละท้องถิ่นก็จะมีลักษณะทางด้านกายภาพแตกต่างกันออกไป มโนัส สุวรรณ (2525 : 13-6; 13-8) เห็นว่าการนำเสนอเนื้อหาที่มีการปรับปรุงในเรื่องต่าง ๆ พร้อมกับการเพิ่มและเปลี่ยนแปลงเนื้อหาในหลักสูตรให้เหมาะสมตามสภาพแวดล้อมของตนในท้องถิ่นเป็นสิ่งที่ดีและยังสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ สมอง สงเคราะห์ (2530 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าเนื้อหาในวิชาสังคมศึกษาต้องมีความสอดคล้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน ดังนั้นการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น จึงควรจะต้องมีการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมอยู่เสมอ มีการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตให้ทันกับความเปลี่ยนแปลง โดยจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในชีวิตและสังคมที่ตนอาศัยอยู่ ดังนั้นประชาชนที่อยู่ในสภาพแวดล้อมของจังหวัดตรังที่แตกต่างกัน ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่อยู่ในเมืองและนอกเมือง ย่อมจะมีความคิดเห็นแตกต่างกันต่อการนำเสนอสภาพปัญหาทางด้านสภาพแวดล้อมของจังหวัดตรังมาพัฒนาและจัดการเรียนการสอนในรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบ ความคิดเห็นสภาพ ปัญหา ความพร้อมและความต้องการของบุคลากรทางการศึกษาในระดับท้องถิ่น เกี่ยวกับ ความสอดคล้องของรายวิชา ส 071 กับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น ที่ เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดศรีสะเกษ และเพื่อ จัดทำ (ปรับปรุง) คำอธิบายรายวิชา ส 071 พร้อมทั้งเสนอตัวอย่างแผนการสอน ผู้ศึกษา จึงขอเสนอแนะดังต่อไปนี้

จากผลการศึกษาพบว่าบุคลากรในท้องถิ่นจังหวัดศรีสะเกษต่างก็มีความต้องการให้ มีเนื้อหาในรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดศรีสะเกษ ให้เป็นไปตามสภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคมของแต่ละท้องถิ่น โดยจัดให้มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักสภาพแวดล้อมใน ท้องถิ่นของตน รักท้องถิ่นและมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาพัฒนาท้องถิ่น โดยให้ผู้รู้จักนำความรู้ มาประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม จึงควรให้ท้องถิ่นจังหวัดศรีสะเกษที่มีครูสังค- ศึกษา ผู้เชี่ยวชาญท้องถิ่นและหน่วยงานสามัญศึกษาจังหวัดศรีสะเกษร่วมกันพิจารณากรอบโครง- สร้างแผนการสอนรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเราจังหวัดศรีสะเกษ ที่ได้ทำการศึกษาในครั้ง- นี้ นำไปจัดประชุมปฏิบัติการสร้างแผนการสอนรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา จังหวัด ศรีสะเกษให้ครบทั้ง 9 อำเภอ รวม 37 คาบ โดยมีจุดประสงค์การเรียนรู้เนื้อหาวิชา ส 071 และ การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน ที่เน้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น ของตน รักท้องถิ่นและมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาพัฒนาท้องถิ่นของตน ให้สนองตอบความ- ต้องการของท้องถิ่นของตนและควรเปิดสอนรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเราจังหวัดศรีสะเกษ ให้ครบทั้ง 19 โรงเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักสภาพทาง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนทราบถึงสภาพปัญหาที่แท้จริงที่ตนเผชิญอยู่นั้นว่าเป็น อย่างไร เพราะการให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ท้องถิ่นของตนเอง ย่อมจักเป็นประโยชน์ อย่างแท้จริงที่จะช่วยให้รู้จักตนเองและสภาพสังคมที่ตนเกี่ยวข้อง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ย่อมมีผลก่- เป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของตนเองแล้ว ยังช่วยให้พัฒนาตนเองให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ ที่มีคุณภาพสูงต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับงานศึกษาค้นคว้าในครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้จำกัดเฉพาะท้องถิ่นจังหวัดศรีสะเกษเท่านั้น ผลการศึกษาวิจัย เปรียบเทียบความต้องการของครูสังคศึกษาที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตร รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดศรีสะเกษระหว่างครูสังคศึกษาที่อยู่ในเมืองและนอกเมืองไม่แตกต่าง

กัน ดังนั้น ถ้าศึกษากับกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มประชากรที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดอื่น ๆ ที่มีสภาพภูมิศาสตร์คล้ายคลึงกับจังหวัดศรีสะเกษแล้ว ผลการศึกษาวิจัย น่าจะสอดคล้องกับผลการวิจัยนี้ แต่ถ้าวัดศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ซ้ำอีกโดยเปลี่ยนกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มประชากร และภูมิภาคให้ต่างออกไปผลการวิจัยอาจเปลี่ยนแปลงไปจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ก็เป็นไปได้ ซึ่งจะก่อให้เกิดผลการวิจัยเรื่องนี้กว้างขวางขึ้น

2. เนื่องจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นความคิดเห็นและความต้องการของบุคลากรในท้องถิ่นจังหวัดศรีสะเกษ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เท่านั้น จึงควรศึกษาความคิดเห็นและความต้องการของบุคลากรในท้องถิ่นจังหวัดศรีสะเกษระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อเปิดทางเลือกให้แก่โรงเรียนต่าง ๆ ได้เพิ่มวิชาเลือกเสรีมากขึ้น ทำให้โรงเรียนมีอิสระที่จะจัดการเรียนการสอน เปิดโอกาสให้นักเรียนเรียนตามความถนัด ความสนใจและความสามารถ ผลที่เกิดขึ้นก็คือสามารถแสวงหาแนวทางการพัฒนาตนเองได้มากขึ้นและยังสนองตอบความต้องการของท้องถิ่นอีกด้วย

3. ควรนำผลของการศึกษานี้ไปพัฒนา โดยนำกรอบโครงสร้างแผนการสอน ราชวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเราจังหวัดศรีสะเกษไปสร้างแผนการสอนให้ครบทั้ง 9 เรื่อง รวม 37 คาบ เพื่อใช้ในการเรียนการสอนต่อไป

4. ควรนำผลของการศึกษานี้ ไปพัฒนาเป็นสื่อในรูปแบบต่างๆ ที่เหมาะสมต่อการเรียนการสอนป็นราชวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเราจังหวัดศรีสะเกษ เพื่อให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

5. ควรทำการศึกษาวิจัยเพื่อหาประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและเพื่อประเมินตัดสินคุณภาพของแผนการสอนที่จัดทำเป็นตัวอย่างนี้ว่าเหมาะสมดีเพียงใด ผู้วิจัยจึงเสนอแนะให้ลองนำแผนการสอนนี้ไปใช้จริงในการจัดการเรียนการสอนว่าสามารถดำเนินการให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้ดีเหมาะสมมากน้อยเพียงใด พร้อมทั้งสังเกตวิเคราะห์ว่าสามารถฝึกฝนให้นักเรียนเกิดทักษะกระบวนการ และเกิดการเรียนรู้ต่าง ๆ ครบถ้วนตามจุดประสงค์มากน้อยเพียงใด

6. ควรมีการศึกษาถึงผลสัมฤทธิ์ของแผนการสอนที่ได้จัดทำขึ้นนี้ว่ามีประสิทธิผลต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในท้องถิ่นจังหวัดศรีสะเกษมากน้อยเพียงใด

7. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ เป็นความต้องการของบุคลากรท้องถิ่นที่ประกอบด้วยกลุ่มผู้ปกครองนักเรียน กลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาในท้องถิ่นและกลุ่มครูสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษเท่านั้น จึงควรศึกษาความคิดเห็นและความต้องการของครูสังคมศึกษาระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดศรีสะเกษด้วย

8. ควรศึกษาเปรียบเทียบเทคนิควิธีการสอนของครูในรายวิชา ส 071 ที่สอน มุ่งเน้นเนื้อหาวิชากับครูที่สอนด้วยทักษะกระบวนการ มีการนำความรู้ไปใช้หรือมุ่งพัฒนา ผู้เรียนให้ได้รับประสบการณ์ตรงหรือเกิดความรู้จากสิ่งที่ค้นพบด้วยตนเองมากนักน้อยเพียงใด

9. ควรมีการศึกษาวิจัยจากข้อสรุป ปัญหาและข้อเสนอแนะเพื่อการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน โดยนำหลักสูตรมาวิเคราะห์และแปลเป็นภาคปฏิบัติของการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดหมายและหลักการของหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ให้ตรงกับความต้องการและสอดคล้องกับท้องถิ่นมากที่สุด

10. ควรทำการศึกษาถึงระบบการจัดการศึกษาของโรงเรียนต่าง ๆ ระดับ มัธยมศึกษา ในจังหวัดตรังที่เปิดสอนวิชาภูมิศาสตร์ แล้วมีการปรับปรุงในเรื่องต่าง ๆ หลายด้าน ตั้งแต่การปรับปรุงวิธีสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง เรียนรู้สิ่งที่ อยู่ใกล้ตัว มีการเพิ่มและเปลี่ยนแปลงเนื้อหาในหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของ ท้องถิ่นตนเอง มีการใช้สื่อการเรียนการสอน มีการเตรียมครูให้ทั้งประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพในการสอน มุ่งให้นักเรียนมีวิธีการเรียนที่เปลี่ยนแปลงไปจากการเรียนด้วยวิธี ท่องจำรายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่มาเป็นการมุ่งสร้างสมรรถนะของนักเรียนเอง ตลอดจน ให้สามารถทำการวิเคราะห์พื้นที่ได้ด้วยตนเอง และสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง

מרחק רכב

บรรณานุกรม

- โกวิท ประวาลพุกษ์. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สำหรับอนาคต. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2534.
- โกวิท ประวาลพุกษ์ และกมล ภูประเสริฐ. การอบรมวิจัยปฏิบัติการเรื่อง การวิจัยเชิงพัฒนาระดับโรงเรียน ครั้งที่ 15 กรุงเทพฯ : กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ, 2534.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2534). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2529.
- _____. รายงานการวิจัยเรื่องสภาพการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ในเขตพื้นที่ชนบท. กรุงเทพฯ : กองวิจัยการศึกษา สำนักงานก-
รัฐมนตรี, 2532.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. ศูนย์ประสาน
การพัฒนาชนบทแห่งชาติ. สรุปแผนพัฒนาชนบทในช่วงแผนพัฒนา
ฉบับที่ 6 (2530-2534). 2529. อัดสำเนา.
- จันทรา ศรีสุข. การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยวิธีสอนแบบสืบสอบ
และวิธีสอนแบบถ่ายทอดความรู้. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. อัดสำเนา.
- จิตรา เมฆะ. ปัญหาการปฏิบัติงานของครูวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาในกรุง-
เทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหา-
วิทยาลัย, 2519. อัดสำเนา.
- จินตนา ดิษฐ์แย้ม. "การสังเคราะห์การจัดการในโรงเรียน," วารสารการวิจัย
ทางการศึกษา. 20(1) : 32-41; มกราคม-มีนาคม 2533.
- จิราภรณ์ ศรีศฤงคาร. ปัญหาและความต้องการในการจัดเนื้อหาหลักสูตรประ-
ถมศึกษากลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพแขนงงานเลือกของจังหวัดลำ-
พูน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ-
โรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- ฉัตรชัย พงศ์ประยูร. "การพัฒนาแนวความคิดสมัยใหม่ทางภูมิศาสตร์," ในการ
สอนวิชาภูมิศาสตร์เชิงวิเคราะห์ เอกสารประกอบการอบรมครูผู้สอน
วิชาภูมิศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. กรุงเทพฯ :
ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

- นัตรชัย พงศ์ประยูร. ภูมิศาสตร์เมือง. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2527.
- _____. ศาสตร์ทางพื้นที่กับทอานทางภูมิศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- ฉะชนิธ สุรมิตรไมตรี. การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. "การใช้สื่อการสอนในวิชาสังคมศึกษา." ในเอกสารประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช หน่วยที่ 1-4. หน้า 30. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2526.
- _____. เอกสารการสอนชุดวิทยาการสอน หน่วยที่ 8-15. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2532.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.
- เชษฐา กลิ่นเทศ. การจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจังหวัดเพชรบูรณ์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2532. อัดสำเนา.
- จิตยา หมอกน้อย. ความคิดเห็นต่อจุดมุ่งหมายและเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษาในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ของครูและนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2524. อัดสำเนา.
- ทรงพรพรรณ วาโยโสภา. ปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนการสอนสังคมศึกษาตามการรับรู้ของครูสังคมศึกษาและนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. อัดสำเนา.
- ทัศนีย์ ทองสว่าง และทวิ ทองสว่าง. พฤติกรรมการสอนวิชาภูมิศาสตร์. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2523.
- ทัศนีย์ ศุภเมธี. "บทบาทของครูในสังคมปัจจุบัน," มิตรครู. 23(3) : 36-37 ; 15 กุมภาพันธ์ 2524.

- เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ. "ความสำเร็จของการศึกษา," วิทยาคารย. 82(4) : 21-22; เมษายน 2527.
- ธิดา สาราณเกษ. การศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของกลุ่มโรงเรียนสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 3. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530. อัดสำเนา.
- นาตยา ภักธแสงไทย. ยุทธวิธีการสอนสังคมศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัทพีระ-
พัฒนา, 2525.ก.
- _____. ยุทธศาสตร์การสอนสังคมศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
2525.ข.
- บึงอร ภูภิรมย์ขวัญ. เอกสารประกอบการสอนวิชาวิจัย 521 มหาวิทยาลัยศรี-
นครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2527.
- บัณฑิตวิทยาลัย. รวมบทความวิจัยวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2530. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- _____. เอกสารประกอบการสัมมนา 1 สาขาการสอนสังคมศึกษารุ่นที่ 7
(2526-2527). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2527.
- บันลือ พลฤกษ์วัน. หลักสูตรกับการบูรณาการทางการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2524.
- _____. หลักสูตรเชิงพินิจกับภาคปฏิบัติในโรงเรียนประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เอราวัฒนาการพิมพ์, 2521.
- ประคอง กรรณสูตร. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3.
ปทุมธานี : บริษัทศูนย์หนังสือ ดร. ศรีสง่า จำกัด, 2528.
- _____. สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช,
2513.
- ประจักษ์ พัฒนาเจริญ. การศึกษาความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอในภาค
เหนือที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัด. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหา-
วิทยาลัย, 2520. อัดสำเนา.
- ประเทือง จินตสกุล. "ข้อคิดเห็นบางประการเกี่ยวกับภาควิชาภูมิศาสตร์ในสัง-
กัศคณะวิชาสังคมศาสตร์และคณะวิชาวิทยาศาสตร์." วารสารภูมิ-
ศาสตร์. 10 : 1 หน้า 7-8; มีนาคม 2528

- ประนอม เดชชัย. แนวคิดใหม่ในการสอนสังคมศึกษา. เชียงใหม่ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2521.
- ประพันธ์ พรหมสี. การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาหลักสูตรประถมศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- ประยูร ดาศรี. รายงานผลการวิจัยเรื่อง ปัญหาการเรียนการสอน และการใช้อุปกรณ์การสอนวิชาภูมิศาสตร์ในโรงเรียนชั้นมัธยมศึกษา. นครปฐม : ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2522.
- ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา. "การศึกษากับการพัฒนาชนบท," ข่าวสารวิจัยการศึกษา. 4 : 10-17; เมษายน-พฤษภาคม 2533.
- ประเสริฐ วิทยารัฐ. วิธีสอนภูมิศาสตร์แผนใหม่ในชั้นประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : สถาบันการพิมพ์, 2502.
- _____. "แนวคิดในการสอนภูมิศาสตร์ท้องถิ่น," ใน รายงานการสัมมนาภูมิศาสตร์ท้องถิ่น. หน้า 19-23. นครศรีธรรมราช : วิทยาลัยครู นครศรีธรรมราช, 2525.
- ประหยัด ปานดี. "ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศาสาภูมิศาสตร์," วารสารภูมิศาสตร์. 14(1) : 53-55; มีนาคม 2532.
- ปลอดประสพ สุรัสวดี. ทรัพยากรมนุษย์กับการประมง : เน้นการพัฒนาตามโครงการชายฝั่งทะเลภาคใต้. เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง ทรัพยากรมนุษย์โครงการชายฝั่งทะเลภาคใต้และการพัฒนาภาคใต้ จัดโดย สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ร่วมกับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และหอการค้าจังหวัดสงขลา 29-30 มีนาคม 2533.
- ผังเมือง, สำนัก. ผังเมืองตรัง 2533 จังหวัดตรัง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง, 2522.
- พนัส หันนาคินทร์. การมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เนศ, 2521.
- พรรณี พืชรพรรณนา และชาญ ตันติธรรมถาวร. "การระดมสรรพกำลังเพื่อการศึกษา," วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 3 : 66-72; กุมภาพันธ์-มีนาคม 2531.

พะยอม แก้วกำเนิด. "คุณภาพของเยาวชนไทยขึ้นกับการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรใหม่," จดหมายข่าวกรมวิชาการ. 11: 12; สิงหาคม 2532.

_____. ความมุ่งหวังของหลักสูตรฉบับปรับปรุงและการปรับปรุงหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2533. อัดสำเนา.

มนีรัตน์ ทองลัมภ์. ปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาสังคมศึกษา (ส.504) ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ในโรงเรียนรัฐบาล เขตกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2533. อัดสำเนา.

มนัส สุวรรณ. "นักภูมิศาสตร์ แผนพัฒนาพื้นที่แบบผสมผสาน และการพัฒนาท้องถิ่นชนบท," ในการสัมมนาทางวิชาการเรื่องการศึกษาภูมิศาสตร์ท้องถิ่น หน้า 13-2, 13-8. กรุงเทพฯ : สมาคมภูมิศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2525.

มยุรี จารุปาน. "บทนำ," วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 6 : 2-3; สิงหาคม-กันยายน 2532.

มหาดไทย, กระทรวง. สำนักนโยบายและแผนมหาดไทย. แผนพัฒนาจังหวัด 5 ปี (2535-2539). ตรีง: 2534. อัดสำเนา.

มานิชย์ บุญญานูวัตร. รายงานการสัมมนาหัวหน้าส่วนการศึกษาคณะการบริหารส่วนจังหวัด ปี 2521 เรื่องหลักสูตรท้องถิ่นคืออะไร. 2521. อัดสำเนา.

เมอร์ฟี, โรดส์. ขอบข่ายภูมิศาสตร์ แปลจาก The scope of geography โดย พัฒนาศ พิชิตกุล และคนอื่น ๆ. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2531.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศึกษาพร, 2528.

วิชัย จันทรเทพา. ปัญหาเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อัดสำเนา.

วิชัย ราษฎร์ศิริ. หลักสูตรและแบบเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2526.

- วิชัย วงษ์ใหญ่. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการสอนภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2527.
- _____. พัฒนาหลักสูตรและการสอน-มิติใหม่. กรุงเทพฯ : ธเนศวรการพิมพ์, 2525.
- วิชาการ, กรม. การสัมมนาหลักสูตรสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: 2530, อัดสำเนา.
- _____. คู่มือวิทยากร แนวทางการชี้แจงการใช้หลักสูตรฉบับปรับปรุง 2533. กรุงเทพฯ: 2533.ก.
- _____. คู่มือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ: 2534.ก.
- _____. แนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521. กรุงเทพฯ: 2522
- _____. แนวการทำแผนการสอนหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 (ฉบับใช้ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร). กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2533.ข. อัดสำเนา.
- _____. รายงานการวิจัยเรื่อง การวิจัยสังเคราะห์กระบวนการหลักสูตรหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับสมบูรณ์). กรุงเทพฯ: 2532.ก.
- _____. สภาพการนำเอาหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ขึ้นมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 ไปใช้ในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาหลักสูตร, 2527.
- _____. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: 2524.
- _____. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ: 2534.ข.
- _____. เอกสารแนะนำหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533. กรุงเทพฯ: 2533.ค.
- _____. เอกสารวิชาการโครงการจัดปัจจัยด้านความพร้อมของหลักสูตร ลำดับที่ 4 รายงานการวิจัยเรื่อง การวิจัยสังเคราะห์กระบวนการหลักสูตร หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521. กรุงเทพฯ: 2532.ข.

- วิจิตร ลือพีช. การศึกษายกย่องของครูสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดปราจีนบุรี ที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2531. อุดสาเนา.
- วินัย เกษมเศรษฐ. "คุณภาพของเยาวชนไทยขึ้นอยู่กับการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามจุดประสงค์ของหลักสูตรใหม่," จดหมายข่าวกรมวิชาการ.
11 : 12-13; สิงหาคม 2532.
- ศรีสมร พุ่มสะอาด. การศึกษาค้นคว้าครูประถมศึกษา. ปรินิพนธ์ กศ.ค.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2530.
อิดสาเนา.
- ศรีสอาด ตั้งประเสริฐ. "เทคนิคทางภูมิศาสตร์สำหรับมัธยมศึกษา," ในการ
สอนวิชาภูมิศาสตร์เชิงวิเคราะห์ เอกสารประกอบการอบรมครูผู้สอน
วิชาภูมิศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. กรุงเทพฯ : ภาควิชา
ภูมิศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2527.
กรุงเทพฯ : กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา, 2527.
- _____. รายงานการประเมินผลสภาพการจัดการศึกษาและประเมินผลแผน
พัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529). กรุงเทพฯ
: กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา, 2528.
- _____. สรุปผลการติดตามการใช้หลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเป็น
ระยะ. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ, 2524.
- _____. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.
2533). กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ, 2534.
- ศึกษาธิการเขต 4, สำนักงาน. รายงานการติดตามผลและแนะนำการใช้หลัก-
สูตรระดับมัธยมศึกษา ปีงบประมาณ 2524. ภูเก็ต: 2525.
อิดสาเนา.
- ศึกษานิเทศก์, หน่วย. การประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้. เพชรบูรณ์ :
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์, 2532. อิดสาเนา.
- สงบ ลักษณะ. จากหลักสูตร...สู่แผนการสอน. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ, 2534.
- สังัด อุทรานันท์. ทฤษฎีหลักสูตร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2530.
- _____. พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหาร
การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

- สถิติแห่งชาติ. สำนักงาน. สมุดสถิติรายปีประเทศไทย. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดเทคนิค 19, 2532.
- สนอง สงเคราะห์. การประเมินการใช้หลักสูตรวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ของผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524. อัดสำเนา.
- สมบูรณ์ ชิตพงศ์. การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.
- สมพงษ์ พลสุริย์. "บทบาทของท้องถิ่นในการพัฒนาหลักสูตร," ใน ประมวลบทความเกี่ยวกับการมัธยมศึกษา. หน้า 11-17. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครูสภา, 2521.
- _____. "รัฐยึดเอียดวิชาการให้เด็กเกินไป เห็นควรทบทวนแผนการศึกษาชาติ," เดลินิวส์. หน้า 6. กรุงเทพฯ : 13 สิงหาคม 2530.
- สมศิริ สุนทรนนท์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ศักดิ์สิน ช้องดารากุล เป็นผู้สัมภาษณ์ที่โรงเรียนย่านตาขาวรัฐชนูปถัมภ์ จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2534.
- สมโภชน์ เขียวนิล. การศึกษายบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของครูสังคมศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ส่วนกลาง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530. อัดสำเนา.
- สมาน บุญฉั่น. "การใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในเขตการศึกษา 1," รวมบทความวิทยานิพนธ์ปีการศึกษา 2524. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2525.
- สวัสดิ์ จงกล. "การพัฒนาชนบทกับการพัฒนาหลักสูตร," จันทร์เกษม. 187; หน้า 12. กรุงเทพฯ : พฤศจิกายน-ธันวาคม 2528.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (การพัฒนาชุมชน). กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2523.
- สันต์ ธรรมบำรุง. การสอนสังคมศึกษา. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์กรมการฝึกหัดครู, 2523. (เอกสารนิเทศการศึกษา ฉบับ 221)
- _____. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร. กรุงเทพฯ : เกียรติก่อการพิมพ์, 2525.
- _____. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เกียรติก่อการพิมพ์, 2527.

สากล สถิตวิทยานันท์. ภูมิศาสตร์ชนบท. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2532.
 สัมภาษณ์, กรม. "การกำหนดและการคาดคะเนนักเรียนในพื้นที่บริการ."

ในโครงการอบรมเจ้าหน้าที่วางแผนพัฒนาการมัธยมศึกษาระดับจังหวัด.
 หวัด. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน, 2530. อัดสำเนา.

—————. คู่มือการบริหารการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช
 2524. กรุงเทพฯ : อมรินทร์การพิมพ์, 2526.

สัมภาษณ์จังหวัดตรัง, สำนักงาน. แผนปฏิบัติงานประจำปีของกรมสามัญศึกษา
 จังหวัดตรัง ปี 2533-2534. ตรัง: 2533.ก. อัดสำเนา.

—————. สศ. ตรัง 2533. ตรัง: 2533.ข. อัดสำเนา.

สำนักงานกฤษฎมตรี, สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาศึกษาและสังคม
 แห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่หก พ.ศ.
 2530-2534. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ยูนิเตคโปรดักชั่น, มปป.

สำลี ทองชีว. กลวิธีการเผยแพร่วัฒนธรรมทางการศึกษาสำหรับผู้บริหารและครู
ก้าวหน้า. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์, 2526.

สุนทร สุนันท์ชัย. "การปรับหลักสูตรให้เข้ากับท้องถิ่น," เอกสารบรรยายใน-
การสัมมนานักพัฒนาหลักสูตรส่วนท้องถิ่น. 10 : 15-22; ธันวาคม
 2518.

สุนิสา เป็งย่อง. แนวโน้มหลักสูตรและการสอนสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอน
ต้นใน 10 ปีข้างหน้า. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหา-

วิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526. อัดสำเนา.

สุน อมรวิวัฒน์ และสมพงษ์ จิตระดับ. สาระและกิจกรรมการสอนวิชาหลักสูตร
และการสอนในระดับประถม. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลง-

กรณ์มหาวิทยาลัย 2530.

สุมิตร คุณานุกร. หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์, 2520.

หทัย ดันหยง. การสอนสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา เอกสารประกอบคำ-
บรรยาย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิชญโลก. 2525. อัดสำเนา.

องค์การบริหารส่วนจังหวัดตรังและภาคเอกชน. ตรัง'31. ตรัง : โรงพิมพ์ดี

แอล เอส, 2531.

—————. ตรัง. ตรัง : สามเสนการพิมพ์. 2533.

อรจรีย์ ณ ตะกั่วทุ่ง. "หลักเกณฑ์ในการจัดทำแผนการสอนหรือคู่มือครู,"

ในเอกสารเผยแพร่ความรู้พัฒนาหนังสือ อันดับที่ 2 มิถุนายน.

กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ, 2532.

- อรสา ปรากฏนคร. หลักสูตรและแบบเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทย-วัฒนาพานิช, 2525.
- อาคม จันทสุนทร. หลักสูตรประถมศึกษา 2521 ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ
กรุงเทพฯ : สารมวลชน, 2520.
- อารมย์ เพชรชื่น. การบริหารและการพัฒนาหลักสูตร เอกสารประกอบการสอน
ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรี นครินทรวิโรฒ บางแสน.
ม.ป.ป.
- อารีรัตน์ ศุภเมธี. การศึกษานิเทศศาสตร์และประวัติศาสตร์ นอกสถานที่ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2505. อัดสำเนา.
- อิราวัฒน์ พาณิชย์วงศ์. พฤติกรรมการสอนสังคมศึกษาในชั้นมัธยม ตอน 1.
กรุงเทพฯ : อรรถสาการพิมพ์ 2528.
- American Association of School Administration. American School Buildings, Washington, D.C. 1949.
- Beauchamp, George A. Curriculum Theory. 4 th ed. Itasca, Illinois : F.E. Peacock, 1981
- Bennett, Nicholas. Barriers and Bridges for Rural Development. Bangkok : the Foundation for the Promotion of Social Sciences and Humanities Testbook Project, 2521.
- Bent, Rudyard K. and L.E. Mc Cann. Administration of Secondary School. Mc Graw - Hill Company, Inc., 1960.
- Best, John W. Research in Education. New Jersey : Prentice - Hall, 1970.
- Hopkins, W.S. "A Case Study of Curriculum Planning under the 45.15 Plan and the Traditional School Year Plan in the Valley View School District," Dissertation Abstracts International. 7 : 1824a - 1825a, 1985; January, 1986.

Jarolimek, J. Social Studies in Elementary Education.
5 th ed. New york : Macmillan Publishing
Company Inc., 1977.

Krug, Edward A. Curriculum planning. New York : Harper and
Brothers, 1975.

Lancaster, Otist Eving. Effective Teaching and Learning.
New York : Gordon and Breach, 1974.

Mooradian, E.D. "Curriculum Planning in a Selected School
District That Lacks of Curriculum Staff Works,"
Dissertation Abstracts International. 11 : 3238 -
A; May, 1986.

Presscott, C.S. and M.H. Smith. The Great Ideas of Man.
California : Series Publishers California
Department of Education Sacramento, 1973.

Saylor, J.G. and W.N. Alexander. Planning Curriculum for
School. New York : Holt, Rinehart and Winston,
Inc., 1973.

Tyler, Ralph W. Basic Principles of Curriculum and
Instruction. Chicago : University of Chicago
Press, 1950.

Tagore, Rabindranath. "Importance and Educational Value
of Geography," UNESCO Source Book for Geography
Teaching. London : Longmans, 1965.

Wheeler, Jesse H. and others. Regional Gography of
the World. New York : Henry Holt and Co., 1955.

Zink, Narak E. "Eighty-two Studies in the Teaching of
Geography Classified of Content and Technique,
with selected Aummaries, in the National Society
for the Study of Education," The Teaching of
Geography. Public School Publishing Co., Illinois,
1933.

חברות

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจแบบสอบถาม

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)
และตรวจแบบสอบถาม

1. ศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ วิทยารัฐ ภาควิชาภูมิศาสตร์ (ด้านภูมิศาสตร์)
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ชัช บุรีรักษ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ภาควิชาภูมิศาสตร์ (ด้านการสอนภูมิศาสตร์)
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
3. รองศาสตราจารย์ ดร.พิตร ทองขึ้น สำนักทดสอบการศึกษา (ด้านวัดผลประเมินผล)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
4. รองศาสตราจารย์ ดร.รุจิร กุสุมาโร ฝ่ายวิจัยและวางแผน (ด้านวิจัยและพัฒนา
หลักสูตร) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
5. ดร.สมาน ชำติยานนท์ ผู้เชี่ยวชาญพิเศษทางนวัตกรรมและสื่อทาง
การศึกษา (ด้านนวัตกรรมและสื่อการเรียนรู้)
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
6. ดร.วัลลภ กันทรพัณย์ ผู้อำนวยการสำนักงานทดสอบทางการศึกษา
(ด้านการวิจัยและทดสอบ) กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ
7. ดร.สงบบ ลักษณะ ผู้อำนวยการกองวิจัยทางการศึกษา
(ด้านวิจัยทางการศึกษา) กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ
8. ดร.ศรีสมร พุ่มสะอาด กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
นักวิชาการศึกษา (ด้านวิจัยปฏิบัติการ)
กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ
9. ดร.อัปสร มีสิงห์ นักวิชาการศึกษา (ด้านหลักสูตรสังคมศึกษา)
ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ
10. ดร.ชอบ ลิซอ นักวิชาการศึกษา (ด้านทดสอบและประเมินผล)
สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(สำเนา)

ครุฑ

ก.ทม 1007/2867

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

27 พฤศจิกายน 2534

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายศักดิ์สิน ช่างคารากุล เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกภูมิศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาความต้องการของบุคลากรท้องถิ่นเพื่อการจัดสร้างกรอบและ
ตัวอย่างแผนการสอนรายวิชา ส.071 ท้องถิ่นของเรา 1 สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
จังหวัดตรัง

ทั้งนี้ขอในความควบคุมดูแลของ

รศ.ดร.ชัย บุรีรักษ์ ประธาน

ดร.ศรีสมร พุ่มสอาด กรรมการ

สิ่งที่นิสิตได้ขอความอนุเคราะห์คือ ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และ
ขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่บัณฑิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

สมพร บัวทอง

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร.2584119

(สำเนา)

ครูท

ที่ ศธ 0806/06961

กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ กทม.10300

6 ธันวาคม 2534

เรื่อง ขอความร่วมมือในการทำวิจัย

เรียน ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน

ด้วย นายศักดิ์สิน ช่องคารากุล นิสิตปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาภูมิศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังดำเนินการวิจัย เรื่อง "การศึกษาความต้องการของบุคลากรท้องถิ่น เพื่อจัดการสร้างกรอบและตัวอย่างแผน การสอนรายวิชา ส.071 ท้องถิ่นของเรา 1 สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดตรัง" ในการนี้ นิสิต มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์ โดยขอให้คณะครูในหมวดสังคมศึกษา ของโรงเรียนตอบแบบสอบถาม เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการทำวิจัย

กองการมัธยมศึกษาพิจารณาแล้ว เห็นว่าการทำวิจัยดังกล่าว จะเป็นประโยชน์ ต่อการเรียนการสอนในวิชาสังคมศึกษา สมควรให้การสนับสนุน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ประวัติ นิลวัชรณฉ

(นายประวัติ นิลวัชรณฉ)

นักวิชาการศึกษา 7 รักษาการแทน

ผู้อำนวยการกองการมัธยมศึกษา

ฝ่ายส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา

โทร.2828466

โทรสาร 2824096

(สำเนา)

ครุฑ

ที่ คง 0030/4912

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตรัง

ถนนพัทลุง คง 92000

9 ธันวาคม 2534

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์กรอกแบบสอบถาม

เรียน ศึกษาธิการอำเภอ/กิ่งอำเภอทุกอำเภอ

ด้วย นายศักดิ์สิน ช่องคารากุล นิติระดับปริญญาโท วิชาเอกภูมิศาสตร์
ขอความอนุเคราะห์กรอกแบบสอบถามเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาความต้องการ
ของบุคลากรท้องถิ่น เพื่อการจัดสร้างกรอบและตัวอย่างแผนการสอนรายวิชา ส.071
ท้องถิ่นของเรา 1 สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดตรัง" ในการนี้นิติได้ประสานงาน
กับจังหวัด เพื่อขอความอนุเคราะห์ครั้งนี้แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อทราบและอำนวยความสะดวกตามที่พิจารณาเห็นสมควรต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

จำรูญ พรมสุวรรณ

(นายจำรูญ พรมสุวรรณ)

ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด รักษาการแทน

ศึกษาธิการจังหวัดตรัง

ฝ่ายแผนงานและติดตามประเมินผล

โทร.075-218142, 211461

(สำเนา)

ครุฑ

ที่ ศธ 1421/30

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง
ถนนวิเศษกุล อำเภอเมืองตรัง 92000

3 มกราคม 2535

เรื่อง ขอความร่วมมือในการทำวิจัย

เรียน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ

ด้วย นายศักดิ์สิน ช้องคารากุล นิสิตระดับปริญญาโท ภาควิชาภูมิศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังดำเนินการวิจัยเรื่อง "การศึกษาความต้องการของบุคลากรท้องถิ่น เพื่อการจัดสร้างกรอบและตัวอย่างแผนการสอนรายวิชา ส.071 ท้องถิ่นของเรา 1 สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดตรัง" ในการนี้ นิสิตมีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ เป็นผู้เชี่ยวชาญในท้องถิ่น โดยกรอกข้อมูลลงในแบบสอบถามที่นิสิตนำมาให้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการทำวิจัยดังกล่าว

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง พิจารณาแล้ว เห็นว่าการทำวิจัยดังกล่าว จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนในหลักสูตรท้องถิ่นจังหวัดตรัง จึงควรรำลึกความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถามดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดอนุเคราะห์แก่นิสิตผู้วิจัย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

สามารถ หมาคมณี

(นายสามารถ หมาคมณี)

ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดตรัง

ฝ่ายวิจัยและประเมินผล

โทร.218128

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
แบบสอบถาม เรื่อง การศึกษาความต้องการของบุคลากรท้องถิ่น เพื่อการจัดสร้างกรอบ
และตัวอย่างแผนการสอน รายวิชา ส 071 (ท้องถิ่นของเรา 1)
สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดตรัง

หมายเลข

--	--	--

1 2 3

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

แบบสอบถาม

ชุดที่ 1

สำหรับครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา จังหวัดศรี

☐ 1. ในเมือง

☐ 2. นอกเมือง

☐

4

เรื่อง การศึกษาความต้องการของบุคลากรท้องถิ่น เพื่อการจัดสร้างกรอบและตัวอย่าง
แผนการสอน รายวิชา ส 071 (ท้องถิ่นของเรา 1) สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
จังหวัดศรี

โครงสร้างหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา

รายวิชาบังคับเลือก ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1

ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค 1 หน่วยการเรียนรู้
จุดประสงค์ เพื่อให้เข้าใจสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสังคมวัฒนธรรมในท้องถิ่น ของตน คำอธิบายรายวิชา ศึกษาสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น และ อาณาจักรโบราณที่เกี่ยวข้อง ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะพื้นเมือง บุคคลสำคัญ ของท้องถิ่น และการดำเนินชีวิต เพื่อให้เกิดความเข้าใจในอิทธิพลของสภาพ แวดล้อมทางธรรมชาติและทางสังคม วัฒนธรรมที่มีต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น มีความภาคภูมิใจ รักและผูกพันกับท้องถิ่นของตน ร่วมมือกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ วัฒนธรรมของท้องถิ่น	

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น โปรดตอบคำถามให้ครบทุกข้อ
ตามความคิดเห็นของท่าน

แบบสอบถามชุดนี้มี 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็น ความต้องการ ความพร้อมในการพัฒนาและจัดการ
เรียนการสอน รายวิชา ห้องเรียนของเรา 1 จังหวัดศรีสะเกษ

ส่วนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน
รายวิชา ห้องเรียนของเรา 1 จังหวัดศรีสะเกษ และสภาพปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของ
จังหวัดศรีสะเกษ

ขอขอบพระคุณในความร่วมมือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ตามสภาพความเป็นจริง
หรือเติมค่าลงในช่องว่าง

ส่วนนี้เจ้าหน้าที่
เป็นผู้กรอก

1. วุฒิการศึกษาสูงสุด

- ☐ 1. ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ 2. ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
☐ 3. สูงกว่าปริญญาตรี

☐
5

2. ท่านสอนอยู่ในระดับชั้น

- ☐ 1. มัธยมศึกษาตอนต้น ☐ 2. มัธยมศึกษาตอนปลาย
☐ 3. ทั้งสองระดับ

☐
6

3. โรงเรียนของท่านเปิดสอนรายวิชา ส 071 ห้องเรียนของเรา
จังหวัดศรีสะเกษแล้วหรือยัง

- ☐ 1. ยังไม่เปิดสอนรายวิชานี้ คาดว่าจะเปิดสอนในภาคเรียนที่ _____
☐ 2. เปิดสอนรายวิชานี้แล้ว เมื่อภาคเรียนที่ _____

☐
7

ครู อาจารย์

3

ส่วนนี้เจ้าหน้าที่

เป็นผู้กรอก

4. ท่านเป็นผู้สอนรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเราหรือไม่

☐
8

☐ 1. เป็นผู้สอนเอง

☐ 2. มาดัดเป็นผู้สอน

5. ท่านจบการศึกษาสาขาวิชาเอกใด

☐
9

☐ 1. สังคมศึกษา

☐ 2. ภูมิศาสตร์

☐ 3. ประวัติศาสตร์

☐ 4. อื่น ๆ โปรดระบุ

ครูอาจารย์

4

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็น ความต้องการ ความพร้อมในการพัฒนาและจัดการเรียนการสอน
รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดศรีสะเกษ

ระดับความคิดเห็น

1. ท่านคิดว่า หลักสูตรรายวิชาท้องถิ่นของเรา 1
มีความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นของจังหวัด
ศรีสะเกษ หรือไม่ อย่างไร

น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
1	2	3	4	5

1. เป็นการศึกษาที่สนองความต้องการของท้องถิ่น						☐ 10
2. สามารถวิเคราะห์ปัญหาของท้องถิ่นพร้อมกับหา แนวทางในการแก้ปัญหาได้ เหมาะสมกับข้อ จำกัดต่าง ๆ ของท้องถิ่น						☐ 11
3. ทำให้ผู้เรียนเข้าใจสภาพและการเปลี่ยนแปลง ของสังคมในท้องถิ่น						☐ 12
4. สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้ อย่างเหมาะสม						☐ 13

2. ท่านคิดว่าการปรับ เนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเรา
ให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นของจังหวัดศรีสะเกษ
ควรมีลักษณะ เนื้อหาอย่างไร

1. ให้เป็นไปตามสภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคมของ แต่ละท้องถิ่นในอำเภอนั้น ๆ โดยเฉพาะ						☐ 14
2. ควรชี้แนะให้เห็นถึงปัญหาและความต้องการของ นักเรียนและประชาชนในแต่ละท้องถิ่นระดับ อำเภอนั้น ๆ โดยเฉพาะ						☐ 15
3. ควรเน้นเรื่องทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากร มนุษย์ และการพัฒนาท้องถิ่นระดับอำเภอนั้น ๆ โดยเฉพาะ						☐ 16

	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	
	1	2	3	4	5	
4. ที่ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักสภาพแวดล้อม ใน ท้องถิ่นของตน รักท้องถิ่น และมีส่วนร่วมใน การแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่น						☐ 17
5. การสนองความต้องการของนักเรียนที่ต้องการ จะเป็นเลิศทางวิชาการและการงานอาชีพ ของท้องถิ่น						☐ 18

3. ท่านคิดว่า ในเรื่องต่อไปนี้ควรมีมากกำหนด
เป็นเนื้อหาในรายวิชาท้องถิ่นของเรามากน้อย
เพียงใด

1. ลักษณะแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดจริง						19 ☐
2. ประวัติศาสตร์และความเป็นมาของจังหวัดจริง						20 ☐
3. โบราณสถาน โบราณวัตถุของจังหวัดจริง						21 ☐
4. ขนบธรรมเนียม ประเพณีของจังหวัดจริง						22 ☐
5. ศิลปะพื้นบ้านของจังหวัดจริง						23 ☐
6. บุคคลสำคัญของจังหวัดจริง						24 ☐

4. ท่านคิดว่า การวัดผลการเรียนในรายวิชา
ท้องถิ่นของเรา ควรเน้นในเรื่องใดมาก
น้อยเพียงใด

1. ความรู้ความจำ						25 ☐
2. เจตคติ ค่านิยม คุณธรรม						26 ☐
3. ทักษะการปฏิบัติ						27 ☐

	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	
	1	2	3	4	5	
4. ทักษะการแก้ปัญหาด้วยกระบวนการทาง วิทยาศาสตร์						28 ☐
5. การวิเคราะห์สถานการณ์						29 ☐
6. การใช้ เหตุและผลวิเคราะห์ปรากฏการณ์						30 ☐

5. ท่านคิดว่า การสร้างแผนการสอนรายวิชาท้องถิ่น
ของเรา จังหวัดศรีสะเกษ จะมีปัญหาในเรื่องต่าง ๆ
ต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

1. ความรู้เกี่ยวกับ รายวิชาที่จะสอน จำนวนคาบ ในรายวิชาที่จะสอน/สัปดาห์						☐ 31
2. การหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรรายวิชาที่จะทำ แผนการสอน						☐ 32
3. การกำหนดโครงสร้างของเนื้อหาสาระและ จุดประสงค์การเรียนรู้ ตลอดภาคเรียนของ รายวิชาที่สอน						☐ 33
4. การสร้าง รายการโครงสร้างรายวิชาที่สอน ซึ่งมี หัวข้อเรื่อง จุดประสงค์การเรียนรู้ จำนวนคาบ						☐ 34
5. การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อ และการผลิตอุปกรณ์ให้สอดคล้อง กับ เนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้						☐ 35

1. ท้าความต้องการพัฒนาหลักสูตรรายวิชา ส 071
ท้องถิ่นของเรา 1 ในลักษณะการต่อไปนี้
มากน้อยเพียงใด

น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
1	2	3	4	5

1. ปรับ เปลี่ยน เนื้อหา ในส่วนคำอธิบายรายวิชา
ส 071

☐ 36

2. ปรับ เปลี่ยน เพิ่ม เติมกิจกรรม

37 ☐

3. เพิ่ม เติมสื่อการเรียนการสอน

38 ☐

4. พัฒนา เทคนิควิธีสอนใหม่

39 ☐

5. จัดทำรายวิชาใหม่

40 ☐

7. ความพร้อมของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัด
ศรีสะเกษ ที่มีความต้องการพัฒนาหลักสูตร และจัดการ
เรียนการสอนในรายวิชา ส 071 ท้องถิ่น
ของเรา จังหวัดศรีสะเกษ ในเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้
มากน้อยเพียงใด

ระดับความพร้อม

1. ความพร้อมของบุคลากรในท้องถิ่นที่จะช่วย พัฒนาการเรียนการสอน รายวิชา ส 071						☐ 41
2. บุคลากรท้องถิ่นพร้อมจะส่งเสริมให้มีการจัด การศึกษาให้สอดคล้อง เกื้อกูลต่อชีวิตจริง ให้ พัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจและสังคมของแ ละท้องถิ่น						☐ 42
3. โรงเรียนพร้อมที่จะนำเอาวิทยากร หรือ ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิด ประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา						☐ 43
4. โรงเรียนมีอุปกรณ์การสอนรายวิชาท้องถิ่น ของเรา						☐ 44
5. ท้องถิ่นมีแหล่งข้อมูล ข่าวสาร เพื่อนำเอามา ใช้พัฒนาคำอธิบายรายวิชาท้องถิ่นจังหวัดศรี						☐ 45

	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	
	1	2	3	4	5	
6. โรงเรียนมีการประยุกต์ใช้แผนพัฒนาการศึกษา ของจังหวัดจริง ในการพัฒนาและจัดการเรียน การสอน รายวิชาท้องถิ่นของเรา						☐ 46
7. โรงเรียนนำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของ จังหวัดจริงมาใช้ในการพัฒนาและจัดการเรียน การสอน รายวิชาท้องถิ่นของเรา						☐ 47

ส่วนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง และสภาพปัญหา
เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของจังหวัดตรัง

ระดับของปัญหา

1. ปัญหาจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ทาง

สังคมและทางวัฒนธรรม ที่มีต่อการดำรงชีวิต
ของคนในท้องถิ่น จังหวัดตรัง ที่เกี่ยวข้องกับ
การایشหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยม
ศึกษา ซึ่งประกอบด้วยปัญหาต่อไปนี้ มีเพียงใด

น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
1	2	3	4	5

1. ปัญหาการใช้ที่ดินปลูกยางพาราอย่างต่อเนื่อง
ทำให้ดินขาดการบำรุงรักษา ผลผลิตต่ำ ทำให้
มีผลกระทบต่อประชาชนเพียงใด

☐ 48

2. ปัญหาพื้นที่ป่าชายเลนจังหวัดตรังลดลง มีผล
กระทบต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น
เพียงใด

☐ 49

3. ปัญหาการประกอบอาชีพทางการเกษตรกรรม
ของประชาชนในจังหวัดตรัง ควรพัฒนาแก้ไข
เพียงใด

☐ 50

4. ปัญหาการลักลอบปลูกกัญชาในบางพื้นที่ของ
จังหวัดตรัง มีผลกระทบต่อดำรงชีวิตของ
คนในท้องถิ่น เพียงใด

☐ 51

5. ปัญหาการสร้างโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มมาก
ขึ้นในจังหวัดตรัง ทำให้เกิดมลภาวะ เป็นพิษ
ในบริเวณใกล้เคียงที่ตั้งโรงงาน มีผลกระทบต่อ
ดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น เพียงใด

☐ 52

6. ปัญหาเกี่ยวกับความเหมาะสมในการบริการ
ด้านโครงสร้างพื้นฐานในจังหวัดตรัง เป็น
ปัญหาหรือเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น
จังหวัดตรัง เพียงใด

☐ 53

	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
	1	2	3	4	5
2. ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตาม รายวิชาท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดศรี มียะเพียงใด ในเรื่องต่อไปนี้					
1. การเขียนจุดประสงค์ของการเรียนรู้					
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
3. การจัดหาเอกสารประกอบการเรียนการสอน					
4. การจัดแหล่งวิทยาการ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ให้กับผู้เรียนในท้องถิ่นของตน					
5. การจัดวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน					
6. การจัดบุคลากรในการสอน					
7. การวางแผนทางการเงินการวัดผลประเมินผล การเรียน					
8. การสนับสนุนเรื่องการเรียนการสอนรายวิชา ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดศรี					

54 ☐55 ☐56 ☐57 ☐58 ☐59 ☐60 ☐61 ☐

3. ปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งมี
องค์ประกอบต่าง ๆ จะมีผลกระทบต่อการ
พัฒนารายวิชาท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดศรี
มียะเพียงใด

1. ครูอาจารย์ขาดความรู้ความเข้าใจในการ พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น					
2. ผู้บริหารโรงเรียนเห็นความสำคัญของวิชา ภูมิศาสตร์ จึงสนับสนุนส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัด กิจกรรมการเรียนการสอน ในรายวิชาท้องถิ่น ของเรา 1					
3. ครูผู้สอนศึกษามองเห็นความสำคัญและสภาพ ปัญหาของท้องถิ่นจังหวัดศรี จึงต้องการพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น					

62 ☐63 ☐64 ☐

	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	
	1	2	3	4	5	
4. ครูอาจารย์ขาด เทคนิคและการคิดค้นกิจกรรม การเรียนการสอนที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมี ความสามารถเชิงสร้างสรรค์						☐ 65
5. ในท้องถิ่นของเรามีวิทยากรผู้เชี่ยวชาญสำหรับ ให้ความรู้แก่ผู้เรียนในท้องถิ่นเพียงใด						☐ 66
6. บุคลากรในท้องถิ่นมีความพร้อมที่จะส่งเสริม ให้เกิดกระบวนการเรียนการสอนในรายวิชา ท้องถิ่นของเราจังหวัดศรีสะเกษเพียงใด-						☐ 67

4. ปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา ส 071 ท้องถิ่น
ของเรา 1 จังหวัดศรีสะเกษ

1. ขอบเขตของเนื้อหาวิชา ที่กำหนดไว้ในคำ อธิบายรายวิชา ส 071 มีความเหมาะสมต่อ สภาพชีวิต เศรษฐกิจ และสังคมในท้องถิ่น จังหวัดศรีสะเกษ เพียงใด						☐ 68
2. ข้อจำกัดในการศึกษา สืบค้น เก็บรวบรวม ข้อมูล ข้อเสนอแนะ จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ในท้องถิ่นจังหวัดศรีสะเกษ เพื่อนำมากำหนด และ ใช้ เป็นเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของจังหวัดศรีสะเกษมี เพียงใด						☐ 69
3. บุคลากรทางด้านการศึกษาท้องถิ่น ควรมี บทบาทสำคัญในการกำหนดเนื้อหาวิชา ส 071 เพียงใด						☐ 70

	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	
	1	2	3	4	5	
4. เนื้อหาในรายวิชาท้องถิ่นของเรา สามารถใช้ สอนให้นักเรียนเกิดความรัก ความผูกพันกับ ท้องถิ่นของตนเอง ตามสภาพทางภูมิศาสตร์ และสิ่งแวดล้อมมาได้เพียงใด						☐ 71
5. เนื้อหาในรายวิชาท้องถิ่นของเรา มีความ เหมาะสมกับวัยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เรียนและตรงกับความต้องการของท้องถิ่น เพียงใด						☐ 72
6. ท่านมีการศึกษาและสำรวจความคิดเห็นของ บุคลากรในท้องถิ่น เพื่อนำเอาแนวความคิด มาสร้างกรอบ ในการจัดทำโครงสร้างราย วิชาท้องถิ่นของเรา เพียงใด						☐ 73

5. ปัญหาเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน
ในรายวิชาท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดครึ่ง

1. การนำเอาวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในจังหวัด ครึ่ง มาใช้ประกอบการเรียนการสอน ในราย วิชาท้องถิ่นของเราได้ เพียงใด						☐ 74
2. ท่านจะผลิตสื่อต่าง ๆ ขึ้นใช้สำหรับประกอบ การสอนในรายวิชาท้องถิ่นของเรา เพียงใด						☐ 75
3. โรงเรียนให้การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ เพื่อการ เรียนการสอน เพียงใด						☐ 76
4. ชุมชนให้ความร่วมมือใช้เป็นแหล่งศึกษาหา ความรู้ สำหรับนักเรียนของท่าน เพียงใด						☐ 77

	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	
	1	2	3	4	5	
5. ความเหมาะสมของกระบวนการ เทคนิค วิธีการต่าง ๆ ที่มีต่อการเรียนรายวิชาท้องถิ่น ของเรา มีความเหมาะสม เพียงใด						☐ 78
6. โรงเรียนได้มีการนำเอาข้อมูลตัวเลข สถิติ ต่าง ๆ ของท้องถิ่นมาจัดกระทำ และใช้ เป็น สื่ออุปกรณ์ การเรียนการสอน เพียงใด						☐ 79
7. ความเพียงพอและความเหมาะสมของสื่อต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนจัดเตรียมการไว้สำหรับการ เรียนการสอนรายวิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัด ตรัง มีเพียงใด						☐ 80

6. ปัญหาเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการ
เรียนที่มีต่อการใช้หลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ใน
ระดับมัธยมศึกษา

1. ก่อนสอนรายวิชาต่าง ๆ ครูได้แจ้งให้ผู้เรียน ทราบถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ วิธีการ ประเมินผลการเรียน เกณฑ์การผ่านจุด ประสงค์การเรียนรู้ เพียงใด						☐ 81
2. ครูผู้สอนได้เน้นกระบวนการต่าง ๆ และได้ กำหนดจุดประสงค์ให้ครอบคลุมพฤติกรรมทุก ด้าน เพียงใด						☐ 82
3. ผู้สอนได้ทำการศึกษาและทดสอบความรู้พื้นฐาน ของผู้เรียน ก่อนสอนเพียงใด						☐ 83

	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	
	1	2	3	4	5	
4. ครูผู้สอนได้มีการวัดผลประเมินผลการเรียน ของผู้เรียนระหว่างภาคเรียนเพียงใด						☐ 84
5. ท่านเห็นว่า การวัดผลปลายภาคเรียนยังไม่ ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ตามที่หลักสูตร กำหนดไว้เพียงใด						☐ 85

7. ปัญหาเกี่ยวกับแผนการสอนและคู่มือครูที่
เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรวิชาสังคมศึกษา
ในระดับมัธยมศึกษา

1. ท่านเข้าใจหลักการและกระบวนการในการ ทำแผนการสอน เพียงใด						☐ 86
2. ท่านคิดว่า แผนการสอนมีประโยชน์ต่อการจัด การเรียนการสอนเพียงใด						☐ 87
3. ท่านศึกษาและทำความเข้าใจในเอกสาร หลักสูตร ได้ดีเพียงใด						☐ 88
4. ท่านศึกษาวิเคราะห์ถึงโครงสร้างเนื้อหาวิชา จุดประสงค์ของหลักสูตร จุดประสงค์ของราย วิชา เพื่อนำมากำหนดหัวข้อ เนื้อหาย่อย ๆ และกำหนดจุดประสงค์นำทาง จุดประสงค์ ปลายทาง เพียงใด						☐ 89
5. ท่านเคยศึกษาวิเคราะห์ ตัวอย่างแนวการสอน มาบ้าง เพียงใด						☐ 90
6. ท่านเคยใช้แผนการสอนในการจัดการเรียน การสอนมาแล้วเพียงใด						☐ 91

	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	
8. ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลท้องถิ่นของจังหวัดศรีสะเกษ	1	2	3	4	5	
1. ขาดข้อมูลระดับจังหวัด						92 ☐
2. ขาดข้อมูลระดับอำเภอ						93 ☐
3. ขาดข้อมูลระดับตำบล						94 ☐
4. ขาดข้อมูลระดับหมู่บ้าน						95 ☐
5. ขาดข้อมูลเกี่ยวกับแผนที่พัฒนาท้องถิ่นจังหวัดศรีสะเกษ ในระดับที่คิดว่าจะสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้						☐ 96
6. มีการศึกษาแผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัดศรีสะเกษ เพียงใด						☐ 97
7. มีการศึกษาหาความรู้เรื่องราวต่าง ๆ ของ จังหวัดศรีสะเกษ เพียงใด						☐ 98
8. บุคลากรในท้องถิ่นสามารถใช้เป็นแหล่งข้อมูล สำหรับการศึกษาค้นคว้าของนักเรียนได้ เพียงใด						☐ 99
9. การศึกษา สืบค้นหาแหล่งข้อมูลในจังหวัดศรีสะเกษ มีความสะดวก ทันต่อเหตุการณ์ เพียงใด						☐ 100

ครู อาจารย์

16

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการกำหนดและจัดการเรียนการสอนราย
วิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดศรี

1. สภาพแวดล้อมทั่วไป _____

2. สภาพการจัดการเรียนการสอน _____

3. สภาพแหล่งข้อมูล _____

ขอขอบพระคุณในความร่วมมือนอกทุกท่าน

หมายเลข

--	--	--

1 2 3

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

แบบสอบถาม
ชุดที่ 2

สำหรับผู้ปกครองนักเรียน

☐

1. ในเมือง

☐

ในท้องถิ่นจังหวัดตรัง

☐

2. นอกเมือง

4

เรื่อง การศึกษาความต้องการของบุคลากรท้องถิ่น เพื่อการจัดสร้างกรอบ
และตัวอย่างแผนการสอน รายวิชา ส 071 (ท้องถิ่นของเรา 1)
สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดตรัง

โครงสร้างหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา

รายวิชาบังคับเลือก ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1

ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค 1 หน่วยการเรียนรู้
จุดประสงค์ เพื่อให้เข้าใจสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสังคมวัฒนธรรมใน ท้องถิ่นของตน คำอธิบายรายวิชา ศึกษาสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น และอาณาจักรโบราณที่เกี่ยวข้อง ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะพื้นเมือง บุคคลสำคัญของท้องถิ่น และการดำเนินชีวิต เพื่อให้เกิดความเข้าใจใน อิทธิพลของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและทางสังคม วัฒนธรรมที่มีต่อการ ดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น มีความภาคภูมิใจ รักและผูกพันกับท้องถิ่นของตน ร่วมมือกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมของท้องถิ่น	

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น โปรดตอบคำถามให้ครบทุกข้อ
ตามความคิดเห็นของท่าน

แบบสอบถามชุดนี้มี 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็น ความต้องการ ความพร้อมในการพัฒนา
และจัดการเรียนการสอน รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง

ส่วนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียน
การสอน รายวิชา ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง หรือสภาพปัญหาเกี่ยวกับ
สภาพแวดล้อมของจังหวัดตรัง

ขอขอบพระคุณในความร่วมมือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ☐ ตามสภาพความเป็นจริง
หรือเติมข้อความลงในช่องว่าง

ส่วนนี้เจ้าหน้าที่
เป็นผู้กรอก

1. เพศ

☐

1. ชาย

☐

2. หญิง

|

| ☐

| 5

2. อาชีพ

☐

1. เกษตรกร

☐

2. รับจ้าง

|

| ☐

☐

3. พ่อค้า/นักธุรกิจ

☐

4. ข้าราชการ

6

☐

5. อื่น ๆ โปรดระบุ _____

|

|

3. นักเรียนในความดูแลของท่าน กำลังศึกษาอยู่

ที่โรงเรียนชื่อว่า _____

ผู้ปกครอง

3

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็น ความต้องการ ความพร้อมในการพัฒนาและจัดการเรียน
การสอน รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง

ระดับความคิดเห็น

- ท่านเห็นว่า ควรกำหนดเนื้อหาใน
รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของจังหวัด
ตรัง ให้เป็นไปตามสภาพชีวิต เศรษฐ-
กิจ สังคม ของแต่ละท้องถิ่น ตลอดจน
การส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักสภาพแวด-
ล้อมในท้องถิ่นของตน รักท้องถิ่น และมี
ส่วนร่วมในการแก้ปัญหา พัฒนาท้องถิ่น
เพียงใด

น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
1	2	3	4	5

7

- ท่านคิดว่าการปรับเนื้อหาวิชาท้องถิ่น
ของเราให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น
ของจังหวัดตรัง ควรมีลักษณะเนื้อหา
อย่างไร

1. ควรให้เป็นไปตามสภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคมของแต่ละท้องถิ่น ในอำเภอ นั้น ๆ โดยเฉพาะ						10
2. ควรชี้ให้เห็นถึงปัญหาและความ- ต้องการของนักเรียนและประชาชน ในแต่ละท้องถิ่นระดับอำเภอ นั้น ๆ โดยเฉพาะ						11
3. ควรเน้นเรื่องทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรมนุษย์ และการพัฒนา ท้องถิ่นจังหวัดตรัง โดยเฉพาะ						12

ผู้ปกครอง

4

ระดับความคิดเห็น

	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	
	1	2	3	4	5	
4. ควรส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักสภาพ- แวดล้อมในท้องถิ่นของตน รักท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา และพัฒนาท้องถิ่น						 13
5. ควรสนองความต้องการของนัก- เรียนที่ต้องการจะเป็นเลิศทางวิชา การและการงานอาชีพของท้องถิ่น						 14

3. ท่านคิดว่า ในเรื่องต่อไปนี้ควรนำมา
กำหนดเป็นเนื้อหาในรายวิชาท้องถิ่น-
ของเราอย่างน้อยเพียงใด

1. ลักษณะแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ของ จังหวัดตรัง						 15
2. ประวัติศาสตร์และความเป็นมาของ จังหวัดตรัง						 16
3. โบราณสถาน โบราณวัตถุของ จังหวัดตรัง						 17
4. ขนบธรรมเนียม ประเพณีของ จังหวัดตรัง						 18

ระดับความคิดเห็น

	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	
	1	2	3	4	5	
5. ศิลปะพื้นบ้านของจังหวัดตรัง						19
6. บุคคลสำคัญของจังหวัดตรัง						20

ระดับความต้องการ

	1	2	3	4	5	
4. ท่านต้องการให้มีการกำหนดคำอธิบาย รายวิชาท้องถิ่นของเรา เพื่อให้ผู้เรียน เข้าใจสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและ สังคมวัฒนธรรมในท้องถิ่นของตน เพียงใด						8
5. ท่านต้องการให้ผู้เรียนเรียนวิชาท้องถิ่น ของจังหวัดตรัง โดยให้มีเนื้อหา เกี่ยวกับเรื่องของจังหวัดตรังเพียงใด						9

ผู้ปกครอง

6

ระดับความพร้อมความร่วมมือ

	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	
6. ผู้ปกครองมีความพร้อมมากน้อยเพียงใดที่จะช่วยกำหนดเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเราเมื่อโรงเรียนต้องการให้ช่วยกำหนดเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดศรี	1	2	3	4	5	21
7. ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการมาร่วมประชุมเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนมากน้อยเพียงใด						22
8. ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการบริจาคทุนทรัพย์และสิ่งของเพื่อการศึกษา มากน้อยเพียงใด						23
9. ท่านจะให้ความร่วมมือโดยการเป็นกรรมการศึกษาและให้คำปรึกษาเรื่องท้องถิ่นของเราให้กับโรงเรียนมากน้อยเพียงใด						24
10. ท่านจะให้ความร่วมมือโดยใช้เป็นแหล่งวิชาการให้กับนักเรียนเพื่อใช้ศึกษาหาความรู้และมีงานมากน้อยเพียงใด						25
11. ท่านพร้อมที่จะให้ความร่วมมือช่วยเหลือกิจกรรมต่าง ๆ กับทางโรงเรียนเป็นครั้งคราวมากน้อยเพียงใด						26

ส่วนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนราย-
วิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง หรือสภาพปัญหาเกี่ยวกับ
สภาพแวดล้อมของจังหวัดตรัง

ระดับของปัญหา

1. ปัญหาจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ
ทางสังคมและทางวัฒนธรรม ที่มีต่อการ
ดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น จังหวัดตรัง
ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรวิชาสังคม
ศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ซึ่งประกอบ
ด้วยปัญหาดังต่อไปนี้

น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
1	2	3	4	5

1. ปัญหาการใช้ที่ดินปลูกยางพารา
อย่างต่อเนื่อง ทำให้ดินขาดการ
บำรุงรักษา ผลผลิตต่ำ ทำให้มีผล
กระทบต่อประชาชนเพียงใด
2. ปัญหาพื้นที่ป่าชายเลนจังหวัดตรัง
ลดลงมีผลกระทบต่อการดำรงชีวิต
ของคนในท้องถิ่นเพียงใด
3. ปัญหาการประกอบอาชีพทางการ
เกษตรกรรมของประชาชนในจัง-
หวัดตรัง ควรพัฒนาแก้ไขเพียงใด
4. ปัญหาการลักลอบปลูกกัญชาในบาง
พื้นที่ของจังหวัดตรัง มีผลกระทบ
ต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น
เพียงใด

27

28

29

30

ระดับของปัญหา

	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
	1	2	3	4	5
5. ปัญหาการสร้างโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้นในจังหวัดตรัง ทำให้เกิดมลภาวะเป็นพิษในบริเวณใกล้เคียงที่ตั้งโรงงาน มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่นเพียงใด					
6. ปัญหาเกี่ยวกับความเหมาะสมในการบริการด้านโครงสร้างพื้นฐานในจังหวัดตรัง เป็นปัญหาหรือเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นจังหวัดตรังเพียงใด					
2. ท่านคิดว่าทรัพยากรทางธรรมชาติในท้องถิ่นของจังหวัดตรัง กำลังถูกทำลายอย่างหนักซึ่งมีสภาพปัญหาอยู่ในระดับใด					

31

32

33

ผู้ปกครอง

9

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดและจัดการเรียนการสอนราย-
วิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดศรี

1. สภาพแวดล้อมทั่วไป -----

2. สภาพการจัดการเรียนการสอน -----

3. สภาพแหล่งข้อมูล -----

-ขอขอบพระคุณในความร่วมมือทุกท่าน-

หมายเลข

--	--

1 2

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

แบบสอบถาม ชุดที่ 3	สำหรับผู้เชี่ยวชาญทางด้าน- การศึกษาในท้องถิ่นจังหวัดตรัง	☐ 1. ในเมือง ☐ 2. นอกเมือง	: ☐ : 3
-----------------------	---	---	-----------------------------------

เรื่อง การศึกษาความต้องการของบุคลากรท้องถิ่น เพื่อการจัดสร้างกรอบ
และตัวอย่างแผนการสอน รายวิชา ส.071 (ท้องถิ่นของเรา 1)
สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดตรัง

โครงสร้างหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา

รายวิชาบังคับเลือก ส.071 ท้องถิ่นของเรา 1

ส.071 ท้องถิ่นของเรา 1	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค 1 หน่วยการเรียนรู้
จุดประสงค์ เพื่อให้เข้าใจสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสังคมวัฒนธรรมใน ท้องถิ่นของตน คำอธิบายรายวิชา ศึกษาสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น และอาณาจักรโบราณที่เกี่ยวข้อง ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะพื้นเมือง บุคคลสำคัญของท้องถิ่น และการดำเนินชีวิต เพื่อให้เกิดความเข้าใจใน อิทธิพลของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและทางสังคม วัฒนธรรมที่มีต่อการ ดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น มีความภาคภูมิใจ รักและผูกพันกับท้องถิ่นของตน ร่วมมือกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมของท้องถิ่น	

ผู้เชี่ยวชาญ

2

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น โปรดตอบคำถามให้ครบทุกข้อ
ตามความคิดเห็นของท่าน

แบบสอบถามชุดนี้มี 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็น ความต้องการ ความพร้อมในการพัฒนา
และจัดการเรียนการสอน ราชวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง

ส่วนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียน
การสอน ราชวิชา ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง หรือสภาพปัญหาเกี่ยวกับ
สภาพแวดล้อมของจังหวัดตรัง

ขอขอบพระคุณในความร่วมมือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ☐ ตามสภาพความเป็นจริง
หรือเติมข้อความลงในช่องว่าง

ส่วนนี้เจ้าหน้าที่
เป็นผู้กรอก

1. ตำแหน่งหน้าที่การงาน |
 - ☐ 1. ศึกษาธิการจังหวัด/อำเภอ/กิ่ง |
 - ☐ 2. ผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัด/อำเภอ/กิ่ง : ☐
 - ☐ 3. ศึกษาธิการจังหวัดตรัง | 4
 - ☐ 4. ครูใหญ่/อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ |
 - ☐ 5. อื่น ๆ ถ้ามีโปรดระบุ _____ |
2. ท่านคิดว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดตรัง ควรเปิดสอน
ราชวิชาที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของจังหวัด-
ตรัง หรือไม่เพียงใด | ☐
 - ☐ 1. ควรเปิดสอนอย่างมากเพราะ _____ | 5
 - ☐ 2. ยังไม่สมควรจะเปิดสอนเพราะ _____ |

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็น ความต้องการ ความพร้อมในการพัฒนาและจัดการเรียน
การสอน รายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง

ระดับความคิดเห็น

1. ท่านคิดว่า หลักสูตรรายวิชาท้องถิ่น- ของเรา 1 มีความเหมาะสมกับสภาพ- ท้องถิ่นของจังหวัดตรัง ในเรื่องต่อไปนี้ มากน้อยเพียงใด	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	
	1	2	3	4	5	
1. เป็นการศึกษาที่สนองความต้องการ ของท้องถิ่น						6
2. สามารถวิเคราะห์ปัญหาของท้องถิ่น พร้อมกับหาแนวทางในการแก้ปัญหา ได้เหมาะสมกับข้อจำกัดต่าง ๆ ของท้องถิ่น						7
3. ทำให้ผู้เรียนเข้าใจสภาพและการ เปลี่ยนแปลงของสังคมใน ท้องถิ่น						8
4. สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิต ประจำวันได้อย่างเหมาะสม						9

ระดับความคิดเห็น

2. ท่านคิดว่าการปรับเนื้อหาวิชาท้องถิ่น
ของเราให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น
ของจังหวัดตรัง ควรมีลักษณะเนื้อหา
อย่างไร

	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	
	1	2	3	4	5	
1. ให้เป็นไปตามสภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคมของแต่ละท้องถิ่นในอำเภอ นั้น ๆ โดยเฉพาะ						10
2. ควรชี้ให้เห็นถึงปัญหาและความ- ต้องการของนักเรียนและประชาชน ในแต่ละท้องถิ่นระดับอำเภอนั้น ๆ โดยเฉพาะ						11
3. ควรเน้นเรื่องทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรมนุษย์ และการพัฒนา ท้องถิ่นจังหวัดตรัง โดยเฉพาะ						12
4. ที่ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักสภาพ- แวดล้อมในท้องถิ่นของตน รักท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา และพัฒนาท้องถิ่น						13
5. ควรสนองความต้องการของนัก- เรียนที่ ต้องการจะเป็นเลิศทางวิชา การและการงานอาชีพของท้องถิ่น						14

ระดับความคิดเห็น

3. ท่านคิดว่า ในเรื่องต่อไปนี้ควรนำมา
กำหนดเป็นเนื้อหาในรายวิชาท้องถิ่น-
ของเราอย่างน้อยเพียงใด

	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	
	1	2	3	4	5	
1. ลักษณะแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ของ จังหวัดตรัง						 15
2. ประวัติศาสตร์และความเป็นมาของ จังหวัดตรัง						 16
3. โบราณสถาน โบราณวัตถุของ จังหวัดตรัง						 17
4.ขนบธรรมเนียม ประเพณีของ จังหวัดตรัง						 18
5. ศิลปะพื้นบ้านของจังหวัดตรัง						 19
6. บุคคลสำคัญของจังหวัดตรัง						 20

ระดับความต้องการ

4. ท่านต้องการพัฒนาหลักสูตรรายวิชา
ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 ในลักษณะ
การต่อไปนี้ มากน้อยเพียงใด

น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
1	2	3	4	5

1. ปรับเปลี่ยนเนื้อหา ในส่วน
คำอธิบาย รายวิชา ส 071

21

2. ปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมกิจกรรม

22

3. เพิ่มเติมสื่อการเรียนการสอน

23

4. พัฒนาเทคนิควิธีสอนใหม่

24

5. จัดทำรายวิชาใหม่

25

5. ท่านต้องการให้มีการกำหนดคำอธิบาย
รายวิชาท้องถิ่นของเรา เพื่อให้ผู้เรียน
เข้าใจสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ
และสังคมวัฒนธรรมในท้องถิ่นของตน
เพียงใด

26

ระดับความพร้อม

6. ความพร้อมของโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดตรังที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรและ
จัดการเรียนการสอนในรายวิชา 071
ท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง ในเรื่อง
ต่าง ๆ ต่อไปนี้มีมากน้อยเพียงใด

	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	
	1	2	3	4	5	
1. ความพร้อมของบุคลากรในท้องถิ่นที่ จะช่วยพัฒนาการเรียนการสอน รายวิชา ส 071						27
2. บุคลากรท้องถิ่นพร้อมจะส่งเสริมให้มี การจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับ หลักสูตรชีวิตจริง ให้พัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจและสังคมของแต่ละท้องถิ่น						28
3. โรงเรียนพร้อมที่จะนำเอาวิทยากร หรือทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการ ศึกษา						29
4. โรงเรียนมีอุปกรณ์การสอนรายวิชา ท้องถิ่นของเรา						30
5. ท้องถิ่นมีแหล่งข้อมูล ข่าวสาร เพื่อ นำเอามาใช้พัฒนาค่าอาชีวศึกษาราย- วิชาท้องถิ่นจังหวัดตรัง						31
6. โรงเรียนมีการประยุกต์ใช้แผน พัฒนาการศึกษาของจังหวัดตรัง ใน การพัฒนาและจัดการเรียนการสอน รายวิชาท้องถิ่นของเรา						32

ระดับความพร้อม

	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	
	1	2	3	4	5	
7. โรงเรียนนำแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของจังหวัดตั้งมาใช้ในการ พัฒนาและจัดการเรียนการสอน รายวิชาท้องถิ่นของเรา						 33
7. ท่านมีความพร้อมที่จะส่งเสริมการเรียน การสอนในรายวิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดตั้ง						 34
8. ท่านมีความพร้อมที่จะให้ความร่วมมือ สนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน ในการ จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับกลุ่มต่อ สภาพชีวิตจริงของท้องถิ่นตนเอง เพียงใด						 35

ส่วนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง หรือสภาพปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของจังหวัดตรัง

ระดับของปัญหา

	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	
	1	2	3	4	5	
1. ท่านคิดว่า ปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ทางสังคมและทางวัฒนธรรมมีผลต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่นจังหวัดตรัง เพียงใด						36
2. ท่านคิดว่า ปัญหาและอุปสรรคทางด้านลักษณะภูมิศาสตร์ มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นจังหวัดตรัง เพียงใด						37
3. ท่านคิดว่า การจัดหาแหล่งวิชาการในท้องถิ่นเพื่อการเรียนการสอน มีปัญหาและอุปสรรค เพียงใด						38
4. ท่านคิดว่า การจัดหาวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน สำหรับรายวิชาท้องถิ่นของเราจังหวัดตรัง มีปัญหาและอุปสรรค เพียงใด						39

ระดับของปัญหา

	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	
	1	2	3	4	5	
5. ท่านคิดว่า บุคลากรในท้องถิ่นมีความพร้อมที่จะส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนการสอนในรายวิชาท้องถิ่นของเรา เป็นปัญหาและอุปสรรค เพียงใด						40
6. ท่านคิดว่า การศึกษา สํารวจ เก็บรวบรวมข้อมูล ข้อสนเทศ ที่จะนำมาใช้กำหนดเป็นเนื้อหาวิชาท้องถิ่นของเรา เป็นปัญหาเพียงใด						41
7. ท่านคิดว่า ครูผู้สอนรายวิชาท้องถิ่นของเรา จะมีปัญหาหรือความพร้อมในการเรียนการสอนในรายวิชานี้เพียงใด						42
8. ท่านคิดว่า ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการสอนตามหลักสูตร ฉบับปรับปรุงนี้ ซึ่งเป็นปัญหาและอุปสรรค เพียงใด						43
9. ท่านคิดว่า จำนวนข้อมูลท้องถิ่นที่มี และนำมาใช้จัดการเรียนการสอนรายวิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดตรัง มีความเหมาะสมเพียงพอ เพียงใด						44
10. ท่านคิดว่า ปัญหาในการศึกษาสำรวจหาแหล่งข้อมูลในท้องถิ่นจังหวัดตรังมีความสะดวกต่อการค้นหาแสวงหาเพียงใด						45

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดและจัดการเรียนการสอนราย-
วิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดศรี

1. สภาพแวดล้อมทั่วไป -----

2. สภาพการจัดการเรียนการสอน -----

3. สภาพแหล่งข้อมูล -----

-ขอขอบพระคุณในความร่วมมือนอกทุกท่าน-

ภาคผนวก ง

รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มประชากรในพื้นที่ทำการศึกษาวิจัย

รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มประชากรในพื้นที่ทำการศึกษาวิจัย

ลำดับ ที่	โรงเรียน	สภาพท้องถิ่น		อำเภอ
		ในเมือง	นอกเมือง	
1	วิเชียรมาตุ	ในเมือง	-	เมืองตรัง
2	สภาราชนี	ในเมือง	-	เมืองตรัง
3	หัวซอด	ในเมือง	-	หัวซอด
4	อานดาชาวรัฐอนุปัตมภ์	ในเมือง	-	อานดาชาว
5	กันตังพิทยากร	ในเมือง	-	กันตัง
6	ปะเหลียนผดุงศิษย์	ในเมือง	-	ปะเหลียน
7	สีเกาประชาคมคงวิทย์	ในเมือง	-	สีเกา
8	รัชฎานุประดิษฐ์อนุสรณ์	ในเมือง	-	วังวิเศษ
9	คลองปางวิทยาคม	ในเมือง	-	กิ่งอำเภอรัชฎา
10	ส่วสัตรีรัตนากิมข	ในเมือง	-	กิ่งอำเภอนาโยง
11	ลำภูราเรืองวิทย์	-	นอกเมือง	เมืองตรัง
12	น้ำผุด	-	นอกเมือง	เมืองตรัง
13	สามัคคีศึกษา	-	นอกเมือง	หัวซอด
14	หัวอนางราษฎร์บำรุง	-	นอกเมือง	หัวซอด
15	ทุ่งหนองแห้งประชาสรรค์	-	นอกเมือง	อานดาชาว
16	กันตังรัชฎาศึกษา	-	นอกเมือง	กันตัง
17	หาดสำราญวิทยาคม	-	นอกเมือง	ปะเหลียน
18	คันทพิทยาคาร	-	นอกเมือง	ปะเหลียน
19	วังวิเศษ	-	นอกเมือง	วังวิเศษ

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายศักดิ์สิน ช้องคารากุล
เกิดวันที่ 20 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2494
สถานที่เกิด ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 23/34 ซอยเปรมประชา ถนนวิภาวดีรังสิต
บางเขน กรุงเทพมหานคร 10210
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน นักวิชาการศึกษา 6
สถานที่ทำงานปัจจุบัน ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร 10110

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2511 มัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนวิเชียรมาตุ จังหวัดตรัง
พ.ศ.2515 ป.กศ.สูง จากวิทยาลัยครูสงขลา จังหวัดสงขลา
พ.ศ.2525 กศ.บ (ภูมิศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน
จังหวัดชลบุรี
พ.ศ.2536 กศ.ม (ภูมิศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
กรุงเทพมหานคร

การศึกษาความต้องการของบุคลากรท้องถิ่น เพื่อการจัด
สร้างกรอบและตัวอย่างแผนการสอน รายวิชา ส 071
(ท้องถิ่นของเรา 1) สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
จังหวัดตรัง

บทคัดย่อ
ของ
ศักดิ์สิน ชื่องคารากุล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภูมิศาสตร์

มีนาคม 2537

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็น สภาพ ปัญหา ความพร้อมและความต้องการของบุคลากรทางการศึกษาในระดับท้องถิ่น เกี่ยวกับความสอดคล้องของรายวิชา ส071 กับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนวิชา ส071 พร้อมทั้งเสนอตัวอย่างแผนการสอน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูสังคมศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดตรัง จำนวน 126 คน ผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 152 คน ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาในท้องถิ่นจังหวัดตรังจำนวน 38 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ถามความคิดเห็น สภาพปัญหาความพร้อม และความต้องการของบุคลากรทางการศึกษาในระดับท้องถิ่นจังหวัดตรัง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าคะแนนเฉลี่ยโดยใช้สถิติค่าที (t-test) ผลการศึกษา พบว่า

1. ครูอาจารย์และผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาในท้องถิ่น มีความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรรายวิชา ส071 ท้องถิ่นของเราว่ามีความสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นจังหวัดตรังอยู่ในระดับปานกลางส่วนความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนว่าอยู่ในระดับเห็นด้วยค่อนข้างมาก

2. ครูอาจารย์ ผู้ปกครอง ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาต่างเห็นตรงกันว่าสภาพปัญหาจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ทางสังคมและทางวัฒนธรรมที่มีต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่นจังหวัดตรังมีสภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่สำคัญเด่นชัดที่ครูอาจารย์มองเห็นมากที่สุดคือ การประกอบอาชีพเกษตรกรรมของประชาชนในจังหวัดตรังเป็นปัญหามากที่สุด ส่วนผู้ปกครองนักเรียนมองเห็นว่าปัญหาการลดลงของพื้นที่ป่าชายเลนจังหวัดตรังมีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่นมากที่สุด

3. ครูอาจารย์ในเมืองและนอกเมืองมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ในเรื่อง การปรับลักษณะเนื้อหาในรายวิชาท้องถิ่นของเรา ให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นจังหวัดตรัง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนเรื่องความต้องการพัฒนาหลักสูตรรายวิชา ส071 และความพร้อมของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดตรัง ในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรรายวิชา ส071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดตรัง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังพบว่าครูอาจารย์ในเมืองและนอกเมืองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านต่าง ๆ จากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ทางสังคมและทางวัฒนธรรมที่มีต่อการ

ตารางชีวิตของคนในท้องถิ่นจังหวัดศรีสะเกษและปัญหาในเรื่องของแหล่งข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดศรีสะเกษ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนผู้ปกครองนักเรียนในเมืองและนอกเมืองจังหวัดศรีสะเกษมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนา และจัดการเรียนการสอนรายวิชา ส071 ท้องถิ่นของเรา จังหวัดศรีสะเกษ เรื่อง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความต้องการกำหนดค่าอธิบายรายวิชาท้องถิ่นของเรา เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสังคมวัฒนธรรมในท้องถิ่นของเราตรงกับความต้องการให้นักเรียนเรียนวิชาท้องถิ่นของเรา จังหวัดศรีสะเกษ ให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องของจังหวัดศรีสะเกษ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำหรับปัญหาสภาพแวดล้อมของจังหวัดศรีสะเกษที่นำมาพัฒนาและจัดการเรียนการสอน ในรายวิชา ส071 จังหวัดศรีสะเกษของผู้ปกครองนักเรียนจังหวัดศรีสะเกษที่อยู่ในเมืองและนอกเมืองมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ค่าอธิบายรายวิชา ส071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดศรีสะเกษ ที่ปรับปรุงมาจากข้อมูลจากผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้นมีดังต่อไปนี้

ศึกษาสำรวจวิเคราะห์คุณลักษณะและสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ ทรัพยากรมนุษย์ สภาพเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นต่าง ๆ ในจังหวัดศรีสะเกษ ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล และทำความเข้าใจกับประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น อาณาจักรโบราณที่เกี่ยวข้อง ชนบทรวมประเพณีวัฒนธรรม และศิลปพื้นบ้านโบราณสถานและโบราณวัตถุ สถานที่ท่องเที่ยว จังหวัดศรีสะเกษ บุคคลสำคัญในท้องถิ่น การดำเนินชีวิตการประกอบอาชีพทั้งที่เป็นผลดี และเป็นปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในสังคมตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัดศรีสะเกษ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและรู้จักสภาพทั่ว ๆ ไปของจังหวัดศรีสะเกษอย่างลึกซึ้ง เข้าใจในอิทธิพลของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและทางสังคม วัฒนธรรมที่มีต่อความเป็นอยู่และการดำรงชีวิตของคนจังหวัดศรีสะเกษ มีความภาคภูมิใจรักและผูกพันกับท้องถิ่นจังหวัดศรีสะเกษ รับรู้และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดศรีสะเกษ มีความตระหนักและมีจิตสำนึกที่ดีร่วมมือกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดศรีสะเกษ

5. กรอบโครงสร้างแผนการสอนรายวิชา ส071 ท้องถิ่นของเรา 1 จังหวัดศรีสะเกษ จากค่าอธิบายรายวิชาที่ปรับปรุงแล้วมี 9 หัวเรื่อง ใช้เวลาจัดการเรียนการสอนจำนวน 37 คาบ และนำเสนอตัวอย่างแผนการสอน เรื่องสภาพแวดล้อมทางกายภาพในท้องถิ่นเมืองศรีสะเกษ โดยใช้เวลาในการจัดการเรียนการสอน จำนวน 5 คาบ

STUDYING THE NEEDS OF LOCAL PERSONNEL IN CONSTRUCTING GUIDELINES
AND SAMPLES OF TEACHING PLAN FOR THE SOC 071
(OUR LOCALITY 1) SUBJECT AT THE LOWER
SECONDARY SCHOOL LEVEL
IN TRANG PROVINCE.

AN ABSTRACT

BY

SAKSIN CHONGDARAKUL

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Geography
at Srinakharinwirot University

March 1994

This study was aimed to study and compare the opinions, problem conditions, readiness and needs of local educational personnel concerning relevancy between SOC 071 : Our Locality 1 (Trang Province) and local problems and needs, and to raise the course description for SOC 071 as well as to present a sample teaching plan for this course.

The sample group consisted of 126 social studies teachers in secondary schools under the jurisdiction of the Department of General Education, 152 students'parents/guardians, and 38 local educational experts in Trang Province. The research tool employed was a set of rating scales questionnaires. The data were analysed by using percentages, average scores, standard deviations, and t-tests.

The findings might be summarized as follows :-

1. Most of the teachers and local experts were of the opinion that the SOC 071 course was relevant to the local conditions and needs at the average degree while most of the students'parents/guardians believed that the degree of relevance was rather high.

2. All the three groups were of the opinion that the problem conditions in Trang Province were at the average level. The teachers group found that the most prominent problem was agricultural careers as carried out by Trang citizens while the parents/guardians group believed that the most prominent problem was decrease in forest areas near river banks.

3. Teachers in urban and rural areas were of different opinions regarding modification of contents of this course to be more appropriate to local conditions (statistically significant at the .01 level), but there were no differences with respect to curriculum development needs and school readiness (at the .05 level of significance). They were also of different opinions

concerning problems resulting from natural environment, social and cultural conditions affecting ways of life of local citizens and local data sources problem (statistically significant at the .05 level).

Students' parents'/guardians in urban and rural areas were of similar opinions regarding development and teaching-learning management of SOC 071 (at the .05 level of significance), and modification of contents of this course (again at the .05 level). With respect to parents'/guardians' readiness and co-operation concerning content specifications and support of school activities, these were also similar (at the .05 level of significance).

However, these two groups were different in the matter of environmental problems to be included in SOC 071 (statistically significant at the .01 level).

4. The revised version of the SOC 071: Our Locality 1 (Trang Province) course description prepared along the line of thoughts obtained from this research appeared as follows :-

"Studying, surveying, and analysing characteristics, geographical environment, natural resources, human resources, socio-economic conditions of various localities in Trang Province ; researching, collecting data and understanding history of the localities, relevant ancient kingdoms, native traditions, cultures and arts, ancient sites and ancient objects, tourist sites, local outstanding persons, ways of life and careers (both having positive impacts and negative impacts), and social changes at the village, sub-district, district, and provincial levels."

"The objectives are to enable learners to develop deep understanding and knowledge of general conditions of Trang Province, to appreciate the influences of natural environment and socio-cultural conditions upon Trang Province Citizens' ways of life, to have pride in, love and have concern for Trang localities, to be aware of and participate in solving local problems and developing the localities, and to appreciate the importance of co-operating to help conserve natural resources as well as local cultures and the environment."

5. The structure of the teaching plan for the revised course consisted of 9 topics, taking 37 periods of teaching-learning. A sample teaching plan for "Physical environment in Trang localities" (5 periods) was presented in detail.